M. KULUNČIĆ D. I.

ŽIVOT I NAUKA ISUSA KRISTA

I.

HRVATSKA KNJIŽARA - SPLIT.

ŽIVOT I NAUKA

ISUSA KRISTA

IZ ČETIRI SV. EVANĐELJA U RAZMATRANJIMA

NAPISAO

MATIJA KULUNČIĆ D. I.

I. Svezak

BOŽIĆNO DOBA

(Od prve nedjelje Došašća do Sedamdesetnice).

HRVATSKA KNJIŽARA - SPLIT 1927.

»Život i nauka Isusa Krista iz četiri sv. Evanđelja u razmatranjima« - napisao O. Matija Kulunčić D. I.

IMPRIMI PERMITTITUR.

Zagreb, die 20. Augusti 1926.

Antonius Prešeren S. I.
Provincialis.

NIHIL OBSTAT

Split, die 15. Septembris 1926.

Doct. Balthassar Botta, m. p.
censor.

Ad N.rum 3216.-26.

IMPRIMATUR

Split, die 15. Septembris 1926.

L. S.

Doct. Jacobus Čuka, m. p.
Vicarius Generalis.

LEONOVA TISKARA, SPLIT.

PRVI TJEDAN U DOŠAŠĆU.

1.

NEDJELJA: O SVRSI ČOVJEKA.

1. PREDVJEŽBA: Predstavi si, kako Bog stvori prvoga čovjeka od praha zemaljskoga, i udahnu mu u lice duh životni, i postade čovjek duša živa. (Gen. 2, 7.)

2. PREDVJ.: Duše Sveti, prosvijetli mi razum, da upoznam svrhu svoju; ojači mi volju, da uredim svoj život prema svrsi svojoj.

Razmatrat ćemo u 1. točki, da je Bog stvorio čovjeka; u 2. neposrednu svrhu čovjeka; u 3. zadnju svrhu čovjeka.

1. TOČKA: BOG JE STVORIO ČOVJEKA.

»Načini Gospod Bog čovjeka od gliba zemaljskoga i nadahnu mu u lice duh životni, i posta čovjek duša živa.« (Gen. 2, 7.)

Zorno i jednostavno opisuje sv. Pismo zamašnu istinu, koju i razum jasno uviđa. Jer ništa ne može samo od sebe da postane, a još manje najodličniji stvor na svijetu, čovjek.

Promotrimo pobliže, tko je stvoren i zašto? Stvoren je prvi čovjek po tijelu i duši. Tijelo mu načini Bog iz gliba zemaljskoga, a dušu mu nadahnu Bog, stvorivši je iz ništa; i tako posta živ čovjek. S tijelom i dušom stvorio je Bog i sve tjelesne sile i duševne sposobnosti čovjeka, naravne i vrhunaravne; jer ga je stvorio u posvećujućoj milosti. — Bog nije samo stvorio čovjeka, već ga i uzdržava sveudilj, njega i njegove sile; on sudjeluje sa svakim činom našim, ukoliko je čin dobar i bdije nad nama svojom providnošću.

Promisli, što si sve primio od Boga, i probudi velika, srdačna čuvstva zahvalnosti, klanjanja, poniznosti za primljena dobročinstva, nade i ufanja u buduća.

Zašto stvori Bog čovjeka? Bez svrhe učiniti nešto nije mudro. Morao je dakle neizmjerno mudri Bog imati primjerenu svrhu, prema kojoj je stvorio i uresio čovjeka naravnim i vrhunaravnim darovima. Čovjek mora da upozna tu svrhu, zato mu dade Bog razum. Mora slobodno težiti za tom svrhom, zato mu dade Bog slobodnu volju. Ta svrha mora da usavrši čovjeka, da ga usreći. Mora da je čovjeku prijeko potrebna. Promaši li tu svrhu, sličan je čovjek iščašenoj ruci ili nozi, ili vlaku, kad siđe s tračnica, ili zvijezdi ophodnici, kad ostavi put, što joj je označio mudri Stvoritelj.

Probudi živu želju, da što bolje upoznaš svoju svrhu i stvori čvrstu odluku, da ćeš velikodušno težiti i raditi da je postigneš.

2. TOČKA: ŠTO JE NEPOSREDNA SVRHA ČOVJEKA?

Iz osobina, što je Bog čovjeku dao, možemo upoznati njegovu svrhu. Bog je dao čovjeku razum, kojim može Boga upoznati; dao mu slobodnu volju, kojom može težiti za Bogom. Svrha je dakle čovjeku, da Boga svim svijetlom razuma svoga upozna, i svom silom volje svoje obuhvati. No ne može čovjek Boga upoznati, a da ga ujedno ne hvali i slavi, da ga ne časti i da mu ne služi; jer se samo na ovaj način može čovjek da s Bogom sjedini.

A što će reći slaviti Boga? Reći će: diviti se njegovim savršenostima, s radošću ih priznavati i pripovijedati; osobito, Bogu se moliti. Zato je dužnost svakoga čovjeka, da Boga što bolje upozna.

Što će reći častiti Boga? Častimo Boga, kad mu se dušom i tijelom klanjamo; kad čvrsto vjerujemo sve, što je Bog objavio i po sv. Crkvi uči; kad se stalno i čvrsto uzdamo u Boga; kad Boga svim srcem ljubimo i njegovoj se providnosti sinovski podlažemo. Častimo Boga tijelom, kad pobožno pribivamo službi Božjoj; kad se pri molitvi dolično vladamo; kad tijelo krotimo kršćanskom samozatajom.

Poglavita je svrha čovjeka na zemlji, da Bogu služi, da se podloži volji Božjoj. Bog je očitovao svoju volju u svojim zapovijedima; u dužnostima staleža, u koji nas pozva, i po nadahnućima i opomenama savjesti naše. Služiti Bogu prijeka je potreba; to slijedi iz naše bitne ovisnosti o Bogu. Zato, kakvo je Božje gospodstvo nad nama, takva mora da

je naša služba prema Bogu. Božje je gospodstvo nad nama bitno, te zato nepromjenljivo; vječito: u životu i smrti našoj; vrhovno; neograničeno; posvemašno: ništa se ne izuzimlje; neodoljivo: nitko mu se ne može oteti. Zato moraju svi stvorovi Bogu služiti. U toj je službi savršenost, sreća i mudrost čovjeka. Hoćemo li zato da posvjedočimo, da je tko savršen te vrijedan našeg štovanja, velimo, da je pravi sluga Božji. U službi se Božjoj najvećma odlikuju anđeli, Majka Božja i Isus Krist u svom čovječanstvu. — I ja ću ti služiti, Gospodine i Bože moj, svom dušom i tijelom!

»Dođite — zato — poklonimo se i padnimo na lice pred Gospodinom, koji nas je stvorio; jer je on Gospodin Bog naš!« (Ps. 94, 6, 7.)

3. TOČKA: ZADNJA SVRHA ČOVJEKA.

Bog nije samo Stvoritelj i Gospodar moj, on je i moja zadnja svrha.

Bog je u neizmjernoj svojoj darežljivosti obećao vječno blaženstvo, ako mu vjerno služimo: »Oko nije vidjelo, niti je uho čulo, niti je u srce čovječje doprlo, što je Bog pripravio onima, koji ga ljube.« (1. Kor. 2, 9.) — A prijeti se vječnom kaznom, ako mu ne budemo služili. Sv. Ivan Zlatousti upravlja iste riječi na one, koji ne će da Bogu služe: »Oko nije vidjelo, niti je uho čulo, niti je u srce čovječje doprlo, što je Bog pripravio onima, koji ga mrze.«

Zaista Božanska i nagrada i kazna za kratak posluh ili neposluh! Apostol kaže, da je služba časovita, ako je isporedimo s vječnom nagradom. »Jer naša

časovita i laka sadašnja briga donosi nam vječnu i od svega pretežniju slavu.« (2. Kor. 4, 17.)

Tolika je to slava, da isključuje na vijeke svako zlo, svaku bojazan. Izbrisat će i svaku uspomenu na zlo, što bi moglo pomutiti radost, koju uživaju blaženi. — A toliko je blaženstvo, da sadrži i neizmjerno vrelo sviju dobara, samoga Boga. Sve će to navijeke trajati bez ikakve bojazni, da će blaženstvo prestati ili se umanjiti.

Uvjet je tomu blaženstvu služiti Bogu, što čovjeka već na zemlji čini časnim, kreposnim, zadovoljnim. Ne služim li Bogu, štogod drugo radio, ne samo da mi ništa ne će koristiti, nego će me još na vijeke upropastiti.

Usporedi časovitu službu s vječnom nagradom; laku službu sa »slavom od svega pretežnijom«, pa mudro odaberi i služi svim srcem Bogu.

U kolokviju moli ponizno Boga, da uvidiš, kolika je čast služiti Bogu i priključi se svim srcem silnoj vojsci pravednikâ, koji pođoše za Isusom te u službi Božjoj ustrajaše do konca života. Izmoli: Očenaš i Zdravomariju . . .

2.

PONEDJELJAK: O SVRSI STVOROVA.

1. PREDVJ.: Predstavimo si, kako na svemožnu riječ Božju: »Neka bude« sve postade.

2. PREDVJ.: Bože, prosvijetli mi razum, da upoznam svrhu stvorova; okrijepi mi volju, da ih prema njihovoj svrsi upotrebljavam.

Razmatrat ćemo u 1. točki množinu stvorova; u 2. svrhu stvorova; u 3. potrebne uvjete, da se stvorovima poslužimo prema volji Božjoj.

1. TOČKA: MNOŽINA STVOROVA.

Promisli, što sve stvori Bog u sva tri carstva: u rudstvu, bilinstvu, životinjstvu. U carstvu rudstva koliko vrsti broje učenjaci od dragog kamena sve do pješčanoga zrna! Koliko jedinica u svakoj vrsti! Kakva i kolika svojstva i savršenstva ima svaka jedinica!

U carstvu bilinstva broje botaničari do 10.000 rodova; a koliko vrsti u svakom rodu?! Koliko jedinica u svakoj vrsti! Kako je krasno urešena svaka bilina: bojom, silom, odijelom. »Pogledajte na ljiljane u polju . . . Kažem vam, da se ni Salomon u svoj slavi svojoj ne obuče kao jedan od njih.« (Mat. 6, 28. 29.) — U carstvu životinjstva koliko vrsti i jedinica sve gore do čovjeka! Kolika savršenost i razlika u organizmu svake pojedine životinje. Koliki sklad u raznolikosti ustroja svakoga uda: oka, uha, opipa, okusa! Kad se poremeti taj mudri red, što je Stvoritelj uredio, jedva ga može da uspostavi sva mudrost učenog stručnjaka. — Promisli, što sve krije prostrano more! To je kanoti novi svijet sa svojim stanarima, kojih je broj jedino Bogu poznat.

Promisli, kolika li je to sila, što sve to bez ikakvog naprezanja jedinim migom volje svoje iz ništa proizvede, a da se ne iscrpi! Kolika li je to mudrost, što sve to svrsta u harmoničnu cjelinu! Kolika li je to dobrota, što nam toliko izobilje pripravi i još ga uzdržaje!

Probudi velika čuvstva udivljenja, zahvalnosti, strahopočitanja prema svemožnom Stvoritelju i odluči, da ćeš tako velikodušnom Bogu i velikodušno služiti!

2. TOČKA: ZAŠTO JE BOG SVE STVORIO, ŠTO JE IZVAN ČOVJEKA?

»Što je na njem nevidljivo, od postanka svijeta može se spoznati i vidjeti na stvorovima.« (Rim. 1, 20.)

Bog je sve zato stvorio, da posluži čovjeku u postizanju svrhe, radi koje ga je stvorio. — Stvorovi nam pomažu, da vršimo neposrednu zadaću svoju: da služimo Bogu. I tako nas pomažu, da postignemo i zadnju svrhu svoju: da spasimo dušu.

Za postignuće jedne i druge svrhe pomažu nam na tri načina: Promatranjem; porabom i odricanjem.

P r o m a t r a n j e m: »Što je na njem nevidljivo, od postanka svijeta može se spoznati i vidjeti na stvorovima.« Svi stvorovi istim bivovanjem svojim očituju savršenstva Božja. Nebesa Božju visinu; prostori Božju neizmjernost, svudašnjost; nebeska svjetlila Božju nepristupačnu svjetlost; visoka brda Božju silu i nepomičnost, nepromjenljivost; bezdani Božju neshvatljivost, neispitljivost; silni vjetrovi, bure, tajfuni Božju silu i svemožnost; vidljivi stroj svemira Božju svemogućnost; stalni red svemira Božju mudrost; mnoštvo stvorova Božju dobrotu. Tako, da sv. Pavao kaže o onima, kojima još nije Evanđelje propovijedano: »Da nemaju izgovora«, kad se obrate idolima, jer su iz same prirode mogli upoznati pravoga Boga i štovati ga. — U ovom promatranju prirode bijahu pravednici pravi vještaci. Jedan cvijetak

bi raspalio sv. Ignacija na ljubav Boga; priroda je bila sv. Antunu pustinjaku knjiga, iz koje je čitao savršenstva Božja.

P o r a b o m nas pomažu stvorovi k našemu cilju, jer nas hrane, daju nam stan, odijelo, zanimanje i rad; rastresuju nas; liječe nas; čuvaju nas od pogibelji i smrti.

O d r i c a n j e m : ako su stvari zabranjene ili pogibeljne, da ih se čuvamo. Ako su korisne i ugodne, da ih s umjerenošću i samozatajom upotrebljavamo.

Svemir je palača, što Bog sagradi čovjeku. S kolikom zahvalnošću i ljubavlju treba nam u njoj Bogu služiti! Kako smo mi stvoreni da Bogu služimo, tako su stvorovi zato, da služe nama.

Radi čovjeka su stvorovi, a ne čovjek radi stvorova. Zato kako smo po naravi svojoj nad stvorovima, tako moramo biti i čuvstvom i težnjom nad stvorovima. »Sva je opakost čovjeka u tom — veli sv. Augustin — što čini sredstva svojim ciljem«, t. j. traži stvorove mjesto Stvoritelja.

Ispitaj se dobro, nije li i u tebe tako? Brineš li se većma za tijelo, nego li za dušu? Težiš li većma za Bogom, nego li za prolaznim stvarima?

3. TOČKA: O POTREBNIM UVJETIMA, DA SE STVOROVIMA PREMA VOLJI BOŽJOJ POSLUŽIMO.

»Ako popustiš pohotama duše tvoje, učinit će te plijenom neprijatelja tvojih.« (Crkv. 18, 31.)

Puno je sv. Pismo opomenâ, da se čuvamo prolaznih stvari, i ne badava; jer svi, koji otpadoše od svoga uzvišenoga cilja i navijeke propadoše, bijahu

zavedeni od svojih strasti, koje ih zaslijepiše tako, te su stvorove napravili sebi svrhom, a na Boga, svoju pravu svrhu, zaboraviše. Neki učiniše »trbuh« svojim idolom po tvrdnji sv. Pavla, jer su za života svoga služili uživanju. Drugi su upotrebili život za nagomilavanje novca; a treći za postignuće časti. Obično traže ljudi sve troje. Jer zato sakupljaju blago, što im ono pruža i uživanje i opet pribavlja čast kod ljudi.

Hoćeš li da izbjegneš ovoj trostrukoj zamci, u koju većina ljudi upada i propada, drži se ovih pravila:

P r v o, budi ravnodušan prema svim stvorovima. Nemoj se srcem prilijepiti za njih; putnik si, brzo ćeš ih ostaviti. Tako posjeduj, kao da ništa ne bi imao.

D r u g o, nikada ne upotrijebi koju stvar na grijeh. Što je Bog zabranio, to ne čini.

T r e ć e, ono, što nije zabranjeno, upotrijebi koliko je potrebno ili korisno, a ne zato, jer ti godi ili ne godi.

U kolokviju se srdačno Bogu moli, da ti pamet prosvijetli, da vazda držiš na umu veliku istinu: Stvorovi su samo sredstva, da mi pomognu Bogu služiti i ništa više. Bože, okrijepi mi volju, da ih samo kao sredstva upotrebljavam. Izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

3.

U T O R A K : O GRIJEHU ANĐELA.

1. PREDVJ.: Gledaj u duhu silan broj anđela; kako ih Bog stavlja na kušnju i kako ih većina ostaje Bogu vjerna, ali veliki broj otkazuje posluh i vjernost.

2. PREDVJ.: Bože, ulij u srce moje stid, sram i strah, kad gledam silan broj anđela, koji zbog jednoga grijeha na vijeke propadoše, a mene, koji sam te nebrojeno puta uvrijedio, još uvijek trpiš!

Razmatrat ćemo u 1. točki: Stvaranje i svrhu anđelâ; u 2. grijeh anđelâ; u 3. kako ih Bog kazni?

1. TOČKA: STVARANJE I SVRHA ANĐELA.

»I svi anđeli stajahu oko prijestola.« (Otkr. 7, 11.)

Najodličniji su stvorovi Božji anđeli. Bog ih je u silnom broju stvorio; velikim i mnogim savršenostima odlikovao i za visoku svrhu odredio.

Danijel prorok (7, 10) govori: »Tisuću tisuća služaše mu i deset tisuć puta sto tisuća stajahu pred njim.« Ovim ne će Danijel da označi točno broj anđela, nego samo veli da ih je toliko, da se ne dadu izbrojiti. Silan broj anđela potvrđuje i knjiga Jobova (25, 3) kad govori: »Vojskama njegovim ima li broja?« A Isus sam govori sv. Petru: »Misliš li, da ja ne mogu umoliti Oca svojega pa će mi poslati sada više od dvanaest četa anđela?« (Mat. 26, 53.) Sv. Dionisije, učenik sv. Pavla apostola, tvrdi, da ima više anđela, nego zvijezda na nebu, zrnâ pijeska u moru, lišća na svim stablima, trave na zemlji.

Bog je anđele velikim i mnogim savršenostima odlikovao. Po naravi su svojoj čisti dusi, besmrtni, razumni, slobodni, mudri, moćni. Bog ih je obilno uresio i vrhunaravskim darovima: obiljem posvećujuće milosti odmah, čim ih je stvorio, te su zato Bogu osobito mili; Bog im je ulio veliko znanje i kreposti, osobito ljubav.

Svrha im je, da Boga slave, časte te mu služe. Slave Boga, jer mu pjevaju bez prestanka s najdubljom smjernošću: Svet, svet, svet Gospodin Bog Sabaot. — Časte Boga, jer mu se najdubljim strahopočitanjem klanjaju. — Služe mu, jer volju njegovu najvećom točnosti ispunjuju.

To je nužna svrha, jer slijedi iz naravi svakoga razumnog stvora. Uzvišena je ta svrha, jer ih sjedinjuje sa samim Bogom.

Raduj se, što si i ti u istu svrhu stvoren. Slavi Boga, poštuj ga i služi mu što bolje možeš danas i svaki dan!

2. TOČKA: GRIJEH ANĐELA.

»Vidjeh sotonu, gdje spade s neba kao munja.« (Luk. 10, 18.)

Samo je Bog po svojoj naravi blažen, svi drugi moraju zaslužiti blaženstvo. Zato je Bog i anđele stavio na kušnju, da slobodno priznadu Božje neograničeno gospodstvo nad sobom i tako zaslužе vječno blaženstvo. Većina anđela ostade u kušnji vjerna Bogu. Prizna Boga za svoga gospodara i podloži mu se. Bog ih učvrsti u milosti svojoj, pripusti ih u kraljevstvo svoje i tako postadoše navijeke blaženi. — Ali veliki broj anđela s Luciferom na čelu podigoše se protiv Boga i rekoše mu: Ne ćemo ti služiti! Kolika zloća i strahota u ovom grijehu! Bogu tako govoriti, koji ih stvori i uresi neizbrojnim darovima, koji ih odredi za svoju službu i pripravi im neizmjerno blaženstvo; o kom su bitno ovisni bili. Kolika

nezahvalnost, oholost, drzovitost! Tako počiniše prvi i najstrašniji grijeh prvi i najodličniji stvorovi Božji.

Promisli, što će to reći pobuniti se proti Bogu i Stvoritelju svomu, i straši se nadasve od grijeha. Odluči, da ćeš prije umrijeti, nego Boga teško uvrijediti.

3. TOČKA: KAKO JE BOG KAZNIO PALE ANĐELE?

»Bog ne poštede anđele, koji sagriješiše, nego ih metnu u okove mraka paklenoga.« (2. Petr. 2, 4.)

Kad su anđeli sagriješili, u onaj čas izgubiše sve vrhunaravske darove: obilje posvećujuće milosti, ulivene kreposti, ljubav Božju, nebo. Od krasnih anđela postadoše najodurniji đavli; od prijatelja Božjih njegovi najveći neprijatelji. Ljubav zamijeni mržnja i okorjelost u zlu; mudrost tamnost; vanrednu ljepotu strašna odurnost; na čelu nose žig Božjega prokletstva. U onaj čas, kad sagriješiše, zaori glas s Božjeg prijestolja: Odstupite od mene prokleti u vječni oganj! Ovaj strašan sud izvede Bog po dobrim anđelima, koji ih rinuše s neba u pakleni jaz. Ah, kolika i kako strašna promjena: od nevinih anđela najodurniji đavli, od stanovnikâ neba sužnji pakleni!

Promisli malo točnije okolnosti ovog strašnog događaja. Tko kazni anđele? Bog p r a v e d n i, koji ne gleda, tko je tko, svakomu sudi po zasluzi. — Bog neizmjerno m u d r i, koji skroz spoznaje zloću, što je u tom grijehu. Bog neizmjerno s v e t i, koga ne vode strasti, koji ne može veću kaznu odmjeriti, nego što je zločin zaslužio.

Tko su krivci? Anđeli, najviši, najplemenitiji stvorovi. Silni prvaci u silnom mnoštvu.

Kakav je zločin? Velik, ali jedan jedini grijeh, prvi, što je za čas trajao: grijeh oholosti.

Kakva ih kazan stiže? Pakao, napose od Boga stvoren za njihovu kaznu i pristaša njihovih; pun svakoga jada i nevolje — vječit.

Kako se izvrši ta kazna? Bez oklijevanja, odmah poslije djela, na svima bez iznimke.

Svrnimo sada svoje misli na se.

Što da mislim sam o sebi, motreći, kako strovaljuje Bog silnu množinu anđela u pakao?

Oni su anđeli, a ja čovjek; oni počiniše samo jedan grijeh, a koliko sam ja! Njih je Bog odmah kaznio bez milosrđa, a mene još uvijek trpi, i pošto mi je već nebrojeno puta oprostio, ja sam se opet u iste grijehe povratio. — Kad je jedan grijeh anđele pred Bogom odurne učinio, kakav sam onda ja pred Bogom? Jedan grijeh pretvori anđele u đavle, što sam onda ja pred Bogom?

Probudimo duboka čuvstva stida, srama i straha. Recimo sa sv. Anzelmom: Ah, što učinih! Od đavla sam se strašio, a evo učinih sebe strašnijim od đavla! — »Kad je Bog tako učinio s anđelom, što će biti sa mnom, s prahom i pepelom?« Ah, Bože, volim umrijeti, nego li tebe nanovo uvrijediti! »Smiluj mi se, Bože, po velikom milosrđu svome!« Na koncu obrati se propetom Isusu i izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

4.

SRIJEDA: GRIJEH PRVIH LJUDI.

1. PREDVJ.: Predstavi si, kako Eva i Adam u raju zemaljskomu slušaju oca laži i prestupaju jedinu zapovijed Božju.

2. PREDVJ.: Duše Sveti, prosvijetli mi razum, da upoznam zloću grijeha; okrijepi mi volju, da grijeh zamrzim i izbjegavam!

Razmatrat ćemo u 1. točki darove naravne i vrhunaravne, kojima Bog prve ljude uresi; u 2. kako su prvi ljudi sagriješili; u 3. kako kazni Bog praroditelje naše i u njima sav rod ljudski.

1. TOČKA: DAROVI NARAVNI I VRHUNARAVNI, KOJIMA BOG PRVE LJUDE URESI.

»Načinimo čovjeka na sliku i priliku svoju.« (Gen. 1, 26.)

Kako krasan bijaše prvi čovjek po tijelu i po duši, kad ga stvori Bog! Po tijelu u potpunoj muževnoj sili, krasan i savršen u svim osjetilima, bez ikakve ljage i nedostatka. Jer sve, što stvori Bog, bijaše »veoma dobro«. (Gen. 1, 31.) Po duši bijaše čovjek naravna i vrhunaravna slika Božja. Naravna: jer mu je duša jednostavna, neumrla, razumna i slobodna. Po vrhunaravskim darovima bijaše čovjek još sličniji Bogu: Bog ga je uresio obiljem posvećujuće milosti, a osim toga i mimonaravskim darovima: »Naukom uma napunio ih je.« (Prop. 17, 5.) Ulio im je Bog veliko znanje. Dao im je nevinost. Sv. Augustin veli: »Tijelo je bilo podložno duši tako, kao što duša Bogu.« Nijesu pohote gospodovale u čovjeku. Zatim tijelo nije ćutjelo nikakovih boli i nevolja i čovjek nije trebao da umre. »Bog je stvorio čovjeka neumrla, zavišću đavla dođe smrt na svijet.« (Mudr. 2, 23, 24.)

Postavi Bog čovjeka u najugodnije mjesto, u raj. Životinje, rijeke, plodonosna stabla su ga resila, među

njima i stablo života, što je imalo da očuva tijelo od bolesti i smrti. Ova je naravska sreća bila slabašno zrcalo nutarnjeg mira i blaženstva, što je prvi čovjek u duši uživao u najužem jedinstvu s Bogom.

Sve ove darove namijeni i tebi dobri Bog u praroditeljima. Budi mu zato zahvalan, služi mu vjerno i velikodušno!

2. TOČKA: KAKO SU PRARODITELJI SAGRIJEŠILI?

»S drveta od znanja dobra i zla ne jedi; jer u koji god dan uzjedeš s njega, smrću ćeš umrijeti.« (Gen. 2, 17.)

S ovom zapoviješću stavi Bog naše praroditelje na kušnju. Obdržavanjem su ove zapovijedi imali priznati Boga za svoga vrhovnoga i neograničena gospodara i tako zaslužiti sebi i svim svojim potomcima prekrasne i mnogobrojne darove, što im je Bog dao kao predstavnicima roda ljudskoga.

»Ali zmija bješe lukavija od sviju životinja zemaljskih, koje je stvorio Gospod Bog. Ona reče ženi: Zašto vam je Bog zabranio, da ne jedete sa svakoga drveta u raju? A žena joj odgovori: Mi jedemo roda s drvetâ, koja su u raju; samo roda s drveta, koje je usred raja, zabrani nam Bog, da ne jedemo, i da ne diramo u nj, da kako ne umremo. A zmija reče ženi: Nikako ne ćete umrijeti. Nego zna Bog, da će vam se onaj dan, kad uzjedete s njega, otvoriti oči, pa ćete biti kao bogovi znajući dobro i zlo. I žena videći, da je drvo dobro za jelo i lijepo za oči i milo za gledanje,

pa uzabra roda s njega i jede i dade mužu svojemu te i on jede.« (Gen. 3, 1—7.)

To je kratak izvještaj, što ga sv. Pismo daje o prvom golemom grijehu na svijetu. Po njem otpadoše praroditelji od Boga, a u njima i sav rod ljudski. Izgubiše za se i za nas sve vrhunaravske i mimonaravske darove. Umriješe po duši u isti čas; postadoše smrtni po tijelu; obvlada nad svim ljudima strašna pohota, nevolje, bolesti, napokon i smrt. A budući da poradi istočnoga grijeha padamo i u osobne, postadosmo plijen pakla.

Tko će izreći veličinu i težinu grijeha praroditelja!? To je najveći grijeh ne samo svojim strašnim posljedicama — jer poplavi sav svijet, zavi ga u tamu, u pohote, u nevolje i napokon u smrt — nego i sam po sebi. Sadržava u sebi najveću nezahvalnost, nepokornost, nevjeru Bogu, oholost. Samo je jedna zapovijed bila, laka, prijetnjom strašne kazne potkrijepljena. Data je ljudima prosvijetljenima, svetima, jakima, pravednima.

Snebivaj se radi veličine i strahote istočnoga grijeha! Hvali Boga iz svega srca, što te očisti od toga grijeha i bori se stalno i svom silom proti posljedicama toga grijeha, proti pohotama.

3. TOČKA: KAKO KAZNI BOG PRARODITELJE I U NJIMA SAV ROD LJUDSKI?

»U znoju lica svojega jesti ćeš hljeb, dokle se ne vratiš u zemlju, od koje si uzet.« (Gen. 3, 19.)

Grijehom su izgubili praroditelji za se i za sve svoje potomke sve vrhunaravske i mimonaravske darove, sve su ljude rinuli u neizrecive nevolje. Bog istjera praroditelje iz raja, osudi ih na bezbrojne muke, nevolje i smrt. Obuče ih u kožnate haljine i pusti ih, da u znoju lica svoga obrađuju zemlju i čine pokoru, dok su god živi. »Slavom i čašću si ga okrunio i postavio si ga nad sva djela ruku svojih.« (Ps. 8, 6.) »I čovjek, kada je bio u časti, nije razumio: usporedio se je sa nerazboritim stvorovima, i sličan posta njima.« (Ps. 48, 13.)

»Tko može zadosta protumačiti, kolika je zloća — veli sv. Augustin — ne pokoriti se u tako lakoj stvari, toli silnoj zapovijedi, pod tako strašnom kaznom?«

Promisli točnije okolnosti ovog žalosnog događaja.

T k o k a z n i ? Bog pravedan, koji ne gleda, tko je tko, nego nagrađuje ili kazni, kako je tko zaslužio. Bog mudri i sveti, koga ne vode strasti.

T k o s u k r i v c i ? Adam i Eva, praroditelji ljudskoga roda, koje Bog malo prije neizmjernom ljubavlju stvori i obasu neizbrojnim darovima, gospodari svega svijeta.

K a k a v j e z l o č i n ? Velik i težak, ali jedan jedini grijeh nepokornosti.

K a k o i h k a z n i B o g ? Izgubiše sve vrhunaravske i mimonaravske darove za se i za sve svoje potomke. Postadoše podložnici pohotâ, nevoljâ, smrti, da im se Bog nije smilovao, pali bi i u vječnu smrt.

Osudi ih sa svim potomcima na doživotnu pokoru, rad i znoj.

Kakvu pokoru učiniše: Strogu, doživotnu kroz 900 godina!

Uđi u se i priznat ćeš, da si puno grješniji i zato veću kaznu zaslužio od praroditeljâ.

Oni jedan grijeh učiniše, a ja? Oni ne imadahu primjerâ strogosti pred sobom, a ja? — Oni odmah kažnjeni, a ja? Oni činjahu dugu i strogu pokoru, a ja?

Probudi duboka čuvstva stida, srama, straha i kajanja. »Jao meni — veli sv. Efrem — u kolikoj sramoti ležim!« »Što da radim najnevoljniji od sviju ljudi? Žalit ću sam sebe«, govori sv. Efrem. — »Smiluj mi se, Bože, po velikom milosrđu svome!« Bože, volim umrijeti, nego tebe promišljeno teško uvrijediti!

Kolokvij pred propetim Isusom i završi sa »Dušo Kristova, posveti me!«

5.

ČETVRTAK: O VLASTITIM GRIJESIMA.

U 1. PREDVJ. gledam dušu svoju, kako je u tijelu kanoti u tamnici, i kako boravim na ovoj zemlji kao u progonstvu među nerazboritim stvorovima.

U 2. PREDVJ.: Bože, daj mi milost, da se od srca raskajem i rasplačem nad svojim grijesima!

Razmatrat ćemo u 1. točki množinu grijehâ, što sam ih počinio u životu svom; u 2. zloću i grdobu grijeha; u 3. kako sam malen, neznatan i oduran; 4. koliki je Bog, koga sam uvrijedio; 5. udivljenje, kako su me mogli trpjeti stvorovi, dok sam Boga vrijeđao!?

1. TOČKA: MNOŽINA GRIJEHA, ŠTO SAM IH POČINIO U ŽIVOTU SVOM.

»Bezakonja moja izađoše vrh glave moje, i kao teško breme otežaše mi.« (Ps. 37, 5.)

Sjeti se sviju svojih grijeha osobito teških. Da ti to bude lakše, sjeti se mjestâ, na kojima si živio; osobâ, među kojima si boravio, i dužnosti, što si imao obavljati.

1. Sjeti se roditeljske kuće, škole, crkve, ulice. Kako si se vladao na tim mjestima u djetinjstvu, u mladosti, u zrelijoj dobi? Koliko si manjih i većih grijeha na svakom mjestu počinio protiv roditeljâ, učiteljâ, drugova? Nije potrebno tako se ispitivati kao za ispovijed, nego da se živo probudi u srcu mržnja na grijeh i bol. Zato, gdje to oćutimo, ondje se zadržmo, dokle god ćutimo ta spasonosna čuvstva, jer to je plod, što želimo postići ovim razmatranjem.

2. Među kojim osobama sam boravio i kako sam se prema njima vladao? Prema roditeljima, braći, sestrama, drugovima, učiteljima, poglavarima?

3. Kako sam vršio dužnosti svoje od rane mladosti sve dosad? Koliko nemarnosti, površnosti, zanemarivanja u svakoj dužnosti!? »Gdje i kad sam bio nevin, Bože moj, pred očima tvojima«, uzdiše sv. Augustin.

»Bezakonja moja izađoše vrh glave moje, i kao teško breme otežaše mi.« Priznajem, Bože moj, da sam te nebrojeno puta a i teško uvrijedio! »Smiluj mi se, Bože, po velikom milosrđu svome!«

2. TOČKA: ZLOĆA I GRDOBA GRIJEHA.

»Zubi lavlji zubi su grijeha, usmrćuju dušu ljudi. Kao mač dvorezac svako bezakonje«. (Crkv. 21, 34).

Koliko je zlo grijeh!? Sv. Pismo, da nam nešto protumači, služi se raznim prispodobama. Veli, da bi bolje bilo te se mlinski kamen objesi čovjeku o vrat i da potone u pučinu morsku, nego da sablazni jednoga od malenih, koji u Isusa vjeruju. — Grijeh je »željezni lanac«, »paklene verige«, kojima su po sv. Petru đavli privezani u paklu. — Dug od »deset tisuća talenata«. »Lavlji zubi što usmrćuju dušu, »mač dvorezac«. Iz svega se razabire, što Duh sv. o grijehu govori, da je grijeh najveće zlo, jedino zlo i pravo, istinito zlo.

Najveće je zlo smrtni grijeh, jer nam otima Boga, najveće dobro; jedino je zlo, jer druga zla, što ih tako zovemo nijesu uistinu zla, jer ako ih strpljivo za Boga podnesemo, stječu nam velika i neprolazna dobra; pravo, istinito zlo jest samo grijeh.

Tako misli o grijehu, i onda ćeš uistinu zamrziti na grijeh, i od srca ćeš se kajati, što si ikada sagriješio.

3. TOČKA: KAKO SAM MALEN, NEZNATAN I ODURAN, KOJI SAM SAGRIJEŠIO.

»Gospodine, moje je biće kao ništa pred tobom«. (Ps. 38, 6.).

Promisli, tko si ti? Sjeti se, što si, ako se usporediš sa svim ljudima na zemlji? što bi manjkalo svijetu, kad tebe ne bi bilo?

Što su svi ljudi, usporede li se s anđelima i svecima na nebu!?

Što su svi stvorovi napram Bogu? »Kao da nijesu, tako su pred njim, i kao ništa i isprazno«. (Is. 40, 17.) — Što si dakle ti sam napram Bogu?

Sjeti se, što si po tijelu; danas, sutra hrana crvi. — A kako si slab i po duši! Sv. Ignacije veli, da je kao rana, iz koje prodire smrad i otrov, jer grijeh je puno gori, što se dušom počinja.

Doista imam razloga, da se stidim i sramim grijeha svojih.

Doista imam razloga, da se kajem iz svega srca i da se popravim!

4. TOČKA: KOLIKI JE BOG, KOGA SAM UVRIJEDIO.

»Velik je Gospodin i neizmjerne hvale vrijedan«. (Ps. 47, 2.)

Da još većma upoznaš strahotu grijeha, promisli tko je, koga si uvrijedio. Usporedi s Božjim savršenostima svoje nedostatke i grijehe.

Bog je neizmjerno mudar; sve je najshodnije uredio, za sve se pobrinuo. A ja neznalica dižem se protiv Božje mudrosti i grijesima svojim rušim od Boga postavljeni red; činim sebi svrhu od sredstava.

Bog je neizmjerno silan! A ja sama slabost, protivim se Svemožnome, kad griješim.

Bog je sama pravednost, radi koje je već silan broj ljudi strovalio u pakao. A ja sama nepravednost slijep i drzovit, mjesto da se bojim, izazivljem Božju pravednost.

Bog je sama dobrota, zato me trpi i neprestanim dobročinstvima zove k sebi! A ja sve to prezirem, i u svojoj zloći grijesima vrijeđam njegovu dobrotu.

Ne treba li mi se

5. TOČKA: DIVITI, KAKO SU ME MOGLI TRPJETI STVOROVI, DOK SAM BOGA VRIJEĐAO?!

Anđeli, koji izvršuju pravedne sudove Božje, kako su me mogli čuvati, braniti, za me se moliti, dok sam ja njihova i svoga Stvoritelja vrijeđao!?

Sveci, branitelji Božje časti, kako su mogli za me moliti, mjesto da su Boga na osvetu izazvali proti meni drzovitu grešniku!?

Kako su me mogli svi drugi stvorovi trpjeti, i meni služiti, kad sam Boga vrijeđao, i tako ih zlorabio pa rušio red i svrhu, za koju je Bog sve stvorio!?

Kako nije nečisti duh, čiji sam sužanj postao po grijehu otvorio poda mnom pakleni jaz, što sam zaslužio i u nj me rinuo!?

Zaključi ovo ganutljivo razmatranje srdačnom i skrušenom molitvom k Bogu. Slavi Božje neizmjerno milosrđe koji te, nevoljnog grješnika još zove k sebi! Obrati mu se posve i čvrsto odluči, da ga više nikada ne ćeš uvrijediti, i završi s Očenašem.

6.

PETAK: O PAKLU.

1. PREDVJ.: Da si nekakim načinom predstaviš duljinu, širinu i dubljinu pakla, pomisli na Tihi ocean i mjesto silne vode predstavi si oganj.

2. PREDVJ.: Bože, daj mi, da nekim načinom oćutim muke, što prokleti trpe, da ako bih ikada zbog svojih grjeha zaboravio na ljubav k tebi, da me barem strah obuzda, da ne sagriješim.

Razmatrat ćemo u 1. točki što je pakao; u 2. tko je u paklu; u 3. što trpe na duši; 4. što će trpjeti na tijelu; 5. dokle?

1. TOČKA: ŠTO JE PAKAO?

»Zemlja nevolje i tame, gdje sjena smrti i nikakav red, nego vječiti strah stanuje«. (Job. 10, 22).

Što je pakao? Pakao je po svjedočanstvu sv. Evanđelja mjesto muka. Mjesto vječnih muka: »Otići će u vječnu muku«. (Mat. 25, 41.) Pakao je neugasivi oganj: »Ako te noga tvoja sablažnjava, odsijeci je; bolje ti je ući u život hromu, nego li da dvije noge imaš i da te bace u pakao, gdje . . . se oganj ne gasi«. (Mark. 9, 44. 45.) «Pakao je mjesto, gdje crv ne umire: »Crv njihov ne umire«. (Mark. 9. 45.) Pakao je najkrajnja tama: »Izagnat će se u tamu najkrajnju«. (Mat. 8, 12). Pakao je mjesto, gdje je »plač i škrgut zubâ« (Mat. 8, 12.). Pakao je: »Zemlja nevolje i tame, gdje sjena smrti i nikakav red, nego vječiti strah stanuje«.

Promisli trijezne i umjerene izjave Duha sv. o paklu i straši se nada sve teškoga grijeha, jer samo on strovaljuje u pakao!

2. TOČKA: TKO JE U PAKLU?

»Idite od mene, prokleti, u oganj vječni, koji je pripravljen đavlu i anđelima njegovim«. (Mat. 25, 41.)

Dvostruko je društvo u paklu. Svako je od ovih užasno. Biti će u društvu đavola paklenih, strašnih duhova, koji su puni zloće i zavisti. Mrze na Boga i na sve što je Bogu slično. Već na ovom svijetu muče čovjeka i traže, svom silom, da ga upropaste. A što će istom u paklu, gdje će im Bog sasvim izručiti proklete: »Idite od mene prokleti, u oganj vječni, koji je pripravljen đavlu i anđelima njegovim«. Časni Ljudevit da Ponte govori: Đavli su najokrutniji mučitelji prokletih, mučeći njih, osvećuju se samom Bogu i Kristu, zato ih muče strašnim predstavama i mukama.

Drugo su društvo u paklu prokleti. Kakvi su to ljudi?

Razbojnici, ubojice, tati, bludnici, tlačitelji ubogih i sirota, riječju izmet roda ljudskoga. Svega tamo manjka, što društvo ugodnim čini: nema ljubavi, poniznosti, iskrenosti, sloge, prijateljstva. A sve je, što zajednicu čini nesnosnom: mržnja, oholost, zavist, nesloga.

Kako je teško i za kratko vrijeme živjeti u društvu s neprijateljem. A što će biti u paklu živjeti na vijeke s bijesnim paklenim duhovima i sa prokletim ljudima!?

3. TOČKA: ŠTO TRPE PROKLETI NA DUŠI.

»**Crv njihov ne umire i oganj se ne gasi**«. (Mark. 9, 43.).

Bog će proklete kazniti na svim silama duše, jer kad su griješili, svim silama duše su ga uvrijedili.

Mašta će im živo predstaviti: sadašnju nevolju; muke, što su već pretrpjeli; što će još sve kroz cijelu vječnost trpjeti; predstavit će im nebo i blaženstvo u njem i lakoću, kojom bi mogao bio tamo doći. »Bezbožnik vidi i jedi se, škrguće zubima i sahne. Želja će bezbožnika propasti«. (Ps. 111, 10.) Pamet će ga vazda sjećati na grijehe: »Kakav plod imadoste tada u onome, zbog čega se sada stidite?« (Rim. 6, 21.) Sjetit će ga na milosti, što mu je Bog u izobilju nudio; na vjeru, na posvećujuću milost, na djelujuće milosti; na odgoj, na dobre primjere, na opomene, na sakramente, na sv. Misu, na propovijedi; na nutarnja ponukovanja milosti, na grižnju savjesti. Sada je sve to prošlo bez koristi. Kolika žalost!

Razum će predstavljati prokletima: odurnost grijeha; veličinu, ljepotu Boga; pravednost paklenih muka. Predstavit će im krasnu svrhu, za koju ih Bog stvori; kako je uzvišeno Bogu služiti, a komu su služili? Što je Bog za te učinio, a što si ti za Boga? Primio te je u svoju Crkvu, jer si obećao, da ćeš mu vjerno služiti, a komu si služio? »Pravedan si, Gospodine, i pravedan je sud tvoj«. (Ps. 118, 137).

Volja će zdvajati. Kako bi lako mogao pokorom za sve grijehe zadovoljiti, a milost me vazda poticala na to, no ja nijesam htio; zašto nijesam upotrebio vrijeme milosti? Zavist će ga mučiti: eno ih u nebu, koji su puno više griješili od mene, al' skrušenom pokorom su zadovoljili. Želja će ih mučiti: o da mi se povratit na zemlju samo za jedan dan, o kakvu bi pokoru činio! Al' sve želje uzaludne, ostaješ proklet

na svim svojim silama! »Zubima će svojima škripati i sahnuti. Želja će bezbožnika propasti«. (Ps. 111, 10).

4. TOČKA: ŠTO ĆE PROKLETI TRPJETI NA TIJELU.

»**Oganj i sumpor i ognjeni vjetar bit će im dio**«. (Ps. 10, 6.).

Gledat će strašnu tamnicu, u koju su zatvoreni; gledat će nesrećne proklete, svoje drugove; đavle, svoje krvnike, strašan oganj, i užasnu paklenu tamu. — Slušati će očaj i plač bezbroj prokletih, kuku i buku, kojom će svom očaju oduška dati; strašne psovke i kletve na Krista, Boga i svece njegove. Slušati će, kako će pakleni oganj paliti i trošiti svoje nesretne žrtve, a da ih ne će nikada istrošiti. Slušati će škrgut i škripanje zubâ. — A što će njuhom oćutjeti na ovom strašnom mjestu, kojeno je stjecište svake nečistoće: gnjila, tjelesa prokletih, oganj i sumpor. — Okusit će najgorčije stvari: glad, žeđu, crva savjesti. — Čitavo će im tijelo biti prožeto ognjem. Đavao i kad s dozvolom Božjom izađe iz pakla, nosi oganj sa sobom, veli sv. Toma. — »Oganj i sumpor i ognjeni vjetar bit će im dio«.

5. TOČKA: DOKLE ĆE PROKLETI SVE OVE MUKE TRPJETI?

»**Mučit će se dan i noć na vijeke vijekova**«. (Otkr. 20, 10.)

Što pakao paklom čini, to je njegova vječitost. Da će paklene muke prokletih navijeke trajati, to je članak sv. vjere. Sam Isus Krist je više puta izrekao:

»Idite od mene, prokleti, u oganj vječni. — I ovi će unići u vječnu muku«. (Mat. 25, 41. 46.)

Vječan je oganj; vječan je pakao; navijeke će živjeti prokleti po duši i po tijelu. U paklu se ne mogu prokletima grijesi oprostiti, jer nemogu više za njih pokore činiti.

Na koncu razmatranja o ovoj najstrašnijoj istini učini kolokvij kako sv. Ignacije veli: Razdijeli sve proklete na tri razreda: jedni su pali u pakao prije Krista; drugi za života Kristova; a treći poslije Isusa Krista. Jedni zato, što nijesu vjerovali u Isusa, a drugi zato, što nijesu živjeli prema vjeri, kojom su u Isusa vjerovali. Srdačno se zahvali neizmjerno milosrdnome Bogu, što nije dopustio, da padneš u koji od ova tri razreda, nego te milosrdno uzdržaje i odluči, što si za toliko milosrđe dužan Bogu. i zaključi s Očenašem.

7.

SUBOTA: O BEZGRJEŠNOM ZAČEĆU BL. DJ. MARIJE.

1. PREDVJ.: Gledaj rod ljudski kako se začinje i rađa u istočnom grijehu, a između svih ljudi kako je Bog samo Mariju očuvao od istočnoga grijeha. Ona svijetli kao sunce u milosti Božjoj odmah u prvom trenutku svoga začeća.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli mi razum, da što bolje upoznam Mariju. Okrijepi me, da je iz svega srca ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Da je samo Mariju očuvao Bog od istočnoga grijeha. — U 2. da je Marija izuzeta i od posljedica istočnoga grijeha. — U 3. da je Marija puna milosti.

1. TOČKA: SAMO JE MARIJU OČUVAO BOG OD ISTOČNOGA GRIJEHA.

»**Neprijateljstvo ću staviti između tebe i žene**«. (Gen. 3, 15.)

Adam je bio otac i predstavnik cijeloga roda ljudskoga. Bog mu je kao takvom dao zapovijed, o kojoj je učinio ovisnim sve vrhunaravske i mimonaravske darove za Adama i za sve potomke njegove. Ako bude tu zapovijed držao, sačuvat će sebi i svim svojim potomcima sjajne darove, što mu ih je Bog dao. Bude li zapovijed prekršio, upropastit će sebe i sve svoje potomke. Adam je sagriješio i u njem sav rod ljudski. Svaki se čovjek začinje u istočnom grijehu, što prelazi naravskim začećem. Jedinu Mariju izuze Bog od općeg prokletstva. Jedino između Marije i đavla stavi Bog vječito neprijateljstvo. Marija mu nije bila podložna ni u prvom trenutku svoga začeća. Jedino njezinu dušu stvori Bog u tolikom izobilju posvećujuće milosti, da sv. Oci njezinu čistoću prispodabljaju nebu, suncu, raju. Govore, da je čistija od anđela; da je njezina svetost najbliža Bogu; zovu je: »Bogorodicom u svako vrijeme čistom«; »po naravi krasnom i grijehu nepristupačnom«; »najčvršćom tvrđavom, koju grijeh nije nikada zauzeo«. Zovu Mariju ne samo: »Bezgriješnom, nego najbezgrješnijom, posve i iz temelja bezgrješnom«.

Divi se tako svijetloj čistoći Majke Božje, kojom je zasjala odmah u prvom trenutku svoga začeća! Dok se svi ljudi u smrtonosnim tminama začinju i kao sinovi srdžbe Božje stupaju u svijet; ona jedina kao najmilija kćerka, Majka, Zaručnica Presv. Trojstva začinje se i dolazi na svijet.

Zahvali Bogu na tolikom daru Majke naše! Moli je, da ti isprosi od Boga, da se junački boriš s posljedicama istočnoga grijeha.

2. TOČKA: MARIJA JE IZUZETA I OD POSLJEDICA ISTOČNOGA GRIJEHA.

»**Sva si lijepa, prijateljice moja, i ljage nije u tebi**«. (Pjesm. 4, 7.)

Marija nije samo čista od istočnoga grijeha, nego je ujedno čista i od posljedica istočnoga grijeha. Imala je onu prvobitnu pravednost, što je Bog prvom čovjeku dao. Naročito je bila čista od svake pohote, što su i najsvetiji ljudi imali. Zato se u Marije nikada ni pojavile nijesu neuredne misli ili želje. U njoj jedinoj je među svim pukim ljudima od začeća pa sve do konca života vladao onaj sveti, nikada nepomućeni mir, u kojem je uspijevala čistoća i svetost, od koje se veća, poslije Božje, ni pojmiti ne da. »Sva si lijepa, prijateljice moja, i ljage nije u tebi«.

Utecimo se, koji se neprestano sa pohotama boriti moramo, Mariji, kojoj je Bog udijelio vlast i nad našim pohotama.

Činimo to osobito u napastima. Molimo je za pomoć ponizno i pouzdano: »Djevice odabrana; između

sviju najblaža; oslobodi nas od grijeha; učini nas i lagima i čistima«. (Zdravo zvijezdo mora).

3. TOČKA: MARIJA JE PUNA MILOSTI.

»U mene je sva milost puta i istine«. (Crkv. 24, 25).

Kako je Bog Majku Sina svoga od svakoga grijeha čistu očuvao, tako ju je i na posve vanredni način darovima svojim napunio. Sv. Crkva veli o njoj: »U mene je sva milost«. — Duh sv. je u prvom trenutku života njezina posveti tolikim izobiljem posvećujuće milosti, da je svetošću daleko natkrilila sve ljude i anđele. Dao joj je sve svoje darove i milosti, kako se to pristoji Majci Božjoj. Dao joj je za svako djelo najobilniju djelujuću milost. Uopće, vele sv. Oci, štogod i kakve god milosti je Duh sv. drugim stvorovima dao, puninu svih tih milosti je i još više udijelio Mariji. Jer Duh sv. sam govori: »Domu Božjemu pripada svetost« (Ps. 92, 5.). A živ dom Božji je Marija.

Zašto, kršćanine, koji si tako oskudan u milosti Božjoj, ne moliš u Marije, Majke Božje milosti i utočišta griješnika? koja svakomu, jer je i naša Majka, rado od Boga ispraša. Izmoli: »Spomeni se, o predobrostiva Djevice itd.

DRUGI TJEDAN U DOŠAŠĆU.

8.

NEDJELJA: O SV. IVANU KRSTITELJU.

1. PREDVJ.: Predstavi si, kako sv. Ivan u okolici Jordana revno propovijeda narodu pokoru i kršćava one, koji se odlučiše, da započmu pokoru.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što većma upoznam sv. Ivana; okrijepi me, da nasljedujem njegove kreposti.

Razmatrat ćemo u 1. točki živu vjeru sv. Ivana; u 2. jakost sv. Ivana; u 3. pokoru sv. Ivana.

1. TOČKA: SV. JE IVAN BIO PUN ŽIVE VJERE.

»Ovo je onaj, za koga je rekao prorok Isaija govoreći: Glas onoga, što viče u pustinji: Pripravite put Gospodnji, poravnite staze njegove.« (Mat. 3, 13.)

Svi se Proroci odlikovahu živom vjerom u Spasitelja, koji ima doći, ali sv. Ivan je sve natkrilio. On je, kako sam Spasitelj reče, »više od proroka« (Mat. 11, 9). On nije toliko proricao o Spasitelju, nego je prstom na njega pokazao, kao na Jaganjca Božjega. Živa je vjera, koja proniče sve naše mišljenje, čuvstvovanje i život. A sve je to bilo kod sv. Ivana vanredno. Svi su mislili, da je on očekivani Spasitelj, tako je bio silan riječju i djelom. Sam Spasitelj je izrekao najkrasnije svjedočanstvo za Ivana: »Zaista vam kažem, nije ustao između rođenih od žena veći od Ivana Krstitelja.« (Mat. 11, 11.)

Vjera je korijen opravdanja, govori sv. sabor tridentski. Kolika je u tebi? Proniče li i tvoje mišljenje, čuvstvovanje i djelovanje sv. vjera? Upravljaš li život svoj po načelima vjere ili svijeta? Posveti Bogu čistom nakanom svako svoje djelo po uzoru sv. Ivana.

2. TOČKA: JAKOST SV. IVANA.

»Šta ste izišli u pustinju, da vidite? trsku, koju vjetar ljulja?« (Mat. 11, 7.)

Sv. je Ivan bio muž skroz prožet sv. vjerom. Vjerska, nebeska načela su ravnala njegovim životom. Zato nije bio trska, kojom svaki vjetrić ljulja. Bio je poput hrasta, što se opire i najstrašnijim olujama. I život je svoj žrtvovao: kao mučenik je umro prije, nego da mirno gleda nezakonit odnošaj Herodov. Velikodušno je za istinu podnio i tamnicu i smrt. Kolika se jakost očituje u cijelom njegovom životu, što ga je proveo u vanrednoj strogosti.

Ispitaj se, imaš li vazda pred očima svoju svrhu i dužnosti, radi koje te Bog stvori? Ne ravnaš li se samo po svjetskom načelu i činiš samo ono, što ti godi, izbjegavaš ono, što se protivi tvojoj sjetilnosti, premda ti je dužnost?

Ugledaj se u divan uzor sv. Ivana. Učini čvrstu odluku i uteci mu se s velikim pouzdanjem, da ti od Boga isprosi milost, da se vazda protiviš svojim neurednim sklonostima.

3. TOČKA: POKORA SV. IVANA.

»Ivan imaše haljinu od dlake kamilje i pojas kožan oko bedara svojih.« (Mat. 3, 4.)

Sveto Evanđelje kratko i zorno opisuje život velikoga pokornika Božjega. Stanovao je u pustinji: grubo se odijevao: haljinom od dlake kamilje; pasao se kožnatim pojasom; a hrana mu bijaše med divlji i skakavci.

Probudio je vanrednom pokorom svojom i silnim propovijedanjem pozornost Jerusalema, cijele Judeje i sve okoline Jordanske.

Sv. Ivan je većma životom, nego riječima pripravljao na dolazak Spasitelja. Što je propovijedao: »Pokoru činite! jer se približi kraljevstvo nebesko« (Mat. 3, 2), to je životom svojim silno potkrijepio. — Tako je ljubio Spasitelja, da mu je srce izgaralo od ljubavi i želje za njim. Iz ljubavi je prema Spasitelju već u osmoj godini života svoga — kako predaja veli — otišao u pustinju, i započeo strogi život, što ga učini najvećim pokornikom staroga i novoga zavjeta.

Susprežeš li svoje tijelo barem od onoga, što je zabranjeno i grješno? Držiš li savjesno zapovijeđene postove? Čuvaš li se od grješnih prilika? Obuzdavaš li svoja osjetila?

Ugledaj se u velikoga pokornika Božjega i uteci mu se, da ti isprosi od Boga milost, te izvedeš svoju odluku, da ćeš svom silom nastojati, kako bi točno i stalno vršio zapovijedi Božje i dužnosti svoga staleža.

9.

PONEDJELJAK: O SMRTI.

1. PREDVJ.: Predstavi si, kako ćeš na smrtnoj postelji u smrtnoj borbi izdahnuti.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da skroz upoznam taštinu svijeta; okrijepi me, da prezrem i izbjegavam varava i tašta svjetska načela.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Što će reći umrijeti? u 2. moramo li umrijeti; u 3. u kakvim okolnostima ćemo umrijeti?

1. TOČKA: ŠTO ĆE REĆI UMRIJETI?

»Čovjek kad bude umro, i lišen svega ter istrošen gdje je?« (Job. 14, 10.)

Što će reći umrijeti? Umrijeti reći će biti »lišen svega«, t. j. sve ostaviti na vijeke štogod na svijetu imaš, ili čemu se nadaš. Ostavit ćeš i sve blago, što u sv. Crkvi imaš: Sakramente; sv. Misu; riječ Božju; prekrasne primjere Isusove, Majke njegove i njegovih Svetaca; molitvu. Ostavit ćeš vrijeme, ni najmanje dobro djelo ne ćeš više moći ovršiti. — Umrijeti reći će: »biti istrošen«, istruhnuti po tijelu, pretvoriti se u prah, postati, tako rekav, ništa. »Truhlosti sam rekao: Otac si moj, mati moja i sestra moja crvima.« (Job. 17, 14.) — Umrijeti reći će preseliti se u drugi, do sada nikada neviđeni svijet: u srećnu ili nesrećnu vječnost. — Umrijeti reći će zadnji se put pobiti sa svojim najvećim i najlukavijim neprijateljem, đavlom.

Kako ćeš ga moći u onom odlučnom času nadvladati, ako se sada ne naučiš pobijediti ga u svakoj napasti? Sad si zdrav i imaš milosti; a onda ne znaš, hoćeš li imati, ako je sada odbaciš? Lati se dakle ozbiljno posla!

2. TOČKA: MORAMO LI UMRIJETI?

»Određeno je ljudima jednom umrijeti.« (Hebr. 9, 27.)

Moram li umrijeti? Moraš umrijeti. To ti kazuje vjera, razum i svagdašnje iskustvo. Vjera ti govori: »Određeno je ljudima jednom umrijeti.« — Razum ti dokazuje: Što je sastavljeno i s vremenom slabije postaje, i troši se, to se mora jednoć raspasti i istrošiti. Iskustvo ti pokazuje grobove; gledaš mrtvace, čuješ, da je ovaj obolio, onomu zvone na pogreb ili zadušnice. »Čovjek se opire ognju, — veli sv. Augustin — valovima, željezu, kraljevima; dođe smrt, tko će joj se oprijeti?«

Na svako drugo pitanje može čovjek odgovoriti sa »možebit«. Hoćeš li postati za života svog ugledan, bogat, učen? možebit. Hoćeš li u stanju milosti umrijeti? možebit. Hoćeš li se spasiti? možebit. Ali na pitanje hoćeš li umrijeti, mora svaki odgovoriti, zacijelo, bez sumnje, da ću umrijeti. Jamačno će doći dan, koji će mi biti zadnji. Doći će dan, kada će me u hladan grob položiti, ako drugim kojim načinom ne poginem. Čuvao se ja još tako marljivo, upotrijebio lijekove, kakve mi drago, umrijeti moram.

Misli na to često da smrti izbjeći ne možeš i prema tomu uredi život svoj. Započmi odmah danas.

3. TOČKA: U KAKVIM OKOLNOSTIMA ĆEMO UMRIJETI?

»Bdijte, jer ne znate dana ni časa.« (Mat. 25, 13.)

Kako je stalno da ćeš umrijeti, tako su nestalne sve okolnosti smrti. Ne znaš kada ćeš, gdje ćeš, kako ćeš, u kakom ćeš stanju umrijeti? Ne znaš, hoćeš li danas ili sutra ili za deset dana ili deset, dvadeset ili i poslije više godina. To sam Bog zna, koji nas sjeća: »Bdijte, jer ne znate.« Ne znaš, na kojem će te mjestu zateći smrt? da li na putu, ili kod kuće; da li kod stola,

ili pri molitvi? da li u društvu, ili na samo? da li po danu, ili u noći? Zato »bdijte!« — Ne znaš kakovom ćeš smrću umrijeti? naravskom ili silovitom smrću? od bolesti ili od starosti? naglo ili poslije dugotrajne bolesti? Sve to sam Bog zna, te zato nas sjeća: »Bdijte!« — Ne znaš u kakovom ćeš stanju umrijeti? da li u stanju milosti ili u grješnom stanju? u revnosti ili mlitavosti? okrijepljen sv. sakramentima ili bez njih? Sve to sam Bog zna, te nas zato opominje: »Budite spremni, jer u koju uru ne mislite, doći će Sin čovječji.« (Luk. 12, 40.)

Zato čuvaj se grijeha, pazi na čistoću savjesti svoje. Slijedi opomenu sv. Franje Saleškoga: Idi u krevet kao u ispovijedaonicu raskajan i s čvrstom odlukom ne griješiti više; to u kolokviju obećaj Bogu i moli ga za milost, da svoju odluku izvedeš. Izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

10.

UTORAK: O POSEBNOM SUDU.

1. PREDVJ.: Pomisli, kao da vidiš sam sebe, kako te u verigama svezana vode pred Boga suca na račun.

2. PREDVJ.: Bože, udijeli mi milost, da osjećajuć strahovitost suda, upoznam neurednost, što u mom djelovanju vlada; okrijepi me, da se prestrašim i popravim.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Osobe, koje će sudu prisustvovati; u 2. o čem će Bog suditi; u 3. kakav će sud izreći.

1. TOČKA: OSOBE, KOJE ĆE SUDU PRISUSTVOVATI.

»Kuda bih otišao od duha tvojega, i od lica tvojega kuda bih utekao?« (Ps. 138, 7.)

Promisli, koje će osobe biti prisutne kod ovoga suda? Prvo sâm sudac, neizmjerno svet, mudar, pravedan, sveznajuć, neprevarljiv, nitko ga podmititi ne može. Onaj isti je to sudac, koga sam u životu svom nebrojeno puta uvrijedio. To je sudac najviši, ispred koga nema priziva na višega. Neizmjeran je i svagdje prisutan, komu ne mogu izbjeći: »Kuda bih otišao od duha tvojega, i od lica tvojega kuda bih utekao?«

Drugo, bit ću prisutan sam ja, koji se i zemaljskoga suca plašim. Bit će prisutni svjedoci: savjest moja, anđeo moj čuvar pred sveznajućim Bogom. »Što ću tužan tada reći?«

O, kako silno potiče svakoga razmatranje suda Božjega na poboljšanje života!

Ispitaj savjest svoju, čega bi se strašio, kad bi ti sada trebalo stupiti pred Boga suca i obećaj čvrsto, da ćeš to s milošću Božjom popraviti.

2. TOČKA: O ČEMU ĆE BOG SUDITI?

»A ja vam kažem, da će za svaku riječ praznu, koju reku ljudi, račun dati u dan sudnji.« (Mat. 12, 36.)

Promisli, o čem ćeš morati pred najpravednijim sucem račun položiti? O svim naravskim i vrhunaravskim, općenitim i posebnim darovima. — O prirodnim darovima: Na što si razum upotrijebio, kojim te je Bog uzvisio nad sve stvorove? da li na to, da Boga

sve to većma upoznaš? Na što pamet? da li na to, da zapamtiš neizmjerna dobročinstva Božja, da ga zato svim srcem ljubiš i voljom svojom njegove zapovijedi vršiš? Na što si tijelo upotrijebio, kad ga nijesi htio podvrći pod laki jaram Božji?

Vrhunaravne darove, koji još više važe na tezulji pravednosti Božje, kako si upotrijebio? Sv. Misu, sakramente, molitvu, milosti djelujuće i posvećujuće, riječ Božju, primjer Kristov i njegovih Svetaca, nutarnja ponukovanja Duha sv.? »Optužit će te, veli sv. Ivan Zlat., čavli, rane, križ Kristov.«

Sudit će Bog i tvoja dobra djela. Kakvom si ih nakanom vršio? Koliko će taštine, ljudskog obzira otkriti Bog i kod najsvetijih djela! »Potražit ću Jerusalem sa svjetiljkama.« (Sofon. 1, 12.) »Što ću tužan tada reći?« Ispitaj svaki dan svoju savjest, pokaj se skrušeno s čvrstom odlukom, da ćeš svladavati sebe i olakšat ćeš sebi sud.

3. TOČKA: KAKAV ĆE SUD ISUS IZREĆI?

»**Pravednoga i nepravednoga sudit će Bog.**« (Prop. 3, 17.)

Sud Božji će biti dvostruk. Jedan će biti pun utjehe i veselja; a drugi pun straha i žalosti. Izreći će sudac onim riječima posebni svoj sud, kojima će i zadnji sud: »Hodite blagosloveni Oca mojega primite kraljevstvo, koje vam je pripravljeno od postanja svijeta.« (Mat. 25, 34.) Svaka je riječ puna utjehe: »Hodite«, kamo? k vječnom izvoru radosti i blaženstva, gdje nema više muke, truda, suza i plača; gdje

će sam Bog osušiti suze iz očiju svojih vjernih. »Blagosloveni Oca mojega.« Blagosloveni u tijelu poslije uskrsnuća; blagosloveni u svakoj tjelesnoj i duševnoj sili; blagoslovena duša, koja će odsada posjedovati izvor svega blaženstva: Boga na vijeke. Blagoslovene oči, koje će nestvoreno more svjetlosti gledati; uši, koje će anđeoski pijev slušati. Hodite, jer vam je sve to Bog od postanka svijeta pripravio.

Ali kako je ovaj sud pun radosti, tako je drugi pun žalosti i straha. »Idite od mene prokleti, u oganj vječni, koji je pripravljen đavlu i anđelima njegovim.« (Mat. 25, 41.) — »Idite« od Boga, od izvora svakoga blaženstva i sreće, kamo? »u oganj vječni«, štono je najoštriji mučitelj čovjeka, i to u društvu đavola, za koje je Bog pripravio pakao. Tamo ih osuđuje sam Bog i to navijeke, pošto ih je prokleo: »prokleti« u svim silama i svojstvima duše i tijela. Može li biti strašnijega suda?!

Prožet svetim strahom moli svim srcem Boga, da upoznaš neurednost, što u tvom životu vlada, da prestrašen popraviš se dok ti Bog daje za to vremena. Obećaj to Bogu, i moli ga za milost, da izvedeš. Dovrši kolokvij sa Očenašem.

11.

SRIJEDA: O KRALJEVSTVU KRISTOVU.

1. PREDVJ.: Gledajmo u duhu Isusa, kako obilazi sinagoge u gradovima i selima; kako propovijeda i sakuplja učenike.

2. PREDVJ.: Gospodine, daj mi milost, da ne budem gluh i trom na tvoj poziv, nego spreman i revan, da vršim tvoju volju.

Razmatranje sadržava dva dijela, koja ćemo u dvije točke razmatrati: u 1. Priču o nekom plemenitom kralju, koji sve zove u boj. U 2. točki: Taj plemeniti kralj je Isus, koji zaista zove svakoga u boj.

1. TOČKA: PRIČA O NEKOM PLEMENITOM KRALJU, KOJI SVE ZOVE U BOJ.

»Ja sam postavljen za kralja... nad Sionom.« (Ps. 2, 6.)

Predstavi si nekog zemaljskog kralja, od Boga poslana, komu se klanjaju svi knezovi zemaljski. Rese ga prave kraljevske kreposti. Mudar je, dobar i pun ljubavi prema svim svojim podanicima, razborit i darežljiv, milosrdan, pravedan i hrabar. Štuju ga i pokoravaju mu se svi vladari i kršćani.

Poslušaj sada, što govori ovaj zemaljski kralj svojim podanicima; kako razvija svoju osnovu: Moja je volja, da si podložim svu zemlju nevjernikâ. Zato tko hoće sa mnom da pođe u rat, mora se zadovoljiti s hranom, pilom i odijelom, kao i ja; mora raditi kao i ja, bdjeti kao i ja; da bude sa mnom zajedno dionik pobjede, kao što je bio dionik radnje i truda. Ne pođe li tko sa mnom u ovu znamenitu borbu, taj će sigurno pasti u ruke neprijateljâ; dok od onih, koji sa mnom budu vojevali — ako i budu ranjeni — nijedan ne će poginuti, pobjeda je posve zajamčena.

Što će sada reći podanici kraljevi na tako povoljne, sve dosad nečuvene uvjete darežljiva i veliko-

dušna kralja? Ne zaslužuju li oni, koji ove uvjete objeručke ne prihvate, da ih svi ljudi prezru kao kukavice!?

2. TOČKA: TAJ PLEMENITI KRALJ JE ISUS, KOJI ZAISTA ZOVE SVAKOGA U BOJ.

»Kralj si ti? Odgovori Isus: Ti govoriš, da sam ja kralj.« (Iv. 18, 37.)

Što je u prvoj točki samo priča, to je u Isusu Kristu postala živa istina.

Isus je uistinu plemenit kralj. Kralj je ne izborom, nego po samoj naravi svojoj, ne samo ljudi, nego i anđela. Plemenitost Srca njegova daleko nadilazi i najsmjeliju maštu: »U kom je sve blago mudrosti i znanja sakriveno.« (Kološ. 2, 3.) »U njemu živi svaka punina božanstva tjelesno.« (Kol. 2, 9.) Ne da se zamisliti krepost ni vrlina, koja mu ne bi resila Srce u nedokučivoj mjeri: Mudar je, dobar i pun ljubavi prema svim ljudima, razborit i darežljiv, milosrdan, pravedan i hrabar, skup je i izvor svih kreposti i milosti.

Zove li Isus Krist svakoga čovjeka u boj, u rat? Jest, Isus Krist zove svakoga čovjeka u boj protiv tijela i pohota njegovih, jer ako njih svladamo, onda nam ne može nauditi ni svijet, ni đavao. Zove nas, da ih pobijedimo i uđemo u nebesku domovinu. Tamo će svaki biti dionik nagrade, koliko se sada bori s Isusom.

O, kako su silni razlozi, koji nas potiču, da se svim srcem odazovemo pozivu Isusovu! 1. Dostojanstvo vojskovođe, koji nas zove; njegova neizmjerna

dobrota, pravednost, svemogućnost. 2. Pravedno je, da se borim protiv neprijateljâ, koji neprestano o tom rade, da me navijeke upropaste. 3. U tom boju ne ću poginuti sve ako i budem ranjen. A ne pođem li u taj rat, plijen sam i sužanj neprijateljev. 4. Neizreciva i vječita je korist, što ću si steći, boreći se junački u ovom ratu. 5. Primjer božanskoga kralja, koji s neba siđe, da me od mojih zakletih neprijatelja oslobodi.

Slijediš li toga kralja, koji te svaki dan zove u boj? Boriš li se protiv pohota svojih? Svaki je dan nova bitka. Gledaj na svoga Vođu, nasljeduj ga i zacijelo ćeš pobijediti!

Promisli, koliko je dostojanstvo boriti se pod zastavom svoga Boga i Spasitelja! Moli ga svim srcem, da te primi u svoju vojsku, i izruči mu se posve molitvom: Primi, Gospodine svu slobodu moju; primi pamet, razum i volju; sve štogod imam i posjedujem i što si darežljivo meni poklonio ovo svekoliko tebi vraćam, predajem tvojoj svetoj volji, i potpuno podlažem; ljubav mi svoju samo daruj sa svojom milošću, i potpuno sam bogat, niti šta više prosim.

12.

ČETVRTAK: BOG ODLUČI, DA ĆE OTKUPITI SVIJET.

1. PREDVJ.: Gledaj u duhu presv. Trojstvo na prijestolju u božanskoj slavi i veličanstvu, kako gleda na čitavoj zemlji ljude. Vidi, kako strastveno živu, a poslije smrti kako propadaju u pakao. Neizmjernim milosrđem ganuto, odluči, da druga osoba presv.

Trojstva čovjekom postane, da otkupi palo čovječanstvo.

2. PREDVJ.: O Presv. Trojstvo, prosvijetli mi razum, da upoznam dubljinu premilostive odluke tvoje, kojom si odlučilo, da me otkupiš; okrijepi me, da ti zato od svega srca budem zahvalan.

Razmatrat ćemo u 1. točki: odluku Božju, kojom odluči, da će otkupiti svijet; u 2 da će to učiniti na čudesan način; u 3. kako Bog u otkupljenju očitova divna savršenstva svoja.

1. TOČKA: BOG ODLUČI, DA ĆE OTKUPITI SVIJET.

»**Po svojem milosrđu spasi nas**«. (Tit. 3, 5.)

Promisli, što učini Bog sa svojim stvorovima: Anđelima i ljudima? Oboji su ga neizmjerno uvrijedili. Anđele je strovalio u strašne paklene muke u onaj čas, u kojem ga uvrijediše. Nije im dopustio vremena za pokoru. Probudi strah u srcu, kad se sjetiš neizmjerne pravednosti Božje, koja je ista u Bogu i danas.

Za rod ljudski odluči Bog, da će ga spasiti. Divi se neizmjernom milosrđu Božjem, što pokaza prema palomu rodu ljudskome. Zahvali mu se s Prorokom: »Blagosivljaj, dušo moja, Gospodina, i sve što je u meni sveto ime njegovo«. (Ps. 102, 1.)

Što je moglo presv. Trojstvo na toliko milosrđe ganuti? Premda je to nedokučiva tajna Božja, ipak možemo nekoliko razloga navesti: 1. Što su anđeli sagriješili nenapastovani, a čovjeka je đavao zaveo.

2. Što su anđeli svi osobno sagriješili, a ljudi preko svojih praroditelja. 3. Što anđeli nijesu svi sagriješili, dok je u Adamu pao cijeli ljudski rod. 4. Što su ljudi bića tjelesno-duhovna, te zato kao slabiji većma su zavrijedili, da se Bog smiluje na njih, nego anđeli koji su savršeniji.

Pokloni se duboko pred Presv. Trojstvom i zahvali mu iz svega srca, što te je pomilovalo, i nemoj ga nanovo vrijeđati.

2. TOČKA: BOG ODLUČI, DA ĆE OTKUPITI SVIJET NA ČUDESAN NAČIN.

»Gdje je obilovao grijeh, većma je obilovala milost«. (Rim. 5. 20.).

Promisli potanje način, kojim Bog odluči, da će čovjeka otkupiti. Kao nestvorena mudrost znao je jamačno mnogo načina, kako da si steče zadovoljštinu. Bog je izabrao između sviju načina najdivniji, upravo božanstveni, od kojega ni obilatijega ni ljubeznijega nemožemo pomisliti: »Gdje je obilovao grijeh, većma je obilovala milost«. — Bog odluči, da Sin njegov čovjekom postane, da se rodi kao djetešce u najvećem siromaštvu od siromašne djevice i tako iscijeli našu oholost najdubljom poniznošću; našu pohlepu za imetkom najvećim siromaštvom; našu pohlepu za uživanjem svojom mukom i patnjom.

Divimo se mudrosti i ljubavi Božjoj; jer kako sv. Augustin kaže: Bog je postao čovjekom, da čovjek postane Bogom, t. j. dionikom njegove milosti, i tako zajedničar naravi njegove, kako veli sv. Petar apostol.

3. TOČKA: BOG U OTKUPLJENJU OČITOVA DIVNA SAVRŠENSTVA SVOJA.

»Javi Gospodin spasenje svoje«. (Ps. 97, 2.)

Bog je odlukom, da će nas otkupiti ujedno očitovao i neizmjerna savršenstva svoja. Očitovao je dobrotu svoju, jer tako usko se spoji s naravi našom, kad je postao čovjekom, da ne bi mogao uže. Postao je naš brat, kako nas često i imenuje u sv. Pismu. Očitovao je Bog Otac i neizmjernu ljubav svoju, jer nam veće dobro nije mogao dati od jedinorođenoga Sina svoga, niti sjajnije očitovati svoju sklonost prema nama, nego što učini utjelovljenjem Sina svoga. A i Bog Sin je ovim načinom otkupljenja očitovao neizmjernu ljubav svoju spram nas. — Očitovao je Bog svoje neizmjerno milosrđe, jer nas izbavi od skrajnje i vječite nevolje i propasti. Sam je primio na se sve naše nevolje osim grijeha da izvida, poput milosrdnog Samaritanca, naše rane.

Utjelovljenjem Sina svoga očitova Bog i neizmjernu pravednost svoju; jer Isus mu je morao dati neizmjernu zadovoljštinu. Očitova Bog i svetost i veličanstvo svoje, jer mu osim Boga nitko nije mogao potpuno zadovoljiti. Očitovao je Bog svoju svemožnost, jer utjelovljenje je najveće djelo svemožnosti Božje. Očitovao je Bog i neizmjernu mudrost svoju, jer ovo je najshodniji način, kojim i sebi zadovolji i čovjeka otkupi, pouči, prosvijetli i postane mu: put, istina i život.

U kolokviju duboko se pokloni Bogu svome; zahvali mu iz svega srca, što ti je neizmjerno dobro poklonio; ljubi ga svim silama duše svoje jer te Bog

neizmjerno ljubi; straši se uvrijediti ga, jer je neizmjerno pravedan; slijedi u svem primjer Isusov, jer je neizmjerno mudar; uzdaj se u njega i u najvećim pogiblima, jer je neizmjerno milosrdan i silan. Odluči u čem ćeš iskazati Bogu zahvalnost i zaključi s Očenašem.

13.

PETAK: BOG SI IZABIRA MAJKU.

1. PREDVJ.: Predstavi si, kako si Bog izabra između sviju žena od početka svijeta Mariju za majku.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam dostojanstvo Marijino; okrijepi me, da je iz svega srca ljubim i štujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Zašto je Spasitelj htio da se od žene rodi? U 2. Zašto si je baš Mariju izabrao za majku svoju? U 3. Kakvim i kolikim darovima ju je uresio?

1. TOČKA: ZAŠTO JE SPASITELJ HTIO, DA SE OD ŽENE RODI?

»**Posla Bog Sina svoga, koji je rođen od žene**«. (Gal. 4, 4.)

Sin Božji, kao drugi Adam, mogao je bio stvoriti sebi tijelo, kao što je stvorio prvomu Adamu, al' on u svojoj mudrosti nije htio. On je htio, da kako smo sudjelovanjem žene upropašćeni, tako da budemo sudjelovanjem žene i spašeni. — Zatim htio je Bog, da nam dade u Mariji premilostivu majku i zagovornicu kod Boga, kao pravednoga suca. — Htjede Bog, da

nam pokaže divan primjer pokornosti, jer kroz trideset godina se pokoravaše Mariji. Htio je Spasitelj da posveti svaku dob našega života i prosvijetli svojim Božanskim primjerom. Napokon htio je da se rodi od žene i zato, da počevši od djetinjstva što više pretrpi za nas.

Okoristi se ovim primjerima, i nemoj, da osujetiš na sebi namjere Božanskoga Spasitelja!

2. TOČKA: ZAŠTO JE BOG SIN BAŠ MARIJU IZABRAO ZA MAJKU SVOJU?

»**Pogleda na poniznost službenice svoje**«. (Luk. 1, 48.)

Zašto je Bog Sin upravo Mariju izabrao sebi za Majku, to je tajna preodređenja Božjeg. Ali budući da Bog preodređuje svakoga, pošto je predvidio dobra ili zla djela njegova, zato je upravo Mariju izabrao sebi za Majku, jer je predvidio, da će ona između svih žena najvjernije sudjelovati sa svim milostima, što će joj udijeliti po zaslugama Isusa Krista.

Koliko milosti bi ti Bog dao, i na kako visoki stepen slave bi te uzvisio, da vjerno i stalno sudjeluješ s milostima, što ti ih Bog daje. Odluči, da ćeš danas započeti, što vjernije vršiti sve svoje dužnosti.

3. TOČKA: KAKVIM I KOLIKIM DAROVIMA URESI BOG MARIJU.

»**Učini mi velike stvari onaj, koji je silan**«. (Luk. 1, 49.).

Promisli silu i krasotu darova, što udijeli Bog Mariji! Očuva je od istočnoga grijeha, da kako je Bog

Sin imao Oca od neizmjerne čistoće i svjetlosti tako da mu i Majka bude od nepojmljive čistoće. — Očuva je od posljedica istočnoga grijeha: od požuda. Gospodovao je u njoj mir među dušom i tijelom, kao u Adamu prije pada. — Očuva je Bog kroz čitav dug život njezin od svakog osobnog grijeha i od najmanje pogrješke, jer pristojno bijaše, — govori sv. Anzelm, — da tolikom čistoćom svijetli Majka Božja, od koje se veća poslije Božje pomisliti ne da.

Milostima je i darovima Duha Sv. toliko natkrilila i same anđele, koliko ih nadvisuje svojim dostojanstvom. Izlio je Duh Sv. nepojmljivo obilje milosti posvećujuće u dušu njezinu, sve je kreposti i darove svoje Mariji u tolikom obilju saopćio, da je daleko nadmašila i skupa sve Svece Božje. — Napokon ju je Bog tako učvrstio u milosti svojoj, da je Mariji, ljudski govoreć, nemoguće bilo izgubiti milost Božju. Bog je na sasvim posebni način bdio nad njom.

Radujem se, o Marijo, preljubezna Majko Spasitelja moga, tolikoj čistoći i svetosti! Isprosi mi od Boga milost, da uzmognem izvesti odluku, kojom čvrsto odlučujem, da ću danas i u životu svom pomno mrtviti svoja osjetila i nutarnje pohote.

14.

SUBOTA: BOG OBEĆA UTJELOVLJENJE SINA SVOGA.

1. PREDVJ.: Predstavi si, kako saopćuje milosrdni Bog palim praroditeljima našim prvu blagu vijest, kad je prokleo zmiju i rekao đavlu: »Neprijateljstvo ću staviti između tebe i žene i između sjemena tvojega i sjemena njezina, ona će satrti glavu tvoju«. (Gen. 3, 15.)

2. PREDVJ.: Prosvijetli me, Duše Sv., da sve to većma upoznam veliko dobročinstvo, što mi Bog u Spasitelju obeća; okrijepi me, da svim srcem čeznem za Spasiteljem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Prvotno evanđelje; u 2. iz kojega će se sjemena poroditi Spasitelj? u 3. kakav će biti Spasitelj?

1. TOČKA: PRVOTNO EVANĐELJE.

»Neprijateljstvo ću staviti između tebe i žene i između sjemena tvojega i sjemena njezina, ona će satrti glavu tvoju«. (Gen. 3, 15.).

Ovo su preznamenite riječi prvotnog evanđelja: to je prva blaga vijest iz ustiju samoga Boga, kojom utješi prvoga čovjeka i sve njegove potomke. Ovo preradosno obećanje saopći Bog prvim ljudima prije nego ih istjera iz raja zemaljskoga; prije nego ih prepusti nevolji, što grijehom zaslužiše sebi i svim potomcima svojim. Kolika utjeha u najvećoj nevolji! Koliko milosrđe poslije najveće uvrjede!

Kako je Isus uoči svoje gorke muke i smrti, koju mu ljudi zadaše, naredio najsvetiji sakramenat i najuzvišeniju žrtvu, žrtvu novoga zavjeta; tako je i Otac nebeski, poslije najveće uvrjede i nezahvalnosti, što mu nanese praotac ljudskoga roda, obećao, da će poslati rodu ljudskomu jedinorođenog Sina svoga. Neshvatljiva dobrota Božja, u onom času daje čovjeku najveću utjehu, u kojem ga čovjek neizmjerno uvrijedi. — Koliko suza otrše, koliko nevolja ublažiše ove

riječi, otkako ih izreče Bog! Postadoše pravim i jedinim izvorom prave i jedine utjehe svim narodima kroz sve vijekove.

O premilostivi Bože, kako si me zadužio, da ti čistim životom i vjernom službom zahvaljujem sve do smrti svoje! Evo odmah današnji dan ću ti to zasvjedočiti savjesnim vršenjem dužnosti svojih, samo me pomozi!

2. TOČKA: IZ KOJEGA SJEMENA ĆE SE RODITI SPASITELJ?

»Između sjemena tvojega i sjemena njezina«. (Gen. 3, 15.)

Divi se, čovječe, neizmjernoj dobroti Božjoj, jer Bog ti obeća Spasitelja iz tvojega sjemena. Da o tom nimalo ne sumnjaš, više puta je opetovao to obećanje Abrahamu, Isaku, Jakovu: »Blagoslovit će se u sjemenu tvojem svi narodi na zemlji«. (Gen. 22, 18.)

Promisli, tko je taj, koga Bog Abrahamu obeća i često mu ponavlja to obećanje? Komu će se poroditi iz sjemena Abrahamova? Zašto će Spasitelj doći na svijet? Koja i kakva dobra će nam donijeti? Od kojih i kakvih zala će nas oprostiti? Usplamti ljubavlju prema tako darežljivom Bogu! Uzbudi u sebi goruću želju za Spasiteljem, kako sam Isus govori, da je Abraham želio vidjeti njegov dan.

Što se je većma približavalo vrijeme Spasiteljeva došašća, to jasnije su ocrtavali proroci osobu i djelovanje Spasiteljevo i označivali vrijeme njegova dolaska. Bog je jedan narod, narod Israelski, napose zato izabrao, da čuva vjeru i nadu u budućega Spasitelja. U starom su se zavjetu jedino vjerom i nadom opravdavali u dojdućega Spasitelja.

Kad je njima dosta bila nada u Spasitelja za opravdanje, kako ne bi nas opravdao prisutan Spasitelj, koga toliko puta primamo u sv. pričesti! Samo treba da ozbiljno sudjelujemo s milostima, što ih u izobilju primamo svaki dan. Izvedi odmah danas opomene savjesti svoje!

3. TOČKA: KAKAV ĆE BITI SPASITELJ.

»Bog sam će doći i spasit će vas«. (Is. 35, 4.)

Bog je po Isaiji proroku jasno očitovao, da će obećani Spasitelj biti sam Bog. Pred njim će iščeznuti sve nevolje naše duševne, a i mnoge tjelesne, kao što bježe tmine ispred velikog svijetla. Isaija prorok piše: Kad Spasitelj dođe, onda »će se otvoriti oči slijepih i uši gluhih. Tada će skakati kao jelen hrom, i razriješit će se jezik nijemih«. (Is. 35, 56.). Isti Prorok piše, kako će obećani Spasitelj iscijeliti našu dušu: »Ako grijesi vaši budu kao skrlet, postat će bijeli kao snijeg, i ako budu crveni kao crvac, postat će bijeli kao vuna.« (Is. 1, 18.)

Kad je dakle Spasitelj tako silan Bog, koji od najvećega zla: od grijeha, pa do najmanje tjelesne slabosti sve iscjeljuje, otkud je to, da si ipak tako pun svakojakih nevolja? Nije li zato, što ne ćeš da slijediš njegovu mudru nauku? što ne ćeš da primaš lijekove, što ti pruža: njegove sv. sakramente i druga sredstva milosti, osobito molitvu? Znaj, da će ti i najbolji liječnik samo onda pomoći, ako se budeš točno držao njegovih propisa.

Odluči odmah danas točno, što ćeš činiti protiv svojih pogrješaka? Od koje ćeš se osobito čuvati? Obećaj to Spasitelju, moli ga za pomoć i zaključi s Očenašem i Zdravo Marijom.

TREĆI TJEDAN U DOŠAŠĆU.

15.

NEDJELJA: MESIJA JE GLAS VIČUĆI U PUSTINJI.

1. PREDVJ.: Predstavi si, kako je Spasitelj kroz cijeli život svoj silnom riječju i još silnijim uzorom svojim bio uistinu glas vičući u pustinji ovoga svijeta.

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj mi milost, da tako čujem riječi i gledam primjere Spasiteljeve, da ga svom silom i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Mesiju kao glas vičući; u 2. na koliko je načina vikao; u 3. gdje je vikao?

1. TOČKA: MESIJA JE GLAS VIČUĆI.

»Glas onoga, što viče u pustinji«. (Luk. 3, 4.)

Punim pravom zove sv. Ivan Spasitelja onim, koji viče, jer pošto je započeo svoj javni život, nije prestao propovijedati sv. Evanđelje svim staležima u gradovima, tržištima, synagogama, na brdu, u pustinji. Tolikom silom i milošću je govorio, da su i neprijatelji priznali, da još nikada nije čovjek tako govorio, kao što govori Isus.

Više puta je Isus uistinu velikim glasom zavapio kako nam sv. Evanđelje govori. Tako na koncu

priče o sjemenu i sijaču: »Govoreći ovu priču p o v i k a: Tko ima uši, da čuje, neka čuje!« (Luk. 8, 8.) Kad židovi nijesu htjeli da priznadu Isusa za Spasitelja: »Tada p o v i k a Isus u hramu učeći i reče: I mene znate i otkuda sam znate«. (Iv. 7, 28.) Zatim: »U posljednji veliki dan praznika stade Isus i p o v i k a govoreći: Tko je žedan, neka dođe k meni i pije«. (Iv. 7, 37.) Zatim kod uskrisenja Lazareva: »P o v i k a iza glasa: Lazare, izidi napolje!« (Iv. 11, 43.) A na križu: »Oko devete ure p o v i k a Isus iza glasa govoreći: Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?« (Mat. 27, 46.). A zadnji je put zavapio Isus, kad je na križu dušu svoju ispustio. »I p o v i k a v š i Isus iza glasa reče: Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj«. (Luk. 23, 46.)

Nije bez razloga Spasitelj zavapio upravo u spomenutim zgodama. Uvažimo svaki vapaj Spasiteljev i učinimo prema potrebi svojoj odluku.

2. TOČKA: NA KOLIKO JE NAČINA VIKAO SPASITELJ?

Naš božanski Spasitelj nije samo riječju vapio za svoga javnoga života, nego još većma presvetim primjerom i krvlju svojom.

Vapio je i vapi i sada sve do konca vijekova kreposnim životom svojim. Po njegovu nauku, a osobito po njegovu životu upoznasmo krasne kršćanske kreposti. Nikada se još nije do Isusa pokazala tolika poniznost na zemlji; tako mila blagost; tako divna i požrtvovna ljubav prema nama ljudima, kao u Spasitelju svijeta. U njemu je sve blago mudrosti i znanja,

kako sv. Pavao ap. govori. Svi pravednici su taj vapaj razumjeli i pošli za primjerom njegovim.

Vapio je i vapi Krist Gospodin i krvlju svojom puno silnije od krvi Abelove, kako sv. Pavao tvrdi u poslanici na Hebreje. (12, 24.)

Zahvali Bož. Spasitelju, što te tako silno zove, da ga nasljeduješ, i gledaj, da se ne oglušiš, nego ga revno nasljeduj osobito u krepostima, što ti ih napose preporučuje: u blagosti i poniznosti.

3. TOČKA: GDJE JE SPASITELJ VIKAO?

»**Glas onoga, što viče u pustinji.**« (Luk. 3, 4.)

Sv. Ivan Krstitelj veoma zgodno prispodablja svijet s pustinjom. Pustinja je obično neplodna, suha, nesigurna, stan razbojnika i divlje zvjeradi, lako je u njoj zalutati i propasti. — Isto je takav i svijet. Neplodan je kršćanskim krepostima; suh je Božjim milostima, nesiguran, dapače vrlo opasan vođ u vječnu domovinu; stan je razbojnika, jer je pun zlih primjera i opakih načela. Zato nas opominje Spasitelj, da ne ljubimo svijeta niti ono što je u svijetu. Divlja su zvjerad u svijetu ljudske strasti, što progone i uništavaju kreposti. Svijet upropašćuje one, koji po njegovim načelima živu.

Kako silno je zavapio Spasitelj svima, koji su u svijetu: »Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas odmoriti.« (Mat. 11, 28.) Kako ljubezno prima i očinski poučava sve blagom riječju i presvetim primjerom svojim. Kako sigurno ih vodi po sv. Crkvi svojoj u sretnu luku vječnoga blaženstva!

Kako ih usrećuje dok su u ovom životu lakim zapovijedima svojim i milim kršćanskim krepostima.

Nemoj zato ljubiti svijeta, niti što je u svijetu, pođi svom dušom i silom svojom za Isusom, koji te ne vara, koji te vodi pravoj sreći već i u ovom životu.

Odluči, da ćeš odmah danas slijediti Isusa u poniznosti i blagosti. Moli ga zato i dovrši s Očenašem.

16.

PONEDJELJAK: BOG ŠALJE ARKANĐELA GABRIJELA MARIJI.

1. PREDVJ.: Gledaj u duhu Mariju, kako je zadubena u molitvi u Nazaretskoj kućici, i kolikim strahopočitanjem ulazi k njoj arkanđeo Gabrijel i pozdravlja je vanrednim pozdravom: »Zdravo, milosti puna. Gospodin s tobom; blagoslovena ti među ženama.« (Luk. 1, 28.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam Mariju; potakni me, da je svim srcem ljubim i štujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki tko, koga, komu šalje i zašto? u 2. Mariju milosti punu; u 3. blagoslovenu među ženama.

1. TOČKA: TKO, KOGA, KOMU ŠALJE I ZAŠTO?

»**Posla Bog anđela Gabrijela u grad galilejski po imenu Nazaret k djevici.**« (Luk. 1, 26. 27.)

Promisli, tko, koga, komu šalje i zašto? Svemogući i premudri Bog, koji bi i sam mogao izvesti, što je naumio — veliko djelo otkupljenja — ipak hoće iz prevelike ljubavi i mudrosti da i čovjek s njim

sudjeluje. Slavimo i veličajmo Boga, koji nas toliko ljubi i cijeni. — Koga šalje Bog? Između arkanđela najsilnijega, jer to znači ime Gabrijel. Time je htio Bog da očituje, kako je silan, koga šalje, kako će silan biti, koji će se utjeloviti: osobom, riječju i djelima. — Komu šalje Bog arkanđela? Sirotnoj, svijetu nepoznatoj, al' svetošću krepostima, milošću bogatoj Djevici. U kakvom poslu šalje Bog arkanđela Mariji? U najvećem, najsvetijem, najčudesnijem, najzamašnijem poslu za sav ljudski rod: u poslu otkupljenja cijeloga roda ljudskoga od vremenite i vječite propasti.

Zahvali Bogu iz svega srca, što je u svom neizmjernom milosrđu i ljubavi započeo ostvarivati veliko otajstvo! Jer o njem ovisi spasenje i tvoje i svega roda ljudskoga. Promisli čim bi se mogao Bogu barem na neki način odužiti za neizmjerno blago, što ti je nakanio dati, i odluči velikodušno, da ćeš to izvesti. Moli od Boga, da ti odluku blagoslovi i udijeli milost, te je izvedeš.

2. TOČKA: MARIJA JE MILOSTI PUNA.

»I ušavši k njoj anđeo reče: Zdravo, milosti puna; Gospodin s tobom; blagoslovena ti među ženama.« (Luk. 1, 28.)

Promisli kolikom smjernošću i strahopočitanjem ulazi Gabrijel k Mariji i pozdravlja je, svoju kraljicu i zamalo majku Boga svoga! Uvaži svaku riječ preznamenitoga pozdrava, kojim je pozdravlja, da upoznaš ogromnu veličinu Marijinu, »Zdravo« t. j. raduj se, jer tebi i po tebi svemu rodu ljudskomu donosim radosnu vijest. »Milosti puna«, to je ime, kojim arkanđeo nazivlje Mariju. Bilo je i više pravednika, o kojima objava Božja govori, da su bili milosti puni, kao sv. Ivan Krstitelj, sv. Stjepan prvi mučenik, ali Marija je sve ljude i anđele daleko natkrilila u ovom najvećem daru Božjem. Ona je puna milosti posvećujuće; puna je sviju kreposti: vjere, ufanja, ljubavi, pravednosti, umjerenosti, mudrosti, jakosti, poniznosti, sedam darova Duha Sv.; djela su njezina puna svetosti i savršenosti u svakom pogledu. Ako su anđeli i pravednici velike rijeke, Marija je nepregledno more od svetosti i savršenosti; jer pristoji se, da poslije Boga Majka njegova bude najsavršenija.

»Gospodin s tobom« na posve vanredni način. Ne samo bistvom, silom, prisutnošću, posvećujućom milošću kao s ostalim pravednicima, nego tako usko sjedinjen sa svakom njezinom silom, da se nije nikada od nje odijelio, niti Marija od Boga.

Divi se neshvatljivoj veličini Marijinoj i zahvali Bogu od svega srca, što nam je tako svetu Majku dao!

Ujedno dobro zapamti, da je pred Bogom samo onaj velik i vrijedi, koji je velik u milosti njegovoj i koji je sjedinjen s njegovom voljom. Bori se zato s napastima i vrši što točnije volju Božju, da napreduješ u milosti Božjoj.

3. TOČKA: MARIJA JE BLAGOSLOVENA MEĐU ŽENAMA.

»Blagoslovena ti među ženama.«

Ovim riječima zaključuje Gabrijel arkanđeo pozdrav, kojim je u ime presv. Trojstva Mariju pozdravio.

Zašto nazivlje Mariju blaženom među ženama? Jer je Marija jedina, koja je s najuzvišenijim djevičanstvom spojila najuzvišenije materinstvo; ona je jedina, koja će opće prokletstvo ukinuti; koja će zmiji glavu satrti; vrutke milosti svijetu otvoriti; blagoslovenim ga plodom obogatiti, koji će one, koji ga budu blagovali, očuvati od smrti. Marija je jedina, koju će svi narodi zemlje blaženom pozdravljati; Marija je jedina ona vrata, kroz koja će odabranici unići da gledaju i navijeke uživaju blaženoga Boga.

I ja te, preslavna Majko Spasitelja moga, tako ću reći u kolokviju, blaženom pozdravljam i od svega se srca veselim i Bogu zahvaljujem na neizrecivim vrlinama i odlikovanjima, kojima te nadari Svevišnji Bog! Molim te od svega srca, da me mogućom zaštitom svojom očuvaš od posve promišljenoga lakoga grijeha, od kojega ću se čuvati, što ti evo obećajem. Zaključi sa: Zdravo kraljice!

17.

UTORAK: ARKANĐEO GABRIJEL SAOPĆUJE MARIJI OTAJSTVO.

1. PREDVJ.: Gledaj Gabrijela pred Marijom, kako joj saopćuje veliko otajstvo: »Evo zatrudnjet ćeš i rodit ćeš sina, i nadjeni mu ime Isus. On će biti velik, i nazvat će se Sin Najvišega, i dat će mu Gospod Bog prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevat će u domu Jakobovu uvijek, i kraljevstvu njegovu ne će biti kraja.« (Luk. 1, 31—33.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da upoznam što većma Spasitelja, i milost, da ga svim srcem ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: odlike Spasiteljeve; u 2. kako Marija mudro odgovara arkanđelu; u 3. Gabrijela kako tumači Mariji otajstvo utjelovljenja.

1. TOČKA: ODLIKE SPASITELJEVE.

»Evo zatrudnjet ćeš i rodit ćeš sina i nadjeni mu ime Isus. On će biti velik, i nazvat će se Sin Najvišega, i dat će mu Gospod Bog prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevat će u domu Jakobovu uvijek, i kraljevstvu njegovu ne će biti kraja.« (Luk. 1, 31—33.)

Promisli velike odlike, što će imati onaj, koga će Djevica začeti. Prije svega slavno mu ime Isus navješćuje blagoslovenu djelatnost na svijetu, što će je razviti. On će biti Spasitelj u potpunom i najuzvišenijem značenju. — Drugo, biti će »velik« svetošću, životom i naukom, mudrošću, riječju i primjerom. »Velik« silom, jer usrećuje sve one, koji ga nasljeduju. — Treće, isti će, koji je Sin Svevišnjega, postati sada i Sin Marijin. — Četvrto, da će mu Gospodin Bog dati prijestolje Davidovo i da će kraljevati u kući Jakobovoj t. j. u Crkvi. Napokon, da će to kraljevanje navijeke trajati. Doista, još se nije nikada ukazao na zemlji, koga bi Bog uzvisio tolikim odlikovanjima.

O presretna Djevice, koja ćeš tako vanrednog Sina začeti! O Božanski Spasitelju, što većma se radi mene snizuješ, to te većma uzveličavam i dublje ti se klanjam dušom i srcem!

2. TOČKA: MARIJA MUDRO ODGOVARA ARKANĐELU.

»A Marija reče anđelu: Kako će to biti, kad ja ne znam muža.« (Luk. 1, 34.)

Marija je prva bila, koja je Bogu zavjetom žrtvovala svoje djevičanstvo. Zato se uplaši, kad je čula pozdrav Gabrijela, jer nije mogla, po svom sudu, da spoji djevičanstvo sa materinstvom. Zato zapita arkanđela: »Kako će to biti, kad ja ne znam muža?« Ovim je Marija izjavila, da ona ne će primiti ni najvišega odlikovanja, ako se to ne može zbiti bez povrede djevičanstva. Sv. Bernardo punim pravom dokazuje heroičnu mudrost Marije iz ovoga pitanja, što je stavila Gabrijelu. Promisli, kako je odgovor Marijin mudar, promišljen, kratak, čedan i smjeran. Kolika razlika između Eve i Marije! Eva pristaje na nisko, sjetilno uživanje, što joj đavao ponudi, premda je dobro znala za strašnu kaznu, kojom joj se Bog zaprijetio. Marija ne će da primi ni največeg odlikovanja, dok nije razumjela, da će se to zbiti, a da ne prekrši obećanja, što je Bogu zavjetovala.

Uči se od premudre Djevice, da volji Božjoj treba sve podvrći; prije moramo i sam život žrtvovati, nego li prekršiti dužnost svoju prema Bogu.

3. TOČKA: GABRIJEL TUMAČI MARIJI OTAJSTVO UTJELOVLJENJA.

»Duh Sveti doći će na tebe, i sila Najvišega osjenit će te; zato će se i sveto, što ćeš ti roditi, nazvati Sin Božji.« (Luk. 1, 35.)

Gabrijel tumači Mariji, da će Bog nadnaravnim načinom izvesti veliko otajstvo utjelovljenja Sina

svoga, te da zato djevičanstvo njezino ne samo ne će ozlijediti, nego još posvetiti i osjegurati nepojmljivim obiljem milosti. Jer bogoslovi uče, da je Marija prigodom utjelovljenja drugi put posvećena od Boga, i to puno obilnijom milošću nego prvi put, kada ju je Bog pogledom na otkupljenje — kojim će Spasitelj sav rod ljudski otkupiti — očuvao od istočnoga grijeha. Jer čovječju će narav Kristovu sam Duh Sv. satvoriti, bez sudjelovanja čovjeka, stvoriteljnom moću. On će te osjeniti svemožnom silom svojom, a ti ćeš primiti Svevišnjega u djevičansko krilo svoje. I baš zato, jer se začinje ne čovječjim, nego Božjim sudjelovanjem, ne će prijeći na njega grijeh Adamov. Biti će svet, obiljem milosti napunjen. A što svaku milost daleko nadilazi, bit će mu čovječja narav najuže sjedinjena s naravlju Božjom u drugoj osobi Božanskoj. Zato će biti i zvati se Sin Božji.

Divi se neizmjernoj dobroti i mudrosti Božjoj, koji da nas ot[illegible] i, izvađa tako uzvišeno otajstvo!

U kol[illegible] raduj se nedohitnoj visini Marijinoj, zahvali [illegible] je radi tebe uzvisio Mariju na tako visoko [illegible] tvo. Obećaj Bogu, da ćeš danas iz zahvalnos[illegible] tim marom vršiti svoje dužnosti, i na koncu [illegible] za milost i zaključi razmatranje s Očenašem [illegible] marijom.

18.

SRIJEDA: MARIJA PRIMA DOSTOJANSTVO MATERE BOŽJE.

1. PREDVJ.: Predstavi si prečistu Djevicu u Nazaretskoj kućici kako se ponizuje i govori Gabrijelu:

»Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj.« (Luk. 1, 38.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da što bolje upoznam preslavnu Majku Božju, i da je od srca štujem i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Odgovor Marijin Gabrijelu; u 2. kreposti, što taj odgovor sadržaje; u 3. kako se uzradova Gabrijel odgovoru Marijinu.

1. TOČKA: ODGOVOR MARIJIN ARKANĐELU GABRIJELU.

»Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj.« (Luk. 1, 38.)

Pogledaj arkanđela, kolikom željom i strahopočitanjem iščekuje odgovor premudre Djevice, pošto joj je saopćio volju Božju i protumačio, da će Bog začeće Sina svoga svemožnošću Duha Sv. izvesti, te da će zato njezino djevičanstvo ostati neozlijeđeno i još većma posvećeno i učvršćeno.

Blažena Djevica pošto je razumjela volju Božju, posve joj se podvrgne. Priznaje Boga za neograničena Gospodara svoga, a sebe za službenicu njegovu: »Evo službenice Gospodnje.« Izjavi svoju privolu preznamenitim riječima po sav rod ljudski: »Neka mi bude po riječi tvojoj!« Sv. Oci ispoređuju Marijine riječi »Neka bude«, sa onim: »Neka bude«, što je Bog na početku izrekao i stvorio sve, što je izvan njega. Dapače, ove su riječi Marijine još toliko znamenitije i silnije, što je na ove riječi riješen sav rod ljudski prokletstva, kojem je potpao po grijehu.

Čim je Marija te riječi izustila, u isti je čas Duh Sv. satvorio narav čovječju i sjedinio sa drugom Božanskom osobom. Marija je primila u isti čas Boga u krilo svoje; povratila je zemlji raj, proizvela je stablo života, — koji budu od toga ploda blagovali, očuvat će ih od vječne smrti.

Promisli, što si dužan Mariji za tako golemo dobročinstvo? Kako štuješ Mariju? Moliš li pobožno sv. krunicu? Utječeš li joj se u napastima?

2. TOČKA: KREPOSTI, KOJE SADRŽAVA ODGOVOR MARIJIN.

»Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj.« (Luk. 1, 38.)

Marija je u ovom odgovoru divne kreposti očitovala. Prije svega živu vjeru, da je svemogući Bog može učiniti majkom, i da ujedno očuva njezino djevičanstvo. To je puno veća i čvršća vjera od vjere Abrahamove, koji je postao Ocem pravovjernika zato, što je Bogu povjerovao, da će mu potomci biti mnogobrojni kao zvijezde na nebu, premda je jedinca svoga Isaka voljom Bogu žrtvovao, a bio je već u visokoj starosti. Jer veća se vjera iziskuje za to, da Djevica bude majka i djevicom ostane, nego da Bog starcu pokloni sina.

Druga je divna krepost, što Marija u svom odgovoru očitova: poniznost. Kad je Bog uzvisi na najviše dostojanstvo, ona u isti čas ispovijeda srcem i ustima, da je »službenica« Božja. Kako krasan uzor poniznosti mi daje Marija! — Treća je krepost u odgovoru Marijinu pokornost. Ona se bezuvjetno predaje

u ruke Svevišnjega. Prihvaća volju Božju i sjedini s njom posve svoju, premda ne može da shvati ni otajstva ni kako će postati majkom, a da ne prestane biti djevica.

Tako je Marija zadovoljila svojom pokornošću, poniznošću i živom vjerom za nepokornost, oholost i nevjeru Evinu, a i sviju nas. Kako se ti pokoravaš Bogu? Ne uzdižeš li se nad druge, i nad namjesnike Božje? Kakva ti je vjera? Vježbaj se osobito u poniznosti.

3. TOČKA: GABRIJEL SE UZRADOVA ODGOVORU MARIJINU.

»I otide od nje anđeo.« (Luk. 1, 38.)

Promisli, kolika je morala biti radost arkanđela Gabrijela, što je sretno obavio poslanstvo, koje mu naloži Presv. Trojstvo. Kako se je veselio, što je prvi vidio svoju i sviju anđela Kraljicu! Kako se je divio njezinim krepostima! Koliku radost i utjehu je oćutio, što može javiti Presv. Trojstvu, da Marija pristaje svim srcem na sve, što Bog od nje želi! Kolikim je strahopočitanjem o Mariji javio svim anđelima! Koliku su radost oćutjeli svi anđeli, što je Bog tako divno otajstvo izveo za spasenje roda ljudskoga. Kako su se veselili, što će Bog otkupiti pali ljudski rod, i što je zato Mariju izabrao sebi za majku.

Uči se odovud, kako je ružna strast: zavist, a kako je krasna krepost: dobrostivost, koja se raduje s onima, koji se raduju, a žalosti se s onima, koji su žalosni. Ispitaj se, nijesi li zavidan drugomu? veseliš

li se kad drugi napreduje u dobru? ili žalostiš li se, kad drugoga stigne kakvo zlo?

U kolokviju zahvali Bogu od svega srca, što je dao svog jedinorođenog Sina, da nas otkupi od vječne propasti, i odluči, u čem ćeš mu danas iskazati svoju zahvalnost i zaključi razmatranje s Očenašem.

19.

ČETVRTAK: DRUGA SE BOŽANSKA OSOBA UTJELOVI.

1. PREDVJ.: Predstavi si prekrasno djetešce Isusa u krilu prečiste Djevice, najsavršenije djelo Duha Sv.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam utjelovljenoga Sina Božjega; okrijepi me, da ga svim srcem ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Utjelovljenje Sina Božjega; u 2. čuvstva Isusa spram Marije i Marije spram Isusa; u 3. zašto dođe Isus kao dijete na svijet?

1. TOČKA: UTJELOVLJENJE SINA BOŽJEGA.

»I Riječ tijelom postade.« (Iv. 1, 14.)

Čim je Marija izustila riječi: »Neka mi bude po riječi tvojoj«, u onaj trenutak satvori Bog Duh Sv. čovječju narav i spoji je s drugom Božanskom osobom. Probudi živu vjeru u otajstvo, što je Duh Sv. na privolu Marijinu stvorio najsavršenije ljudsko tijelo iz prečiste krvi Marijine; da je stvorio najsavršeniju dušu čovječju, da ju je tolikim milostima i svim svojim darovima uresio, kako to zahtijeva neizmjerno dostojanstvo Sina Božjega; da je dušu s tijelom sjedinio i

u isti trenutak sjedinio sa drugom Bož. osobom tako, da je Riječ t. j. Sin Božji uistinu postao čovjek, a čovjek uistinu postao Bog, a Marija uistinu postala pravom Majkom Božjom.

Promisli, kakva je čuvstva imao Isus u svom Presv. Srcu prema Duhu Sv., koji mu stvori to najplemenitije Srce; kako je Duh Sv. ljubio i obogatio to najsvetije Srce! Kako se Otac nebeski neizmjerno radovao, što je na takav divan način ispunio obećanje, kojim je utješio tužni rod ljudski u raju odmah poslije pada praoca Adama, a poslije po patriarsima i prorocima nebrojeno puta potvrdio. Kako je Sin prva poklonstvena čuvstva svomu nebeskomu Ocu doprinio, čim je primio našu narav.

Promisli kako je Isus sav rod ljudski prigrlio u našoj naravi, koju je primio i najuže je sjedinio sa Božanskom u svojoj osobi. Kako se sad već prikaza za nas Ocu nebeskomu kao žrtva paljenica.

O kako malo ljubimo Isusa! Kako hladno i nemarno mu zahvaljujemo za neizmjernu ljubav, kojom nas je odvijeka ljubio, a sad tu ljubav kod utjelovljenja na vanredni način očitova. Ljubi Isusa ne samo svim srcem, nego kako sv. Vinko Paulski reče: Znojem lica svoga i radom ruku svojih.

2. TOČKA: ČUVSTVA ISUSA SPRAM MARIJE, I MARIJE SPRAM ISUSA.

»**Veliča duša moja Gospodina.**« (Luk. 1, 46.)

Promisli, kakva su čuvstva napunila prečisto srce Majke Marije spram svoga Boga, Spasitelja i evo sada Sina! Kako se duboko poklonila Bogu svomu! Kako mu je žrtvovala sve sile duše i tijela svoga kao najvjernija »službenica« Božja! Kolika je zahvalnost napunila veliku i svetu dušu njezinu, što se je udostojao s neba se spustiti i oblik sluge primiti, da ljude otkupi. Kako je uzveličavala duša njezina Gospodina, što je između sviju žena nju izabrao za majku svoju, i što joj je sjaj djevičanstva očuvao! Tko će opisati radost anđela, što gledaju blaženo biće Božje, a evo Marija je u uži odnošaj stupila s Bogom, nego što su anđeli; ona je prava Mati Božja. Ona nosi, hrani Boga, uživa njegovu prisutnost na sasvim posebni način među svim stvorovima. Kolika ljubav, klanjanje, radost, zahvalnost u Marije spram Isusa! — Budi slična čuvstva prema Isusu, kad ga u sv. pričesti primiš!

Promisli čuvstva Isusova spram Marije. Kad je tako ljubio nas grješnike, da je za nas čovjekom postao, kakom je ljubavlju prigrlio svoju prečistu Majku! kolikim milostima ju je obogatio!

Nasljeduj Isusa u ljubavi i štovanju Marije; a Mariju u ljubavi, štovanju i nasljedovanju Isusa. Čim ćeš to danas pokazati?

3. TOČKA: ZAŠTO DOĐE ISUS KAO DIJETE NA SVIJET?

»**Ponizio je sam sebe uzevši obličje sluge.**« (Phil. 2, 7.)

Mudrost ćemo Božju, s koje Bog odluči, da kao dijete dođe na svijet, potpuno onda istom razumjeti, kad nam Bog bude otkrio sve tajne svoje. Ali već i sada možemo više razloga navesti. Prvo, što je Spasitelj htio, da dade svakoj dobi najsavršeniji uzor,

osobito pak mladeži, koju je Isus žarko ljubio. Drugo, da dokaže, da je pravo, a ne prividno tijelo primio, što mnogi krivovjerci tvrde. Treće, da zasvjedoči svoju neizmjernu ljubav spram nas; da nas kao najmilije djetešce privuče k sebi. Četvrto, da nas nauči primjerom svojim najnužnije kreposti: poniznost i pokornost. Zato se je i pokoravao kroz trideset godina svojoj Majci i svom Othranitelju; a poslije i nepravednim sucima i krvnicima.

U kolokviju moli srdačno Isusa, da ti udijeli milost, da što jasnije upoznaš krasotu i potrebu pokornosti i poniznosti; da te okrijepi, te se stalno i ozbiljno vježbaš u ovim krepostima odmah danas. Dovrši s Očenašem!

20.

PETAK: O DAROVIMA DUŠE KRISTOVE.

1. PREDVJ.: Predstavi si najkrasnije remekdjelo Duha Sv. i Dušu Kristovu.

2. PREDVJ.: »Dušo Kristova posveti me, tijelo Kristovo, spasi me!«

Razmatrat ćemo u 1. točki: darove duše Kristove; u 2. čuvstva duše Kristove spram nebeskoga Oca; u 3. čuvstva duše Kristove spram nas ljudi.

1. TOČKA: DAROVI DUŠE KRISTOVE.

»Počivat će na njemu duh... mudrosti i razuma, duh savjeta i sile, duh znanja i straha Gospodnjega« (Is. 11, 2.)

Promisli, kolika je savršenost i svetost duše, koju Duh Sv. stvori za Krista! Sv. Toma Akvinac govori:

(P. 3. qu. 34. a, 1) da je duša Kristova u prvom trenutku začeća imala puninu milosti posvećujuće, a Duh Sv. veli, da je ta punina bez mjere bila: »Jer Bog Duha ne daje na mjeru.« (Jer. 3, 34.)

Promisli, kolika je čistoća duše Kristove, ne samo da nije bila oskvrnuta ni najmanjom ljagom ili pogrješkom, nego nije ni mogla biti, jer je to duša Božja. — Svetost duše Kristove je bila tolika odmah u prvom času, da nije mogla biti veća. Duša je Kristova jasnije gledala i obilnije uživala Boga od svih anđela. Znanje joj je toliko, da je jasno u Bogu gledala svu prošlost, sadašnjost i budućnost. Sve je darove Duha Sv. bez mjere posjedovala: dar mudrosti, razuma, savjeta, jakosti, znanja, pobožnosti i straha Gospodnjega, kako tvrdi Isaija prorok. Imala je duša Kristova dar čudesa, proroštva; gledala je i najtajnije misli ljudskoga srca; imala je dar ganuti ih na pokoru i poboljšanje života. Resili su je svi darovi, što pripadaju glavi Crkve na zemlji i na nebu i sucu svega svijeta. Riječju sve darove, što duša Božja može i mora imati.

Usporedi svoju sirotu, grješnu dušu s dušom Kristovom i veseli se nad tolikim obiljem i sjajem darova i moli s velikim pouzdanjem: Dušo Kristova, posveti me! Daj mi: poniznost i blagost i jakost, da vazda svladam svoje pohote i uvećam u sebi blagost i poniznost!

2. TOČKA: ČUVSTVA DUŠE KRISTOVE SPRAM NEBESKOGA OCA.

»Blagosivljaj, dušo moja, Gospodina, i sve što je u meni sveto ime njegovo.« (Ps. 102. 1.)

Časni Ljudevit de Ponte govori, da su iz duše Kristove bez prestanka proizvirala, poput one četiri rijeke u raju zemaljskomu, četiri poglavita čuvstva: Prvo je: čuvstvo ljubavi, kojom je neizrecivo ljubila Boga i s njim se zauvijeke najuže sjedinila, upoznav neizmjernu dobrotu Božju. Drugo je čuvstvo bilo čuvstvo zahvalnosti, kojom je Isus neprestano Bogu zahvaljivao za neizrecive darove, što ih je od Boga dobio. Treće čuvstvo bijaše čuvstvo najdublje poniznosti; sve je Bogu pripisivao, što je kao čovjek imao. Četvrto bijaše čuvstvo pokornosti i potpuna žrtvovanja svega sebe Bogu, na njegovu slavu i spasenje ljudi, što i izvede na božanski način.

Što imaš, što nijesi od Boga dobio? pita sv. Pavao. A možeš li izbrojiti sva dobra, što ti ih Bog dade i sveudilj daje? Budi zato često slična čuvstva u srcu naprama Bogu, što ih je Isus neprestano u Srcu svom nosio.

Ljubi Boga; budi mu zahvalan na svemu, što si dobio; ponizuj se često pred Božjim Veličanstvom, i budi mu pokoran, vrši točno i stalno njegove zapovijedi i svoje dužnosti.

3. TOČKA: ČUVSTVA DUŠE KRISTOVE SPRAM NAS LJUDI.

»Ljubio me je i predao sebe za mene.« (Gal. 2, 20.)

Promisli, kakva je čuvstva neprestano gojila presveta duša Kristova naprama svim ljudima, a naročito spram tebe? Ljubio nas je od prvog trenutka začeća svoga. A ta ljubav duše Kristove nije bila neplodna. Iz ljubavi je prikazao Ocu svom svega sebe za me: »Ljubio me je i predao sebe za mene.« Isus je prikazivao sebe za me svaki čas kroz cijeli život svoj. Na križu je samo tri sata visio za me, al' u Srcu svom je ćutio muke svoje kroz cijeli život svoj. — Drugo je čuvstvo Srca Isusova bilo goruća želja da ga nasljedujem: »Dođite k meni svi.« (Mat. 11, 28.) Kolika mu je bila ljubav spram nas, tolika mu je bila i želja, da ga nasljedujemo. Za kim ćeš ići, ako ne za Isusom, koji te neizmjerno ljubi!?

U kolokviju moli Isusa, da te raspali ljubavlju i jakom željom, da ga nasljeduješ noseći križ svoj, t. j. da stalno vršiš dužnosti svoje. Izmoli: »Dušo Kristova«.

21.

SUBOTA: MARIJA POHODI ELISABETU.

1. PREDVJ.: Predstavi si presv. Djevicu, kako žurno ide preko gora Judejskih k svojoj rođakinji Elisabeti, i kako Spasitelj čisti njezinim posredovanjem svoga preteču od istočnoga grijeha.

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj mi po zaslugama i posredovanju Marijinu pravu revnost u dobru i ljubav prema bližnjemu.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Mariju kako pohodi Elisabetu; u 2. milosti koje udijeli Bog preko Marije Elisabeti i djetetu njezinu; u 3. zahvalnost Elisabete.

1. TOČKA: MARIJA POHODI ELISABETU.

»Ustavši Marija... otide brzo na goru u grad Judin.« (Luk. 1, 39.)

Čim je Marija postala Majkom Božjom, odmah započe Bož. Spasitelj preko nje dijeliti svoje Božanske

darove. Time nas uči, da preko Marije tražimo u njega milosti. — Marija, pokoravajući se nadahnuću Duha Sv., pohiti rodici svojoj, da joj sin ne bi dulje ostao u grijehu. Što će to reći i jedan dan samo u grijehu provesti! — Kako je Marija vrijedna Majka Spasiteljeva! On zato dođe, da nas od grijeha oprosti, a ona u tom sudjeluje s njim. Koliko zlo mora da je grijeh! Sve to žurno čini Marija, jer kako sv. Ambrozije govori: »Ne poznaje sporih otezanja milost Duha Sv.«

Gledaj čednost, skromnost, poniznost, što se na presv. Djevici zrcali, tako na putu, kako u kući Elisabetinoj. Uđi u se i uči se, kako je Bogu milo, kad obuzdavaš vanjska svoja sjetila. — Promatraj Majku Božju, kako nosi Sina Božjega ne samo u krilu svom, nego i u srcu, u duši, u pameti i volji svojoj. Kako je ni put ni posjet nije rastresao, i uči se od nje sabranost barem za vrijeme molitve, što ćeš postići, ako sjetila svoja na uzdi držiš. — Gledaj Mariju kako joj je čista nakana, goruća ljubav, mudra revnost, i uči se od nje! Sve ćeš kreposti naći u Marije, ako je pobožno promatraš. — Moli je osobito za one kreposti, što osjećaš, da ti manjkaju, a da su ti potrebne.

2. TOČKA: KOJE MILOSTI DADE BOG PREKO MARIJE ELISABETI I DJETETU NJEZINU.

»Pozdravi Elisabetu. I bi, kad Elisabeta ču pozdrav Marijin, zaigra dijete u utrobi njezinoj i Elisabeta napuni se Duha svetoga.« (Luk. 1, 40. 41.)

Promisli, što sve učini Spasitelj na pozdrav Marijin. Očisti svoga preteču od istočnoga grijeha; napuni ga Duhom Sv., svetošću i milošću; dade mu porabu

razuma, jer sv. Luka veli: »Zaigra dijete u utrobi« od radosti nad dolaskom Spasiteljevim i zbog milosti, koje je dobio, što pretpostavlja samosvijest; udijeli mu dar znanja; jer upozna veliko otajstvo utjelovljenja Sina Božjega. I sv. Elisabeta se napuni Duhom Sv., upoznala je i ona veliko otajstvo utjelovljenja. Zato pozdravlja Mariju, kao Majku Boga svoga; slavi njezinu vjeru i blagoslovljenom je naziva među svim ženama; ponizuje se pred Marijom i nedostojnom se drži da je posjeti Majka Boga njezina. — Mariji otkrije Duh Sv. ovom zgodom budućnost; ona prorokuje, da će je blaženom nazivati svi naraštaji, ponizuje se, hvali i slavi Boga.

Divi se tolikim blagodatima, što Bog na posjet Marijin sinu i materi, Elisabeti udijeli, i znaj, da ispred Isusa i Marije bježi grijeh, kao tmine ispred sunca. Prisutnost Isusa i Marije uvijek donosi milost, radost i pravu utjehu.

Nastoj zato, da često općiš s Isusom i Marijom u molitvi, u promišljanju, u srcu, u želji, u strjelovitim molitvama!

3. TOČKA: ZAHVALNOST ELISABETE.

»I povika glasom velikim i reče: Blagoslovena ti među ženama i blagosloven plod utrobe tvoje. I otkud meni ovo, da dođe mati Gospodina mojega k meni?« (Luk. 1, 42. 43.)

Promisli, kako se vlada Elisabeta spram Marije, koja joj tako obilne milosti donese u kuću i napuni tolikom radošću cijelu obitelj i nasljeduj je.

Gledaj vanredno oduševljenje njezino za Mariju: »Povika glasom velikim« i govori isti pozdrav, kojim

je anđeo dovršio svoj pozdrav, što je samo po Duhu Sv. mogla saznati: »Blagoslovena ti među ženama«, zatim još dodaje: »I blagoslovljen plod utrobe tvoje.« — Punim pravom blagoslivlje onaj plod, koji često obeća Bog Patriarsima u starom zavjetu, i reče da će u njem biti blagoslovljeni svi narodi zemlje: »I blagoslovit će se u sjemenu tvojem« — reče Bog Abrahamu — »svi narodi na zemlji.« (Gen. 26, 4.) A taj blagoslovljeni plod donese Marija u kuću Elisabetinu.

Riječi, što ih je Elisabeta rekla, blagoslivajuć Mariju, ore se i sada u ustima sviju kršćana i orit će se do konca svijeta. — Elisabeta prva proglasi najveće dostojanstvo Marijino, nazvavši je Majkom Gospodina Boga.

Marija ostade tri mjeseca kod Elisabete. Promisli, koliko je Elisabeta napredovala u milosti i u svim krepostima, dok su Isus i Marija boravili u njezinoj kući.

Uči se od Elisabete, kako treba Mariju ljubiti, štovati i hvaliti; boravi često i rado kod Marije mislima, čuvstvima, željom i molitvom.

U kolokviju zahvali Bogu na svim milostima, što je sv. Ivanu i sv. Elisabeti dao. Moli Majku Božju, da te preporuči Isusu i isprosi ti osobito one milosti, što su ti potrebne, i zaključi razmatranje s Očenašem i Zdravomarijom.

CETVRTI TJEDAN U DOŠAŠĆU.

22.

NEDJELJA: O DANAŠNJEM SV. EVANĐELJU.

1. PREDVJ.: Predstavi si sv. Ivana Krstitelja kako propovijeda narodu: »Pripravite put Gospodnji, poravnite staze njegove! Sve doline neka se ispune, i sve gore i bregovi neka se slegnu, i što je krivo, neka bude ravno, i hrapavi putovi neka budu glatki. I svako će tijelo vidjeti spasenje Božje.« (Luk. 3, 4. 5. 6.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da upoznam sve zapreke milosti Božje; okrijepi me, da ih bezodvlačno i krjepko odstranim.

Razmatrat ćemo u 1. točki: što su »doline«; u 2. što su »gore i bregovi«? u 3. što je »krivo i hrapavo«?

1. TOČKA: ŠTO SU »DOLINE«?

»Pripravite put Gospodnji, poravnite staze njegove! Sve doline neka se ispune.« (Luk. 3, 4. 5.)

Kad kraljevi putuju pripravljaju se putovi: doline se ispunjuju, bregovi se poravnaju, izgladi se, što je hrapavo. Kad je perzijski kralj Kserkse htio navaliti na Grčku, pošalju nekoliko hiljada ljudi, da priprave put vojsci. Šume su prokrčili; doline su ispunili; bregove su poravnali.

K nama dolazi ne kakav zemaljski kralj ili knez, nego sam Bog Spasitelj, Kralj kraljeva i Gospodar gospodara. Zato nas opominje sv. Ivan: »Pripravite put Gospodnji, poravnite staze njegove, sve doline neka se ispune.«

Što su »doline«? Doline su: malodušnost, nepouzdanje u Boga, bojazan, mlakost, što bûde u nama poteškoće, nevolje, napasti, žalosti radi kojih se napusti molitva. Mislimo, da nam molitva ne će pomoći, jer da smo se već toliko molili, a ipak nam Bog nije dao za što smo ga molili. — Kad su na sv. Augustina

navalile takve napasti, ovako je hrabrio sebe: »Ako su mogli ovi i ove, zašto ne i ti, Augustine? Zar su oni to svojom silom učinili, a ne pomoću Božjom?«

Uzdajte se u Gospodina, malodušni; odbacite malodušnost, jer onaj, koji dolazi u obliku malenoga djeteta: »Bog je, jaki je, čudnovati je. Knez je mira, otac budućega vijeka«, koji nam hoće i može pomoći, koji je obećao nebrojeno puta, da će nam pomoći. Zašto dakle sumnjaš, malodušni! Dođu li napasti, navaljuju li pohote, dižu li se poteškoće, sve ćeš svladati ako se uzdaš u Boga: »Past će pored tebe tisuća i deset tisuća s desne strane tebi a tebe se ne će dotaći.« (Ps. 90, 7.) »U Bogu mome prekoračit ću zid.« (Ps. 17.) Kad su Josua i Kaleb uhodili obećanu zemlju i pripovjedili, kakvi divovi stanuju u njoj, te svi Izraelićani izgubiše nadu, da će zemlju moći zauzeti, tada ih hrabriše Josua i Kaleb i rekoše: »Nemojte se bojati, Gospodin je s nama.« (4. Mojs. 14.)

Tako recimo i mi u svakoj napasti, nevolji, poteškoći i malodušnosti: Nemojmo se bojati, jer Gospodin je s nama. Zazovimo ga pouzdano u svakoj napasti i poteškoći, u žalosti kao i u radosti; jer Spasitelj puno većma želi dati nam svoje darove, nego što mi želimo primiti ih.

2. TOČKA: ŠTO SU »GORE I BREGOVI«?

Gore su oholost i plodovi oholosti: grijesi; a bregovi: taština i pohota. Oholice se dižu kao gore nad druge, omalovažavaju i zapovijedi Božje. Kolika je to zapreka, govori Bog po sv. Petru. »Bog se oholima protivi, a poniznima daje milost.« (1. Petr. 5, 5.) —

Taština i pohota, što su manji stupanj oholosti, odbijaju Duha Sv., da ne može takvu dušu osvojiti, dok ne zamrzi na ta neuredna i Duhu Sv. mrska nagnuća.

Kako golemih razloga i dosad nevidjenih i nečuvenih nam dade Spasitelj za poniznost odmah, čim je stupio u svijet. »Ponizio je sam sebe, uzevši obličje sluge.« (Fil. 2, 7.) Spasitelj je silan razlog u svakom pogledu, da mrtvimo u sebi oholost i svaku taštinu. Prije svega daje nam najsavršeniji uzor poniznosti. Zatim, daje nam ujedno i najobilnije milosti, da slijedimo njegovu poniznost. Napokon, što obećava veliku nagradu svima, koji ga budu uistinu slijedili u poniznosti.

»Tko se ponizuje, uzvisit će se« (Luk. 18, 14), govori Spasitelj. A kako je ispunio svoje obećanje, gledamo na njegovim svecima, koji uživaju najveću čast na zemlji i na nebu. — »A svaki — govori Spasitelj — koji se uzvisuje, ponizit će se.« (Luk. 18, 14.)

Silni su to razlozi, da svim srcem obljubimo i svom silom nasljedujemo poniznost našega Spasitelja. A i u sebi je mila krepost, poniznost kao što je oholost odurna Bogu i ljudima.

Nastoj dakle svom silom da mrtviš u sebi oholost, taštinu i svako precjenjivanje sama sebe. Promisli često, što sv. Pavao kaže: »Što imaš, što nijesi primio? A ako si primio, što se hvališ kao da nijesi primio?« (1. Kor. 4, 7.) I naravna i vrhunaravna dobra, što imamo, od Boga su. Priznajmo to praktično u našem životu, i bit ćemo ponizni.

Budemo li to činili, pripravit ćemo stan Spasitelju u našem srcu. Porodit će se i u našem srcu po obilju

milosti svoje. Kako je i ovo golem razlog, da se vježbamo u poniznosti!

3. TOČKA: ŠTO JE »KRIVO I HRAPAVO«?

»Što je krivo, neka bude ravno, i hrapavi putovi neka budu glatki.« (Luk. 3, 6.)

Duh Sv. govori u knjizi mudrosti: »Pravednika vodi Gospodin po upravnim putovima.« (Mudr. 10, 10.) A »bezbožnici naokolo hodaju«. (Ps. 11.) Krivi putovi su dakle putovi grješnika, putovi neiskrenih, varavih. Ovima dovikuje sv. Ivan, da ostave svoje grijehe, da čine pravu pokoru, da budu iskreni i prostodušni.

Ispitaj i promotri svoje putove, nijesu li neiskreni, krivi, i popravi ih, jer Spasitelj ne ide krivim putovima. »Gospodin vodi pravednika ravnim putovima.« I sv. Ambrozije govori: »Jedan je put pravednika, a drugi grješnika: jedan je pravednosti, a drugi bezbožnosti. Na ovom pohođe slobodno hodaju, na onom služe; na ovom je gozba, a na onom post; na ovom su igre, a na onom molitve.«

Kao zadnju zapreku Spasiteljevu dolasku označuje sv. Ivan: »hrapave putove«. Što su hrapavi putovi? Hrapavost je: srditost, tvrdokornost, razdražljivost, ujedljivost kritizovanje. Sve to moramo odstraniti, da uzmognemo primiti Spasitelja, jer o njem govori Isaija: »Evo dolazi kralj tvoj tebi blag.« Spasitelj je sama blagost, u njem nema ništa hrapava, uvredljiva ni ujedljiva, on ljubi i nastava kod blagih.

Moramo dakle sve, što je hrapavo poravnati blagošću i krotkošću, da bude »glatko«. A to biva, kako

sv. Gregorije govori: »Kada se tvrdokorni i srditi po ulijevanju milosti odozgo povrate blagosti«.

Preteča nas Spasiteljev dakle opominje, što nam je činiti, da Spasitelja, Boga i Kralja našega uzmognemo primiti: »Doline« malodušnosti »neka se ispune« velikim pouzdanjem u svemožnoga Boga i Spasitelja našega, koji upravo zato dolazi, da nas napuni svetim i čvrstim ufanjem. »Sve gore i bregovi« oholosti i taštine »neka se slegnu« po poniznosti, što nam Spasitelj uzorom i riječju svojom preporuča. Sve »što je krivo i hrapavo« srdito, ujedljivo, uvredljivo i tvrdokorno, neka bude glatko po blagosti i krotkosti, što se Spasitelju mili.

U kolokviju moli po posredovanju silne i blage Majke Božje i sv. Ivana Krstitelja, da ti isprose od Spasitelja veliko pouzdanje u njega; pravu poniznost i blagost i dovrši s Očenašem i Zdravomarijom.

23.

PONEDJELJAK: SV. JOSIP HOĆE DA OTPUSTI MARIJU.

1. PREDVJ.: Predstavi si sv. Josipa, kako se u Nazaretskoj kućici Bogu moli i razmišlja, što da uradi s trudnom Marijom, jer nije znao, da je od Duha Sv. začela. Kako napokon odluči, da će je potajno otpustiti, na što mu anđeo Otajstvo utjelovljenja očituje: »Josipe, sine Davidov, nemoj se bojati uzeti Marije žene svoje; jer što se u njoj začelo, po Duhu je Svetom.« (Mat. 1, 20.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da upoznam pravednost sv. Josipa, da ga od srca štujem ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Pravednost sv. Josipa; u 2. pouzdanje sv. Josipa u providnost Božju; u 3. Kako utješi Bog sv. Josipa.

1. TOČKA: PRAVEDNOST SV. JOSIPA.

»Josip, muž njezin, budući pravedan ... htjede je tajno pustiti«. (Mat. 1, 19.)

Promisli, kolika je bila svetost, pravednost sv. Josipa, koga samo sv. Evanđelje »pravednim« nazivlje Sv. Oci govore, da naziv: »pravedan« u sv. Pismu označuje sve kreposti. I doista, sv. Josip je imao sve kreposti u visokoj mjeri. Imao je veću i življu vjeru od vjere Abrahamove; jer je puno veća otajstva za istinu držao, nego Abraham, koga sv. Crkva naziva »Ocem vjernika«. Natkrilio je sve patrijarhe i proroke čvrstim ufanjem u Boga jer ni za čas nije nikada kolebao u ufanju u Boga, kako odabrani narod a i sam Mojsije. U ljubavi se prema Isusu takmio sa samim Serafinima; jer više je za Isusa radio i patio od svih drugih pravednika osim Majke Božje.

Kolike mu bijahu ćudoredne kreposti, zaključi iz ovog događaja, što sv. Evanđelje navađa, kako je mudro i razborito postupao s Marijom. Sudio je, da zakonu ne može drukčije zadovoljiti van ako otpusti Mariju, zato odluči, da će se lišiti najvećega i najmilijega blaga: Marije, samo da zadovolji zakonu. Poslije Boga najvećma je ljubio Mariju, pa ipak je voljom ostavio Mariju, samo da se o propis zakona ne ogriješi. Divna vjernost, pokornost i ljubav prema Bogu!

Uči se od sv. Josipa, kako ti treba držati zapovijedi Božje i vršiti svoje dužnosti!

2. TOČKA: POUZDANJE SV. JOSIPA U PROVIDNOST BOŽJU.

»A dok je on tako mislio, gle anđeo Gospodnji javi mu se u snu govoreći: Josipe, sine Davidov, nemoj se bojati uzeti Marije žene svoje, jer što se u njoj začelo, po Duhu je svetom. (Mat. 1, 20.)

Promisli, da Bog ne zapušta, pravednika, nego, ako je od potrebe i čudom mu pritječe u pomoć. Probudi veliko pouzdanje u Božju providnost i izruči mu putove svoje: »Stavi na Gospodina breme svoje, i on će te potkrijepiti« (Ps. 54, 23.)

Promisli, zašto Bog nije odmah sv. Josipu očitovao otajstva utjelovljenja kao Elisabeti; ili zašto mu Marija nije saopćila? Bog je time bez sumnje iskazao svoju ljubav i prema sv. Josipu i prema nama. Prema sv. Josipu, jer mu je dao prigodu, da se u mnogim krepostima vježba i tako si steče mnogo zasluga. Prema nama, jer nam je u sv. Josipu dao savršen primjer, kako se imamo vladati u kušnjama.

Zahvali se srdačno Bogu; primi nauku, što ti je Bog daje u sv. Josipu i nasljeduj ga.

3. TOČKA: KAKO BOG UTJEŠI SV. JOSIPA.

»A Josip probudivši se od sna, učini kao što mu je zapovjedio anđeo Gospodnji i uzme ženu svoju«. (Mat. 1, 24.)

Promisli vanrednu radost, i utjehu, što su sv. Josip i Marija imali, kad je anđeo Gospodnji otkrio otaj-

stvo sv. Josipu! Sv. Josip je od sviju patrijarka najvećma čeznuo za Spasiteljem, a sada od anđela sazna, da je očekivani Spasitelj već u krilu zaručnice njegove, i da mu je on postao zakonitim ocem. Može li se veća radost i veselje pomisliti, nego što je sv. Josip sada oćutio! Sv. Franjo Saleški govori, da je na anđelovu vijest sv. Josip bio tolikim strahopočitanjem prožet, prema Mariji da se je htio od Marije udaljiti, smatrajući se nevrijednim, da s Majkom Božjom pod istim krovom stanuje, i samo da je zato i nadalje ostao s Marijom, jer je znao, da je to volja Božja.

Promisli, kako je sv. Josip od onoga časa Mariju još dubljim strahopočitanjem štovao; kako se je Bogu zahvaljivao, što je poslao na svijet Spasitelja; kolikim strahopočitanjem se je klanjao Bož. Spasitelju u krilu Marijinu! Od onoga časa postade Nazaretska kućica svetištem Božjim, u kojem se Marija i Josip neprestano klanjahu Bogu; većim su ga žarom ljubili i štovali od anđela nebeskih.

Budi uvjeren, da će ti Bog najobilniju milost i utjehu udijeliti, ako budeš srčano svladao napasti protiv zapovijedi Božjih i svojih dužnosti.

U kolokviju moli Boga po posredovanju sv. Josipa za milost, da se providnosti njegovoj vazda i u svemu pokoriš, i da od srca ljubiš i nasljeduješ sv. Josipa. Dovrši s Očenašem.

24.

UTORAK: MESIJA JE KNEZ MIRA.

1. PREDVJ.: Sjeti se, što proriče sv. Isaija o Spasitelju svijeta: »Dijete nam se rodi, sin nam se dade, kojemu je vlast na ramenu i ime će mu biti: Divni, savjetnik, Bog, silni, otac budućega vijeka, Knez mira«. (Is. 9, 6.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam Bož. Spasitelja; okrijepi me, da ga što većma ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Mesiju kneza mira u sebi; u 2. Mesiju nosioca mira svima; u 3. nagradu mira.

1. TOČKA: MESIJA JE KNEZ MIRA U SEBI.

»Ime će mu biti . . . Knez mira«. (Is. 9, 6.)

Mesija je pravi Kralj mira u sebi; jer prvo nema ništa, što muti pravi mir; drugo: u Mesiji je sve, otkud izvire mir.

U Spasitelju ne ima ništa, što muti mir.. Ne ima u njemu ni sjene grijeha, ni posljedica grijeha: pohotâ. Nije mu nestalna mašta, pamćenje, razum i volja, ni sjetila tijela. Sve se najsavršenije pokorava razumu. Nečuveni, dosad nikada nevidjeni red vlada u njegovoj ljudskoj naravi. Tako sveti i duboki mir je vladao u njem, da ga ni najgroznije muke ni najmanje ne mogoše uzdrmati.

Uđi malo u se i ispitaj se, otkud ta nestalnost i nemir u tebi? Nije li otud, što sjetila svoja neobuzdavaš, što ti oči, jezik, mašta, pamet lete na sve strane. Nasljedujmo prekrasan i savršen mir Bož. Spasitelja.

Drugo u Spasitelju je sve, otkud izvire pravi mir. Bog je izvor mira. Što dalje od Boga, to dalje od mira; što tko bliže pristupa k Bogu, to bliže pristupa k miru, sili i svakoj kreposti. No od sviju stvorova najuže je

sjedinjena s Bogom čovječja narav Spasiteljeva. To jedinstvo je osobno. Kao što je usjano željezo ognjem, tako je skroz prožeta narav čovječja Kristova božanstvom. — Otud odlikovanje čovječje naravi posebnim izvrštinama: dostojanstvom nad svim stvorovima, savršenošću i tolikom sličnošću s Bogom, koliko je to samo stvoru moguće; puninom znanja, milosti i kreposti, ljudska njegova volja u savršenom skladu s voljom Božjom: zato pravi knez. Králj pravoga mira.

Dobro zapamti, da ćeš toliko uživati pravi mir, koliko budeš sjedinjen s voljom Božjom!

2. TOČKA: MESIJA JE DONIO SVIMA MIR.

»**Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam; ne dajem vam, kao što svijet daje**«. (Iv. 14, 27.).

Mesija je jedini i pravi Mirotvorac u rodu ljudskomu: Primjerom; riječju; milošću. Prvo, primjerom: U kako je teškim okolnosti i mukama proveo Spasitelj cijeli svoj život. A svagdje i u svomu najsavršeniji uzor mira . . . Drugo, riječju: »Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam«; a da nas upozori, da je taj mir posve različit od svjetskoga mira, dodaje: »Ne dajem vam, kao što svijet daje.« -- Svaka je riječ njegova puna svetoga mira. Što je svijet prije Spasitelja uživao mir, to nije bio pravi mir, to je samo neko primirje strasti, kao što miruje more poslije velike bure. Spasiteljev je mir sasvim druge vrsti, on zatvara izvor nemira.

Treće, Spasitelj je donio svima mir milošću svojom. Milost utišava svaku strast, hrabri i jači nas, da ne samo napasti svladamo, nego da se i protiv pohota uspješno borimo, da se ne damo otrgnuti od Boga, živoga izvora mira. Zatim što je prije Spasitelja svijetu bilo nepoznato: zapovijedi Božje i evanđeoski savjeti, po Kristu je postalo općenito.

Hoćeš li da živiš s Bogom i svojom savjesti u miru, ugledaj se u Začetnika i Kralja mira! Razmatraj njegove riječi, sudjeluj s njegovim milostima.

3. TOČKA: NAGRADA MIRA.

»**Mir Božji, koji nadilazi svaki um neka čuva srca vaša i misli vaše u Kristu Isusu**«. (Filip. 4, 7.)

Božanski Spasitelj bogato nagrađuje mir i ovdje i u vječnosti. Otkud utjeha savjesti, neizreciva slast, što je nerazdruživa pratilica prisutnoga Duha Sv.? Otkud vedrina i hitrost, jakost i radost u vršenju naših dužnosti? A ove rađaju velikim blagom na zemlji: kršćanskim krepostima, što su najvjerniji čuvari i umnožitelji najvećega blaga: milosti Božje. A milost je mjera vječne slave i sreće nebeske.

Kolika je to mudrost živjeti u miru s Bogom i sa svojom savješću! Taj mir »nadilazi, po sv. Pavlu, svaki pojam«. Zato ga i želi svim kršćanima. Tomu je miru izvor, kako nas uči Spasitelj, sv. volja Božja. Zato ga samo oni uživaju, koji podlažu u svem i rado volju svoju, volji Božjoj. Promisli, da na taj način dolaziš ne samo do pravoga mira, nego i volju svoju oplemenjuješ i stječeš si svaku krepost.

U kolokviju moli ponizno i velikim pouzdanjem Kneza mira, da ti po posredovanju Majke svoje udijeli milost, da volju svoju što uže sjediniš s voljom Božjom, jer onda ćeš uvijek obilovati pravim mirom. Dovrši s Očenašem i Zdravomarijom.

25.

SRIJEDA: MESIJA JE LIJEČNIK.

1. PREDVJ.: Sjeti se, što govori Isaija prorok o Mesiji? Kada bude došao: »Tada će se otvoriti oči slijepima i uši gluhima otvorit će se. Tada će skakati kao jelen hrom i riješit će se jezik nijemima.« Predstavlja prorok Mesiju kao svemogućega Liječnika. (Is. 35, 5. 6.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj, da što bolje upoznam Spasitelja, svemožnoga Liječnika; okrijepi me, da se njemu utečem velikim pouzdanjem u svim svojim potrebama i nevoljama.

Razmatrat ćemo u 1. točki: da je Mesija liječnik kao Bog; u 2. da je Mesija liječnik kao čovjek; u 3. što zahtijeva od nas Mesija, da nas ozdravi?

1. TOČKA: MESIJA JE LIJEČNIK KAO BOG.

»Iscijeljuje svaku bolest i svaku nemoć u narodu«. (Mat. 4, 23.)

Bog je praizvor sviju lijekova za dušu i za tijelo naše. On je dao ljekovitu silu svim lijekovima duše i tijela. Kao što bježe tmine ispred jakoga svijetla, tako bježe nevolje duše i tijela ispred neizmjerne moći Božje. Neiscrpiva i neograničena je moć toga liječnika. Puno više može iscijeliti, nego što imamo bolesti. Pozna najtočnije sve naše bolesti; pripravan je najvećom ljubavlju, da nas iscijeli; a moći se njegovoj ne može oprijeti ni najveća slabost, pa ni sama smrt.

Zašto dakle ne ideš tako dobrom i silnom liječniku, koji te puno većma želi iscijeliti, nego što ti želiš

ozdraviti? Jamačno imaš mnogo slabosti i bolesti na duši i tijelu, Bog će te iscijeliti i okrijepiti, samo mu otkrij svoje rane i bolesti velikim pouzdanjem, iskrenošću i ljubavlju.

2. TOČKA: MESIJA JE LIJEČNIK KAO ČOVJEK.

»Tada će se otvoriti oči slijepima i uši gluhih biti će otvorene. Tada će skakati kao jelen hrom i riješit će se jezik nijemima«. (Is. 35, 5. 6.)

Sva su djela Mesijina neizmjerne vrijednosti, jer je po čovječjoj naravi njegovoj djelovala Božanska osoba, kojoj je pripadala i čovječja narav.

Kakav je liječnik bio Mesija kao čovjek? Imao je svu vještinu, što najizvrsniji liječnik mora da ima. Liječnik mora da je učen u svojoj struci; drugo da ima dobru diagnozu i da se zauzme za bolesnike; treće, da ima krepke lijekove. Ima li sve to Spasitelj? Znanje mu je neizrecivo veliko, pozna potpuno sve, ne samo što uistinu jest, nego i sve, što bi moglo biti; sveznajuć je. Ima li dobru diagnozu? Tisuć puta nas bolje pozna i svaku našu slabost, nego mi sami. A tako nas ljubi, da je i život svoj za nas dao, samo da nas iscijeli. »Njegovom modricom (ranom) smo ozdravljeni«. (1. Petr. 2, 24.).

Ima li tako krepkih lijekova?! Krv Kristova, kako krepak lijek, da očuva naš život! Smrt Spasiteljeva, kako vanredan lijek, da uništi našu smrt! Uskrsnuće Spasiteljevo, kako silan lijek, da uskrisi naša tjelesa i proslavi nam dušu s tijelom zajedno.

Sve je svoje vanredne lijekove sv. sakramente ostavio Crkvi svojoj, da od mrtvih uskrisuje i iscje-

ljuje rod ljudski. Istina je, da Spasitelj sada obično ne iscjeljuje tijelo naše, ali to obično nije ni potrebno. U početku je to činio Spasitelj, da narod vjeruje u njega, te da mu ozdravi dušu, radi koje je iscjeljivao i tjelesa njihova. A duše naše i danas isto tako iscjeljuje po sv. Crkvi svojoj, kako je to osobno činio, dok je boravio na zemlji.

Promisli, kako si srećan, što imaš svemožnoga Liječnika, koji sve naše rane može i hoće iscijeliti, koji nas i od mrtvih uskrisuje i uteci mu se u svakoj potrebi velikim pouzdanjem!

3. TOČKA: ŠTO ZAHTIJEVA OD NAS MESIJA, DA NAS OZDRAVI?

»Ako ne činite pokore, svi ćete . . . izginuti«. (Luk. 13, 5.)

Mesija je silan Liječnik, ali ne će, da te silom izliječi. On nam daje najsigurnije i najmoćnije lijekove; do nas stoji hoćemo li ih primiti. I mi moramo sudjelovati, hoćemo li da ozdravimo. U čem treba da sastoji naše sudjelovanje? Osobito u tom, da dostojno, skrušeno primamo sakramenat pokore i sv. pričesti. Zato govori Spasitelj: »Ako ne činite pokore, svi ćete izginuti«. Zatim treba da sudjelujemo borbom protiv svoje pohote i drugih napasti; da vjerno i stalno ispunjujemo zapovijedi Božje i dužnosti svoga zvanja.

Spasitelj se bori za nas mi treba da samo sudjelujemo s obiljem milosti, što nam daje Bož. Spasitelj svaki čas. Hoćemo li, da se još izdašnije okoristimo njegovim lijekovima, moramo nastojati, da svoju savjest čistu očuvamo i od svakoga posve promišlje-

noga lakoga grijeha; da si stečemo pravih, temeljitih kršćanskih kreposti, osobito: poniznost i blagost, jer nam te kreposti preporučuje Bož. Spasitelj.

U kolokviju zahvali od svega srca Bogu Ocu, što nam je u Bož. Spasitelju poslao tako silnog i dobrog Liječnika, i moli Bož. Spasitelja da te iscijeli, otkrij mu zato sve svoje rane i nevolje duše i tijela. Moli ga osobito, da ti oživi vjeru, ufanje i ljubav i da ti u sve to većoj mjeri dade poniznost i blagost. Dovrši sa: »Dušo Kristova posveti me«.

26.

ČETVRTAK: MESIJA JE KAMEN.

1. PREDVJ.: Sjeti se, kako sv. Petar apoštol zove Spasitelja kamenom: »Pristupite k njemu živomu kamenu, kojega su doduše ljudi odbacili, ali Bog ga je izabrao i počastio«. (1. Petr. 2, 4.).

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj, da što bolje upoznam Bož. Spasitelja, i daj da na njem gradim, svoje spasenje kao na nepomičnom kamenu.

Razmatrat će mo u 1. točki: da je Mesija živi kamen; u 2. kako su vjernici sagrađeni na ovom ugaonom kamenu; u 3. kako su ovaj kamen Židovi odbacili.

1. TOČKA: MESIJA JE ŽIVI KAMEN.

»Pristupite k njemu živomu kamenu«. (1. Petr. 2, 4.)

Bog je još u starom zavjetu objavio budućega Mesiju, da će biti kamen. Pokazao je kralju Nabukodonozoru u snu, što mu protumači prorok Danijel: Ti si vidio, kako se odvali kamen od gore bez ruku i u-

dari lik i satr ga, a kamen posta gora velika i ispuni svu zemlju. A to znači, kako tumači Danijel: da će Bog podignuti kraljevstvo, koje se do vijeka ne će rasuti, a satrt će i ukinuti kraljevstva.

Spasitelj je taj kamen, koji dođe na svijet bez ruku, bez sudjelovanja čovjeka od Djevice i osnova kraljevstvo: sv. Crkvu, koja će do vijeka trajati i ispunit će svu zemlju; vidjet će propast sviju kraljevstva, a sama će ostati navijeke; jer je sazidana na nepomičnom, čvrstom kamenu: Isusu Kristu. — Živ je to kamen, kako sv. Petar govori, jer je temelj Crkve žive, velike zadruge ljudi tokom sviju vijekova. Mnogo će oluja i nasrtaja pretrpjeti, ali ga nikada ne će nadvladati ni paklene sile.

Raduj se, što si rođen u toj Crkvi, kojoj je tako čvrst i nepomičan temelj. Osloni se na taj temelj, što ćeš učiniti, ako čvrsto vjeruješ u Spasitelja, ako se čvrsto nadaš, da će ti sve grijehe oprostiti i sve milosti dati, što su potrebne, da se spasiš; ako ga svim srcem ljubiš i nasljeduješ ga, noseći za njim svoj križ strpljivo i ustrajno.

2. TOČKA: VJERNICI SU SAGRAĐENI NA SPASITELJU, UGAONOM KAMENU.

»Nazidani ste na temelju apostolâ i prorokâ, a ugaoni kamen je sam Krist Isus«. (Ef. 2, 20.)

Promisli, da si ti kamen nazidan na ugaoni kamen, Isusa Krista i da zato od tebe i od drugih sastoji sv. Crkva Kristova. Kolika čast za te! Promisli, imaš li svojstva, što treba da ima kamen čvrste zgrade?

Da bude zgrada čvrsta, treba da svaki kamen bude čvrst; da se dobro slaže s drugim kamenima; da bude cio, a ne raspuknut; da se ne miče sa svoga mjesta; da se ne diže u vis. — A što znače ova svojstva? Da budeš čvrst, to jest jak u vjeri i proti svim napastima. — Da se dobro slažeš sa bližnjim svojim: da ljubiš svakoga i strpljivo podnosiš mane njegove. Da ne budeš raspuknut malodušnošću i popustljivošću u dobru. Da se ne mičeš s mjesta, da stalno i točno ispuniš dužnosti svoje; da se ne dižeš, ne uzoholiš, nego da budeš vazda ponizan.

Ispitaj se, imaš li sva ova svojstva? jer inače ćeš biti samo na štetu zgradi.

3. TOČKA: MESIJU SU ŽIDOVI ODBACILI.

»Od ljudi istina odbačen, ali je od Boga izabran i predragocjen«. (1. Petr. 2, 4.)

Pomisli, kako su Židovi odbacili Mesiju, koji je na prvom mjestu k njima bio poslan, a Bog ga je izabrao i počastio, što ga je postavio za ugaoni kamen Crkve, što ju je Spasitelj osnovao za savkoliki svijet. Po poniznosti se dolazi do slave.

Promisli, kad je Bog dopustio, da njegov jedinorođeni Sin bude prezren i zabačen, koliko većma si ti to zaslužio zbog svojih grijeha. — Promisli, da je Spasitelj svijeta mnogima kamen smutnje, naime svim onima, koji u njega ne vjeruju, i onima, koji vjeruju, ali mu se protive svojim životom.

Ispitaj svoj život, i naći ćeš, da se u tvom ponašanju u mnogočem protiviš Spasitelju. Zapamti to dobro i moli u kolokviju Bož. Spasitelja, da ti pomogne;

da mu budeš što sličniji u pozniznosti i blagosti, zahvali od srca Bogu, što te je po sv. Krstu primio u Crkvu svoga Bož. Sina, i moli ga da kao čvrst kamen sve do konca ustraješ na ugaonom kamenu Isusu Kristu. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju!

27.

PETAK: OČEKIVANJE PORODA BL. DJ. MARIJE.

1. PREDVJ.: Predstavi si presvetu osobu Majke Božje u kući Nazaretskoj s kakvim čuvstvima želje, ljubavi, klanjanja iščekuje porođenje Spasitelja svijeta.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da sve to većma upoznam Bož. Spasitelja i da sve to većma čeznem za njim.

Razmatrat ćemo u 1. točki, kako je Spasitelj čeznuo, da što prije dođe na svijet; u 2. kako je Marija čeznula, da što prije ugleda Spasitelja svoga i svega svijeta; u 3. kako je Spasitelj porođenjem svojim posvetio djevičanstvo Marijino.

1. TOČKA: SPASITELJ JE ČEZNUO DA ŠTO PRIJE DOĐE NA SVIJET.

»**Evo dođoh, da učinim, Bože, volju tvoju**« (Hebr. 10, 9.)

Promisli, kako je goruće želio Isus, da ispuni volju Oca nebeskoga. A otac je htio, da se svijetu porodi i da započne veliko djelo našega otkupljenja. — Isus je gorio od revnosti još u krilu preblažene Majke svoje, da započne životom svojim širiti slavu neizmjernoga Boga među nama ljudima. Isus je plamtio od

ljubavi, da što prije započne patiti za nas. Želio je, da što prije posveti zemlju svojim dolaskom u tijelu i riješi je prokletstva, kojim je udari Bog zbog grijeha Adamova. — Promisli, kako je žarko želio Isus, da ispuni proročanstva, što su pisali svi proroci o njem.

Promisli i divi se tolikoj pripravnosti, želji, čeznuću Bož. Spasitelja, kojom želi za te trpjeti i patiti; kojom želi započeti mukotrpan život na zemlji tebe radi. A sve to zato, jer te ljubi. Stidi se, što velikom pomnjom izbjegavaš svaku zgodu u kojoj bi ti trebalo nešto pretrpjeti za Isusa, za svoje spasenje. Odluči, da ćeš velikodušno ići u susret svakoj poteškoći, što će te danas stići, iz ljubavi prema Bož. Spasitelju.

2. TOČKA: KAKO JE MARIJA ČEZNULA, DA ŠTO PRIJE UGLEDA SPASITELJA SVOGA I SVEGA SVIJETA.

»**Kad ću se pokazati licu Božjemu?**« (Ps. 41, 2.)

Promisli, što je ćutjelo prečisto srce Majke Božje, kad je već znala, da će se Spasitelj skoro poroditi? Kako je čeznula, da vidi živoga Boga svoga u čovječjem tijelu i da uzme u naručaj onoga, koji nosi svojom svemožnošću vasioni svemir! Kako je čeznula, da cjeliva onoga, koga je silnije ljubila od samih Serafa. Kako je željela, da mu se licem u lice zahvali za mnoga i ogromna dobročinstva, što joj je udijelio. Što ju je između sviju ljudi od istočnog grijeha očuvao; što ju je između sviju žena za majku izabrao; što je došao na svijet da je otkupi.

Promisli, kako je Marija željela, da pokaže svoju ljubav i harnost spram Spasitelja djelima. Da radi za

Spasitelja, da ga hrani, njeguje, čuva; da za njega pati i vrši savjesno sve dužnosti najbolje majke.

Promisli, da i ti možeš činiti slične usluge Isusu u svojim bližnjima; naročito spram djece, siromaha, nevoljnika. Činiš li djela ljubavi? Tražiš li prigode, ili prihvaćaš li, što ti se pruže, da vršiš djela ljubavi? »Što učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, veli Spasitelj, meni učiniste«. (Mat. 25, 40.)

3. TOČKA: SPASITELJ JE PORODENJEM SVOJIM POSVETIO DJEVIČANSTVO MARIJINO.

»Eto Djevica će roditi Sina i nadjenut će mu ime Emanuel«. (Is. 7. 14.)

Promisli vanrednu povlasticu; što Bog samo Mariji udijeli; naime da kao što je djevica ostala u začeću, da će tako isto djevica ostati i poslije poroda. Marija je to dobro znala i iz proročanstva Isaije proroka: »Eto Djevica će začeti i roditi Sina«. Ovo je bio za Mariju nov izvor radosti i prevelike harnosti spram Bož. Spasitelja, što njezino djevičanstvo ne samo da nije ozlijedio, nego ga je još na vanredni način posvetio i utvrdio.

Jamačno je Marija i za to znala, da će Spasitelja bez ikakve boli poroditi, jer ju je Bog izuzeo ispod prokletstva kćeri Adamovih i što je začela na vrhunaravni način po Duhu Sv.

Znajuć Marija za sve ovo nije ništa mutilo njezinu preveliku radost, kojom se pripravljala na porođenje Isusovo. Nitko osim Boga ne može pojmiti uzvišene čine i kreposti, kojima se Marija pripravljaše na rođenje Spasiteljevo.

Pridruži se i ti Majci Spasiteljevoj i moli je u kolokviju, da ti isprosi milost od Bož. Spasitelja, da se što većim čeznućem, življom vjerom i gorućom ljubavlju pripravljaš na porođenje Spasiteljevo. Zato odbaci svaku malodušnost, probudi što veće pouzdanje u Spasitelja, jer radi tebe dolazi na svijet. Moli ga osobito za one kreposti, što ti manjkaju, a koje bi želio imati. Na koncu izmoli očenaš i Zdravomariju.

28.

SUBOTA: MARIJA PUTUJE S JOSIPOM IZ NAZARETA U BETLEHEM.

1. PREDVJ.: Predstavi si Majku Božju, kako zadubljena u otajstvo utjelovljenja moli se i s vanrednom ljubavlju iščekuje porođenje Spasiteljevo, kad eto: »U one dane izađe zapovijed od cesara Augusta, da se popiše sav svijet . . . I pođoše svi, da se popišu, svaki u svoj grad. A pođe i Josip iz Galileje iz grada Nazareta u Judeju u grad Davidov, koji se zove Betlehem, jer on bijaše iz doma i plemena Davidova da se popiše s Marijom, zaručenom sebi ženom, koja bijaše trudna«. (Luk, 2, 1—5). Predstavi si, kako putuju kroz doline i ravnice. Kako ih odbijaju od svakud u Betlehemu, tako da su se morali zavući izvan grada u jednu štalicu.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam milu providnost Božju u svom životu; okrijepi me, da joj se vazda od srca pokorim.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Kako polučuje providnost Božja, po raznim događajima, uzvišene ciljeve:

u 2. putovanje Marije i Josipa; u 3. Mariju i Josipa u Betlehemu ne primaju, oni se zaklone u jednu štalicu izvan grada.

1. TOČKA: KAKO POLUČUJE PROVIDNOST BOŽJA PO RAZNIM DOGAĐAJIMA UZVIŠENE CILJEVE.

»Iziđe zapovijed od cara Augusta, da se popiše sav svijet«. (Luk. 2, 1.)

»Promisli, kako je Bog od vijeka odlučio, da se Spasitelj svijeta rodi u jednoj štalici; a da izvede svoju odluku posluži se zapoviješću poganskoga cara. Probudi u sebi živu vjeru, da Bog sve skroz pozna, što će ti se dogoditi u cijelom životu, i da često upotrijebi za te veoma neugodna sredstva, da te dovede k uzvišenom cilju i moli Boga, da se vazda ponizno pokoriš njegovoj providnosti.

Promatraj Majku Božju i sv. Josipa, kako primaju zapovijed carevu, s koje moraju svoj stan ostaviti? gdje je Marija bez sumnje sve priredila, da što dostojnije stupi u svijet Bož. Spasitelj. Sama je trudna, te zato nesposobna za tako daleki put. Ne zna, hoće li naći mjesta za Spasitelja, koga tolikom ljubavlju i strahopočitanjem iščekuje. Ali sve ove i druge brige i poteškoće rastjera i rasprši živa vjera: Bog je to tako odredio; Bog se brine za svoga Sina i za nas. Nije se zato pojavilo ni najmanje čuvstvo nezadovoljstva, nestrpljivosti ili zlovolje u srcu Marije i sv. Josipa. Oni se spremahu posve odano u volju Božju bez oklijevanja na put, te krenuše iz Nazareta put Betlehema.

Divi se tako savršenoj pokornosti prema providnosti Božjoj; uđi u se i gledaj veliku razliku, što je

među tvojom pokornošću te među pokornošću Majke Božje i sv. Josipa. Kaj se od srca i moli Majku Božju i sv. Josipa, da ti isprose od Isusa, te se u svem pokoriš providnosti Božjoj bez prigovora.

2. TOČKA: PUTOVANJE MARIJE I JOSIPA.

»Pođe i Josip iz Galileje iz grada Nazareta u . . . Betlehem . . . . da se popiše s Marijom, zaručenom sebi ženom, koja bijaše trudna«. (Luk. 2, 4. 5.)

Promatraj osobe, riječi i djela. 1. Osobe. Pogledaj Majku Božju. Na licu joj dostojanstveni i božanski mir, što je zrcalo njezinoga prečistoga srca. Ni za čas nije taj mir pomutila vijest, da mora putovati u nepoznate krajeve. Prima tu vijest iz ruke Božje i klanja mu se u srcu svom. — Gledaj sv. Josipa, koji također dubokom poniznošću i pokornošću prima zapovijed poganskoga cara i po primjeru Marije klanja se providnosti Božjoj.

2. Riječi. Poslušaj riječi, što govore Majka Božja i sv. Josip. — Sv. Josip skromno priopćuje zapovijed carevu. Marija prima zapovijed u svetoj šutnji, moli se Bogu sa sv. Josipom, da se u svem ispuni njegova sv. volja. — Ne čuješ tu nikakve tužbe, nezadovoljstva, mrmljanja. Tu je potpuni sklad i najsrdačnije jedinstvo sa sv. voljom Božjom. — Uđi u se i uberi za se kreposti iz ovog bogatoga vrta. 3. Djela. Pogledaj preslavnu Djevicu, kako žurno, ali ipak mudro i sabrano pripravlja sve, što će ponijeti sa sobom na put, a da se pri tom ni za čas ne rastrese, ostaje najuže s Bogom sjedinjena. Kako joj pomaže sv. Josip. Zatim kako joj pomaže sv. Josip, da sjedne, po istočnom obi-

čaju na magarca; kako ga vodi, a uz to i Marija i Josip mole se Bogu, u svetoj šutnji i strpljivo podnose tegobe puta i vremena, jer morali su putovati tri do četiri dana.

Uđi u se i ispitaj se, kako paziš na sabranost duha kad izlaziš van. Možebit da i kod same molitve puštaš svoju maštu i duh, da leti na razne strane. Uči se od Majke Božje i sv. Josipa, moli ih, da ti isprose od Isusa sabranost u molitvi.

3. TOČKA: MARIJU I JOSIPA U BETLEHEMU NE PRIMAJU, ONI SE ZAKLONE U JEDNU ŠTALICU IZVAN GRADA.

»K svojima dođe, i svoji ga ne primiše«. (Iv. 1, 11).

Slijedi u duhu Majku Božju i sv. Josipa po ulicama Betlehemskim, gledaj ih, kako traže stan, gdje da se rodi Spasitelj svijeta. Al' od svakud ih odbijaju; i najbliži rođaci se ispričavaju, da ih nemogu primiti. Mnogi su stranci došli u Betlehem i svi su našli stan, samo za Spasitelja svijeta nema stana: »K svojima dođe, i svoji ga ne primiše«.

Promisli, kako je to ražalostilo prečisto srce Marijino i sv. Josipa. Ali nije se zato probudilo ni najmanje osvetljivo čuvstvo u srcu njihovu, nijesu zato nestrpljivi. Oni smatraju i u tom providnost Božju. Mirno ostave grad i traže izvan grada, ne bi li našli kakvo zaklonište za Spasitelja.

Uđi u se i promisli ne odbijaš li i ti često Spasitelja, kad hoće da se nastani u duši tvojoj svojim utjehama, kad bi više puta želio da ti dođe u sv. pričesti, a ti ga otpraviš.

Pogledaj u duhu, kako uđoše Marija i sv. Josip u zapuštenu štalicu, kako se late posla, da je očiste, jer upoznaše, da je Bog od vijeka ovo mjesto izabrao da se u njem rodi njegov Sin, a oni su iz ljubavi i strahopočitanja željeli da što ugodniji stan priprave Spasitelju svijeta.

U kolokviju moli Mariju i sv. Josipa, da ti isprose milost od Isusa, da se sličnom brigom i ljubavlju pripravljaš na sv. pričest, u kojoj istoga Isusa primaš, koji se je rodio u štalici. Obrati se za istu milost i Bož. Spasitelju. Na koncu izmoli Očenaš i Zdravomariju.

BOŽIĆNA OSMINA.

29.

25. PROSINCA: BOŽIĆ: O ROĐENJU ISUSOVU.

1. PREDVJ.: Sjeti se preradosnoga događaja, što se danas dogodi u Betlehemskoj štalici, kako nam to opisuje sv. Evanđelje: »A dogodi se, kad bijahu ondje, ispune se dani, da rodi. I rodi sina svoga prvorođenca i povi ga u pelenice i položi ga u jasle, jer im ne bijaše mjesta u gostionici«. (Luk. 2, 6. 7.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam Bož. Spasitelja; okrijepi me, da ga svim srcem ljubim i da ga nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki kakvim osjećajima stupa Isus na svijet; u 2. osjećaje Marije i Josipa pri porodu Isusa; u 3. što nas uči Isus iz jaslica?

1. TOČKA: KAKVIM OSJEĆAJIMA STUPA ISUS NA SVIJET?

»**A dogodi se, kad bijahu ondje, ispune se dani, da ona rodi i rodi sina svoga prvorođenca**«. (Luk. 2, 6.)

Promisli što je oćutio Isus u svom presv. Srcu, kad je došao na svijet, prema svom Ocu nebeskom; prema svojoj preblaženoj Majci i prema svemu rodu ljudskomu?

Prema Ocu je nebeskomu gorjelo Srce njegovo neizrecivom ljubavlju; klanjao mu se je najdubljim poklonstvom; žrtvovao mu se je najsavršenijom poslušnošću i najuzvišenijom i najsavršenijom revnošću, da mu opet povrati i uspostavi otetu slavu. Sva ova divna čuvstva Srca Isusova bijahu savršena prema savršenosti njegove spoznaje, kojom je poznavao Božje veličansto i dostojanstvo, a ova je spoznaja Isusova bila neizrecivo jasna i velika. — Nasljeduj Isusa i bûdi u srcu svom prema Bogu čuvstva ljubavi, poklonstva, pokornosti i revnosti.

Prema preblaženoj je Majci gorio ljubavlju, što je iskazao vanrednim darovima: otkupio ju je, kako sv. Crkva uči, na uzvišeniji način, nego ostale ljude; naime nije dopustio, da se nje takne istočni grijeh. Začećem i porodom svojim nije oskvrnio, nego je očuvao i još većma posvetio njezino djevičanstvo. Obogatio ju je tolikim milostima i dostojanstvom, da je postala kraljicom anđela i sviju stvorova. — Zahvali za to Bož. Spasitelju, i ljubi i časti Majku Božju.

Za nas ljude je oćutjelo to Srce čuvstva požrtvovnosti, najvećega milosrđa i ljubavi. Svaki je kucaj

Bož. Srca za nas bio od svoga poroda pa sve dok nije na križu prestalo kucati. On je veliki milosrdni Samaritanac roda ljudskoga, koji se smilova na nas i postade za nas žrtva paljenica u svojoj neizmjernoj ljubavi.

Promisli, što i kako žrtvuješ ti za svoga Spasitelja? Ne služiš li više i većma svojim strastima i svijetu, nego Isusu, koji svega sebe žrtvova za te? Odreci se toga ropstva i nasljeduj Isusa, i postignut ćeš najkrasniju slobodu sinova Božjih.

2. TOČKA: OSJEĆAJI MARIJE I JOSIPA PRI PORODU ISUSOVU.

»**I povi ga u pelenice, i metnu ga u jaslice**«. (Luk. 2, 7.).

Tko bi mogao orisati ljubav, strahopočitanje i požrtvovnost Majke Isusove i čuvstva sv. Josipa prema novorođenom Spasitelju svijeta! Marija je ljubila Boga nad anđele od postanka svoga; a kako silno je uzbuktila ta ljubav sada, kada je u svom Bogu ujedno ugledala i vlastitoga Sina svoga! Znala je, da je on zato postao čovjekom, da nju i sav rod ljudski otkupi od propasti i da svima steče vječno spasenje. Kolika harnost u srcu njezinu i sv. Josipa i prema najmanjem dobročinstvu, što joj je tko iskazao, a kolika prema Isusu zbog neizmjernog dobročinstva!

Kako je rado sve svoje sile žrtvovala za Isusa! S velikim dostojanstvom Matere Božje spojio je Bog i velike dužnosti, a i patnje i žalosti, sve je to rado i s velikom ljubavlju primila Marija i započela vršiti već ovdje u štalici.

Promisli, kako je Marija sa sv. Josipom zahvaljivala novorođenom Isusu za veliko otajstvo i tako golemu poniznost, što je s neba sišao, i postao za nas maleno dječešce. Što je započeo za nas trpjeti iz neizrecive ljubavi, iz koje je k nama došao.

Pridruži se i ti k Mariji i sv. Josipu; ljubi Isusa s njima zajedno svim srcem; strpljivo nosi sve križeve svoje, i veličaj Isusa, što se je udostojao i radi tebe na svijet doći.

3. TOČKA: ŠTO NAS UČI ISUS IZ JASLICA.

»Naučite se od mene, jer sam krotak i ponizan srcem«. (Mat. 11, 29.)

Sve kreposti nas uči Bož. Spasitelj u štalici, al' osobito blagost i poniznost.

Kako je blago i milo to djetešce u jaslicama! Blagim zovemo onoga, koji se nikomu ne osvećuje, koji i neprijatelje svoje ljubi i njima dobro čini i s njima blago postupa. Isus ne samo da se ne osvećuje nikomu, nego je upravo zato došao na svijet, da zatre u svim ljudima mržnju i osvetu. Došao je, da baci oganj ljubavi na svijet i hoće da se zapali u svim ljudima. Isus je dao zapovijed, da i neprijatelja svoga ljubimo. Htio je da bude posebno obilježje, da je tko njegov učenik i nasljednik, da ljubi i neprijatelje svoje, da se za njih moli i da im dobro čini. Isus je najveći dobročinitelj roda ljudskoga. Već u jaslicama je raskrilio svoje ruke, hoće da nas zagrli.

Učimo se blagosti od same blagosti, Isusa!

Isus nas uči i drugu pravu kršćansku krepost iz jaslica: poniznost. Sv. Pavao kaže, da se je natoliko ponizio, da je odložio sjaj i veličanstvo Božje i uzeo obličje sluge. Poniznost je to veća, što je uzvišenije dostojanstvo s kojega se tko spušta, nu većega dostojanstva nema od dostojanstva Sina Božjega. A nije se nitko tako duboko spustio, kao Sin Božji, kad je za nas čovjekom postao i rodio se u štali. A sve je to učinio, da nas otkupi i nauči pravoj poniznosti: »On malešan, veli sv. Ambrozije, da ti uzmogneš biti savršen čovjek; on povit u pelenice, da se ti riješiš smrtnih zamka; on na zemlji, da ti budeš na nebu«.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što te je primjerom i riječima naučio pravoj poniznosti i blagosti i moli ga za milost, da ga osobito u ovim krepostima nasljeduješ. Izmoli »Dušo Kristova«.

30.

26. PROSINCA: O SV. STJEPANU.

(Vidovnje 1958 26. XII.)

1. PREDVJ.: Predstavi si sv. Stjepana, kako ga Židovi kamenuju izvan Jerusalema, a sv. Stjepan gledajuć Isusa moli ga za svoje neprijatelje: »Klekne na koljena i povika iza glasa, govoreći: Gospodine, ne primi im ovo za grijeh.« (Djel. ap. 7, 59.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me da upoznam krasotu ljubavi prema neprijateljima, što me Isus uči po sv. Stjepanu; okrijepi me, da je od srca vršim.

Razmatrat ćemo u 1. točki: živu vjeru sv. Stjepana; u 2. jakost sv. Stjepana; u 3. savršenu ljubav sv. Stjepana.

1. TOČKA: ŽIVA VJERA SV. STJEPANA.

»Izabraše Stjepana, muža puna vjere i Duha svetoga.« (Djel. ap. 6, 5.)

Početnik je prave vjere Duh Sv. On nam je ulijeva sa posvećujućom milošću zajedno. Po kreposti sv. vjere sve držimo za nesumnjivu istinu, što je Bog objavio i što nas uči po sv. Crkvi da vjerujemo. — Najpotrebitije je i najkrasnije svojstvo sv. vjere, da bude živa. To će reći, da po vjeri mislimo, čuvstvujemo i djelujemo.

Krasan je uzor žive vjere sv. Stjepan, prvi mučenik. Sam Duh Sv. ga hvali u sv. pismu: »muž pun vjere i Duha Sv.« Svi se prvi kršćani odlikovahu živom vjerom. Kad su apostoli pozvali vjernike, da izaberu đakone, kojima da povjere dijeljenje milostinje među vjernicima, označiše im, kakve se kreposti za to iziskuju. Naime da budu muževi puni Duha Sv., muževi kreposni, dakle muževi puni žive vjere. — Kršćani izabraše na prvom mjestu sv. Stjepana, i time su posvjedočili, da se je on i među prvim kršćanima najvećma odlikovao živom vjerom.

Uistinu sv. Stjepan nije mogao sjajnije očitovati silu vjere, koja ga je poticala na sve sjajne kreposti, nego kad je život svoj za vjeru žrtvovao.

Divi se vjeri sv. Stjepana, i moli ga, da ti isprosi od Isusa, da sve svoje misli, čuvstva i djela urediš po sv. vjeri. Tako ćeš u vjeri uvijek napredovati, ako po njoj živiš. Jer svaka se krepost jača srodnim djelima dotične kreposti.

2. TOČKA: JAKOST SV. STJEPANA.

»Stjepan . . . pun milosti i jakosti.« (Djel. ap. 6, 8.)

Vjera je korijen svim kršćanskim krepostima. Što je zdraviji i snažniji korijen, to su bujniji i plodovi. Kako je sv. Stjepan bio »pun vjere«, tako govori sv. Pismo, da je bio »pun jakosti«, bez koje ne možemo po vjeri živjeti.

Tko je jak? Jak je onaj, koji se ne da nikakvom tegobom ni progonom odvratiti od dobra. Krasan nam primjer jakosti daje sv. Stjepan. Znao je, da mora pred velikim vijećem ili sv. vjeru zatajati ili za nju umrijeti. Sv. je Stjepan najvećom pripravnošću svoj život žrtvovao. Prije je dokazao krasnom, dugom i oduševljenom propovijeđu pred velikim vijećem, da je Isus Krist, koga su oni zabacili i na križ propeli, onaj Mesija, kojega je Bog patrijarsima obećao, po prorocima navijestio, a evo sada poslao. — Ali život sv. Stjepana bijaše puno sjajnije svjedočanstvo za Spasitelja od njegove krasne besjede. Sv. Stjepan ne samo da nije kolebao umrijeti za sv. vjeru, nego je najvećom hrabrošću i ljubavlju, moleći se za svoje ubojice, pretrpio kišu od kamenja, kojom ga usmrtiše.

I ti si dužan braniti sv. vjeru proti svim napadačima; a to su napasti, što se u tebi dižu, da te odvrate od onoga, što zapovijeda sv. vjera; to su zli primjeri i zavodnici proti vjeri. Opri im se čvrsto po primjeru sv. Stjepana, al' i živi po sv. vjeri poput sv. Stjepana.

3. TOČKA: SAVRŠENA LJUBAV SV. STJEPANA.

»Kleče na koljena, i povika iza glasa, govoreć: Gospodine, ne primi im ovo za grijeh.« (Djel. ap. 7, 59.)

Sv. Stjepan bijaše pun Duha Svetoga. Najkrasniji plod Duha Sv. u sv. Stjepanu bijaše savršena ljubav njegova, kojom je i ubojice svoje od srca ljubio i za njih se Bogu molio: »Gospodine, ne primi im ovo za grijeh.«

Tim je psvjedočio, da je savršeno ljubio Boga i bližnjega. Jer Isus nas uči: »Veće ljubavi nitko nema, nego kad dušu svoju daje za prijatelje svoje.« — A sv. Stjepan je dao dušu svoju za neprijatelje. Kolika mu dakle bijaše ljubav! Tim, što je molio za svoje ubojice, posvjedočio je sv. Stjepan, da je pravi učenik i nasljednik Bož. Spasitelja, koji nas svojim sjajnim primjerom na križu na to uputio.

Ljubiti Boga reći će od srca se predati Bogu kao najvećemu dobru, da izvršujući njegovu volju njemu omilimo i s njim se sjedinimo. Kako krasno i savršeno ispuni to sv. Stjepan! A Boga ne može nitko savršeno ljubiti, a da ne ljubi i svoga bližnjega.

Po sv. Augustinu imade se molitvi sv. Stjepana za ubojice svoje pripisati obraćenje Savla, koji je kod kamenovanja sv. Stjepana bio prisutan i čuvao haljine onih, koji ga kamenovahu.

Tvoja je prva i najuzvišenija dužnost: svim srcem ljubiti Boga, a bližnjega svoga kao sama sebe. Ispitaj se, ljubiš li uistinu Boga i bližnjega. Sjeti se, da ljubav sastoji u djelima, a ne samo u riječima i čuvstvima. Zato bûdi često vjeru, ufanje i ljubav. A još većma nastoj, da živiš po vjeri, jer onda ćeš sve to većma rasti u ljubavi.

U kolokviju moli sv. Stjepana, da ti isprosi od Boga živu vjeru, ufanje i goruću ljubav prema Bogu

i bližnjemu, i nastoj da živiš po vjeri i ugledaj se u sjajan primjer sv. Stjepana. Izmoli na koncu Očenaš i Zdravomariju.

31. (…, 27. XII. 1958.

27. PROSINCA: O SV. IVANU APOSTOLU.

1. PREDVJ.: Predstavi si rijedak događaj, naime, kako sv. Ivan počiva na presv. Srcu Isusovu kod zadnje večere.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam sv. Ivana; okrijepi me, da ga sve to većma ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: prvo odlikovanje, kojim odlikova Isus sv. Ivana; u 2. drugo odlikovanje; u 3. treće odlikovanje sv. Ivana.

1. TOČKA: PRVO ODLIKOVANJE, KOJIM ODLIKOVA ISUS SV. IVANA.

»Koji na večeri nasloni se na prsi njegove i reče: Gospodine, tko je taj, koji će te izdati?« (Iv. 21, 20.)

Promisli prvo veliko odlikovanje, kojim odlikova Isus sv. Ivana: Privine sv. Ivana na presv. Srce svoje. To učini Isus u najsvečanijoj zgodi života svoga, kod zadnje večere kad je naredio i Bogu prvi put prikazao nekrvnu žrtvu novoga zavjeta uoči gorke muke i smrti svoje. To učini Isus u prisutnosti sviju apostola, i kako predaja govori i pred preblaženom Majkom svojom, koja je prisustvovala zadnjoj večeri.

Zakej je želio vidjeti Isusa, i pope se na smokvu, samo da ga ugleda, i klicaše od radosti, kad mu Isus uđe pod krov. Narod je gladan i žedan slijedio Isusa

u pustinju. Sv. Petar nije mogao da dočeka, dok ga lađa doveze k Isusu, zato iz ljubavi k Isusu skoči u more, da prije dođe k njemu. Zaključi odovud, koliko je odlikovanje, kojim Isus odlikova sv. Ivana, kad ga privine k presv. Srcu svome!

Iz toga živoga vrela je crpao sv. Ivan sve one tajne, kako tvrdi sv. Augustin, što je poslije napisao; otud ona sv. apostolska ljubav, kojom je natkrilio sve apostole osim sv. Petra u ljubavi Isusa i Majke njegove. I Isus ga je nad sve apostole ljubio, i na križu mu Majku svoju povjerio.

Koliku sreću si možeš steći, ako ljubiš i štuješ presv. Srce Isusovo i često ga privineš k srcu svome u sv. pričesti. Do tebe je, da si stečeš tu sreću i odlikovanje.

2. TOČKA: DRUGO ODLIKOVANJE, KOJIM ODLIKOVA ISUS SV. IVANA.

»Reče Isus učeniku: Evo ti matere! I od onoga časa uze je učenik k sebi.« (Iv. 19, 27.)

Promisli drugo preveliko odlikovanje, kojim odlikova Isus sv. Ivana. Povjerio mu je u najsvečanijem času, u času smrti svoje svoju presv. Majku: »Eto ti matere!«

Sv. Ivan je u tom času, po izjavi sv. Otaca, zastupao sve odabranike Božje, kojima je Marija na osobiti način Majka. Sv. je Ivan u tom času baštinio blago, što sam Bog više cijeni od svih svetaca i anđela. Bog mu je dao u tom času toliko milosti, koliko je potrebno, da bude dostojan čuvar i ravnatelj najsvetije osobe na zemlji i na nebu.

U tom ga času odlikova Isus i tom milošću, što ga je na osobit način izručio svojoj presv. Majci: »Ženo, eto ti sina!« Tada je u osobi sv. Ivana izručio Majci svojoj sve one, koji će u nj vjerovati. Sv. je Ivan prvi i najodličniji posinak Majke Božje. Posinio ga je sam Isus. I mi smo posinci presl. Majke Božje. Kolika je to sreća imati Mariju za majku, koja je tako sveta, dobra i moguća kod Boga, jer je i Božja Majka.

Sv. Ivan »od onoga časa uze je k sebi«. On ju je ljubio i štovao jamačno puno većma od svoje rođene majke. I Marija je njega ljubila i isprosila mu od Boga najobilniji blagoslov za njegov apostolski rad.

Nasljeduj sv. Ivana u štovanju, lubavi i nasledovanju Majke Božje. Odredi stanovito vrijeme u danu, tjednu, mjesecu i godini, kada ćeš na osobiti način uspiriti u sebi ljubav, štovanje i želju za nasljedovanjem presl. Majke Božje. Ona ti ne će ostati dužna, jer se ne da natkriliti ni od koga u velikodušnosti.

3. TOČKA: TREĆE ODLIKOVANJE, KOJIM ODLIKOVA ISUS SV. IVANA.

»Petar obazrevši se vidje, gdje za njim ide onaj učenik, kojega Isus ljubljaše.« (Iv. 21, 20.)

Treće veliko odlikovanje, što je razlog i drugim odlikovanjima, bijaše, što je Isus sv. Ivana između sviju apostola najvećma ljubio.

Bez sumnje je to najveće odlikovanje, kad vladar koga počasti svojom osobitom ljubavlju. A koliko je odlikovanje od samoga Boga biti ljubljen na osobiti način. Bog ne ljubi kao ljudi, većinom neplodnim načinom: čuvstvima i riječima. Ljubav Božja nam daje

najdragocjenije darove, a na koncu daje nam i samoga sebe.

Sv. Ivan je ovo odlikovanje Isusovo veoma cijenio. Zato imenuje sebe diljem svoga Evanđelja: »Učenik, koga ljubljaše Isus.«

Ovo odlikovanje ujedno očituje, da je i sv. Ivan između sviju apostola najvećma ljubio Isusa, jer Duh Sv. sam govori o Bogu: »Ja ljubim one, koji mene ljube.« (Poslov. 8, 17.) I ovaj je dar od Boga. I to je veliko odlikovanje, kojim odlikova Isus svoga miljenika, sv. Ivana.

Kako je lako steći najveće odlikovanje u Boga! Ljubi ga svim srcem, svom dušom, svim silama svojima i pokaži to djelima svojim, i Bog će tebe ljubiti puno većma, nego što bi ti Boga mogao ljubiti. Jer Bog ljubi i one, koji ga mrze, a kako istom one, koji ga svim srcem ljube!

U kolokviju zahvali Isusu za sva velika i krasna odlikovanja, kojima odlikova svoga ljubimca sv. Ivana, i moli ga, da ti na posredovanje ovoga sv. apostola udijeli apostolsku poniznost i ljubav spram Boga i bližnjega. Zaključi promišljanje s Očenašem i Zdravomarijom.

32.

28. PROSINCA: ANĐELI SE KLANJAJU SPASITELJU I POZIVLJU PASTIRE, DA SE I ONI POKLONE NOVOROĐENOM SPASITELJU.

1. PREDVJ.: Predstavi si zbor anđela oko Betlehemske štalice, kako slave divnom pjesmom novo-

rođenoga Spasitelja, pjevajući: »Slava Bogu na visini, i na zemlji mir ljudima dobre volje.« (Luk. 2, 14.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam Spasitelja svoga; okrijepi me, da ga od srca ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: anđele kako se klanjaju novorođenom Spasitelju; u 2. kako bodre pastire, da mu se i oni poklone; u 3. kako ističu anđeli znamenitost rođenja Isusova za nebo i za ljude.

1. TOČKA: ANĐELI SE KLANJAJU NOVOROĐENOM SPASITELJU.

»I opet uvodeći prvorođenca u svijet govori: I da mu se poklone svi anđeli Božji.« (Hebr. 1, 6.)

Promisli, kako Bog zapovjedi, kao što se može iz sv. Pavla zaključiti, anđelima svojim, da se poklone novorođenom Spasitelju. Časni Ljudevit de Ponte govori da su anđeoski zborovi tolikom ljubavlju usplamtjeli i bili tolikim strahopočitanjem ganuti, promatrajuć novorođenog Spasitelja, da bi svi sišli s neba, kad bi im Bog dopustio, da se poklone djetešcu Isusu.

Doista ovaj je događaj dosada neviđeni i nečuveni prizor. Sam Bog postade slugom čovjeka. Sama sila postade nemoćno djetešce; izvor života dođe da umre za svoje stvorove; leži u jaslicama kao nemoćno djetešce, koje upravlja cijelim svemirom; Marija hrani onoga, koji uzdržaje sav svemir i hrani sve, što je stvorio.

Nije moguće takav vanredni prizor gledati, a ne usplamtjeti i svom silom hvaliti i slaviti Boga, koji na tako vanredni način očitova milosrđe i ljubav svoju.

— To je razlog zašto anđeli s tolikim veseljem slave Boga i sretnima nazivaju ljude, za koje izvede Bog ovo vanredno otajstvo.

Pridruži se i ti anđelima, jer Isus postade djetetom, ne za anđele, nego za te, i hvali ga i slavi ga štogod samo možeš, jer nikad ga ne ćeš toliko hvaliti, koliko je zaslužio.

2. TOČKA: ANĐELI BODRE PASTIRE, DA SE I ONI POKLONE NOVOROĐENOM SPASITELJU.

»Anđeo Gospodnji stade kraj pastira, i svjetlost Božja obasja ih, i prepadoše se vrlo. I reče im anđeo: Ne bojte se! jer gle javljam vam veliku radost, koja će biti svemu narodu; jer vam se danas rodi Spasitelj, koji je Krist Gospodin, u gradu Davidovu. I eto vam znaka: Naći ćete dijete povito gdje leži u jaslima.« (Luk. 2, 9.—12.)

Promisliš li razlog, zašto anđeli bodre pastire da se ne boje, nego da se vesele i slave Boga, i ti ćeš se iz svega srca veseliti i slaviti Boga. Anđeo im reče: »Danas vam se rodi Spasitelj.«

Sam Bog je obećanjem Spasitelja tješio ljude odmah poslije pada. Nada je u Spasitelja bila jedina utjeha svim vijekovima. Evo »danas« se ispuni nada i očekivanje sviju naroda, »danas se rodi Spasitelj«. Vi ste oni presretni između sviju ljudi, koji možete očima svojima gledati, komu su se drugi izdaleka nadali. Rodio se je danas onaj, koji će svako zlo oduzeti od vas; koji će vam puno više i većih dobara dati, nego što ste izgubili u svom praocu, Adamu. Rodio se je danas, koji će otvoriti oči slijepima i uši gluhima, koji

će hromima i sapetima vratiti hod, kako je prorekao Isaija. A ne samo tjelesne, nego još većma će iscijeliti duševne nevolje i mane.

Pastiri su imali velik i krasan pojam o Spasitelju, koga je izabrani narod iščekivao; jer znali su za proročanstva, u kojima su ga proroci opisivali. Zato su se na vanredni način razveselili i velikom žurbom pohitili u Betlehem, da vide i da se poklone novorođenom Spasitelju.

Da ti skroz poznaš Spasitelja, tko je i što je on tebi, kolika bi bila tvoja radost! Kako bi hrlio svaki dan k Spasitelju, da ga primiš u sv. pričesti; da za njega radiš, vršiš svoje dužnosti; da za njega trpiš i napasti podnosiš; da mu služiš u svom bližnjemu. Moli zato novorođenog Spasitelja, da ga što većma upoznaš.

3. TOČKA: ANĐELI ISTIČU ZNAMENITOST ROĐENJA SPASITELJA ZA NEBO I ZA LJUDE.

Anđeli izriču u krasnom hvalospjevu, što ispjevaše kod poroda Spasiteljeva, dvostruki divni plod, što donese novorođeni Spasitelj: »Slava Bogu na visini, i na zemlji mir ljudima dobre volje.« (Luk. 2, 14.)

Prvi je plod: slava Božja. I doista još nikada dosad nije Bog tako sjajno očitovao na zemlji svoju ljubav, milosrđe i mudrost, kako u utjelovljenju i porođenju Sina svoga.

Kolika je to mudrost, što se očituje u utjelovljenju Sina Božjega! Bog je zahtijevao za neizmjernu uvredu, kojom ga uvrijedismo, neizmjernu zadovoljštinu sa strane čovječanstva, ali budući da to ograničena osoba ne može dati, a Bog opet patiti i trpjeti ne može, zato

Bog u svojoj neograničenoj mudrosti učini, da Sin njegov primi čovječju narav.

Koliku ljubav i milosrđe očitova Bog prema ljudima u tom velikom otajstvu! Buduć da mi to s ograničenim umom svojim nikad shvatiti ne možemo, zato se svim srcem priključimo anđelima i hvalimo i slavimo Boga: »Slava Bogu na visini!«

Drugi je plod porođenja Spasiteljeva: »Mir ljudima dobre volje«. Spasitelj je oduzeo jedini izvor svakoga nemira: grijeh, za koji je zadovoljio. Naučio nas je i omogućio primjerom i milošću svojom, da se s uspjehom borimo protiv zlih nagnuća svojih, što nam otimlju mir. Dao nam je divne zapovijedi, označio nam je dužnosti, što imamo prema Bogu obdržavati. Tako nam je donio mir sa savješću svojom, s Bogom i bližnjem.

U kolokviju zahvali od srca novorođenom Spasitelju, što nas nauči Boga poznavati i uživati pravi mir s Bogom sa sobom i sa svim ljudima, i moli ga, da ti udijeli obilnu milost, te u ljubavi Boga i bližnjega svaki dan napreduješ. Učini odluku; preporuči Bogu i izmoli Očenaš i Zdravomariju.

33.

29. PROSINCA: PASTIRI SE KLANJAJU NOVOROĐENOM SPASITELJU.

1. PREDVJ.: Predstavi si pastire oko Betlehema kako govore među sobom, kad otidoše anđeli: »Hajdemo do Betlehema, da vidimo to, što se dogodilo, što nam je kazao Gospodin. I dođoše brzo, i nađoše Mariju i Josipa i dijete gdje leži u jaslima.« (Luk. 2, 15. 16.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me i okrijepi me, da vazda upoznam i spremno slijedim tvoja nadahnuća.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Pastire kako žurno pohitješe k Isusu; u 2. što su našli u Betlehemu; u 3. da mi dugujemo veću hvalu Isusu, nego pastiri.

1. TOČKA: PASTIRI ŽURNO POHITJEŠE K ISUSU.

»I kad anđeli otidoše od njih na nebo, pastiri govorahu jedan drugomu: Hajdemo do Betlehema, da vidimo to, što se dogodilo, što nam je kazao Gospodin. I dođoše brzo«. (Luk. 2, 15. 16.)

Mnoge kreposti pokazaše pastiri u svom ponašanju na vijest anđela. Živo su vjerovali sve, što im anđeli rekoše. Spremni su bili, da učine sve, što su od anđela čuli. Čista ih je nakana vodila u njihovu djelovanju. Čeznuli su, da vide novorođenog Spasitelja. Ljubili su ga, što su pokazali svojom požrtvovnošću i žurbom. Složni su bili i ljubili su se među sobom. Prostodušni i iskreni u cijelom svom ponašanju. Čista su i pravedna života bili, jer inače im ne bi Bog poslao svojih anđela.

Koliko kreposti u prostodušnim pastirima! Kako krasan primjer ti daju, kako ti se je vladati, ako hoćeš da te Bog privede Isusu. Koliko nadahnuća primaš od Duha Sv. svaki dan. Primaš li ih, kao što su ih pastiri primili: živom vjerom, spremno, da ih izvedeš; čistom nakanom; požrtvovnom ljubavlju; velikom nadom u Boga; brzim i razboritim djelovanjem; jer kako

sv. Ambrozije govori: »Ne pozna duga oklijevanja milost Duha Sv.«

Odluči, da ćeš volju Božju spremno i s dužnom pokornošću izvesti, dao ti to Bog ma kojim načinom na znanje.

2. TOČKA: ŠTO SU NAŠLI PASTIRI U BETLEHEMU?

»I nađoše Mariju i Josipa i dijete gdje leži u jaslima.« (Luk. 2, 16.)

Promisli, kako je Bog, koji se ne da u velikodušnosti natkriliti, nagradio veilkodušni posluh pastira. Oni nađoše neizmjerno blago Boga Oca, gdje kao umiljato djetešce leži u betlehemskoj štalici u jaslicama. Nađoše Majku Božju, Kraljicu anđela i ljudi; najsvetiju između sviju stvorova. Nađoše najpravednijega muža i othranitelja samoga Sina Božjega, zastupnika Boga Oca u sv. obitelji.

Promisli golemo veselje, radost, ljubav, poklonstvo, poniznost, zahvalnost, što napuni njihova srca, kad su ugledali Spasitelja svijeta, njegovu preblaženu Majku i njegova othranitelja. Kako su se klanjali Bož. Spasitelju i zahvaljivali mu, što je njih prve pozvao k sebi iz naroda odabranoga, da mu se poklone. Kako je Isus milo gledao. blagoslovio i vanrednim darovima obogatio prostodušne, iskrene pastire.

Promisli, kako su pastiri sve vjerno saopćili Mariji i Josipu, što su od anđelâ čuli, i kako je Marija sa sv. Josipom sve to pozorno slušala i sačuvala u srcu svom.

Što rade pastiri u štalici? Duboko se klanjaju Spasitelju, svim srcem ga ljube i štuju, predaju njegovoj Majci i sv. Josipu smjerne darove, što ih Spasitelju donesoše.

Koliko krasnoga ploda za nas, kad pobožno promatramo osobe u Betlehemskoj štalici!

Kako se Bogu mili posluh, prostodušnost i revnost u njegovoj službi, i kako je bogato nagrađuje.

Majka Božja nas uči, kako nam treba sve u srcu čuvati, što čujemo o Isusu, i to promatrati!

Kako nas uče pastiri, kakvim se čuvstvom ljubavi, iskrenosti, poniznosti i velikodušnosti treba Isusu približavati.

Uberi si iz svega ovoga ploda za se, i moli Bož. Spasitelja, da i tebe obogati što obilnijim darovima, osobito ljubavlju i poniznošću.

3. TOČKA: MI VEĆU HVALU DUGUJEMO ISUSU NEGO PASTIRI.

»I vratiše se pastiri slaveći i hvaleći Boga za sve, što čuše i vidješe.« (Luk. 2, 20.)

Pastiri slave i hvale svim srcem Boga za sve, što čuše od anđelâ i što vidješe u Betlehemskoj štali. Nijesu samo srcem i ustima iskazali pastiri hvalu i slavu Bogu, oni su to još većma životom svojim učinili. — S onim milostima, što su od Isusa dobili, tako su vjerno i ustrajno sudjelovali, da su jamačno postali sveci Božji. Samo su jedamput, barem sv. Pismo ne spominje više, posjetili Isusa, i postadoše pravi sveci.

Promislimo, kako Bog nama puno veće i više milosti daje, nego što je dao pastirima.

Nama govori o Isusu neprevarljiva sv. Crkva Kristova, kojom upravlja Duh Sv. Ne uči nas sv. Crkva samo po koju istinu o Spasitelju, nego sve, štogod je Bog objavio. Mi znamo o Isusu sve ono, što su pastiri znali, i još puno više. A sve to nas uči sv. Crkva tako nesumnjivo, da bi prema riječima sv. Pavla i anđeo s neba morao biti izopćen, kad bi drukčije govorio.

Zatim, mi istina ne viđamo Isusa tjelesnim svojim očima, kao pastiri što su vidjeli, ali vidimo ga očima sv. vjere, što je na neki način više, jer nas vjera ne može prevariti. — A što je još više, mi se ne samo klanjamo Isusu, mi ga uistinu i primamo u sv. pričesti, ako hoćemo, svaki dan.

A kolikim plodom? Možemo li se u tom pogledu isporediti s pastirima? Što je tomu uzrok, da tako malo napredujemo u kreposti i dobru? Jer ne sudjelujemo s milošću Božjom kao pastiri.

U kolokviju zahvali Bogu poput pastira, što te je doveo do spoznaje Isusa u sv. Crkvi njegovoj i moli ga svim srcem, da ga poput pastira nasljeduješ. Odluči, da ćeš sudjelovat njegovim milostima, i izmoli Očenaš i Zdravomariju.

34.

30. PROSINCA: O CIJENI VREMENA.

1. PREDVJ.: Sjeti se, kako brzo prolazi vrijeme, kao brza rijeka što hiti u more i više se ne vraća. Sv. Pavao zato opominje kršćane, kad piše Korinćanima: »Vrijeme je kratko.« (1. Kor. 7, 29.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da upoznam dragocjenost vremena, i da se vremenom služim na što ga je Bog dao: da savjesno služim Bogu.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Razloge zašto je vrijeme kratko? u 2. daljne razloge zašto je vrijeme kratko? u 3. komu je vrijeme dugo?

1. TOČKA: RAZLOZI ZAŠTO JE VRIJEME KRATKO?

»Vrijeme je kratko.« (1. Kor. 7, 29.)

Promisli kako brzo prolazi vrijeme. Nema sile, koja bi ga mogla u njegovu toku zaustaviti. Svaki posao prekidamo, da se odmorimo, samo vrijeme nikada nema stanke u svom toku. Svakomu je čovjeku odredio Bog po naravskom zakonu i po svojoj premudroj providnosti stanovito vrijeme. Kako je to vrijeme kratko, ako se sjetimo, da nikad ne prestaje u svom toku.

Vrijeme je kratko, kad moramo obaviti za stanoviti rok veoma važan posao. Ali može li biti važnijega posla, nego: Boga upoznati, slaviti i njemu služiti? A taj posao moramo obaviti za vrijeme života našega. Kako je dakle kratko vrijeme! Kroz cijelu vječnost ne može nitko Boga iscrpsti, skroz upoznati, a kako istom za našeg ograničenog života. Anđeli ga slave i hvale od postanka svoga, i slavit će ga navijeke, i još ga nijesu slavili i ne će slaviti i hvaliti, koliko je to Bog zaslužio. Kako je kratak zato ovaj ograničeni život, da obavimo ovu jedinu zadaću svojega života.

Iz toga slijedi, da nam treba svaki čas svog života marljivo upotrijebiti, jer inače će nas minuti kratko

vrijeme, a da ne ćemo svršiti svoga važnoga i jedinoga posla.

Ispitaj se, kako upotrebljavaš vrijeme? Sjeti se, da ćeš morati strog račun dati na sudu Božjemu, kako si upotrijebio vrijeme?

2. TOČKA: DALJNI RAZLOZI ZAŠTO JE VRIJEME KRATKO.

»Vrijeme je kratko.« (1. Kor. 7, 29.)

Kad se pripravljamo na važan ispit, ili moramo na znamenitu parnicu, brzo i prebrzo nam prolazi vrijeme, rado bismo ga produljili, kad bismo mogli.

Promisli, može li biti važnijega ispita ili znamenitije parnice od suda Božjega? A nijesi ni jedan dan siguran, da ne ćeš biti pozvan na sud Božji. A svakim danom, pače svakim časom se približavaš strašnom sudu Božjem. O, kako brzo teče vrijeme, kako je kratko!

Kad moramo poći na dalek i opasan put, kako računamo tjedne i dane, što još imamo do toga putovanja. Dani nam se čine kao da su satovi, a tjedni kao dani.

Promisli, da putuješ u vječnost. A što je čini strašnom jest to, što je dvostruka: sretna i nesretna. Nijesi ni jedne noći siguran, da ne ćeš osvanuti u sretnoj ili nesretnoj vječnosti. Ova je misao tako strašna, da bi morao vazda drhtati, kad bi živom vjerom na nju mislio. Kako je kratko vrijeme, ako ga usporedimo s vječnošću, kamo nas nesmiljeno nosi.

Ovo kratko vrijeme odlučuje u koju ćeš vječnost: sretnu ili nesretnu u raj ili u pakao.

Zato da budeš uvijek revan u dobru, misli svaki dan kamo putuješ. Dobro se pripravi, jer iz onih zasluga, što ih sada stičeš, živjet ćeš kroz cijelu vječnost.

Zato sjeća sv. Pavao Korinćane, a i sve nas, da je vrijeme kratko.

Upotrijebi zato svaki čas na dobro, a čuvaj se od zla. I tada će ti biti vrijeme kratko, ali ćeš steći u kratkom vremenu sretnu vječnost.

3. TOČKA: KOMU JE VRIJEME DUGO?

»Bolje bi mu bilo, da se nije rodio čovjek onaj.« (Mat. 26, 24.)

Komu je vrijeme predugo? Onomu, koji ne radi, koji u lijenosti i nemarnosti provađa dane svoje, ili što je isto, koji u druge svrhe i poslove troši vrijeme, nego za što ga je Bog dao.

Bog nam je dao vrijeme, da njemu služimo. A tko mjesto Bogu služi svojim strastima, svijetu, đavlu, za tog je doista i jedan dan predugo vrijeme. Vječita šteta dragocjenog vremena, što se troši u takve svrhe.

Bog nam je dao vrijeme, da služeći njemu, stečemo si vječno blaženstvo. A što si stiče onaj, koji ne će da služi Bogu? Vječno prokletstvo. Zato je doista predugo vrijeme ljudskoga života. Šteta i jednog sata za takvu svrhu. Krist Gospodin je zato rekao Judi: »Bolje bi mu bilo, da se nije rodio čovjek onaj.« Jer onda ne bi propao u pakao; ta Bog nam nije zato dao vrijeme, ni sile, što ih imamo, ni milosti svoje.

Mnogi ne znadu, na što bi upotrijebili vrijeme, idu iz jedne zabave u drugu; dosadno im je. Doista,

čovjek kad ne će da služi Bogu, »bolje bi mu bilo, da se nije rodio«.

Budi savjestan u upotrebljavanju vremena. Sjećaj se, da ćeš zakratko morat pred Bogom položiti račun za svaki čas, na što si ga upotrijebio.

U kolokviju obrati se na premudru Djevicu, da ti isprosi od Sina svoga, te po njezinu primjeru revno i stalno služiš Bogu; jer samo tako ćeš kratkim, prolaznim vremenom steći sebi vječno, neprolazno blaženstvo. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

35.

31. PROSINCA: KONAC GRAĐANSKE GODINE: BUDIMO ZAHVALNI BOGU.

1. PREDVJ.: Stavi se u prisutnost Božju, kao da te gleda sa svoga Božanskoga prijestola, i u prisutnost njegovih anđela i svetaca, i sjeti se živo sviju dobara, što si kroz ovu godinu primio od njega.

2. PREDVJ.: Moli Boga za milost, da što točnije upoznaš sva dobročinstva, koja si primio od njega kroz ovu godinu, i da uzmogneš svim ovim darovima zahvalnim srcem slaviti njegovo Božansko veličanstvo.

U 1. točki dozovi si u pamet sve grijehe, kojima si ove godine Boga uvrijedio; u 2. sjeti se sviju dobročinstvi, što si ove godine primio od Boga; u 3. promisli jesi li i koliko si prošle godine u krepostima napredovao?

1. TOČKA: DOZOVI SI U PAMET SVE GRIJEHE, KOJIMA SI BOGA OVE GODINE UVRIJEDIO.

»Opkoliše me zla nebrojena; stigoše me nepravde moje, da ne mogu gledati, ima ih više nego kose na glavi mojoj«. (Ps. 39, 13.)

Kad bi sve dane, što si proživio u minuloj godini, točno ispitivajuć prošao, jamačno da ne bi nijednoga našao, u kojem nijesi Boga kakvim grijehom uvrijedio. Koliko manjih grijeha, nemarnosti, mlitavosti, polovičnosti, rastresenosti, površnosti!

Priznaj neizmjernu dobrotu Božju, koji te je unatoč tolikim uvredama nadario bezbrojnim dobročinstvima naravskim i vrhunaravskim!

Klekni u duhu pred maloga Isusa i pravom skrušenošću oplači sve svoje grijehe, osobito, što si ih ove godine počinio, i obećaj malom Isusu, da ćeš se slijedeće godine s njegovom milošću marljivije čuvati svakoga grijeha, a u zadovoljštinu prikaži maloga Isusa Ocu nebeskomu.

2. TOČKA: SJETI SE SVIJU DOBROČINSTVI, KOJA SI OVE GODINE OD BOGA PRIMIO.

»Šta ću vratiti Gospodinu za sva dobra, što mi je učinio?« (Ps. 115, 12.)

Sjeti se živo sviju dobara, što si ih ove godine od Boga primio: općenitih i posebnih, naravnih i osobito vrhunaravnih, križeva i napasti.

Koliko je dobro, što te je Bog uzdržao u životu i zdravlju! Što te je hranio, krijepio i sile ti razvijao! — Što ti je vrijeme dao, da možeš dobro djelovati.

Sv. Bernardo govori, da vrijeme toliko vrijedi, koliko nebo, krv Kristova i sam Bog. jer dobro upotrebljenim vremenom zaslužujemo nebo; prisvajamo si zasluge krvi Kristove i tako zadobivamo samoga Boga.

Tko će procijeniti vrhunaravska dobra, što ti ih je Bog dao kroz minulu godinu. Milost posvećujuću, koja je najveći dar, što ti Bog može dati, nudio ti ju je u sv. sakramentima, osobito u presv. olt. sakramentu svaki dan. A s posvećujućom milošću nudio ti je i pravo na sve djelujuće milosti, što su potrebne i dovoljne. da se usavršiš u kršćanskim krepostima i posvetiš. Koliko sv. misa si slušao, koliko puta si se Bogu molio, promatrao, duhovno štivo čitao, na sve to te je poticao Duh sv. svojom milošću. Uopće Bog te nije ni za čas ostavio. Bdio je nad tobom i onda, kad ti na njega nijesi ni mislio.

Od koliko napasti te je Bog očuvao! A kod onih koje ti je pripustio, dao ti je i toliko milosti, da si ih mogao svladati. Koliko si tim zasluga stekao? Kristu sličniji postao? U pouzdanju prema Bogu i poniznosti napredovao?

Klekni u duhu pred maloga Isusa i zahvali mu od srca za sva dobra. što si ih kroz prošlu godinu dobio, a koja ne možeš ni izbrojiti i moli ga, da ti oprosti, što ih nijesi prema njegovoj volji upotrijebio. Moli ga, da bude prema tebi i svima i slijedeće godine darežljiv. U zahvalnost za primljena dobra prikaži Ocu nebeskom maloga Isusa, i moli ga ujedno, da ti oprosti, što nijesi njegova dobročinstva upotrijebio prema volji njegovoj.

3. TOČKA: JESI LI I KOLIKO SI PROŠLE GODINE U KREPOSTIMA NAPREDOVAO?

»**Budite savršeni, kao što je savršen i Otac vaš nebeski.**« (Mat. 5, 48.)

Bog nam svako vrijeme zato daje, da njemu vjerno služimo i tako napredujemo u kršćanskoj savršenosti.

Da upoznaš, da li si i koliko si napredovao u savršenosti, uvaži ove četiri točke: 1. Jesi li ove godine manje i manjih grijeha počinio, nego prije? 2. Jesi li obična svoja djela bolje vršio nego prije? 3. Jesi li protivštine s manjim negodovanjem podnosio, nego prije? 4. Jesi li rjeđe ćutio neuredna nagnuća u sebi, nego prije?

Prema onom, što nađeš u sebi pokaj se, ili zahvali Bogu i učini čvrstu odluku, da ćeš se srčano i stalno boriti protiv svojih neurednih nagnuća. Osobito pak odluči, da ćeš revno upotrebljavati posebno ispitivanje savjesti, kako to uči sv. Ignacije. Jer to je sredstvo najjednostavnije i najuspješnije i za to da se od grijeha očistiš, i da svladaš svoja neuredna nagnuća i razumu ih podvrgneš.

Na koncu promišljanja prikaži malom Isusu mjesto dara jednu ili dvije odluke, što hoćeš da stalno držiš slijedeće godine. Odluči. da ćeš slijedeće godine mrtviti osobito ona neuredna nagnuća svoja, kojima si dosada popuštao. Navedi si više razloga, što te potiču na to i pomisli češće na njih.

Toma Kempenski kaže u svojoj glasovitoj knjizici: »Nasljeduj Krista«: »Kad bismo svake godine

samo jednu pogrješku uklonili, doskora bismo bili savršeni«.

Promislimo, da je to glavna i jedina zadaća svakoga kršćanina na svijetu: težiti za savršenošću, jer to nije drugo, nego stalno i savjesno služiti Bogu. A zato je svaki čovjek stvoren.

U kolokviju klekni pred maloga Isusa i zahvali mu od srca za sve, što si prošle godine od njega dobio. U zahvalnost prikaži mu gore spomenute odluke; moli ga za milost, da ih možeš izvesti. Izmoli na koncu: Očenaš i Zdravomariju.

NOVA GODINA DO BOGOJAVLJENJA.

36.

1. SIJEČNJA: SVETKOVINA OBREZANJA GOSPODINOVA.

1. PREDVJ.: Sjeti se, kako je Bog već Abrahamu, a poslije po Mojsiju zapovjedio odabranom narodu, da se svaki dječak osmi dan poslije poroda obreže. Zato je htio i Isus, da se osmi dan poslije svoga poroda, a to pada na prvi dan siječnja, podvrgne zakonu mučnoga obrezanja.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam Isusa i njegovu neizrecivu ljubav prema meni, koju mi u obrezanju pokazuje; okrijepi me, da ga svim srcem ljubim i odvažno nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: zašto je htio Isus, da ga obrežu? u 2. Koje kreposti nas uči Isus u obrezanju? u 3. koliko puta je Isus za nas krv prolijevao?

1. TOČKA: ZAŠTO JE HTIO ISUS DA GA OBREŽU?

»**I kad se navrši osam dana, ... obrežu dijete**«. (Luk. 2, 21.)

Marija i Josip, Bogom prosvijetljeni, dadu, da se na Spasitelju obavi mučni obred obrezanja prema zakonu Mojsijevu. Premda su Isusa većma ljubili nego sebe, ipak su htjeli, da izvrše volju Božju. Krasna nauka, što nas uče!

Promisli, zašto je Spasitelj htio, da ga obrežu? Iz više razloga. Da pokaže odmah poslije poroda, da ima pravo, a ne prividno tijelo, kako su to poslije mnogi krivovjerci tvrdili. Zatim htjede pokazati, da je zakon obrezanja od Boga; da je on prema prorocima pravi potomak Abrahamov, jer samo Abrahamu i njegovim potomcima zapovjedi Bog obrezanje. Zatim da ga Židovi prime, da nemaju nikakvog izgovora. I zato je htio Isus da ispuni zakon Mojsijev obrezanja, da nam dade primjer savršene poslušnosti. Zatim da kao što je primio na se kaznu za naše grijehe, tako je htio da primi i znak grijeha. Napokon htio je Isus da primi na se teško breme zakona Mojsijeva, da nas oslobodi od toga tereta.

Koliko razloga za nas u obrezanju Spasiteljevu, da rado i točno vršimo zakon Božji, koji je za nas puno lakši i potrebniji, nego li je bio zakon obrezanja za Spasitelja; jer on nije rođen u istočnom grijehu, i kao Spasitelja nije ga vezao zakon Mojsijev.

Promisli koliko razloga imaš, da vršiš zakon Božji i odluči, da ćeš nasljedovati Božanskoga Spasitelja.

2. TOČKA: KOJE KREPOSTI NAS UČI ISUS U OBREZANJU?

»Ja svagda činim, što je Bogu ugodno«. (Iv. 8. 29).

Promisli divne kreposti, što te uči veliki Bog u prilici maloga djeteta.

U prvoj točki smo već promotrili savršenu pokornost prema zakonu Mojsijevu. Al' Isus nas uči u obrezanju i duboku poniznost. Premda nije mogao primiti na se naše grijehe, jer je bitna svetost, ipak je htio da primi na se znak grijeha, što je bilo obrezanje. A ti premda si u grijehu začet, rođen i odrasao, ipak ne ćeš da te drže za ono, što uistinu jesi. Uči se poniznosti od svoga Spasitelja!

Uči nas Spasitelj u mučnom obrezanju strpljivosti. Isus je bio sasvim svijestan i ćutio je bol u svoj svojoj oštrini, ali se nije ni najmanja nestrpljivost pojavila u srcu njegovu. S velikom je radošću prikazao Ocu nebeskomu prvo prolijevanje svoje krvi za nas.

Uči nas Spasitelj u mučnom obrezanju, kako nam treba ljubiti Boga, vršeći njegov zakon, bilo to za nas i veoma mučno i neugodno. Isus je bez sumnje iz neizrecive ljubavi prikazao Bogu Ocu za nas svoju presv. krv, što ju je u obrezanju prolio. — Ne možemo ni mi bolje zasvjedočiti, da Boga ljubimo, nego kada za Boga trpimo. Sv. Vinko Paulski kaže: Ljubimo Boga znojem lica svoga i radom ruku svojih. Lako je ljubiti Boga, dok nam daje utjehe i duhovno veselje, ali teško je, kad nas pohodi teškim križevima. Uči se od Isusa!

3. TOČKA: KOLIKO PUTA JE ISUS ZA NAS KRV PROLIJEVAO?

»Valja mi se krstiti krštenjem, i kako mi je teško, dok se ne svrši«. (Luk. 12, 50.)

Isus je tri puta prolijevao krv: Kod obrezanja kroz ruke sluge Božjega, što je svećenik ili i drugi ovršio. Zatim na gori maslinskoj, što je sam Isus prolio, kad se je znojio krvavim znojem. Napokon u gorkoj muci i smrti svojoj na križu, kroz ruke krvnika svojih, kada je svu svoju presvetu krv do zadnje kapi za nas prolio.

Tako moramo i mi, ako hoćemo da budemo slični Isusu, muke, obrezanja podnositi s tri strane. Prvo od sluga Božjih, to jest od zakonitih starješina, koji nas upućivanjem, opomenama, karanjem kad pogriješimo vode k savršenstvu, ka kršćanskim krepostima. Drugo mi sami moramo obuzdavati svoja osjetila vanjska i mrtviti nutarnja neuredna nagnuća, hoćemo li da za Isusom pođemo; moramo vršiti kršćansku samozataju i strpljivo nositi križ Isusov. — Treće, moramo se protiviti napastima, što nam ih drugi nanose, svijet i đavao, koji vazda obilazi kao ričući lav, koga da proždre, kako nas opominje sv. Petar.

Kao što vinogradar svake godine obreže čokot, da obilniji rod donese, tako nas čisti Bog u svojoj očinskoj providnosti po raznim napastima i protivštinama, obrezuje nas, da Isusu sličniji postanemo; jer će se samo oni spasiti, kako sv. Pavao uči, koji su slični Isusu Kristu: »Jer koje naprijed pozna, one i preodredi da budu jednaki slici Sina njegova, da

on bude prvorođeni među mnogom braćom«. (Rim 8, 29).

Kako ti se treba veseliti, kad trpiš i patiš Boga radi, jer to je najsigurniji znak spasenja.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što je iz ljubavi prema tebi još kao djetešce krv svoju prolijevao. Obećaj mu, da ćeš i ti iz ljubavi prema njemu rado, ili barem strpljivo podnositi napasti, protivštine, križeve, i moli ga, da ti u tom pomogne svojom milošću po zagovoru preslavne Majke Marije. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

37.

2. SIJEČNJA: SPASITELJU NADJENU IME ISUS.

1. PREDVJ.: Predstavi si kako saopćuje arkanđel Gabrijel Mariji presv. ime Isus: »Nadjeni mu ime Isus. On će biti velik, i nazvat će se Sin Najvišega«. (Luk. 1, 32.) Kako i po drugi put govori anđeo sv. Josipu u snu: »Nadjeni mu ime Isus; jer on će izbaviti narod svoj od grijeha njihovih«. (Mat. 1, 21.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj, da što bolje upoznam, ljubim i štujem presv. ime Isus.

Razmatrat ćemo u 1. točki: što znači ime Isus? u 2. zašto mu nadjenuše to ime upravo kod obrezanja? u 3. svetost i silu imena Isus.

1. TOČKA: ŠTO ZNAČI IME ISUS?

»Nadjenuše mu ime Isus, kao što reče anđeo, prije nego li se u utrobi zače«. (Luk. 2, 21.)

Sv. Pavao apostol piše Filipljanima: »Bog ga uzvisi i darova mu ime, koje je nad svako ime«. (2, 9.). Nema većega imena ni na nebu, ni na zemlji od imena: Isus. Podrijetlom je veliko, a značenjem je najveće i najuzvišenije. Ime Isus je poteklo od samoga Boga. Bog je istina i više imena izmislio i nadjenuo ljudima kao Abrahamu, Israelu u starom zavjetu; sv. Ivanu na izmaku staroga i početku novoga zavjeta; sv. Petru. Ali nijednome nije dao imena, koje bi imalo tako divno značenje, kao ime Isus.

Ime Isus znači: Otkupitelj, Spasitelj svijeta, kako je to Bog sam protumačio po anđelu Mariji i Josipu. »Nadjeni mu ime Isus; jer on će izbaviti narod svoj od grijeha njihovih«, govori anđeo sv. Josipu.

Ime je Isus najpravednije ime, jer nitko još nije tako ispunio značenje svoga imena, kao što je Isus. Svaki pojedini čin njegova života opravdavao je njegovo ime; jer svaki čin njegov bio je neizmjerne vrijednosti, te zato dovoljan, da otkupi sav rod ljudski. Ime Isus označuje sve, štogod je Isus za nas učinio za svoga zemnoga života; a to je sve tako savršeno i tako mnogo, da ne bi u sav svijet stale knjige, ako bi se to sve popisalo, kako to svjedoči sv. Ivan.

Divi se tomu najsvetijemu i najvećemu imenu! Budi Isusu od srca zahvalan za sve, što je za te učinio, i iskaži mu tu zahvalnost djelima svojim odmah danas.

2. TOČKA: ZAŠTO NADJENUŠE ISUSU TO IME UPRAVO KOD OBREZANJA?

»Nadjeni mu ime Isus. On će biti velik, i nazvat će se Sin Najvišega«. (Luk. 1, 32.).

Prije svega zato nadjenuše Spasitelju ime Isus upravo kod obrezanja, jer je to bio običaj kod Židova, da se prigodom toga obreda nadjene ime, kako to vidimo i kod sv. Ivana. Ali kod Isusa i sama ova okolnost navješćuje veliko otajstvo, naime, da je Bog odlučio, te Spasitelj svijeta otkupi rod ljudski krvlju svojom. A Isus je odmah u onaj čas, kad je to ime primio za nas žrtvovao Bogu Ocu prvence svoje presv. krvi.

Zatim kazuje nam to presv. ime, što je upravo kod obrezanja primio, da će nosilac toga velikoga imena »biti velik«, koji ni za jedan čas ne će badava nositi to slavno ime, kao što drugi ljudi, nego da odmah ispunja, što mu ime znači.

Zatim nadjenu mu ime Isus kod obreda za grješnike propisana zato, jer će on sve od grijeha otkupiti, i jer je po njegovim zaslugama imao dosada ovaj obred silu, da čisti od istočnoga grijeha.

Prima kod obrezanja slavno ime Isus, da navijesti svima, koji hoće da ga nasljeduju, da i njima treba krv prolijevati. To jest nožem kršćanske samozataje obrezivati svoje požude, hoće li da budu dionici plodova otkupljenja.

Gledaj, da ljubiš i vršiš samozataju, jer tako ćeš i ti dostojno nositi časno ime kršćanin.

3. TOČKA: SVETOST I SILA IMENA ISUS.

»Ime će mu biti: Divni; Savjetnik; Bog silni; Otac budućega vijeka; Knez mira«. (Is. 9. 6.)

Sv. Pavao govori, pišući Filipjanima, da je tolika svetost i sila imena Isus »da se u ime Isusovo po-

kloni svako koljeno, onih koji su na nebu i na zemlji i pod zemljom«. (2,10.). To će reći, da nema svetijega ni silnijega imena, od imena Isus. To je najsiljnije ime na nebu, na zemlji i pod zemljom. I uistinu silom imena Isus pobjeđujemo sve svoje neprijatelje i pribavljamo si sve zasluge i milosti.

Uznemiruju li nas naše požude, mašta, rastresenost, nečisti pokreti, dosta nam je, da ih pobjedimo, zazvati pobožno i pouzdano presv. ime Isus. Ako nas svijet ili lukavi neprijatelj vabi na grijeh, dosta nam je iskreno zazvati ime Isus, i pobijedili smo ih. »Ne okrijepiš li se toliko puta, govori sv. Bernardo, koliko se puta sjetiš imena Isus? Što napunja toliko utjehom dušu, kao što ime Isus?«

Svaku milost dobivamo u ime Isusovo. Sv. Crkva vjerno se držeć obećanja Isusova: »Zaista, zaista vam kažem, ako što uzištete od Oca u ime moje, dat će vam«. (Iv. 16, 23.), obavlja svaku molitvu i šalje Ocu nebeskomu u ime Isusovo. Sve sakramente i blagoslovine dijeli vjernicima u Ime Isusovo.

Apostoli su i sveci Božji u imenu Isus nalazili svoju utjehu. Silom su toga imena tvorili čudesa: ozdravljali bolesnike, izgonili đavle. Sv. Ivan apostol napisa ime Isus 222 puta, sv. Pavao u svojim poslanicama: 218 puta. Sv. Efrem piše o sv. Julianu, da gdje god bi čitao ime Isus, tako bi mu potekle suze, da bi knjiga na onom mjestu postala nečitljiva. — Sv. Franjo Asiški bi se, kako sv. Bonaventura piše, sasvim razdragao i u nutrinji svojoj razveselio, kad bi čuo ili izustio ime Isus. Tako i sv. Bernardo.

U kolokviju moli Isusa svim srcem, da ti udijeli veliku ljubav, štovanje i pouzdanje u svoje presv. ime i zazivaj ga često u napastima i radostima s pouzdanjem. Izmoli na koncu: Dušo Kristova itd.

38.

3. SIJEČNJA: OČIŠĆENJE BL. DJ. MARIJE I PRIKAZANJE ISUSA U HRAMU.

1. PREDVJ.: Predstavi si, kako Marija i Josip po zakonu Mojsijevu nakon četrdeset dana idu s malim Isusom u Jerusalemski hram, da ga prikažu Bogu, i da prinesu po zakonu propisanu žrtvu za siromahe: dvije grlice ili dva golubića. A za otkup prvorođenca platiše po zakonu pet sikala.

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj, da upoznam divnu požrtvovnost preslavne Majke Božje i Isusa; okrijepi me, da ih u tom nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: kreposti Majke Božje pri očišćavanju; u 2. odličnost i uzvišenost žrtve Bogu prikazane; u 3. o pet sikala.

1. TOČKA: KREPOSTI MAJKE BOŽJE PRI OČIŠĆAVANJU.

»Pošto se izvršiše dani očišćavanju njezinu po zakonu Mojsijevu doniješe ga u Jerusalem, da ga prikažu Gospodu«. (Luk. 2, 22.)

Čudnovat prizor u Jerusalemskom hramu! Prava mati a ujedno neozleđena djevica umiješa se među ostale porodom oskvrnjene žene. Žrtvuje Bogu Ocu za se i za sina svoga: Bogočovjeka na ruke svećenikove golubiće za očišćenje, što propisuje zakon

Mojsijev. Kolika poniznost u uzvišenoj Materi Božjoj! Dostojanstvom i svetošću natkriljuje anđele Božje, a snizuje se među obične grješne matere! Kolika pokornost prema zakonu, koji ne veže zakonodavca Isusa, ni Majku njegovu, koju porod Isusov ne samo da nije oskvrnio, nego obilno posvetio! Kolika ljubav prema Bogu Ocu, komu prikazuje Sina svoga već sada za žrtvu paljenicu! Prikazuje ga, da proslavi Oca među ljudima; da mu steče čast, da učini sve ljude sinovima njegovim i baštinicima kraljevstva njegova. — Kolika se zahvalnost izvinula iz prečistog srca Marijina prema Ocu nebeskome, što joj je dao za Sina onoga, koji je od vijeka njegov Sin, i što joj udijeli veliku milost, te je rodila sina, a pri tom ostala djevica. Kolika velikodušnost, kojom je sve svoje sile Bogu žrtvovala; da sa Sinom svojim bude žrtva paljenica na slavu Božju! Jer sv. Simeon joj je rekao, da će joj dušu probosti mač žalosti.

Kolika darežljivost Marije prema Bogu! a što je Bogu prikazala, nije za cijeloga života svoga opozvala. Što je velikodušno žrtvovala to je velikodušno dala Bogu.

I ti si se Bogu žrtvovao. U sv. krštenju si se svečano odrekao svijeta i obvezao se nasljedovati Krista. To si ponovio, koliko puta si sakramenat pokore primio. Daješ li to Bogu?

2. TOČKA: ODLIČNOST I UZVIŠENOST ŽRTVE BOGU PRIKAZANE.

»Kao što je napisano u zakonu Gospodnjem: Sve muško, što otvori matericu, neka se posveti Gospodu«. (Luk. 2, 23.).

Još čudnovatiji prizor se zbiva u hramu Jerusalemskom, jer ne samo Majka-djevica se prikazuje Bogu, nego i Bog-čovjek nebeskomu Ocu kao malo dijete! Koliko nadilazi Stvoritelj svoga stvora, toliko i njegova savršenstva savršenstvo njegovih stvorova. Isus je bio posve pri svijesti; i njegovu su žrtvu resile iste kreposti, što i onu Majke njegove. Ali toliko su u savršenosti natkrilile savršenost kreposti Marijine, koliko je natkrilila njegova čovječja narav i bož. osoba, koja je i u čovječjoj njegovoj naravi djelovala, Mariju.

Kolika poniznost, kojom se djetešce Isus prikazuje svom Ocu nebeskom! Kolika i kako savršena pokornost! Kolikom i kakvom ljubavlju žrtvuje sebe Ocu, da mu ime među ljudima proslavi; da mu pribavi čast i zadovoljštinu! Kolika spoznaja Boga u duši Isusovoj! Kakva vanredna čuvstva u njegovu presv. Srcu! Od začeća njegova pa sve do smrti njegove na križu neprestano se je klanjao Ocu svome. Zahvalio je Ocu, što mu je dao tijelo, i što je pripravan primiti od njega zadovoljštinu za uvrjedu i grijehe roda ljudskoga. Kako mu se presv. tijelo svakim danom većma razvijalo, tako je i sve velikodušnije uložio sile svoje na slavu Božju.

Kako krasan i savršen primjer ti dade Isus, kako ti treba služiti Bogu! Sve si sile u tu svrhu dobio od Boga, služi mu dakle svim svojim silama. Bog je svega toga i još puno većega vrijedan. Što velikodušnije budeš Bogu služio, to će i Bog velikodušniji biti prema tebi.

3. TOČKA: O PET SIKALA.

»Uzmi po pet sikala od svake glave«. (4. Mojs. 3, 47.)

Zakon Mojsijev je zapovijedao, da se svako prvorođeno muško dijete otkupi s pet sikala, buduć da si je Bog za službu Levijevo pleme odabrao.

Promisli, tko prodaje Isusa? komu? za koju cijenu? Prodaje Isusa nebeski Otac nama, kako sv. Ivan govori: »Bog tako ljubi svijet, da je Sina svoga jedinorođenoga dao«. (Iv. 3, 16.) Marija je kupila Isusa od Boga, ali ne za se, jer eto upravo sada ga je žrtvovala Bogu za nas. Ona ga je samo zato ponijela kući, da ga othrani, po tijelu usposobi, da što više uzmogne trpjeti za nas.

Za koju cijenu ga kupuje Marija za nas? Za pet sikala, jer toliko je Bog po zakonu odredio.

O nebeski Oče, kako jevtino nam prodaješ svog jedinorođenoga Sina! Kad se za običnu djecu toliko daje, koliko bismo morali dati za Isusa!

Ali sa pet sikala se označuje otajstvena cijena, za koju dobivamo Isusa. Pet sikala znače mrtvenje pet osjetila i ono pet kreposnih djela, za koja nebeski Otac daje svakomu Isusa. Živu vjeru; strah Božji; kajanje za počinjene grijehe; ufanje u milosrđe Božje; čvrstu odluku Bogu služiti i njemu se u svem pokoravati.

U kolokviju obrati se na Majku Božju i zahvali joj od svega srca, što je Isusa i sebe za te Bogu prikazala. Moli je, da ti po zaslugama Isusa i svojima isprosi od Oca nebeskoga obilnu milost, da po nji-

hovu primjeru i ti, koji posve pripadaš Bogu, velikodušno mu dadeš, što si mu nebrojeno puta obećao. Izmoli Očenaš i Zdravomariju.

39.

4. SIJEČNJA: ISUS JE ŽRTVA.

1. PREDVJ.: Sjeti se, kako se Spasitelj od svoga utjelovljenja, prikazanja u hramu i sve do smrti na križu vazda žrtvovao za sav rod ljudski Ocu nebeskomu.

2. PREDVJ.: Duše Sv. prosvijetli me, da upoznam, što dugujem Isusu, što me je otkupio; okrijepi me, da svega sebe žrtvujem za Isusa kroz cijeli život svoj.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Isusa kao mirovnu žrtvu; u 2. Isusa kao zahvalnu žrtvu; u 3. Isusa kao poklonstvenu žrtvu.

1. TOČKA: ISUS JE MIROVNA ŽRTVA.

»Javi se Krist, da žrtvom svojom satre grijehe«. (Hebr. 9. 26.)

Isus se punim pravom zove žrtva, što je Bogu žrtvovana na miomiris; jer sve se ispuni na njem i što spada na bit žrtve i na druge prilike žrtve.

Svaki je čin njegov bio pravi miomiris pred Ocem nebeškim. A napose je bio mirovna žrtva za grijehe svega svijeta.

Prikazao je sam sebe na drvetu križa i, kako sv. Pavao veli, umro je zato »da svojom žrtvom satre grijeh«. Promisli nevinost te žrtve, svetost, ljubav,

velikodušnost, a osobito od kolike je vrijednosti, koji se žrtvuje i divi se neizmjernoj Božjoj mudrosti i ljubavi, koji je tako divnu žrtvu izumio i za te dao. Slavi Isusa i kaj se od svega srca, što si ga usmrtio svojim grijesima.

Odluči, da ćeš prije sve pretrpjeti, nego da nanovo vrijeđaš neizmjerno dobroga Boga i Spasitelja svoga, koji žrtvova život svoj za te.

2. TOČKA: ISUS JE ZAHVALNA ŽRTVA.

»Žrtva zahvalna poštovat će me«. (Ps. 49, 23.)

Promisli, da se je Mesija žrtvovao za te Bogu Ocu i u zahvalnost za sva dobročinstva, što je sav rod ljudski primio od Boga. Mnogobrojna i velika su to dobročinstva, što je primio sav rod ljudski od Boga, a najogromnije je dobročinstvo, što je Sina svoga dao nama grješnim ljudima, da nas od vječne propasti oslobodi i na vijeke spasi.

Promisli, što je Isus za to žrtvovao Ocu nebeskomu? Kakva je to duša, što Krist za nas žrtvova? Puna je milosti, svake kreposti, sviju darova Duha Sv. Ta duša posvećuje sav rod ljudski: »Dušo Kristova, posveti me« molimo joj se. Kakvo je to tijelo, što Spasitelj za nas na križu prikaza? Nevino, nikada grijehom oskvrnjeno, djevičansko, pravi dragulj roda ljudskoga; hrana sviju odabranika: »Tijelo Kristovo, spasi me.«

Kako su to divne kreposti, kojima Spasitelj žrtvova sebe na križu! Ljubav prema Bogu Ocu i nama ljudima! poniznost, strpljivost, ustrajnost, jakost, bogu-

odanost! To je žrtva, što se je Bogu većma milila od sviju dosad na svijetu prikazanih žrtava.

Prikaži i ti Bogu tu zahvalnu žrtvu napose za se, za sva mnogobrojna i velika dobra, koja si od Boga primio. Osobito čini to kod sv. Mise, što je ista žrtva s onom na križu, jer se u sv. Misi ponavlja žrtva na križu.

3. TOČKA: ISUS JE POKLONSTVENA ŽRTVA.

Promisli treći razlog, zašto se Spasitelj žrtvova za te na križu? Spasitelj se žrtvova da pruži Bogu Ocu poklonstvo neizmjerne vrijednosti u ime cijeloga čovječanstva. — Isus je neprestano prikazivao djela poklonstvena Ocu nebeskome kroz cijeli svoj život. Prvo je poklonstveno djelo Kristovo bilo njegovo utjelovljenje. Onda je, kako sv. Pavao govori, prikazao Isus svega sebe Ocu nebeskomu: »Ulazeći u svijet govori: žrtava i darova ne ćeš, ali si mi tijelo pripravio. Paljenice i žrtve za grijeh nijesu ti ugodne. Tada rekoh: evo dolazim, na čelu knjige pisano je za mene, da učinim volju tvoju, Bože.« (Hebr. 10, 5. 6. 7.)

Kroz cijeli se je život svoj Isus neprestano klanjao Ocu svom. On je jedini poznavao neizmjerno Veličanstvo Božje i Isus je jedini mogao tvoriti djela vrijedna Božjeg Veličanstva, i Ocu se svom dostojno klanjati.

Bogu Ocu se je tako mililo poklonstvo što mu je Sin njegov prikazao, a još i sada prikazuje u presv. oltarskom sakramentu, da je oprostio i oprašta sve grijehe i opačine, kojima su ga ljudi uvrijedili i sveudilj vrijeđaju.

U kolokviju moli Oca nebeskoga, da primi sva poklonstvena djela, štogod mu je Isus prikazao i prikazuje, te spoji s njima svoja nesavršena djela, da oprosti tebi i svim ljudima, što si ga uvrijedio. Moli Boga, da te očuva po zaslugama Spasiteljevim od svakoga grijeha i zaključi promatranje s Očenašem, ili sa »Dušo Kristova posveti me« i t. d., pošto si učinio praktičnu odluku, u kojim ćeš okolnostima osobito paziti, da se svladaš.

40.

5. SIJEČNJA: SIMEON KOD PRIKAZANJA ISUSOVA.

1. PREDVJ.: Predstavi si sv. Simeona, puna čeznuća za Spasiteljem svijeta, kako žarko moli, da se što prije ispuni, što mu Duh Sv. obeća, da ne će umrijeti dok ne vidi Spasitelja; i kako u taj čas stupa Majka Božja u hram sa Isusom u naručaju. Simeon ga pun radosti primi i govori pjesmu zahvalnicu Bogu.

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da tako upoznam Isusa, da svim srcem čeznem za njim.

Razmatrat ćemo u 1. točki: kreposti sv. Simeona; u 2. milosti, što ih je sv. Simeon kod prikazanja primio; u 3. kako Bog kuša patnjama i pravednike.

1. TOČKA: O KREPOSTIMA SV. SIMEONA.

»I gle, bijaše u Jerusalemu čovjek po imenu Simeon, i taj čovjek bješe pravedan i pobožan, koji čekaše utjehu Israelovu, i Duh Sveti bijaše u njemu.« (Luk. 2, 25.)

Krasnih li pohvala, kojima sv. Evanđelje hvali sv. Simeona! »Duh Sveti bijaše u njemu«, posvećujući ga svojim milostima. Koja bi krepost mogla manjkati onomu, koji u sebi nosi začetnika sviju milosti i darova: Duha Svetoga?

Zato i govori sv. Luka, da je bio »pravedan«. Pravedan je po sv. Evanđelju, kako to sv. Oci tumače, koji sve kreposti ima. Pravedan je bio prema Bogu, jer je vršio točno i savjesno sav zakon Mojsijev. A iz riječi, što sv. Evanđelje o njem govori: »čekaše utjehu Israelovu«, t. j. Mesiju i kraljevstvo njegovo, vidi se, da je sv. Simeon bio pun vjere, ufanja i ljubavi prema Bogu, i koga je očekivao: Mesiju. — Bio je »pobožan«, t. j. spreman i odlučan učiniti sve, što se odnosi na službu Božju.

Koliko kreposti u sv. Simeona! Hvalimo Duha Svetoga, što je dao sv. Simeonu toliko obilje milosti, a osim toga i dar proročanstva. Molimo Duha Sv., da po zaslugama sv. Simeona probudi u nama veliko čeznuće za Spasiteljem, i buduć da smo ga već upoznali, da nasljedujemo njegovu ljubav, blagost i poniznost.

2. TOČKA: O MILOSTIMA, ŠTO IH JE SV. SIMEON KOD PRIKAZANJA PRIMIO.

»I dođe po Duhu u hram. I kad donesoše dijete Isusa roditelji njegovi . . . on ga uze na ruke svoje, i hvali Boga.« (Luk. 27. 28.)

Kako je darežljiv Bog! Simeon je samo za to molio Boga, da vidi Spasitelja, a Bog mu je dao veliku sreću, da je Spasitelja primio i u naručaj svoj, te ga vlastitim rukama Bogu prikaza za se i za sav narod.

Isus je Simeona tom zgodom tako sjedinio sa sobom, da je sve prezreo, što nije Bog. Pošto je Isusa vidio, nije drugo ništa na svijetu tražio. Zato govori: »Sad otpuštaš s mirom slugu svojega, Gospode, po riječi svojoj; jer vidješe oči moje spasenje tvoje.« (Luk. 2, 29.)

Vanrednom svjetlošću ga je prosvijetlio Isus. Otkrio mu je budućnost, te je upoznao, da će Spasitelj mnogima biti i na propast, jer ne će primiti nauke njegove.

Upoznao je u Isusu Spasitelja svega svijeta: »Koje si priugotovio pred licem sviju naroda, svjetlost, da rasvijetli narode.« (Luk. 2, 31. 32.)

Sama Majka Božja se čudila sa svetim Josipom onomu znanju, što je Bog sv. Simeonu priopćio: »I otac njegov i mati čuđahu se tomu, što se govoraše za njega.« (Luk. 2, 33.) Oni su to znali, ali su se divili tomu, što je to Duh Sv. i sv. Simeonu otkrio.

Zahvali Isusu za sve milosti, što je sv. Simeonu dao, i moli ga, da te prosvijetli, te Isusa što većma upoznaš; da te okrijepi, te ga svim srcem obljubiš i nasljeduješ. Znaj, da je i tebe Bog samo zato stvorio, i da te zato uzdržava na svijetu, da Isusa ljubiš i nasljeduješ.

3. TOČKA: BOG KUŠA PATNJAMA I PRAVEDNIKE.

»Simeon reče Mariji, materi njegovoj: Gle, ovaj je postavljen na propast i na ustanak mnogima u Israelu, i na znak, protiv kojega će se govoriti; i tebi će samoj probosti mač dušu.« (Luk. 2, 34. 35.)

Promisli, kako je sada već »probo mač dušu« preslavne Majke Božje, kad je prvi put čula proročanstvo, da će Spasitelj svega svijeta »biti mnogima na propast«!

Tako vodi Bog po neizmjerno mudroj providnosti svojoj i najsvetije duše utjehom i žalošću do sve to više savršenosti. Jedva što se je obradovala Mati Božja s proslave Isusove, što je sv. Simeon izrekao, odmah iza toga čuje prežalosno proročanstvo od istoga Simeona. — Nemoj se zato uznemiriti, ako Bog i tebi pripusti žalosti i neutjehe; nego se uči od Majke Božje utjehu i žalost jednakom pripravnošću primiti iz ruke Božje, i podnijeti je potpunom strpljivošću i odanošću u volju Božju.

Sv. Pavao tumači proročanstvo Simeonovo, kojima će naime Isus biti na propast, a kojima na uskrsnuće u poslanici na Korinćane: »Riječ križ je ludost onima, koji propadaju, a onima, koji se spasavaju, to jest nama, sila Božja.« (1. Kor. 1, 18.)

Silno je mnoštvo mučenika, ispovijedalaca, djevica i dobrih kršćana, kojima je Isus postavljen za uskrsnuće pravoga božanskoga života i za odličnu svetost u junačkim krepostima, do kojih su se dovinuli milošću i divnim uzorima Isusovim.

A na propast je postavljen Isus onima, koji mu protuslove riječju i životom svojim, što ili ne vjeruju u Isusa, ili ako vjeruju, životom svojim protuslove vjeri.

U kolokviju moli svim srcem Isusa po posredovanju prežalosne Majke njegove, da ti Isus bude na uskrsnuće, a ne na propast. A znaj dobro, da će ti

samo onda biti na uskrsnuće, ako budeš križ njegov ljubio, i svaki dan ga za Isusom strpljivo nosio. To bo kaže sam Isus: »A svima govoraše: tko hoće da ide za mnom, neka se odreče sebe i uzme križ svoj svaki dan i ide za mnom.« (Luk. 9, 23.) Odluči da ćeš odmah danas svoj križ strpljivo nositi radi Isusa. Moli ga za pomoć i zaključi s Očenašem i Zdravomarijom.

BOGOJAVLJENJE I NJEGOVA OSMINA.

41.

6. SIJEČNJA: MUDRACI PUTUJU U JERUSALEM.

1. PREDVJ.: Predstavi se, kako istočni kraljevi, pošto su po vanrednoj zvijezdi upoznali rođenje Spasiteljevo, krenu na dalek i mučan put. Svladavaju sve putne tegobe u čvrstoj nadi, da će novorođenog kralja naći.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da dobro upoznam puteve k Isusu; okrijepi me, da svladam sve zapreke na tim putevima, te da dođem k Isusu.

Razmatrat ćemo u 1. točki: zašto pozva Isus istočne kraljeve k sebi? u 2. što znači zvijezda voditeljica? u 3. kreposti istočnih kraljeva.

1. TOČKA: ZAŠTO POZVA ISUS ISTOČNE KRALJEVE K SEBI?

»Gdje je kralj Židovski, što se rodio? jer smo vidjeli zvijezdu njegovu na istoku i došli smo, da mu se poklonimo.« (Mat. 2, 2.)

Sv. Augustin govori o ukazanju Spasiteljevu po zvijezdi: »Na visini svijetli, u nizini leži. Tko je taj kralj tako malen, tako velik; još na zemlji ne govori, a nebo ga već propovijeda.«

Sv. Crkva nas sa sv. Ocima uči, da je Spasitelj u istočnim kraljevima sve narode pozvao k sebi, kao što je po pastirima pozvao odabrani narod. Sv. Leon Veliki govori: »Priznajmo u Mudracima, koji se Kristu klanjaju, prvijence našega zvanja i vjere, i veselim srcem slavimo početak svetoga ufanja. Jer ovim započesmo ulaziti u vječnu baštinu; ovim nam se otvoriše otajstva, što o Kristu govore, i svijetlo, što sljepoća Židova ne primi, prosvijetli sve narode.«

To je razlog, zašto pozva Isus istočne kraljeve k sebi. To je razlog zašto nam treba, kako isti sv. Leon Veliki veli, ovaj najsvetiji dan svetkovati, na kojem se ukaza Začetnik našega spasenja. Kolika dobrota Isusova prema nama! Očitova nam se, da ga upoznamo; da ga nasljedujemo; da ga promatramo u čudnovatom svijetlu; da ga jednoć na vijeke posjedujemo i uživamo.

Silni razlozi veselju, radosti, zahvalnosti prema Isusu, al' ujedno i nasljedovanju. Jer ćemo sva ova dobra samo onda zadobiti, ako budemo zvijezdu prethodnicu, to jest sv. vjeru nasljedovali; ako budemo činili, što vjerujemo.

2. TOČKA: ŠTO ZNAČI ZVIJEZDA VODITELJICA?

»I gle, zvijezda, koju su vidjeli na istoku, iđaše pred njima.« (Mat. 2, 9.)

Sv. Jeronim kaže, da su Mudraci poradi Balaamomova proročanstva upoznali u vanrednoj zvijezdi znak rođenja Spasiteljeva. »Izaći će zvijezda iz Jakova i ustat će žezlo od Israela i razbit će vođe moapske i uništit će sve sinove Setove, a Idumeja bit će mu posjed.« (4. Mojs. 24, 17—18.)

Neka legenda veli, da su u zvijezdi vidjeli krasnu sliku Majke Božje i maloga Isusa, koji ih pozva, da mu dođu. — Zvijezda je svakako ono svijetlo, što ih je dovelo k Isusu. Zato punim pravom možemo zvijezdom nazvati svako svijetlo, što nam pokazuje put k Isusu.

K Isusu nas vodi naš razum, osobito kad je vjerom prosvijetljen.

K Isusu nas vodi naša savjest, koja nas vazda opominje i odvraća od svake stramputice. — K Isusu nas vodi svaka djelujuća milost, jer prosvjetljuje nam razum, da raspoznamo dobro od zla; da na zlo mrzimo, a dobro da prihvatimo, a da to uzmognemo, krijepi nam volju.

Krasne su zvijezde k Isusu: zapovijedi Božje i dužnosti našega staleža, jer su najkraći put k Isusu.

K Isusu nas vode naši zakoniti starješine; nadahnuća Duha Sv.; sva otajstva, što ih razvija sv. Crkva tokom crkvene godine.

Koliko krasnih zvijezda voditeljica k Isusu imaš svaki dan pred sobom i u sebi! Kako ih slijediš? Nasljeduj sjajan primjer sv. triju Kralja. Mnogo ih je bilo u eufratskim zemljama ili u Arabiji, otkud su sv. Kraljevi pošli, koji su istu zvijezdu vidjeli, al' ipak je nijesu slijedili. Mnogo ih ima i sada, koji zapovijedi

Božje znadu, koji čuju glas savjesti svoje i starješina i milosti Božje, a ipak ih ne slijede. Nemoj im se pridružiti!

3. TOČKA: KREPOSTI ISTOČNIH KRALJEVA.

»Gdje je kralj Židovski, što se rodio? . . . A kad to ču Herod kralj, uplaši se i sav Jerusalem s njim.« (Mat. 2, 2. 3.)

Krasne su kreposti, što nas uče djelima svojim sv. tri Kralja.

Uče nas živu vjeru, čvrsto pouzdanje u Boga i žarku ljubav prema Isusu.

Imali su živu vjeru, što su dokazali javnim ispovijedanjem svojim u Spasitelja: »Vidjeli smo zvijezdu njegovu na istoku i došli smo, da mu se poklonimo.« — A nijesu samo riječima ispovjedili vjeru svoju u Spasitelja, nego, što je puno više, djelima svojim. Koliko su žrtvovali dok su zvijezdom našli Isusa. Vjera ih je vazda oživljavala. Kad su stigli u Jerusalem, nijesu pitali, da li se je rodio novi kralj židovski, nego: »Gdje je kralj židovski, što se rodio?«

Iz žive vjere su nikle i druge ćudoredne kreposti, što nas uče sv. tri Kralja. Hrabri i neustrašivi su bili. Nijesu se strašili u samoj kraljevskoj prijestolnici tražiti drugoga kralja. Dapače samoga kralja Heroda su pitali, gdje je novorođeni kralj? — Mudri su bili, to dokazuju cijelim svojim postupanjem na putu, u kraljevskom dvoru, u Betlehemu. — Umjereni su bili, jer i mudrost i požrtvovnost pretpostavljaju krepost umjerenosti. — I pravedni su bili, jer su dali svakomu, što ga ide. Isusu su dali čast, što ga kao Boga ide, a i ljudima su dali, što je njihovo, jer u miru su živjeli sa svakim.

Da su i ufanje i ljubav prema Isusu u junačkoj mjeri posjedovali, dokazuje nam njihova živa vjera i cijelo njihovo postupanje.

Ugledajmo se u krasne kreposti naših praotaca po sv. vjeri, i nasljedujmo ih. Probudimo svaki dan vjeru, ufanje i ljubav u Isusa.

U kolokviju uteci se sv. Kraljevima, da se za te mole kod Isusa i isprose ti živu vjeru, čvrsto pouzdanje i gorući ljubav. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

42.

7. SIJEČNJA: MUDRACI NAĐU ISUSA TE MU SE KLANJAJU.

1. PREDVJ.: Predstavi si pobožne Kraljeve, kako im se na njihovu veliku radost opet ukaza zvijezda, čim su ostavili Jerusalem; kako je slijede i kako se začudiše, kad se zvijezda zaustavi nad betlehemskom štalicom. Zatim kolikim strahopočitanjem ulaze u štalicu; kako od Isusa prosvijetljeni, s velikim se strahopočitanjem klanjaju Isusu i doprinose mu dare svoje.

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da tako upoznam Isusa, da mu se od svega srca klanjam, ljubim ga i velikodušno ga nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: putovanje sv. Kraljeva iz Jerusalema u Betlehem; u 2. kako Mudraci nađoše Isusa kod Marije; u 3. kako se Mudraci klanjaju Isusu.

1. TOČKA: PUTOVANJE SV. KRALJEVA IZ JERUSALEMA U BETLEHEM.

»A kad vidješe zvijezdu, obradovaše se veoma velikom radošću.« (Mat. 2, 10.)

Pošto su mudraci Heroda i književnike poslušali i primili njihove naputke, ostaviše kraljevski dvor i Jerusalem, i zaputiše se u Betlehem, da traže novorođenog kralja. »I gle, zvijezda, koju su vidjeli na istoku, iđaše pred njima ... A kad vidješe zvijezdu, obradovaše se veoma velikom radošću.« Bog obilno nagradi njihovu čistu nakanu i nesebičnost, jer samo su Isusa tražili; zato nijesu ni boravili dulje u Jerusalemu, nego što je bilo nužno da saznadu za mjesto, gdje se Spasitelj rodi. — Nagradi Bog njihovu velikodušnost i jakost, kojom su tražili Spasitelja i odmah krenuli na put i nastavili put. premda je iščezla zvijezda, kad su došli u Jerusalem.

Ako takom nakanom, jakošću i ustrajnošću tražiš Isusa, kad iščezne zvijezda ispred duše tvoje, to jest duhovna utjeha, jamačno da ćeš ga naći. Brzo će ti Bog opet poslati zvijezdu tješiteljicu, i ti ćeš se obradovati veoma velikom radošću.

Ispitaj se, kako se obično vladaš u duhovnoj žalosti?

2. TOČKA: MUDRACI NAĐOŠE ISUSA KOD MARIJE

»I ušavši u kuću, nađoše dijete s Marijom.« (Mat. 2, 11.)

Bez sumnje, da su se začudili sv. Kraljevi, kad su gledali, kako se zaustavi zvijezda nad prostom štalicom. Naučili su, da pravo dostojanstvo i blaženstvo nije vezano uz prolazni imutak i vanjski sjaj.

»I ušavši u kuću, nađoše dijete s Marijom.« Kolika je istina u ovoj izreci sakrivena: »Nađoše dijete s Marijom.« Kako pastiri, tako i istočni Kraljevi »nađoše Isusa s Marijom«. Isus i Marija su zajedno; u Marije se nalazi Isus. Hoćeš li da nađeš Isusa, uteci se Mariji, ona će ti Isusa najprije pokazati. Stoga nas i uči sv. Crkva, da joj se za to molimo: »Ded, dakle zagovornice naša, one milosrdne svoje oči nam obrati, te nam poslije ovoga progona pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe tvoje!«

Promisli, što je udijelio Isus iz krila Marijina svetim Kraljevima. Jer su mu iz daleka došli; mnoge zapreke su svladali; Isus ih je sam pozvao; predstavnici su bili mnogih naroda; raspoloženi su bili za svaku milost.

Isus ih je prosvijetlio tako, da su upoznali u Isusu pravoga Boga i Spasitelja svijeta, što su tada iščekivali svi narodi. Bog, koji ih je već na putu zvijezdom veoma obradovao, kaku im je utjehu sad istom razlio u duši njihovoj, kad su Stvoritelja zvijezdâ ugledali u obliku malog djeteta. Ovim im milostima udijeli Isus temelj one svetosti, kojoj je pozvao sv. Kraljeve.

Divi se darežljivosti Božjoj! Kraljevi su mnogo učinili i pretrpjeli dok su našli Isusa; ali Bog je daleko natkrilio svojom darežljivošću njihovu požrtvovnost.

Tako će Bog, čija se narav ne može promijeniti, učiniti i s tobom, budeš li mu vjerno i velikodušno služio. Sv. Ignacije Lojolski govori: »Veoma malo ih

ima, koji razumiju, što bi im Bog učinio, ako bi se sasvijem predali Bogu«. — Od ničega se ne boji toliko đavao, kao od velikodušne službe prema Bogu, govori sv. Terezija.

Ispitaj se, kako slijediš Božja nadahnuća. Budi u službi Božjoj velikodušan po primjeru sv. Kraljeva.

3. TOČKA: MUDRACI SE KLANJAJU ISUSU.

»I pokleknuvši pokloniše mu se. I otvorivši dare svoje darivaše ga zlatom, tamjanom i smirnom«. (Mat. 2, 11.).

Sv. Kraljevi napokon stigoše cilju svome. Nađoše Isusa, koga su tako željno tražili, tolikom ljubavlju za njim čeznuli, da bi svladali još i puno veće poteškoće za nj. Promisli duboko strahopočitanje sv. Kraljeva spram Isusa, što na tri načina očitovahu.

Prvo, padoše na zemlju pred djetetom Isusom u znak najdubljeg štovanja i klanjanja, što samo Boga ide. To je znamenito poklonstvo (Isaija) prorok unaprijed prorekao: »Pred njim će popadati Etiopljani«. (Ps. 71. 9.)

Drugo, to poklonstvo nijesu Spasitelju samo tijelom svojim iskazali, nego i cijelom dušom svojom. Isusom prosvijetljeni, upoznaše u njem svoga Boga, Stvoritelja i Spasitelja svijeta, i kao takovu klanjahu mu se. Jamačno, da su mu zahvalili i za to, što je između naroda upravo njih izabrao, pozvao ih k sebi i očitovao im veliko otajstvo.

Treće, sv. Kraljevi otvaraju blago svoje i »darivaše ga zlatom, tamjanom i smirnom«. Zlatom očituju i priznaju u njem kralja. Tamjanom pravoga Boga. Smirnom pravoga čovjeka, kako to tumače sv. Oci.

Oni vanjski darovi bijahu ujedno i znaci nutarnjih, što doprinesoše Isusu. Zlato je tumač njihove ljubavi spram Isusa; tamjan njihove pobožnosti; smirna, samozataje.

Isus je još velikodušnije nagradio njihovu velikodušnost. Za zlato im dade dar mudrosti, da mogu mudro upravljati svojim narodima; za tamjan dar molitve i pobožnosti; za smirnu, dar ustrajnosti u milosti.

U kolokviju ponudi iste darove Isusu sličnom velikodušnošću, kao što su mu to dali sv. kraljevi, a Isus će te nagraditi još većom velikodušnošću, nego kojom ga ti budeš darivao. Moli sv. Kraljeve, da ti isprose od Isusa mudrost, pobožnost i ustrajnost u dobru. Izmoli na koncu Očenaš i Zdravomariju.

43.

8. SIJEČNJA: VJERA SV. MUDRACA.

1. PREDVJ.: Predstavi si sv. Mudrace kako upoznaše po znaku zvijezde, da se rodi Spasitelj svijeta, i kako bez oklijevanja krenuše na put, da traže novorođenog kralja.

2. PREDVJ.: Duše Sv., oživi moju vjeru u Isusa; okrijepi me, da udesim život svoj po svetoj vjeri.

Razmatrat ćemo u 1. točki vjeru svetih triju Kralja; u 2. kako su dokazali svoju vjeru; u 3. kako je Bog nagradio njihovu vjeru.

1. TOČKA: VJERA SV. MUDRACA.

»Vidjeli smo zvijezdu njegovu na istoku i došli smo da mu se poklonimo«. (Mat. 2, 2.)

Promisli u koga su sv. Mudraci vjerovali? drugo, kako su došli do te vjere?

Oni su vjerovali, da se je Spasitelj svijeta porodio, jer tako je i Balaam prorekao: »Izaći će zvijezda iz Jakova i ustat će žezlo iz Israela«. (4. Mojs. 24, 17.) Spasitelja svijeta iščekivahu svi narodi iz Israela. — To su i jasno očitovali u Jerusalemu: »Gdje je kralj židovski, što se rodio? jer smo vidjeli zvijezdu njegovu na istoku i došli smo, da mu se poklonimo«. — Herod i svećenici su ih razumjeli, da oni traže obećanoga Mesiju. Zato ih upućuju u Betlehem, jer se Spasitelj svijeta po Micheji proroku ima roditi u Betlehemu. Njihov poklon i darovi i cijelo ponašanje pokazuje, da su oni u Betlehemu ujedno upoznali, da je novorođeni kralj i pravi Bog.

Kako su sv. Kraljevi došli do tako sjajne i čvrste vjere, zbog koje s velikom pripravnošću doprinose tolike žrtve? Bog im je vanrednom milošću prosvijetlio razum, da su upoznali i razumjeli u zvijezdi Balaamovo proročanstvo. — Volju im je okrijepio Bog po vanrednoj zvijezdi. Neka legenda veli, da su u zvijezdi vidjeli krasnu sliku Majke Božje i maloga Isusa, koji ih je pozvao k sebi. — Prosvijetljenje razuma i nutarnje ponukovanje volje moramo podvrći sudu zakonitih namjesnika Božjih. Zato se svrnuše u Jerusalem, gdje još više svijetla dobiše; a u Betlehemu im sinu potpuno svijetlo, kad ugledaše Isusa, Mariju i Josipa.

Koliko zvijezda imamo mi! Sve što su oni imali i još puno više: Sav novi zavjet; sv. Crkva Kristova sa svim svojim otajstvima i uredbama; nutarnja ponukovanja! Trebalo bi dakle, da nam je puno čvršća vjera od vjere sv. Kraljeva. A ispitaj se, kakva je uistinu?

2. TOČKA: KAKO SU SV. KRALJEVI DOKAZALI SVOJU VJERU?

»Vidjeli smo zvijezdu njegovu na istoku i došli smo«. (Mat. 2, 2.)

Sv. Kraljevi su dokazali da živo vjeruju u novorođenog Spasitelja: Javnim priznanjem svoje vjere, žrtvom i molitvom.

Javnim priznanjem; ispovjedili su svoju vjeru u Spasitelja, što im je zvijezda označila, u svojoj domovini; na putu; u Jerusalemu, pred prijateljima i neprijateljima; pred prostim narodom kao i pred učenim književnicima u Jerusalemu; pred običnim ljudima, kao i pred kraljem Herodom na njegovu dvoru.

Priznali su svoju vjeru i žrtvom. Velika i sjajna je bila žrtva, što su žrtvovali za dokaz svoje vjere ne samo u kraljevskim darovima: zlatu, tamjanu i smirni, nego i u trudu i pogiblima, što su podnijeli na dugom i dalekom putu. Žrtvovali su i svoju čast i dobar glas kao kraljevi; jer nijesu marili, što će im reći nemarni i mlitavi ljudi, gledajući njihovo oduševljenje i požrtvovnost za vrhunaravski cilj.

Priznali su svoju vjeru i molitvom; jer padoše i klanjaše se djetetu kao pravomu Spasitelju svijeta i ujedno pravomu Bogu. Najveću čast iskazahu i nje-

govoj Majci Mariji. Okusimo ona vanredna čuvstva što im tada napuniše njihova srca; poslušajmo onu tihu i srdačnu molitvu, kojom priznavahu Dijete Isusa svojim Bogom i Spasiteljem i klanjahu mu se. Na cijelom su putovanju bili prožeti živom vjerom u Spasitelja, koga su tražili, na koga je smjerala svaka njihova misao i čežnja, a sad evo klečahu pred njim i klanjahu mu se. Tko bi mogao orisati njihovu sreću i blaženstvo!

Divi se živoj, čvrstoj vjeri sv. Kraljeva! Moli ih, da isprose i tebi sve to življu vjeru u Isusa. Što ti bude vjera življa i čvršća u Isusa, to će biti i cijeli život srećniji i krepposniji.

3. TOČKA: KAKO JE BOG NAGRADIO VJERU SV. KRALJEVA?

»Mir Božji, koji nadilazi svaki um, neka čuva srca vaša i misli vaše u Kristu Isusu«. (Fil. 4. 7.)

Isus je bogato nagradio svaki trud i požrtvovnost sv. Kraljeva. Osobito prvo: Većom prosvjetom; drugo, uspjehom; treće, veseljem.

Prvo: većom prosvjetom. Bog ih je prosvijetlio, da upoznaju u zvijezdi znak rođenja Spasitelja svijeta. Al' ovo je svijetlo raslo svakim korakom u njihovoj duši, svakom žrtvom postade veće i veće. Na početku je bilo njihovo svijetlo kao mala svjetiljka a na koncu postade sjajno sunce. Isus je, svijetlo svijeta, rasao u njima.

Drugo, Bog im je nagradio vjeru: uspjehom. Tražili su Spasitelja i nijesu prestali tražiti ga ni onda, kada je iščezla zvijezda. Uđoše u sam kraljevski dvor, raspituju se; poslušaju književnike i pođoše i bez zvijezde prethodnice, koja im se ukaza istom onda,

kada su ostavili Jerusalem. — Što bi bilo od njih, da su prestali tražiti Spasitelja, kada je nestalo zvijezde? Da su ostali u Jerusalemu, kao što su Židovi i Herod? Ali oni rade sasvim drukčije, nego književnici i Herod. A Bog im obilno blagoslovi trud. Nađoše ne samo Isusa, nego kod Isusa i u Isusu i svoje spasenje, i svoju svetost i vječnu sreću i blaženstvo.

Treće, Bog im nagradi živu vjeru vanrednim, obilnim veseljem. Isus ih je vanrednim veseljem tješio već na putu, osobito kad su ostavili Jerusalem i opet ugledali zvijezdu: »Obradovaše se veoma velikom radošću«. (Mat. 2, 10.). A što bliže dođoše k Isusu, to je više i raslo njihovo veselje. »Herod se uplaši i sav Jerusalem s njim« (Mat. 2, 3.), a oni puni veselja i utjehe. To je konac svakoga zvanja Božjega, ako ga prihvatimo i slijedimo. To potvrđuje sv. Pavao u poslanici svojoj Filipljanima: »Mir Božji, koji nadilazi svaki um, neka čuva srca vaša i misli vaše u Kristu Isusu«.

U kolokviju obrati se na sv. Kraljeve, i moli ih, da ti isprose od Boga živu vjeru. Moli ih i zato, da svaki poziv Božji, o kojem znaš da je u istinu od Boga, velikodušno i požrtvovno slijediš. Obrati se zato i Majci Božjoj i Bož. Spasitelju. Zaključi promišljenje s Očenašem i Zdravomarijom.

44.

9. SIJEČNJA: ZLATO SV. KRALJEVA.

1. PREDVJ.: Predstavi si sv. Kraljeve kako kleče u Betlehemskoj štalici pred Isusom »i otvorivši dare svoje darivaše ga zlatom«. (Mat. 2. 11.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam u Isusu svoga pravoga kralja; okrijepi me, da ga ljubim i vjerno mu služim.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Zlato što označuje kraljevsko dostojanstvo novorođenog Spasitelja; u 2. zlato što očituje velikodušnost sv. Kraljeva; u 3. Zlato što očituje mudrost i vjernost sv. Kraljeva.

1. TOČKA: ZLATO OZNAČUJE KRALJEVSKO DOSTOJANSTVO NOVOROĐENOG SPASITELJA.

»I otvorivši dare svoje darivaše ga zlatom«. (Mat. 2, 11).

Istočni su kraljevi zvijezdom poučeni upoznali u novorođenom djetetu kralja. Zato i pitaju u Jerusalemu: »Gdje je kralj . . . što se rodio?« (Mat. 2, 2.) Zato su mu, kako sv. Oci tumače, i darovali zlato.

Isus je uistinu kralj ne izborom, nego po naravi svojoj; ne samo ljudi nego i anđelâ. Sam Isus je to potvrdio, kad ga zapita Pilat: »Ti li si kralj? A Isus odgovarajući reče: Ti kažeš«. (Luk. 23, 3.) To su tvrdili proroci još u starom zavjetu o Isusu: »Ja sam postavljen za kralja od njega«. (Ps. 2.)

Isus je uistinu i u svim krepostima i milostima kralj. Sv. Pavao piše Kološanima o bogatstvu, što je u Isusu: »U kom je sve blago mudrosti i znanja«. (Kol. 2, 3.) »Jer u njem stanuje sva punina Božanstva bivstveno«. (Kol. 2, 9.)

Zlato znači i pokornost, što je u Isusa bila najsavršenija. Isus je prauzor prave pokornosti i ujedno svrha i cilj, komu svaka pokornost vodi. Zato veli o njem Duh Sv. u Pjesmi nad Pjesmama: »Ruke su mu

skovane od zlata, pune mirisa«. (5, 14.) Ruke, to jest djela su Kristova tako savršena: pokornost, ljubav, siromaštvo kao da su skovana od zlata, veli sv. Bernardo.

Zlato znači i ljubav, a i ljubav je u Isusa bila kraljevska, divna, velika i spram Boga i spram nas ljudi.

Isus je suho zlato, koga se nije nikada taknula rđa grijeha ili kakva nesavršenost.

Divimo se Kristu pravome i jedinome Kralju, jer nitko to ime ne zaslužuje tako, kako Isus! Klanjajmo mu se, jer On je naš pravi Kralj i doprinesimo mu zlato pokornosti i ljubavi; služimo mu kao svome jedinomu i pravomu kralju!

2. TOČKA: ZLATO OČITUJE VELIKODUŠNOST SV. KRALJEVA.

»I otvorivši dare svoje darivaše ga zlatom«. (Mat. 2, 11.)

Zlatom su očitovali sv. Kraljevi ne samo kraljevsko dostojanstvo Isusovo, nego su ujedno dokazali i svoju kraljevsku velikodušnost.

Jamačno da sv. Kraljevi nijesu darovali Isusu nekoliko dukata samo. Kraljica Saba donijela s istoka toliko dragocjenih mirodija i zlata kralju Salamunu, da nijesu nikada toliko vidjeli u Jerusalemu, a bila je samo preteča sv. Kraljeva. Sv. Kraljevi su znali, da idu ka Kralju, kojega im javi samo nebo; zato su ga i kraljevski nadarili.

I u načinu su pokazali Kraljevi svoje veledušje. Nijesu dali Isusu zlato kao milostinju siromahu; jer tražili su Kralja.

Darovi sv. Kraljeva su bili čisti, nepatvoreni, važni, jer su bili otajstveni.

Budi u službi Božjoj velikodušan. Ne gledaj da izvršiš samo ono, na što si strogo obvezan, nego budi darežljiv, velikodušan! Budi velikodušan i u načinu, kako služiš Bogu. Čuvaj se mrmljanja, nestrpljivosti, površnosti i prenaglenosti. Vrši svoje dužnosti iz ljubavi prema Isusu pravom poniznošću i odanošću u volju Božju. Isus ti ne će ostati dužan. »Jer Bog ljubi vesela darivatelja«. (2. Kor. 9, 7.)

3. TOČKA: ZLATO OČITUJE MUDROST I VJERNOST SV. KRALJEVA.

»I otvorivši dare svoje darivaše ga zlatom«. (Mat. 2, 11.)

Sv. Kraljevi očitovaše veliku mudrost u djelima i darovima svojim.

Očitovahu mudrost u djelima, jer samo visoka mudrost i velika svjetlost ih je usposobila na vanrednu poniznost, vjeru i velikodušnost, što gledamo u njihovom djelovanju. Svijet ih nije ni razumio. Jamačno ih je bilo, koji su gledali u njima neke zanesenjake. Sv. Kraljevi su velikodušno i ustrajno rabili sredstvo; išli za zvijezdom, što ih vodi željenom cilju. A to je prava mudrost.

I u darovima su očitovali visoku mudrost; jer jedva bismo mogli shodnije izraziti kraljevsko dostojanstvo Isusovo, nego što to označuje zlato. Isto tako shodno označuje tamjan: Božanstvo Isusovo. A smirna opet najshodnije označuje narav čovječju u Isusu,

koja je trpjela, muku i smrt podnijela. — Zato i sv. Oci tako tumače otajstvene darove sv. Kraljeva.

Zlato je znak i vanredne vjernosti sv. Kraljeva. Čim su po zvijezdi razumjeli, da ih Bog zove, odmah se odazvaše volji Božjoj. Mnogo poteškoća, prigovora, truda i samozataje su morali podnijeti, dok Isusa nijesu našli, al oni se ničim ne dadoše od poduzetog puta odvratiti. Znali su, da je to volja Božja. A tu su oni htjeli na svaki način ispuniti.

Koliko nauke za nas u vanrednim krepostima sv. Kraljeva!

U kolokviju zahvali Isusu, što se je udostojao i nama očitovati svoje božanstvo po sv. Kraljevima. Moli ga, da ti po posredovanju istih sv. Kraljeva udijeli mudrost i vjernost u službi svojoj do konca života tvoga u svim napastima i nevoljama, u svim prigovorima i poniženjima. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

45.

10. SIJEČNJA: TAMJAN SV. KRALJEVA.

1. PREDVJ. Predstavi si sv. Kraljeve kako kleče pred Isusom u štalici »i otvorivši dare svoje darivaju ga . . . tamjanom«. (Mat. 2, 12.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam u Isusu pravoga Boga svoga; okrijepi me, da mu se svim srcem svojim klanjam i vjerno mu služim u životu svom.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Svojstva tamjana; u 2. uporabu tamjana; u 3. da je molitva, što tamjan označuje naša poglavita zadaća.

1. TOČKA: SVOJSTVA TAMJANA.

»Neka se diže moja molitva kao kâd pred licem tvojim«. (Ps. 140, 2.)

Tamjan znamenuje molitvu po svojim svojstvima. Jer miriši; diže se u vis; troši se.

Prvo je svojstvo kâda: miomiris. Još se u starom zavjetu prema propisu zakona dvaput Bogu na čast palio tamjan u hramu: jutrom i večerom.

Po katoličkom se obredu pali tamjan samo Bogu na čast i njegovim namjesnicima. Kadi se presv. Sakramenat, svećenik, kao namjesnik Kristov, žrtva, oltar, križ, relikvije svetaca i kršćanski puk kao otajstveno tijelo Kristovo, da što vrednije prisustvuje svećanoj službi Božjoj.

Sv. Ivan spominje u Otkrivenju, da je anđeo primio mnogo kâda, što su molitve svetaca, i položi ga na zlatan oltar pred lice Božje.

Drugo, kâd se diže u vis. »Neka se diže moja molitva«, moli se zato prorok, »kao kâd pred licem tvojim, Gospodine«. — Kâd zato zgodno označuje molitvu, što je uzdignuće pameti i srca k Bogu.

Treće tamjan se troši, te zato kao i svijeća, što izgara, znači Isusa, koji kao žrtva paljenica za rod ljudski izgorje napokon na drvetu križa. A time i nama kazuje, da nam se treba Bogu žrtvovati i gorjeti u njegovoj službi, sve dok na smrti ne dogorimo i istrošimo se.

Što tamjan znači, to su sv. Kraljevi uistinu bili Isusu. Bili su mu pravi miomiris svojim krepostima; k Isusu se uzdizala duša njihova sve do konca života njihova, i u njegovoj su službi istrošili život svoj.

Povedimo se za krasnim uzorima sv. kraljeva, molimo se često i sabrano Isusu, služimo mu vjerno sve do smrti svoje. Gledaj, u čem ti se treba popraviti, i učini čvrstu odluku.

2. TOČKA: UPORABA TAMJANA.

»Upalio u nama Gospodin oganj svoje ljubavi i plamen vječne ljubavi«. (Liturg.)

Svećenik kad upotrebljava kod službe Božje tamjan baci ga na žeravicu, kadi oltar, zatim preda kadilo đakonu a pri tom moli: »Upalio u nama Gospodin oganj svoje ljubavi i plamen vječne ljubavi«. Time govori svećenik, da molitva i služba Božja treba da potječe iz ljubavi Božje. — Kao što se tamjan ne će zapaliti, kad je utrnula žeravica; tako se ni iz hladnoga srca ne diže molitva k Bogu.

Bog je mnogim trudom i mukama pripravio srce sv. Kraljeva za srdačnu molitvu k Isusu, tako se treba i tebi pripraviti sabranošću te da si potražiš shodno mjesto i vrijeme za molitvu. Zato nas opominje Duh sv.: »Prije molitve pripravi dušu svoju i ne budi kao onaj, koji kuša Boga«. (Crkv. 18, 23.)

Kadilom se maše, da se žeravica ne utrne, tako treba i nama buditi čuvstva ljubavi, kajanja, vjere i čine drugih kreposti; da nam srce ne ostane hladno.

Kadilo je u starom zavjetu bilo znak svećenika i levita. Tako treba da je molitva znak kršćanina. Kinezi zovu kršćane: »Oni, koji se mole«. A naročito treba da je molitva poglaviti posao svećenikâ i redovnikâ. Što je kršćanin, svećenik, redovnik koji se ne moli?

Najplemenitiji tamjan potiče s istoka, iz Arabije. Molitva dolazi od Boga. To je krasan dar Božji, te ga za to moramo često moliti, kako su Isusa i apostoli molili: »Gospodine, nauči nas moliti se, kao što i Ivan nauči učenike svoje«. (Luk. 11, 1.)

Osobito ujutro posveti stanovito vrijeme molitvi. Pazi, te čim opaziš, da si rastresen, da mirno i odlučno odstraniš rastresenost. U molitvi bûdi čuvstva osobito vjere, ufanja, kajanja i ljubavi. Učini uvijek praktičnu odluku. Budeš li se svaki dan tako molio, mnogo milosti ćeš od Boga isprositi za se i za druge.

3. TOČKA: MOLITVA JE, ŠTO OZNAČUJE TAMJAN, NAŠA POGLAVITA ZADAĆA.

»**Treba se svagda moliti i ne dati, da dotuži**«. (Luk. 18, 1.)

Naša je poglavita zadaća, da se molimo. Zato nam kazuje Spasitelj: Treba se svagda moliti i ne dati, da dotuži«. Zato smo stvoreni, da Boga slavimo. A slavljenje Boga sastoji se osobito u molitvi. Molitva može biti slavna ili pohvalna, zahvalna ili prosna, a možemo se moliti i zato, da zadovoljimo za svoje grijehe. Molimo li ma kojom vrsti molitve, uvijek slavimo Boga.

Molitva je i zato nužna, jer je svakidašnje vrelo milosti Božje. Kako bez milosti Božje ne možemo obaviti ni najmanje dobro djelo, tako nam je potrebno, da se za sve molimo; jer Krist Gospodin nam je obećao pomoć samo, ako se molimo: »Ištite, i dat će vam se; tražite i naći ćete; kucajte i otvorit će vam se«. (Luk. 11, 9.)

Bez molitve ne možemo ispuniti dužnosti svoje ni prema Bogu, ni prema sebi, ni prema bližnjemu. — Bez molitve se, veli sv. Alfonz, odrasli ne mogu spasiti. Zato govori: Ja bih svim propovijednicima, svim ispovjednicima rekao, da kažu svojim slušateljima i pokornicima: molite se, molite se, molite se. Jer tko se moli, spasit će se, tko se ne moli, propasti će«.

Sv. su Kraljevi od Isusa kao uzvrat za tamjan dobili dar molitve; postali su muževi molitve i došli do velike svetosti.

U kolokviju moli sv. Kraljeve, nek i tebi isprose od Isusa, da se svaki dan rado moliš; da molitvu nikad, osobito u žalosti, ne propustiš. Molitvom ćeš spasiti sebe i mnoge druge, proslavit ćeš Boga, što je dužnost svakoga čovjeka. Izmoli Očenaš i Zdravomariju.

46.

11. SIJEČNJA: SMIRNA SV. KRALJEVA.

1. PREDVJ.: Predstavi si sv. Kraljeve, kako kleče pred Isusom u betlehemskoj štalici »i otvorivši dare svoje darivaju ga . . . smirnom«. (Mat. 2, 11.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam veliku korist i vrijednost kršćanske samozataje; okrijepi me da se u njoj vježbam.

Razmatrat ćemo u 1. točki samozataju sv. Kraljeva; u 2. potrebu samozataje; u 3. plodove samozataje.

1. TOČKA: SAMOZATAJA SV. KRALJEVA.

»**Sve, što je na svijetu, požuda je tijela, i požuda očiju, i oholost života**«. (1. Iv. 2, 16.)

Korijen je sviju zlih nagnuća u nama oholost. Očituje se prvo u požudi tijela za udobnošću, uživanjem. Sv. su Kraljevi nadvladali ovu pohotu, jer su raskinuli svezu s dvorom, obitelji, prijateljima, domovinom, da se podlože sasvijem drugom kralju, komu ih pozva Bog. — Bili su čisti, jer inače ih Bog ne bi pozvao, budući da mrzi na bludnost.

Sv. su Kraljevi samozatajom nadvladali i pohotu tijela i pohotu očiju, i oholost života.

Sv. su Kraljevi nadvladali pohotu očiju, što hoće uvijek novo vidjeti; lijepe krajeve uživati; učiti; nešto si priskrbiti. Zato putuju većinom svjetovnjaci i kraljevi. Sv. Kraljevi putuju, podnašajuć neugodnosti puta, ali njih drugo ništa ne zanima, osim Isusa. Oni traže i pitaju samo za Isusa.

Sv. su Kraljevi nadvladali i oholost, jerbo se podlažu proročanstvu Balaamovu; slijede vjerno i pokorno zvijezdu; raspituju u Jerusalemu i dadu se poučiti; ponizno primaju naputak i zapovijed Herodovu.

Sv. su Kraljevi skršili sva tri neprijatelja, sve tri pohote, što nas potiču na zlo, i tako su krasno ispunili otajstveno značenje smirne.

Uči se iz krasnih primjera sv. Kraljeva samozataji, bez koje ne možeš biti učenik Kristov. Samozatajom dolazimo do mira, do kreposti, do Isusa.

2. TOČKA: SAMOZATAJA JE POTREBNA.

»Tko ne nosi križa svojega i za mnom ne ide, ne može biti moj učenik«. (Luk. 14, 27.)

Sv. su Kraljevi morali zatajati sebe, kad su 1. na put polazili; 2. na putu; 3. kod dolaska u Betlehem; 4. na povratku.

Sv. Kraljevi su zatajali sebe 1. na polasku u Betlehem. Nikada se ne bi odlučio strastven čovjek, da pohiti novorođenom Spasitelju-kralju. Odvratila bi ga lijenost, obzir ljudski, sjetilnost. Bez samozataje se ne može slijediti ni jedno zvanje Božje.

2. Zatajali su sami sebe na putu. Koliko su neugodnosti podnijeli; koliko truda i poteškoća svladali! Tko hoće da slijedi zvanje Božje i da Bogu vjerno služi, mora da svlada mnogo poteškoća.

3. Morali su se sv. Kraljevi svladati i kad su stigli u Betlehem. Nema u gradu ni najmanjeg znaka, što bi morao izazvati vanredni događaj: porod Kralja i Spasitelja svijeta. Stanovnici idu za svojim običnim poslovima, za porod kakvoga kralja nitko ne zna.

4. Napokon moradoše se sv. Kraljevi svladati i kad su se povratili u domovinu svoju. Jer novi život, krepostan i svet, što su započeli, kad se povratiše od Isusa; zatim što su vršili vjerovjesničku službu i svoje poganske podanike obraćali na krepostan život, zadalo im je bez sumnje mnogo truda, posla, prezira i opiranja sa strane surovih pogana. Sv. su Kraljevi sve to podnosili strpljivo i velikodušno. Postadoše pravi sveci.

Nije moguće Isusa slijediti bez samozataje. »Tko ne nosi križa svojega i za mnom ne ide, ne može biti moj učenik«. A što većma ljubimo križ Isusov i hrabrije ga nosimo za Isusom, to ćemo biti miliji učenici njegovi. Slijedimo krasan primjer sv. Kraljeva!

3. TOČKA: PLODOVI SAMOZATAJE.

»Koji sije obilato, obilato će i žeti«. (2 Kor. 9, 6.)

Velik je bio trud, što sv. Kraljevi uložiše, da nađu novorođenog kralja, ali još veće plodove ubraše od svojega truda: Jer prvo, Bog ih je osobno blagoslovio; drugo, učinio ih je praocima obraćenih naroda; treće postadoše zaštitnici cijele Crkve Kristove.

Bog je sv. Kraljeve osobno blagoslovio; dao im je, da na samom živom vrelu: Isusu okuse i obilno piju mir i veselje, što su anđeli obećali onima, koji su dobre volje. Koliku su radost oćutjeli, gledajuć Isusa! Koliki su prirast milosti dobili i svaku krepost! Koje se svjetsko uživanje može isporediti s ovim dobrima, kojim je Bog nagradio sv. Kraljeve?

Bog je učinio sv. Kraljeve praocima obraćenih naroda, kao što je učinio Abrahama praocem odabranoga naroda. Kako je Bog zbog poslušnosti Abrahamove blagoslovio sav narod, tako je blagoslovio zbog kreposti sv. Kraljeva sve nas.

Sv. su Kraljevi postali zaštitnici putnika, a osobito putnika u vječnost k Isusu, što smo svi mi. Plodovi su dakle vanredni i sjajni, što su ih stekli i za se i za sve nas.

Tko da ne cijeni i ne vrši samozataje, što rađa najobilnije i najsjajnije plodove i za vremeniti i za vječiti život.

U kolokviju uteci se sv. Kraljevima, da ti isprose od Isusa, te što bolje upoznaš cijenu samozataje kršćanske i da se vježbaš u njoj. Odluči odmah, u

čem ćeš se danas zatajati, i moli Boga za milost. Izmoli Očenaš i Zdravomariju.

47.

12. SIJEČNJA: KAKO JE PRIMILA MARIJA SV. KRALJEVE.

1. PREDVJ.: Predstavi si sv. Kraljeve kako se u betlehemskoj štalici klanjaju Isusu, koga Marija drži na krilu svom.

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da upoznam veličinu i dostojanstvo Marije, te da je svim srcem štujem i ljubim.

Razmatrat ćemo u 1. točki: kako Marija prima sv. Kraljeve radosno; u 2. kako Marija prima poklonstvo sv. Kraljeva dostojanstveno; u 3. kako Marija otpušta sv. Kraljeve s blagoslovom.

1. TOČKA: MARIJA PRIMA SV. KRALJEVE RADOSNO.

»I ušavši u kuću, nađoše dijete s Marijom, materom njegovom«. (Mat. 2, 11.)

Marija je radosno primila sv. Kraljeve prvo, zbog mnogih kreposti, koje su ih resile; drugo, što se u njima ispuniše proročanstva; treće, što su sv. Kraljevi prvenci pogana. Mariju je jamačno vanredno obradovalo, kad je ugledala u sv. Kraljevima toliko krasota: bogati, mudri, sveti, ponizni, čedni, darežljivi, prožeti živom vjerom u Spasitelja svijeta, požrtvovni, strpljivi, izmučeni od dugoga puta, a ipak veseli. Velikodušni, pokorni i stalni u nasljedovanju zvijezde; a

sad puni veselja, strahopočitanja prema Isusu i pobožnošću. Tko se ne bi radovao i divio, kad gleda toliko kreposti skupa u visokim dostojanstvenicima, kao što bijahu sv. Kraljevi.

Majku Božju je moralo jako obradovati, kad je pred sobom gledala one, na kojima se ispuniše proročanstva: Balaamovo o zvijezdi, koja ih je dovela. Davidovo: »Kraljevi tarzijski i ostrvljani donijet će darove«. (Ps. 71, 10.) — Isaijino: »Mnoštvo kamila prekrilit će te, dromedari iz Madijana i Efe; svi iz Sabe doći će, zlato i tamjan donijet će i slavu Gospodnju javljat će.« (Is. 60, 6.)

Sv. Kraljevi su bili prvenci pogana. Mariju je moralo vanredno obradovati, kad je gledala pred sobom u sv. Kraljevima sve narode, za koje će i ona trpjeti s Isusom zajedno i podnositi žalosti, a po kojima će se posvetiti i spasiti po zaslugama Kristovim silni narodi. Ljubila je i prigrlila prečistim srcem svojim sve narode u sv. Kraljevima.

Gledala je Majka Božja u sv. Kraljevima bezbroj svoje djece, kojoj ona rođenjem Isusovim postade majkom i kraljicom.

Veseli se, što su sv. Kraljevi obradovali Majku Božju i nastoj da po primjeru sv. Kraljeva i ti razveseliš predobru Majku Božju i svoju.

2. TOČKA: MARIJA PRIMA POKLONSTVO SV. KRALJEVA DOSTOJANSTVENO.

»I otvorivši dare svoje darivaše ga zlatom, tamjanom i smirnom«. (Mat. 2, 11.)

Marija je primila poklonstvo, što su sv. Kraljevi i njoj iskazali, dostojanstveno. To dostojanstvo nije podavalo Mariji bogatstvo, sjaj zemaljski, nego što sve to daleko natkriljuje: vrhunaravske kreposti: neizreciva dobrota, ljubav, milina, čednost, poniznost, kojim krepostima slične još dotada nikada nijesu vidjeli sv. Kraljevi. Zato su joj najveću počast iskazali ne samo kao Majci Spasitelja svijeta i kraljici, nego ujedno i zato, jer su u njoj gledali sve kreposti u vanrednoj veličini i sjaju.

Marija je primila od sv. Kraljeva u ime Isusovo velikim čuvstvom zahvalnosti i dostojanstvom i darove, kojima su sv. Kraljevi i nemislivši na to označili i dostojanstvo Marijino. Zlatom su označili njezino kraljevsko dostojanstvo, jer tim, što je postala Majkom Isusovom, postala je Kraljicom neba i zemlje. — Tamjanom su označili divan dar molitve i jedinstvo s Bogom, što nitko od ljudi nije u toj mjeri postigao, u kojoj je to imala Marija.

Smirnom su očitovali njezine goleme žalosti, što ih je pretrpjela za spasenje roda ljudskoga.

Majka Božja je zadužila sav rod ljudski, da joj poslije Boga najdublje zahvalimo, što je za naše spasenje učinila i što je prikazala Isusa, pravoga Sina svoga za nas Bogu.

Sv. su se Kraljevi jamačno preporučili Majci Božjoj, da se za njih moli kod Isusa. Nijesu na nju nikad zaboravili u svom životu, i nasljedovali su njene sjajne kreposti.

To treba da i mi činimo. Molimo Majku Božju svaki dan, da nas preporuči Bogu nasljedujmo osobito

njezinu vanrednu poniznost i ljubav spram Boga i bližnjega.

3. TOČKA: MARIJA OTPUŠTA SV. KRALJEVE S BLAGOSLOVOM.

Marija je jamačno otpustila sv. Kraljeve s očitovanjem velike ljubavi, samilosti i saučešća. Veselila se je, što ih je Isus obogatio velikim milostima. Nema sumnje, da im je Majka dobroga savjeta dala najmudrije savjete, kako će u krepostima: spoznaji i ljubavi Boga svaki dan sve to većma napredovati; kako će svojim podanicima mudro upravljati; kako će ih privesti spoznaji i štovanju Boga.

Legenda govori, da su sv. Kraljevi, vrativši se u svoju domovinu, postali vjerovjesnici; naime da su nastojali, te i druge privedu spoznaji i ljubavi novorođenog Spasitelja. Marija im je bez sumnje u tom najmudrije savjete udijelila. Tješila ih je, blagoslovila ih je; obećala im je jamačno, da će ih često preporučiti Isusu i da će im biti zagovornica kod Isusa.

Kolika je to sreća bila za sv. Kraljeve! Ljubav Majke Božje im je osladila žalost koju su bez sumnje oćutjeli kad su se rastali od Isusa i Majke njegove.

I nama treba, da ljubav, štovanje i zagovor Majke Božje olakoti gorkosti i nevolje našega života. Na to nas upućuje sv. Crkva, kad nas uči moliti se Majci Božjoj: »Živote, slasti i ufanje naše, zdravo!«

U kolokviju zahvali Majci Božjoj od srca za sva dobročinstva i veliku ljubav, što je iskazala našim sv. praocima. Moli Majku Božju, da nikada na te ne zaboravi, a ona jamačno ne će na te zaboraviti, ako ti

ne zaboraviš na nju. Išti u nje savjeta u svim poslovima, uteci joj se u svim napastima. — Izmoli: Zdravo kraljice itd.

48.

13. SIJEČNJA: SV. SE KRALJEVI VRAĆAJU U DOMOVINU.

1. PREDVJ.: Predstavi si sv. Kraljeve, kako se na rastanku klanjaju Isusu u štalici i primaju njegov blagoslov i preslavne Majke njegove. Opomenuti od anđela: »I primivši u snu zapovijest, da se ne vraćaju k Herodu, drugim putem otidoše u zemlju svoju«. (Mat. 2, 12.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj, da se nikada ne rastanem od Isusa ni dušom ni srcem!

Razmatrat ćemo u 1. točki: Rastanak sv. Kraljeva od Isusa; u 2. povratak u domovinu; u 3. ustrajnost sv. Kraljeva u primljenim milostima.

1. TOČKA: RASTANAK SV. KRALJEVA OD ISUSA.

»I primivši u snu zapovijest, da se ne vraćaju k Herodu, drugim putem otidoše u zemlju svoju«. (Mat. 2, 12.)

Pogledajmo kod ganutljivog rastanka sv. Kraljeva od Isusa, osobe u betlehemskoj štalici; poslušajmo njihove riječi, i motrimo pozorno njihova djela.

Pogledajmo osobe sv. Kraljeva kako su žalosni, što moraju Isusa ostaviti i njegovu ljubeznu Majku; koliku bol ćute u srcu svom, kad pomisle, da će jedva ikad više u svom životu vidjeti Isusa i Mariju; kolika im je zahvalnost u srcu za mnoge primljene milosti od

Isusa! Svaki je rastanak težak, al' osobito je teško rastati se od Isusa i Marije. — Kako ih Isus milo gleda... Majka Božja koliku dobrotu pokazuje, milinu i ljubežljivost prema sv. Kraljevima.

Poslušajmo kako se sv. Kraljevi opraštaju s Isusom i blaženom Majkom njegovom? Zahvaljuju mu za čudnovat poziv po zvijezdi... kako se goruće mole Isusu za se, za svoje narode, preporučuju sebe i svoje narode Majci Božjoj... Isus ne govori ništa, ali ih Majka njegova tješi ljubeznim riječima, obećaje im, da će ih Isusu preporučivati, da će se za njih moliti... Daje im mudre savjete, kako da napreduju u krepostima, kako da upravljaju narodima svojim; da šire slavu Božju...

Pogledajmo djela! Kraljevi se klanjaju, noge cjelivaju, suze rone... Isus ih blagosivlje, daje im obilne milosti, krijepi ih, tješi ih svojim sv. milostima... Marija im daje da cjelivaju noge Isusove, blagosivlje ih, otpušta ih vanredno ljubezno... Kad gledaš osobe; slušaš riječi njihove i gledaš djela, uđi uvijek u se i uberi si iz obilnih plodova za se, kako ti treba s Isusom postupati kod sv. pričesti i molitve, kad ga posjećuješ u presv. Sakramentu...

2. TOČKA: SV. KRALJEVI SE VRAĆAJU U DOMOVINU SVOJU.

»I primivši u snu zapovijest, da se ne vraćaju k Herodu, drugim putem otidoše u zemlju svoju.« (Mat. 2, 12.)

Sv. se Kraljevi vraćaju u domovinu svoju puno većim bogatstvom, nego što dođoše. Za zlato, što darovaše Isusu, dade im Isus veliku spoznaju i ljubav Boga. Za tamjan im udijeli krasan dar molitve i jedinstvo s Bogom, tako da su ostali uvijek vjerni Bogu. Za smirnu su primili dar, kojim su pohote svoje podložili razumu milošću Božjom prosvijetljenu. Da su uistinu ove darove od Boga primili, svjedoči nam zato svetost Kraljeva, jer Crkva ih štuje od iskona svoga kao svece.

Ponijeli su Kraljevi sa sobom živu vjeru u Isusa, i postali su, kako predaja drži, vjerovjesnici u domovini svojoj. Nadario ih je Isus čvrstim ufanjem, svim ćudorednim krepostima; velikim žarom za slavu Božju. Savršeno se pokoravahu Bogu, jer na njegovu zapovijed »drugim putem otidoše u zemlju svoju« i ne vratiše se Herodu, premda su mu obećali, da će ga izvijestiti o novorođenom Kralju.

Divi se darežljivosti Isusovoj, što je pokazao i na istočnim Kraljevima, i nemoj biti škrt spram Boga. Sve što Bogu daděš, primit ćeš s bogatim, stostrukim kamatama opet natrag, ne samo u drugom životu, nego i u ovom. Zato služi Bogu vjerno. Vrši točno ne samo svoje dužnosti, nego osim toga i druga dobra djela, osobito djela ljubavi i milosrđa prema bližnjemu. Jer sve što činiš i najmanjemu od svoje braće iz ljubavi prema Isusu, učinio si Isusu.

3. TOČKA: SV. KRALJEVI SU USTRAJALI SVE DO KONCA ŽIVOTA SVOGA U PRIMLJENIM MILOSTIMA.

»Koji istraje do kraja, on će se spasti.« (Mat. 10, 22.)

Sv. su Kraljevi, povrativši se u svoju domovinu, ne samo sačuvali sve dragocjene darove, što su od Isusa dobili, nego su i napredovali svakim danom u svim milostima i krepostima. Još nijesu bili pokršteni krštenjem vode, jer Krist Gospodin još nije bio ustanovio toga sakramenta. Predaja govori, da ih je ponovio toga sakramenta. Predaja govori, da ih je poslije sv. Toma apostol pokrstio. — Drži se, da su revnujući za slavu Božju živjeli, propovijedali sv. vjeru Kristovu i da su napokon umrli mučeničkom smrću za Isusa.

Njihova je revnost bila zadovoljština Isusu za nemar mnogih ljudi i naroda ondašnjih i sadašnjih.

Sv. Crkva ih visoko štuje; upotrebljava njihova imena kao blagoslovinu. Daje im napisati imena na vrata stanova svojih vjernika blagoslovljenom kredom. Posebnom se molitvom utječe k njima u onoj molitvi, što je propisala, da je mole putnici prije, nego što krenu na put, jerbo ih štuje kao zaštitnike putnika, a putnici smo svi u vječnost.

Sjeti se zato često sv. Kraljeva, osobito kad pogledaš na njihova imena, što su napisana na vratima.

U kolokviju uteci se sv. Kraljevima, moli ih, da ti isprose od Isusa, komu su oni sada puno miliji, nego kad su ga u betlehemskoj štalici pohodili, živu vjeru, ufanje i žarku ljubav prema Isusu, osobito pak ustrajnost u dobru sve do kraja života. Ugledaj se zato često u njihov primjer revnosti za slavu Božju; u njihovu pokornost prema volji Božjoj; u njihovu poniznost; u prezir svijeta, što su nam pokazali; a osobito u ustrajnu molitvu, jer nijesu nikada prestali Isusu se

moliti za se i za bližnjega svoga. Na koncu izmoli na čast sv. Kraljevima: Očenaš i Zdravomariju.

PRVI TJEDAN PO BOGOJAVLJENJU.

PONEDJELJAK: Neka se uzme za ovaj dan prije izostavljeno razmatranje 17.

[Ako osmina Bogojavljenja pade u koji dan u tjednu (n. pr. u utorak), to se onda jednostavno prijeđe ono razmatranje, koje je određeno za taj i za prediduće dane u tjednu (dakle n. pr. razmatranje za ponedjeljak i utorak), i odmah se nastavlja sa razmatranjem slijedećega dana (dakle n. pr. srijede).]

UTORAK: Neka se uzme razmatranje 18.

SRIJEDA: Neka se uzme razmatranje 19.

ČETVRTAK: Neka se uzme razmatranje 20.

PETAK: Neka se uzme razmatranje 21.

49.

SUBOTA: BIJEG SV. OBITELJI U EGIPAT.

1. PREDVJ.: Predstavi si kako u tihoj noći, kad sv. obitelj mirno počiva: anđeo se Gospodnji javi sv. Josipu u snu i kaza mu: »Ustani i uzmi dijete i mater njegovu pa bježi u Egipat i budi ondje, dok ti ne kažem; jer će Herod tražiti dijete, da ga pogubi. I on ustavši uze dijete i mater njegovu noću i otide u Egipat.« (Mat. 2, 13. 14.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da što bolje upoznam providnost Božju u svom životu; okrijepi me, da joj se vazda ponizno pokoravam.

Razmatrat ćemo u 1. točki: kreposti, što nas sv. obitelj u bijegu svom uči; u 2. posluh sv. Josipa; u 3. sv. obitelj u Egiptu.

1. TOČKA: KREPOSTI, ŠTO NAS SV. OBITELJ U BIJEGU SVOM UČI.

»Anđeo Gospodnji javi se Josipu u snu i kaza mu: Ustani i uzmi dijete i mater njegovu pa bježi u Egipat i budi ondje dok ti ne kažem; jer će Herod tražiti dijete, da ga pogubi«. (Mat. 2, 13.)

Zašto bježi Svemožni ispred slabašnoga svoga stvora? Ne zato, što se ne bi mogao očuvati i na drugi način u životu, nego jer je na svijet došao, da bude učitelj svijeta, da te odmah u najnježnijoj dobi uči kreposti.

Uči te da ljubiš samozataju, križ. Zato ostavlja svoj stan, mir u noćno doba; daje se na dalek, mučan put; ide u nepoznate krajeve, među nepoznate surove ljude. Primjerom ti kazuje prije, a onda riječju: »Tko hoće da ide zamnom, neka se odreče sebe i uzme križ svoj svaki dan i ide za mnom.« (Luk. 9, 23.)

Uči nas Spasitelj, da ljubimo blagost. Nije htio silu silom slomiti, nego se ukloni ispred razjarenoga kralja. Kolika je mudrost ukloniti se ispred srdita čovjeka, a ne sukobiti se i odvraćati mu oštro.

Isus je htio da i drugima udijeli blagodat svoje prisutnosti. Htio je da prosvijetli Egipćane; da ih posveti, o tom govori Isaija: »Gle, Gospodin sjedeći na oblaku laku doći će u Misir; i zatresti će se od njega idoli Misirski, i srce će se rastopiti u Misircima«. (Is. 19, 1.)

Koliko sv. pustinjaka i redovnika i vjernika dade Egipat sv. Crkvi Kristovoj! Bog zna iz svakoga zla izvesti dobro, i to je upravo jedan od onih razloga, zašto dopušta zla na svijetu.

Kad bi imao živu vjeru u providnost Božju, kolikim mirom i strpljivošću bi podnosio svako zlo i nepogodu što te snađe. Moli od Isusa živu vjeru!

2. TOČKA: POSLUH SV. JOSIPA.

»I on ustavši uze dijete i mater njegovu noću i otide u Egipat«. (Mat. 2, 14.)

Pokornost sv. Josipa bijaše u svakom pogledu savršena. Jer podložio je volji Božjoj svoj razum, svoju volju, vanjsko izvršivanje, i sve to radosno.

Podložio je zapovijedi Božjoj svoj razum; jer nije istraživao razlogâ, zašto upravo u Egipat? Zašto noću? niti za druge okolnosti. Čim je primio zapovijed: »ustavši uze dijete i mater njegovu noću i otide u Egipat«.

Sv. je Josip žrtvovao i volju svoju, jer kako je razumom, sudom svojim prionuo uz sud Božji, tako je voljom svojom prihvatio volju Božju. Ostavio je domovinu svoju, stan svoj, imanje svoje, rodbinu svoju; ostavio je sve, što je godilo, a prihvatio je sve tegobe i trud dugoga puta i sve nepoznate poteškoće i neugodnosti svake vrsti, što ga jamačno čekaju u tuđoj zemlji.

A sv. Evanđelje nam kratko i slikovito riše, kolikom brzinom i točnošću je sv. Josip izveo, što mu Bog po anđelu naloži. Tako mu je poslušnost i u izvršivanju bila savršena.

A da su sv. Josip i Marija s veseljem i radosno izveli, što im je Bog naložio, za to nam jamči njegova i Marijina svetost i pravednost.

Kako krasan uzor poslušnosti nam pripravi Isus u sv. Josipu prigodom svoga bijega u Egipat! Kako ćeš ispričati svoju tvrdoglavost, opiranje, nepokornost protiv volje Božje, što ti očituje u dužnostima tvojim, u volji starješina, u providnosti, kojom te očinski upravlja i vodi k sebi?

Odluči, da ćeš sve strpljivo primiti, što god Bog bude odredio po svojoj neizmjernoj mudrosti. Ugledaj se u savršenu pokornost sv. Josipa i moli ga, da ti isprosi od Boga sinovsku pokornost.

3. TOČKA: SV. OBITELJ U EGIPTU.

»I bi ondje do smrti Herodove, da se izvrši, što je Gospod rekao preko proroka, koji govori: Iz Egipta dozvah Sina svojega«. (Mat. 2, 15.)

Što je sv. obitelj radila u Egiptu? Sv. obitelj se u Egiptu molila, radila, trpjela.

Sv. je obitelj danomice slavila Boga Oca najsavršenijom molitvom. Najuže jedinstvo između Boga i čovjeka bijaše u Isusu Kristu; jer je sama njegova čovječja narav bila sjedinjena s drugom Božanskom osobom, zato se duša Kristova neprestano klanjaše Bogu najuzvišenijim i najsavršenijim poklonstvom i neprestanom molitvom.

Marija ga je najsavršenije nasljedovala u slavi i poklonstvu Bogu. A njima se priključi sv. Josip u velikoj poniznosti i pravednosti. Kako divan miomiris molitve, slave Božje uzlijetaše svaki dan prema

nebu iz skromnoga stana sv. obitelji. To je bila Bogu obilna zadovoljština za sva idolopoklonstva i opačine, kojima ga vrijeđahu neznabošci Egipćani. — Bog je zato obilno blagoslovio Egipat. Niknulo je u njemu u izobilju svetih pustinjaka.

Radila je sv. obitelj. Sv. Josip je radom ruku svojih uzdržavao sv. obitelj. Majka Božja je najsrdačnije njegovala Isusa i skrbila za sv. Josipa.

Trpjela je sv. obitelj osobito siromaštvo. Jer možebit da Egipćani nijesu trebali onih stvari, što je sv. Josip umio izrađivati, te su tako u oskudici živjeli. — Neka predaja veli, da je sv. obitelj sedam godina boravila u Egiptu. — Al' ipak koliko zadovoljstvo i strpljivost u sv. obitelji.

Uči se od sv. obitelji kako se treba Bogu moliti, kako treba svoje dužnosti savjesno vršiti, i kako valja sve protivštine za Boga strpljivo podnositi.

U kolokviju se uteci sv. obitelji i moli dragoga Isusa, da ti po posredovanju Majke svoje i sv. Josipa udijeli milost, te se Bogu svaki dan srdačno moliš, da svoje dužnosti točno vršiš i da strpljivo nosiš svoj križ. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

DRUGI TJEDAN PO BOGOJAVLJENJU.

50.

NEDJELJA: POKOLJ NEVINE DJECE. I POVRATAK SV. OBITELJI IZ EGIPTA.

(Može se uzeti razmatranje o nedjeljnom Evanđelju: Isus na svadbi u Kani (vidi razmatranje 60).

1. PREDVJ.: Predstavi si događaj, koji sv. Matej zorno opisuje: »Tada Herod, kad vidje, da su ga mu-

draci prevarili, razgnjevi se vrlo i posla, te pobi svu mušku djecu, što bijahu u Betlehemu i u svoj okolini njegovoj od dvije godine i niže, po vremenu, koje je doznao od mudraca«. Zatim kako majke plaču za svojom djecom. (Mat. 2, 16.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam odurnost strasti; okrijepi me, da im se vazda uspješno opirem.

Razmatrat ćemo u 1. točki Herodovu strastvenost; u 2. Božju providnost; u 3. žalost Egipćana za sv. obitelji.

1. TOČKA: HERODOVA STRASTVENOST.

»Herod kad vidje, da su ga mudraci prevarili, razgnjevi se vrlo i posla, te pobi svu mušku djecu, što bijahu u Betlehemu i u svoj okolini njegovoj od dvije godine i niže, po vremenu, koje je doznao od mudracâ.« (Mat. 2, 16.)

Promisli, kako je sramotna i štetna svaka strast, kad joj čovjek popusti. Živ dokaz je za to Herod, koji u srditosti dade poklati silu nevine djece; a voljom je dao ubiti i Spasitelja svijeta, za koga je on od Židova znao, da je očekivani Mesija.

Duh Sv. veli: »Srditost baca u propast«. (Crk. 1, 28.) U srditosti hoće Esau da ubije svoga brata; Aman sve Židove; a Herod i samoga Mesiju. Kolika opomena za nas, da gušimo srditost u sebi!

A tko griješi srditošću? Srditošću griješi, tko se prekomjerno razjari, ili tko se dade zanijeti na osvetu, kletve i psovke.

Krist Gospodin je i njegova nauka sama blagost. Zato nam je i rekao: »Učite se od mene, jer sam blag i ponizan srcem«. (Mat. 11, 29.) Od osvetljivih pogana učini Isus krotke kršćane. »Čuli ste — govori Isus — kako je kazano: Oko za oko i zub za zub. — A ja vam kažem, da se ne branite oda zla; nego ako te tko udari po desnom tvojem obrazu, obrni mu i drugi!« (Mat. 5, 38. 39.) Što Isus ovdje govori, to je potvrdio primjerom svojim već u djetinstvu svom. Jer mogao je zapriječiti Heroda u naumljenom zločinu, al' on mu se radije uklonio bijegom.

Oduravaj Herodovu strastvenost, a nasljeduj Isusovu blagost!

2. TOČKA: PROVIDNOST BOŽJA.

»A po smrti Herodovoj, gle, anđeo Gospodnji javi se u snu Josipu u Egiptu i reče: Ustani i uzmi dijete i mater njegovu i idi u zemlju israelsku, jer su umrli, koji su tražili dušu djetinju«. (Mat. 2, 19. 20.).

Divi se providnosti Božjoj! Heroda je stigla zaslužena kazna; nevinu poubijanu djecu vječita čast u sv. Crkvi Kristovoj i slava mučenika na nebu; Isus je posvetio Egipat, spasio svoj život i povratio se u Nazaret, da se ispune proročanstva.

Herod je preminuo strašnom smrću. Izgubi dvostruko kraljevstvo: zemaljsko mu ote grozna smrt, a nebesko strastvenost i počinjena okrutnost i krvoproliće.

Nevina djeca kraljuju svetošću i mučeništvom u Crkvi Kristovoj sve do konca vjekova; a na nebu uživaju na vijeke nagradu mučenika.

Spasitelj je u Egiptu srušio idole, kako prorok Isaija veli, mnoge je Egipćane privela sv. obitelj k spoznaji pravoga Boga; posvetio je Spasitelj Egipat, gdje je poslije nikao bezbroj svetih pustinjaka; mnogim križevima, što ih je sv. obitelj na putovanju i u Egiptu pretrpjela, naučio je svijet odmah u djetinstvu svom: »Da nam kroz mnoge nevolje valja ući u kraljevstvo Božje«. (Djel. ap. 14, 21.).

Klanjaj se providnosti Božjoj, koja iz zavisti i okrutnosti Herodove izvede toliko dobra.

Pokori se providnosti Božjoj, bez koje nam nijedna vlas ne spada s glave, kako nas uči Isus. Zato ne izbjegavaj križeve, nego ih srčano prigrli i strpljivo nosi. Urodit će i za te obilnim plodovima, jer u križu je spas.

Ispitaj se, kako si se dosad vladao prema providnosti Božjoj? i što nađeš da treba popraviti, popravi.

3. TOČKA: ŽALOST EGIPĆANA ZA SVETOM OBITELJI.

»I on ustavši uze dijete i mater njegove i dođe u zemlju Israelsku. Ali čuvši da Arhelaj vlada u Judeji mjesto Heroda oca svojega, poboja se onamo ići; nego opomenut u snu otide u krajeve Galilejske. I došavši nastani se u gradu, koji se zove Nazaret, da se zbude, što su kazali proroci, da će se Nazarejin zvati«. (Mat. 2, 21. — 23.)

Neka predaja veli, da je sv. obitelj sedam godina boravila u Egiptu, i da se je u mjestu Matareji nastanila. Jamačno je sv. obitelj privukla k sebi svojom poniznošću i sjajnim krepostima stanovnike onoga mjesta i okoline. Kako su se divili do onda nikad neviđenim krepostima i milini sv. obitelji! Isus ih je jamačno ljubio, i k sebi privlačio; Marija i sv. Josip su se molili Isusu da im se smiluje, da ih oprosti od tame i okova đavla, u kojima su se idolima klanjali. Pa kako svijetlo, gdje god sine, protjera tmine, tako ih prosvijetli nestvoreno svijetlo Isus i privuče ih k sebi. Kolika sreća za ove siromašne pogane! Što Herod i književnici prezreše i protjeraše, to primiše oni, koji stanovahu u tami i sjeni smrti: »Narod koji hodi u tami vidjet će svijetlo veliko, i onima koji sjede u zemlji, gdje je smrtni sjen, zasvijetlit će vidjelo«. (Is. 9. 2.)

Promisli, kolika žalost obuze ove stanovnike, kad se raširi vijest, da je sv. obitelj otišla; jer sv. Josip je, čim mu anđeo saopći volju Božju »ustavši uze dijete i mater njegovu i dođe u zemlju Israelsku«. Kako rado bi bili zadržali sv. obitelj zauvijeke kod sebe. Uči se od onih pogana i nemoj da se rastaneš od Isusa.

Sv. obitelj se nastani u Nazaretu. Nazaret znači svet ili cvjetast i tako označi Isusa, Sveca sviju svetaca i puninu sviju kreposti, kojima je cvao.

U kolokviju moli svim srcem Isusa, da ti posredovanjem Majke svoje i sv. Josipa udijeli milost, da ga sve to većma upoznaš, obljubiš i nasljeduješ; da ga nikada ne izgubiš. A da to uzmogneš čuvaj se brižno lakih grijeha. Odluči, od kojih ćeš se danas osobito čuvati. Izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

51.

PONEDJELJAK: DVANAEST GODIŠNJI ISUS U HRAMU.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa kako se moli u hramu, kako zaostaje u Jerusalemu, »a da ne znadoše roditelji njegovi«, koji ga tri dana tražahu.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam Boga, okrijepi me, da se što poniznije i sabranije klanjam njegovu Božanskomu Veličanstvu.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Zašto je htio Isus, da se u hramu moli? u 2. Zašto je tri dana ostao u Jerusalemu? u 3. kakve nas kreposti uči Isus, boraveći u hramu?

1. TOČKA: ZAŠTO JE HTIO ISUS DA SE U HRAMU MOLI?

»Kad mu bi dvanaest godina, pođoše u Jerusalem po običaju praznika«. (Luk. 2, 42.)

Promisli, zašto je htio Isus, da se Bogu moli na javnom mjestu, javno?

Prije svega zato, da zadovolji zakonu Mojsijevu, kao što je ispunio i druge propise zakona.

Zatim da nas nauči, da smo dužni i javno se klanjati Bogu na posvećenim mjestima, kao što su to hramovi Bogu posvećeni; i u stanovitim danima, kao što su u novom zavjetu nedjelje i od Crkve određeni blagdani. Zatim da nas nauči, da smo dužni Bogu se klanjati ne samo dušom, nego i tijelom, ne samo skrovito nego i javno.

Zatim kao učitelj svijeta uči nas, da je i cijelo ljudsko društvo dužno zajednički klanjati se Bogu. To je Bog još u starom zavjetu zapovjedio zakonom Mojsijevim, a Isus to potvrđuje svojim primjerom za sva vremena i za sve narode.

I sam uski vez između tijela i duše zahtijeva, da Boga štujemo i njemu se klanjamo vanjskim načinom. Jer nije moguće, da se Bogu klanjamo dušom, kako smo dužni, a da to ne očitujemo i na van. Zato govori Spasitelj: »Iz punine srca usta govore«. (Luk. 6, 45.)

Zahvali Isusu, što te je naučio svojim najuzvišenijim primjerom, da se Bogu i javno klanjaš. Nastoj, da to činiš kako ti pokaza Isus.

2. TOČKA: ZAŠTO OSTA ISUS TRI DANA U JERUSALEMU.

»I kad dane provedoše, i oni se vratiše, osta dijete Isus u Jerusalemu, i ne znadoše roditelji njegovi«. (Luk. 2, 43.)

Sv. Beda govori, da je Isus zato zaostao u hramu, da pokaže trak svoga Božanstva i svoje mudrosti. Neki tumači sv. Pisma vele, da je zato zaostao da upozori zakonodavce, da je Mesija već morao doći, jer da je oduzeta vladalačka palica od Judina plemena, i da je već vrijeme isteklo, što je prorok Danijel označio do dolaska Spasiteljeva.

Jamačno se i zato odijeli Isus od roditelja svojih i ostade u hramu, da nauči sve svoje nasljedovatelje, da koga Bog zove u svoju službu, taj se mora odijeliti od roditelja i svih onih, s kojima ga veže

put i krv, kako to Isus govori: »Nijeste li znali, da meni treba u onom biti, što je Oca mojega?« (Luk. 2, 49.), a malo ih je, koji to razumiju. Ovom izrekom nas uči Isus, da pravu, što ima naš Otac nebeski na nas, moramo zapostaviti svako drugo pravo, kad to Bog od nas zahtijeva. Koliko je nesretnih u vremenu i vječnosti, koji ne htjedoše zvanja Božjega prihvatiti s obzira na roditelje ili rođake.

Osim navedenih razloga Isus nas bez sumnje uči i to, kako treba, da nam je mila kuća Božja, i zato da se rado u njoj zadržavamo; da rado idemo u hram Božji i onda, kad nas ne obvezuje na to zapovijed.

Napose nas uči Isus svojim boravkom u hramu, da riječ Božju rado slušamo, jer je tom zgodom svojim mudrim pitanjima i odgovorima tumačio proroke.

Nasljeduj primjer Isusov, o kom je prorok napisao: »Obradovah se kad mi rekoše: ići ćemo u dom Gospodnji«! (Ps. 121, 1.) Naši hramovi treba da nas još većma privlače, jer u našima prebiva Isus osobno. Ispitaj se, zašto ne ideš rado k Isusu? i odstrani zapreku. U Crkvi budi pažljiv i pobožan!

3. TOČKA: KAKVE NAS KREPOSTI UČI ISUS BORAVEĆ U HRAMU?

»A svi, koji ga slušahu, divljahu se njegovu razumu i odgovorima«. (Luk. 2, 47.)

Isus se je u hramu klanjao Bogu Ocu najuzvišenijom i najsavršenijom molitvom. Molio se je za sav rod ljudski. Prinio je sebe za sav svijet kao žrtvu paljenicu; pružio je Ocu svom zadovoljštinu neizmjerne vrijednosti za sve uvrjede počinjene protiv Božjega Veličanstva na zemlji, a napose i za uvrjede, kojima ga uvrijedi njegov narod osobito na ovom sv. mjestu.

Tko bi mogao orisati kreposti, koje su resile molitvu Isusovu u hramu! Kolika pobožnost, poniznost, revnost, razboritost, čednost! Same su književnike tako zadivile vanredne kreposti Isusove, da su ga pripustili među sebe. A još većma se divljahu »razumu i odgovorima« Isusovim. Bez sumnje da im je Isus tolikom jasnoćom tumačio proroke, kako do onda još nikada nijesu čuli.

Divi se razboritosti i mudrosti Isusovoj; jer nije htio da očituje prije vremena, da je on od Boga obećani Mesija premda bi iz toga potekla i slava Bogu i korist velika narodu.

Divi se i velikoj revnosti Isusovoj za slavu Oca nebeskoga, jer premda je znao, da će time veliku žalost zadati svojoj preljubeznoj Majci i sv. Josipu, što je zaostao u hramu bez njihova znanja, ipak je pretpostavio slavu nebeskoga si Oca. Time nas uči, da proti slavi i časti Božjoj ne smijemo ni u kojem slučaju što učiniti.

U kolokviju zahvali se od srca Isusu za tolike kreposti i pouke božanske, što te uči, prigodom svoga boravka u hramu. Ispovjedi i priznaj iskreno pred Isusom svoje siromaštvo i prosi ga s prorokom: »Ja sam ništ i ubog, Bože, pomozi mi«. (Ps. 69, 6.) Dajmi, Isuse moj, pobožnost, poniznost, revnost, čednost, razboritost i mudrost! Odluči, u čem ćeš odmah danas

nasljedovati Isusa, i moli ga za pomoć. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju ili »Dušo Kristova«.

52.

UTORAK: MARIJA I JOSIP TRAŽE ISUSA I NAĐU GA.

1. PREDVJ.: Predstavi si divnu Majku Božju, kako rascviljena dubokom boli u srcu traži sa sv. Josipom tri dana Isusa i kad ga napokon nađe u hramu, kako mu ljubezno očituje bol sv. Josipa i svoju: »Sine, šta učini nama tako? Evo, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili«. A Isus ih utješi, očitujuć im uzvišeniju svrhu svoju.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da vazda čeznem za Isusom; okrijepi me, da Isusa nikad ne izgubim.

Razmatrat ćemo u 1. točki: kreposti Majke Božje i sv. Josipa što očitovahu tražeći Isusa; u 2. gdje su našli Isusa? u 3. što Isus odgovori Mariji?

1. TOČKA: KREPOSTI MAJKE BOŽJE I SV. JOSIPA, ŠTO OČITOVAHU TRAŽEĆI ISUSA.

»A misleći, da je s društvom, otidoše dan hoda, i stadoše ga tražiti među rođacima i znancima. I ne našavši ga vratiše se u Jeruzalem, da ga traže«. (Luk. 2, 44. 45.)

Kreposti, što ih preblažena Majka i sv. Josip očitovahu prigodom gubitka Isusa bijahu mnogobrojne i velike. Promotrimo samo poglavite. Divna je strpljivost, poniznost, revnost, žarka molitva, što sjaje u njihovu postupanju.

Tolika im bijaše strpljivost u ovoj golemoj nesreći, da nijesu ni za čas izgubili nutarnjega mira i jedinstva s Bogom, — niti su koju riječ izustili proti providnosti Božjoj, kojoj su pripisivali i ovaj događaj.

Svijesni su si bili, da nijesu izgubili Isusa svojom krivnjom, te zato su mislili u svojoj dubokoj poniznosti, da nijesu vrijedni tolikoga blaga, te da je Isus na nebo uzet, kako Origene veli.

Al' ipak su tražili Isusa velikom revnošću i brižljivošću, kako to Marija i očitova Isusu: »Žalosni smo te tražili«.

Jamačno su se i neprestano Bogu molili, da ih uputi, gdje bi opet našli veliko izgubljeno blago.

Uđi u se i ispitaj se, kako postupaš kada ili po nesreći izgubiš Isusa po grijehu, ili kada ti se sakrije i dopusti da padneš u neutjehu, žalost i turobnost? Jesi li onda strpljiv? priznaješ li ponizno da si zbog svoje nemarnosti zaslužio neutjehu, žalost? obavljaš li i u tom stanju revno sve svoje duhovne vježbe? Moliš li se nešto više, nego inače, da te Bog opet što prije pohodi? To te Bog uči po uzvišenim uzorima Marije i Josipa.

2. TOČKA: GDJE SU MARIJA I JOSIP NAŠLI ISUSA?

»I poslije tri dana nađoše ga u hramu gdje sjedi među učiteljima, i sluša ih i pita ih... I vidjevši ga začudi se. I mati njegova reče mu: Sine, šta učini nama tako? Evo, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili«. (Luk. 2, 46. 48.)

Nijesu Marija i Josip našli Isusa među rodacima i znancima, niti u gradu, da razgleda njegove znamenitosti, nego ga nađu u onom poslu, što se odnosi na slavu Oca njegova. Moli se u hramu, sluša i raspravlja riječ Božju. Zato ga »nađoše u hramu, gdje sjedi među učiteljima, i sluša ih i pita ih«.

Promisli, kolika bijaše radost Majke Božje i sv. Josipa, kad opet ugledaše Božansko lice Isusovo u hramu među književnicima! Duša žeđa za Bogom. A što ga većma pozna i ljubi, to većma i teži za njim. Zato je nepojmljiva ona žalost, što su pretrpjeli Marija i sv. Josip za ona tri dana, jer su oni, osobito Marija, jasnije poznavali i zato većma težili za Isusom od samih anđela Božjih.

Ako hoćeš da nađeš Isusa, traži ga u hramu, u molitvi; među duhovnim knjigama, u duhovnom štivu, tamo se krije Isus. Nije među rođacima; nije na mjestima rastresenosti, znaličnosti, razgovora.

Ako ne tražiš Isusa, kad si ga grijehom ili neutjehom izgubio, znak je da ga ne poznaš, te zato i ne ljubiš.

Uči se od Majke Božje i sv. Josipa ljubiti Isusa. Kada ti zbog lakih grijeha ili neutjehe sakrije lice svojih utjeha; traži ga revnim vršenjem dobrih djela, osobito ustrajnom molitvom, i brzo ćeš ga ugledati u duhovnoj utjehi i veoma ćeš se radovati.

3. TOČKA: ŠTA ODGOVORI ISUS MARIJI?

»I reče im: Zašto ste me tražili? Nijeste li znali da meni treba u onom biti, što je Oca mojega? I oni ne razumiješe riječi, što im reče«. (Luk. 2, 49. 50.)

Isus sjeća svojim mudrim odgovorom svoju preslavnu Majku i sv. Josipa na svoje uzvišeno božansko poslanstvo. Došao je, da širi spoznaju i ljubav Oca; da mu zadovolji za neizmjerne uvrede, kojima ga uvrijedismo i vrijeđamo mi ljudi, te tako da nas usreći na zemlji i na nebu. To je tako uzvišena zadaća, da joj se mora zapostaviti sve drugo: Ljubav prema najsvetijoj i najljubeznijoj Majci; njihova žalost; pokornost prema njima; jelo i pilo i svaka ugodnost. Što je Isus poslije učio, da tko oca i mater više ljubi od njega, da nije njega vrijedan, to vrši već sada. Jelo je moje, reče Isus, da vršim volju Oca mojega. Na širenje slave Oca svoga upotrijebi Isus svaki čas svoga zemaljskoga života i sve svoje sile.

Na što upotrebljavaš vrijeme i svoje sile, što ti ih Bog samo zato daje i uzdržaje, da njega slaviš i dušu svoju spasiš.

Promatraj pozorno Isusa i njegovu presv. Majku i sv. Josipa, kako se vraćaju u Nazaret. Kako ga Majka ljubezno ispituje, što je radio za tri dana u Jerusalemu? čim se je i kako uzdržavao? Kako je Marija svaku njegovu riječ najvjernije zapamtila i u srcu svom promišljala?

Uči se iz svega, kako ti treba s velikim strahopočitanjem postupati s Isusom, da ga opet ne izgubiš, pošto si ga našao u duhovnoj utjehi. Marija ga nije više nikada izgubila, dok ga nije Bogu Ocu žrtvovala na drvetu križa.

U kolokviju moli Isusa, da ti posredovanjem i zaslugama svoje presv. Majke i sv. Josipa, osobito po zaslugama one žalosti, što su pretrpjeli, kad su izgu-

bili Isusa udijeli milost, da upoznaš uzvišenu zadaću, radi koje te stvori Bog; i da ti udijeli obilnu milost, da je revno ispuniš svaki dan. Moli i za to Isusa, da ne dopusti, te ga ikad izgubiš teškim, ili ga uvrijediš posve promišljenim lakim grijehom. Na koncu izmoli: »Dušo Kristova«.

53.

SRIJEDA: SKROVITI ŽIVOT ISUSOV.

1. PREDVJ.: Predstavi si najveličanstveniji prizor na zemlji: Božansko Dijete u kući nazaretskoj. Kako se Bog pokorava ljudima i kako »napredovaše u mudrosti i u dobi i u milosti kod Boga i kod ljudi«. (Luk. 2, 52.)

2. PREDVJ.: Isuse, daj da upoznam korist, potrebu i ljepotu poslušnosti; ojači me, da se po tvom primjeru rado i uvijek pokoravam.

Razmatrat ćemo u 1. točki pokornost Isusovu; u 2. kako je Isus napredovao u mudrosti i milosti; u 3. što će reći kod Boga i kod ljudi napredovati u dobru?

1. TOČKA: POKORNOST ISUSOVA.

»I otide s njima, i dođe u Nazaret, i bijaše im poslušan«. (Luk. 2, 51.)

Isus učeć u hramu židovske književnike, pokaza, da je Bog — veli Maldonat — a u Nazaretu pokoravajuć se Mariji i Josipu, pokaza da je čovjek.

Da što bolje shvatimo divnu pokornost Isusovu, promislimo, tko bijaše podložan? komu bijaše podložan? u čem i dokle? »Bijaše podložan« sam Sin Božji, druga osoba presv. Trojstva, komu se sav svemir pokorava, pred kim drhću i anđeoski zborovi. Komu bijaše podložan? najsvetijim doduše osobama na zemlji: Mariji i Josipu, al' ipak svojim stvorovima.

Da li samo u kojim važnim poslovima? U svemu, štogod se je odnosilo na obiteljski život. Prava je pokornost u pripravnosti volje i čistoj nakani, kojom obavljamo i najneznatnije poslove.

Pokornost je Isusova bila najsavršenija u sudu, u volji i djelu; hitra i na svaki mig pripravna, puna ljubavi i odanosti, nazrijevajuć u Josipu i Mariji nebeskoga si Oca.

A sve to čini Isus kroz trideset godina prema Mariji i Josipu, a poslije u javnom svom životu i prema nepravednom sucu, i prema svojim krvnicima, koji ga propeše na križ.

Divi se sjajnoj i savršenoj pokornosti Isusovoj? Prestraši se, kad pomisliš na svoju oholost i tvrdoglavost, za koju ćeš pred sucem Isusom morati račun položiti, i popravi se, dok je još vrijeme; slijedi pokornoga Isusa, da ne budeš osuđen od pravednoga suca Isusa.

2. TOČKA: KAKO JE ISUS NAPREDOVAO U MUDROSTI I MILOSTI?

»A Isus napredovaše u mudrosti i u dobi i u milosti«. (Luk. 2, 52.)

Isus je pravi Sin Božji, on je »sviju kreposti bezdno«, kako ga pozdravlja sv. Crkva. Kako je dakle mogao »napredovati u mudrosti i milosti«?

Isus nije mogao u svojoj duši napredovati ni u krepostima ni u milosti, nego se punina milosti sve

to većma očitovaše prema dobi, u kojoj je napredovao; kao sunce kad se diže na obzoru, premda je isto, koje svjetluca u zoru. Isus je bio najsavršenije dijete i najsavršeniji dječak; najsavršeniji mladić i najsavršeniji čovjek. Da je u njemu i kao dječaku bila punina mudrosti, to je očitovao u hramu jerusalemskom među književnicima.

Sv. Ivan Damascen tumačeć ovo mjesto sv. Pisma, govori: »Isus napredovaše u mudrosti i milosti ne u sebi, nego u svojim udovima, naime kršćanima«.

A sv. Ćiril govori o ovoj izreci sv. Evanđelja: Zato bo je Isus napredovao, očitujuć od dana do dana sjajnije kreposti, da nas nauči da i mi tako činimo. Jer je cio život naš ili napredovanje ili nazadovanje. Jer kad ne napredujemo, nazadujemo, da dakle ne nazadujemo, treba da uvijek napredujemo.

Sv. Bernardo veli o onom mjestu, gdje sv. Pismo govori o napredovanju Isusa u mudrosti i kreposti: »Pravednik misli, da nikada nije postigao pravednosti, nikada ne kaže: dosta je; nego vazda gladuje i žeđa za pravednošću, tako te ako bi vazda živio, uvijek bi, koliko je do njega, nastojao da pravedniji postane, uvijek bi nastojao iz svih sila da napreduje od dobra na bolje. Jer ne služi Bogu samo za godinu, ili za neko vrijeme kao najamnik, nego se je za uvijek posvetio službi Božjoj«.

Napredujmo s Isusom svaki dan u mudrosti i milosti, kako to sveci lijepo tumače. Svaki nam dan zato daje Bog, da mu služimo. O svakom ćemo danu račun položiti sucu Isusu, koji nam ostavi krasan primjer napredovanja.

3. TOČKA: ŠTO ĆE REĆI NAPREDOVATI KOD BOGA I KOD LJUDI U DOBRU?

»Kod Boga i kod ljudi«. (Luk. 2, 52.)

»Prije svega treba da Bogu omilimo, — veli sv. Beda — a zatim ljudima. Jer ako Bogu ugodimo, on će učiniti, da ćemo i ljudima omiljeti. Nije dosta samo ljudima omiljeti, jer to je često samo pretvaranje i varka; niti samo Bogu, jer to je privatno i skrovito; nego Bogu i ljudima, da milost, kojom Bogu ugodimo i ljudima pokažemo i tako i njih k milosti privedemo. Bogu bo dugujemo savjest, a bližnjemu dobar glas«. Sv. Bernardo.

Nije dosta da samo dušom, u nutrini, skrovito štujemo Boga; dužni smo Boga štovati i služiti mu i vanjskim djelima, koja i drugi vide, te se tim potiču na dobro i privlače Bogu. »Tako neka se svijetli svjetlost vaša pred ljudima, da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega, koji je na nebesima«, (Mat. 5, 16.) reče poslije Isus, što nam pokaza već u skrovitom životu svom.

Napredujemo »kod Boga«, kad napredujemo osobito u bogoslovskim krepostima. A napredujemo u vjeri kad ju često budimo, a osobito kad po vjeri živimo; u ufanju, kad često razmišljamo o beskrajnom milosrđu i dobroti Božjoj; u ljubavi, kad sve vršimo, trpimo i djela milosrđa prema bližnjemu obavljamo iz čiste nakane.

Napredujemo »kod ljudi«, kad kreposno živimo i tim ih Bogu privlačimo; kad ih potičemo shodnom prilikom riječima na dobro ili ih opominjemo, od zla odvraćamo; kad se molimo za njih Bogu.

Promisli kolikom je savršenošću Isus sve to činio u svom skrovitom životu u Nazaretu, i nasljeduj ga.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što ti dade uzvišen primjer u Nazaretu, kako treba da ugodiš Bogu i ljudima. Moli ga, da ti dade po neizmjernim zaslugama svoga skrovitog života obilnu milost, te nasljeduješ primjere, što ti pokaza. Odluči odmah, u čem ćeš ga danas nasljedovati. Izmoli: »Dušo Kristova«.

54.

ČETVRTAK: KRŠTENJE ISUSOVO.

1. PREDVJ.: Predstavi si ganutljiv prizor, kako se Isus u Nazaretu rastaje s preblaženom Majkom svojom. Kako ide k rijeci Jordanu i u vanrednoj se poniznosti svojoj dade od sv. Ivana krstiti krštenjem pokore. Kako se otvara nebo, siđe na Isusa Duh Sv., a Otac nebeski govori: »Ti si Sin moj ljubazni, ti si po mojoj volji«. (Luk. 3, 22.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj, da što bolje upoznam Isusa; okrijepi me, da ga što većma obljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki kako se oprosti Isus sa svojom preblaženom Majkom i zašto se dade od sv. Ivana krstiti? u 2. kako se sv. Ivan izgovara, a Isus ga nagovara da ga krsti; u 3. svjedočanstvo Oca nebeskoga.

1. TOČKA: ISUS SE OPRAŠTA SA SVOJOM PREBLAŽENOM MAJKOM I DADE SE KRSTITI OD SV. IVANA.

»Tada dođe Isus iz Galileje na Jordan k Ivanu, da bude kršten od njega«. (Mat. 3, 13.)

Promisli ganutljiv događaj, kako se oprašta Isus sa svojom ljubeznom Majkom prije nego ostavi Nazaret, da započne javni život? Kako divna, golema čuvstva zahvalnosti, ljubavi napuniše njegovo Presv. Srce! Kolikim milostima je nagradio silna dobročinstva, što mu ih iskaza ljubezna Majka kroz trideset godina. Kako je utješi i blagoslovi na rastanku! — A što oćutje preblažena Majka u svom prečistom srcu, kad se rastade s Isusom ne samo za tri dana nego zauvijek; jer kako je s njim u skrovitu životu općila, tako više nikada ne će. Ta je zajednica, što sada prestaje, bila puno sretnija od raja zemaljskoga; jer je gledala i uživala u njem Stvoritelja i početnika raja zemaljskoga. Kolika žalost u srcu Majke!

Al' Isus i Marija su sve žrtvovali za naše spasenje Bogu Ocu, jer on to zahtijevaše. Marija je velikodušno doprinijela sve žrtve Bogu, samo da Isus što prije rastjera svojom Božanskom naukom tmine đavolske; ljude oslobodi od okova đavolskih i upozna ih s Bogom.

Gledaj Isusa, kako stupa odlučno i velikodušno prema rijeci Jordanu. Kakva nakana i kakva čuvstva napunjaju njegovo Srce, i uberi si od obilnih, krasnih plodova!

Promisli, zašto htjede Isus da se krsti?

Jer htjede, da započne svoje poslanstvo vanrednom poniznošću i time nam dade pouku, da i mi poniznošću započinjemo svoju službu. Da pokaže, da je krštenje Ivanovo Bogu ugodna uredba bila. Da ispuni volju Očevu. Da posveti svojim krštenjem vo-

du. Da unaprijed pokaže potrebu krštenja, što će on uzvisiti na dostojanstvo sakramenta.

Moli Isusa, da ljubiš i vršiš krepost poniznosti; jer samo koji se ponizuje, uzvisit će se.

2. TOČKA: SV. IVAN SE IZGOVARA, A ISUS GA NAGOVARA DA GA KRSTI.

»A Ivan mu branjaše govoreći: Ja treba da budem kršten od tebe, a ti dolaziš k meni? A Isus odgovori i reče mu: Pusti sada! jer tako nam treba ispuniti svaku pravdu. Tada ga pusti«. (Mat. 3, 14. 15).

Promisli, kako se obradova sv. Ivan, kad je ugledao Isusa, u kom je, prosvijetljen odozgo, upoznao obećanoga Mesiju. Ta on mu je bio preteča; njemu je posvetio sve svoje djelovanje i pripravljao narod na njegov dolazak. Zato mu reče s velikim strahopočitanjem: »Ja treba da budem kršten od tebe, a ti dolaziš k meni?«

Uči se od sv. Ivana ljubiti i štovati Isusa, osobito u presv. Sakramentu!

Šta odgovori Isus sv. Ivanu? »Pusti sada! jer tako nam treba ispuniti svaku pravdu«. To jest, ja da se ponizim, a ti da slušaš, tim ćemo ispuniti svaku pravdu.

Pravda je volja Božja. Bog je htio, da se Isus dade krstiti od sv. Ivana, zato ga sjeća na to.

Pravda je poniznost, što nam Isus pokaza u tolikom sjaju kad se dade krstiti od sv. Ivana. Jer tko je ponizan, svakomu daje, što mu pripada. Bogu čast i službu; bližnjemu ljubav, strpljivo podnoseć njegove mane. Ponizan je i prema sebi, pravedan, jer

ništa sebi ne pripisuje, već Bogu, od koga je sve dobio. — Poniznost prema ovomu posvećuje svako naše dobro djelo; kao što oholost oskvrnjuje svako djelo.

Budi ponizan i bit ćeš mio Bogu i bližnjemu, a sebi ćeš steći svaku pravu kršćansku krepost, dok ohol oskudijeva u svakom dobru.

3. TOČKA: SVJEDOČANSTVO OCA NEBESKOGA.

»A krstivši se Isus, izide odmah iz vode. I gle, otvoriše mu se nebesa, i vidje Duha Božjega gdje silazi kao golub i dođe na njega. I gle, glas s nebesa, koji govori: Ovo je Sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji.« (Mat. 3, 16. 17.)

Otac nebeski nagrađuje vanrednu poniznost Sina svoga vanrednom odlikom; »jer svaki koji se ponizuje, podignut će se«. (Luk. 18, 14.) Na tri načina odlikova Bog Otac Sina svoga. Prvo: »Otvoriše mu se nebesa«. Veličanstveno vidjenje! Zašto? Da pokaže, da je onaj, koji se tako duboko ponizi, s neba sišao; da samo njegova poniznost i zasluge otvaraju svima nebo; da je sve ono, na što će svijet učiti, s neba. — Cijeni zato svaku izreku nauke Isusove, kao da je s neba čuješ.

Drugo je svjedočanstvo: »Vidje Duha Božjega gdje silazi kao golub i dođe na njega«. — Duh Sv. označuje puninu darova, kojih Isus bijaše pun. A lik goluba znači blagost, čistoću i plodnost. Isus i nauka njegova je puna blagosti i ljubavi; puna je čistoće i plodna majka sviju kreposti i svetaca.

Treće sjajno su svjedočanstvo za Isusa riječi Oca nebeskoga: »Ovo je Sin moj ljubazni koji je po mo-

joj volji«. Ovaj, koji sa griješnicima zajedno primi krštenje pokore, jest moj naravni Sin, sa mnom iste naravi; od mene od vijeka rođen; meni u svemu ravan, te zato ga neizmjerno ljubim, i po čovječjoj naravi mi je tako mio, da mi nitko ne može omiljeti, koji nije njemu sličan po milosti posvećujućoj.

Hoćeš li da omiliš Ocu nebeskomu, budi ponizan i pokoran, na što te uči Isus primjerom i riječju svojom.

U kolokviju zahvali od srca Ocu nebeskomu, što je Isusa, koji se je za nas duboko ponizio, sjajno uzvisio. Moli ga po zaslugama poniznoga, a njemu najmilijega Sina, da ti udijeli milost, da svakim danom napreduješ u poniznosti i blagosti Isusovoj. Jer koliko budeš ponizan, toliko ćeš biti od Boga uzvišen.

Na koncu promišljanja izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

55.

PETAK: ISUS POSTI U PUSTINJI KROZ ČETRDESET DANA.

1. PREDVJ.: Predstavi si Sina Božjega, kako se pripravlja oštrim postom kroz četrdeset dana i neprekidnom molitvom u pustinji za veliko djelo našega otkupljenja.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da uvidim uzvišenost i potrebu kršćanske samozataje; okrijepi me, da je rado vršim u svom životu.

Razmatrat ćemo u 1. točki zašto se povuče Isus u pustinju? u 2. zašto posti kroz četrdeset dana?

1. TOČKA: ZAŠTO SE POVUČE ISUS U PUSTINJU?

»**I odmah ga Duh izvede u pustinju**«. (Mark. 1, 12.)

Jedva što je Otac nebeski proslavio svoga Sina, »odmah ga Duh izvede u pustinju«. Zašto se povuče Isus odmah u pustinju?

Prvo, da nas kao vrhovni Učitelj nauči; da izbjegavamo pohvalu i odobravanje ljudi, kad smo kojim dobrim djelom Boga proslavili. Zato nas uči, da ne činimo svoja djela pred ljudima, da nas hvale: »Kad se moliš, uđi u sobu svoju, i zatvorivši vrata pomoli se Ocu svojemu u tajnosti« (Mat. 6, 6.), a ne »na raskršću po ulicama« kao farizeji »da ih ljudi vide«. (Mat. 6, 5.)

Drugo, Isus se povuče u pustinju, da istakne znamenitost samoće i općenja s Bogom za postignuće kršćanske savršenosti, što nam je došao propovijedati. »Odvest ću ga u pustinju i govorit ću srcu njegovu«. (Os. 2.)

Treće, jer Duh sv., koji je odveo Isusa u pustinju, svojim djelovanjem otcjepljuje dušu od svijeta i njegove taštine i sjedinjuje je sve to uže s Bogom. Vodi nas dakle u duhovnu samoću, gdje duša obilnije ćuti utjecaj milosti Božje.

Četvrto, uči nas Isus svojim primjerom, da nam se treba pred svakim, osobito znamenitijim djelom u molitvi posavjetovat s Bogom.

Koliko bismo u krepostima napredovali, s kolikim uspjehom i veseljem bismo vršili svoje dužnosti, kad bismo slijedili uzvišeni primjer, što nam daje naš Božanski Spasitelj! — Odluči, da ćeš se prije

svakog svog djela ukratko sabrati u Gospodinu, i molit ga za pomoć.

2. TOČKA: ZAŠTO POSTI ISUS KROZ ČETRDESET DANA?

»I bijaše u pustinji četrdeset dana i četrdeset noći... i bijaše sa zvijerima«. (Mark. 1, 13.). **»I ne jede ništa za onih dana«.** (Luk. 4, 2.)

Zašto htjede Isus upravo četrdeset dana da boravi u pustinji u oštroj pokori?

Časni Ljudevit de Ponte veli, da ispuni otajstveni broj, što označiše Mojsij i Ilija svojim primjerom o Isusu. Mojsij je četrdeset dana postio prije nego bi deset zapovjedi Božjih primio. Ilija je četrdeset dana postio i s Bogom općio prije nego li je obnovio i preinačio državu. (3. Kralj. 19, 8.) — Tako je sada pravi Mesija, u kom se ispuniše svi tipovi i proročanstva, četrdeset dana i noći postio, a poslije toga istom započe navješćivati tajne Božje svijetu.

»I bijaše sa zvijerima«, govori sv. Marko. Nepojmljiva poniznost našega Spasitelja! Rodi se u štalici, a anđeli ga navješćuju ljudima kao novorođenog Spasitelja. Otac ga sjajnim svjedočanstvom priznaje za Sina svoga, a Isus se povlači u pustinju među zvjerad. Spasitelju moj, da li si mogao sjajnijim primjerom usjeći u srce i dušu moju poniznost, nego što si uistinu učinio!

»I ne jede ništa za onih dana«. — Promisli svete i duboke razloge s kojih Isus htjede da strogo posti za četrdeset dana i noći.

Prvi je razlog, što je htio kao Spasitelj svijeta, kao drugi pravedni Adam da zadovolji Bogu Ocu za lakomost prvoga Adama i za neumjerenost u jelu i pilu sviju Adamovih potomaka.

Drugo, da nauči rod ljudski, da se pohota, što iza sv. Krsta ostaje samo postom, molitvom i borbom može svladati: »Ovaj se rod izgoni samo molitvom i postom«. (Mat. 17, 20.)

Zatim uči nas Isus dugim i oštrim postom, da nam u pokori treba ustrajati, da si stečemo krepost.

Odluči, da ćeš sve zapovijedne poste savjesno držati!

U kolokviju zahvali Isusu iz svega srca, što je za te tako oštro postio. Moli ga, da ti udijeli pravi duh pokore. Završi s Očenašem i Zdravomarijom.

56.

S U B O T A: »ZDRAVO ZVIJEZDO MORA« (Himna).

1. PREDVJ.: Predstavi si, kako je dugačko, široko i duboko sinje more, što je svijet ovaj. A na nebu prijaznu zvijezdu u skromnom svijetlu, što je Bl. Dj. Marija.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam moć Marije, zvijezde mora; okrijepi me, da se u svim napastima pouzdano utečem Mariji.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Svijet što je burno more, u 2. Mariju kao zvijezdu na tom moru; u 3. Mariju, zvijezdu kršćana.

1. TOČKA: SVIJET JE BURNO MORE.

»Bezbožnici su kao more uzburkano, koje se ne može umiriti«. (Is. 57, 20.)

Duh Sv. na mnogim mjestima u sv. Pismu punim pravom prispodablja svijet s morem. More je nestalno, vazda se talasa; vihori ga često silno uzburkaju; mnogo lađa proguta; na moru ima gusara, a puno je i grabežljivih riba. — Ali ima i dragocjenih bisera i drugih dragocjenih stvari.

Isto je takav i ovaj svijet; nestalan je, vazda se mijenja; ljudske požude i strasti podižu strašne vihore u kojima sila lađa i ljudi propada; gusari i grabežljive ribe su đavli, koji vrebaju na ljude; otimlju im najveće blago: milost Božju, a na koncu života ih strovaljuju u pakao. — Kako more krije i dragocjenosti, tako je i na svijetu, u krilu Crkve Kristove veliko blago sakriveno; zasluge Kristove, sv. sakramenti, presveti uzori i nauka Kristova.

Čuvaj se, da ne potoneš na moru ovoga svijeta, u kojem je toliko ljudi propalo. Zato se čvrsto drži nauke i primjera Kristova, kako ti to predstavlja Crkva njegova. »Ako živite po tijelu, umrijet ćete; ako li duhom djela tjelesno morite »živjet ćete«. (Rim. 8, 13.)

2. TOČKA: MARIJA JE NA TOM MORU ZVIJEZDA SVIM LJUDIMA.

»Zdravo zvijezdo mora«. (Himna).

Marija je presjajna zvijezda uzburkanoga mora s više razloga: Prvo, što putniku neprevaljivo pokazuje smjer, kojim mora udariti, hoće li da prispije u luku sretne vječnosti. Pokazuje svakome putniku stazu, na kojoj će izbjeći brodolomu i mnogobrojnim pogiblima, koje mu prijete. Drugo, što svijetli na putu po moru svojim prekrasnim krepostima. Treće, silnom moći, što kod Boga ima i ulaže za sav svijet. Četvrto Marija je zvijezda blagošću i poniznošću, kojom k sebi privlači sav svijet. Peto, jer je utočište grješnicima. Šesto, što kao zvijezda nepromjenljivo sjaji svim spomenutim prekrasnim krepostima kroz sve vijekove po cijelome svijetu.

Badava pokazuje zvijezda stazu, ako ne ćeš da je slijediš; badava te ljupko priteže k sebi; ako ne ćeš da joj se odazoveš; badava te privlači moću svojom, ako joj suprotstavljaš neprijateljske zapreke. — Ljubi, gledaj, i nasljeduj prejasnu zvijezdu mora, Mariju!

3. TOČKA: MARIJA JE ZVIJEZDA NA TOM MORU NAROČITO KRŠĆANIMA.

»Zdravo zvijezdo mora«. (Himna).

Marija ne svijetli kršćanima iz daleka, kao ostalim narodima, nego se spustila kao pčela matica među kršćanske narode. Postala je središtem cijeloga kršćanskoga života. Majka je našega Boga i Spasitelja; rađa ga po milosti u duši svakoga pravovjernika. Postala je ne samo uzorom sviju kreposti, nego i najsigurnijom pomoćnicom za postignuće svih kršćanskih kreposti, koje nam prikazuje u cijeloj krasoti. Da ne bismo posumnjali o njenoj dobroti, na čudesan način pomaže kod svih kršćanskih naroda na jednom ili i na više mjesta u svetištima, proštenjištima i tako ih priteže k sebi i Sinu svome.

Kako je mila Crkva, koja ima tako milu i ljubeznu Majku, kakva je to Marija, prejasna zvijezda

Crkve Kristove. Neboj se nikakvih neprijatelja, dok si pod okriljem te prejasne zvijezde! A da vazda ostaneš pod njezinim okriljem, sjećaj se svaki dan njezine dobrote i moći i vjerno je zazivaj i nasljeduj! Moli je u kolokviju, da ti pomogne u svim napastima; a sa svoje strane obećaj da ćeš je zazvati u svim zgodama svoga života, i dovrši sa »Zdravo zvijezdo mora«, ili sa »Zdravomarijom«.

TREĆI TJEDAN PO BOGOJAVLJENJU.

57.

NEDJELJA: ISUS ISCIJELI SLUGU STOTNIKOVA.

1. PREDVJ.: Predstavi si kako stotnik, prožet živom vjerom u svemožnost Isusovu, stupi u Kafarnaumu pred Isusa s dubokom poniznošću i moli ga, da mu iscijeli kapljom udarena slugu. »A Isus mu reče: Ja ću doći i iscijelit ću ga. A stotnik odgovori: Gospode, nijesam dostojan, da uđeš pod krov moj; nego samo reci riječ i ozdravit će sluga moj« (Mat. 8, 7. 8)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj mi živu vjeru u svemožnost Isusovu i duboku poniznost prema Isusu.

Razmatrat ćemo u 1. točki revnost stotnikovu za slugu svoga; u 2. živu vjeru i poniznost stotnikovu; 3. kako mu Isus pohvali vjeru i iscijeli slugu.

1. TOČKA: REVNOST STOTNIKOVA ZA SLUGU SVOGA.

»A kad uđe (Isus) u Kafarnaum, pristupi k njemu stotnik moleći ga i govoreći: Gospode, sluga moj leži kod kuće uzet i muči se vrlo«. (Mat. 8, 5. 6.)

Krasne kreposti u plemenita stotnika. Tako ljubi i revnuje za svoga slugu, da ne bi mogao bolje ni za sina svoga. Jedva što je doznao, da je Isus u Kafarnaumu, odmah ga potraži i moli ga s velikom poniznošću za slugu svoga. Predstavlja mu nevolju njegovu. A što odaje živu vjeru i pouzdanje stotnika u Isusa, jest način, kojim ga moli. Ne moli ga, nego mu samo predstavlja s velikim pouzdanjem i živom vjerom nevolju sluge svoga: »Gospode, sluga moj leži kod kuće uzet i muči se vrlo«. Izvrstan je ovo način molitve. Zato mu često predstavi svoje potrebe živom vjerom i pouzdanjem, osobito kad je Isus prisutan poslije sv. pričesti i kod pohoda presv. Sakramenta i ne sumnjaj, da će te Isus uslišiti, i dobit ćeš sve, što trebaš.

Isus je tako ljubezan, milosrdan i darežljiv, da ne može nikoga odbiti, tko mu ponizno i s pouzdanjem predstavlja svoje potrebe.

Imaš i ti slugu bolesna, uzeta: tijelo svoje, koje treba da se pokorava, da služi duši, ali ne će, kao da je uzeto. Zašto se dakle ne potužiš često Isusu? Zašto se ne obratiš s čvrstim pouzdanjem Gospodinu, kad znaš, da može i hoće da ti pomogne?

2. TOČKA: ŽIVA VJERA I PONIZNOST STOTNIKOVA.

»A Isus mu reče: Ja ću doći i iscijelit ću ga. A stotnik odgovori i reče: Gospode, nijesam dostojan, da uđeš pod krov moj; nego samo reci riječ i ozdravit će sluga moj.« (Mat. 8, 7. 8.)

Divi se pripravnosti Isusovoj, koji je uvijek spreman, da dođe k tebi i kad ga ne zoveš; jer ni stotnik ga nije zvao, da mu dođe u kuću,što više nije se držao ni dostojnim tolike časti.

Kolika poniznost, kolika vjera, koliko strahopočitanje prema Isusu u stotnika! »Gospode, nijesam dostojan, da uđeš pod krov moj«, sjećajući se svojih grijeha i niskosti, i velikog dostojanstva i svetosti Isusove. Međutim je, veli sv. Augustin, Isus unišao ne u zidine njegove, nego u srce njegovo. Jer tko bi drugi probudio prekrasna čuvstva poniznosti i žive vjere u srcu njegovu, što je stotnik u preznamenite riječi zaodjenuo: »Gospode, nijesam dostojan, da uđeš pod krov moj; nego samo reci riječ i odzravit će sluga moj.«

Sveta Crkva je ove riječi zbog krasnog sadržaja poniznosti, pouzdanja, žive vjere i dubokog strahopočitanja ovjekovječila, primivši ih u obred, kojim podjeljuje presv. oltarski sakramenat.

Izgovaraj ih često i bûdi čuvstva, što sadržaju: poniznosti, žive vjere, pouzdanja i dubokog strahopočitanja, osobito kad pristupaš k sv. pričesti, da primiš Isusa pod krov svoj. Pripoji ovim čuvstvima još i ljubav i srdačnu skrušenost zbog svojih grijeha, i uvijek ćeš s velikim plodom primiti Isusa u svetoj pričesti.

Ispitaj se, kako si se dosad pripravljao na sv. pričest, i što nađeš da treba popraviti, popravi.

3. TOČKA: ISUS POHVALI VJERU STOTNIKOVU I ISCIJELI MU SLUGU.

»A kad ču Isus, udivi se i reče onima, koji iđahu za njim: Zaista vam kažem, ne nađoh tolike vjere u Israelu . . . I reče Isus stotniku: Idi i kako si vjerovao, neka ti bude! I ozdravi sluga u taj čas.« (Mat. 8, 10. 13.)

Sv. Augustin, koji ove riječi tumači, veli: »Tko se god čudi, po običaju kako ljudi govore, očituje, da mu je ono, čemu se čudi, nenadano i neočekivano. Ali Isus, koji je sve znao, diveći se, hvalio je ono, i drugima preporučivao, da se tomu dive.«

Origen veli: »Pazi, koliko je i kakvo je, čemu se Bog divi. Zlato, bogatstvo, kraljevstva, prvenstva su pred njim kao sjena ili cvat što opada. Ništa od ovoga nije pred Bogom čudnovato, veliko i skupocjeno, nego jedino vjera, njoj se divi, o njoj veli, da mu je mila.«

»I reče onima, koji iđahu za njim: Zaista vam kažem, ne nađoh tolike vjere u Israelu.« — Sv. Ivan Zlatousti veli, da je vjera stotnikova veća od vjere apostola, što su imali na početku svog zvanja: »Vjerovao je Andrija, ali pošto je Ivan rekao: Evo jaganjac Božji; vjerovao je Petar, ali pošto mu je propovijedao Andrija.«

»Idi i kako si vjerovao, neka ti bude! I ozdravi sluga u taj čas.« Vjerovao si, da mogu iscijeliti slugu tvoga i odsutan, jedinom riječju »Kako si vjerovao, neka ti bude«, iscijeljujem ga jedinom riječju, svojom svemožnom voljom: »I ozdravi sluga u taj čas.«

Sv. Bernardo govori: »Samo pouzdanje, Gospodine, u te zadobiva milosrđe; ne ulijevaš ulja milosrđa osim samo u posudu pouzdanja.«

Ufanjem i živom vjerom častimo Isusa najvećma. Častimo ga dakle što većma!

U kolokviju moli Isusa, da ti sve to većma okrijepi i oživi vjeru, ufanje i ljubav. Probudi često vjeru, ufanje i ljubav, jer tako će sve to većma ojačati, osobito jutrom i večerom i kad prisustvuješ sv. Misi te kad primaš sv. sakramente. Izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

58.

PONEDJELJAK: ISUSA KUŠA ĐAVAO.

1. PREDVJ.: Predstavi si vanredni događaj: Đavao u pustinji pristupa k Isusu, Sinu Božjemu, i na tri načina ga kuša: »Ako si Sin Božji, reci, da kamenje ovo hljebovi postanu.« Zatim, pošto ga postavi na vrh hrama: »Ako si Sin Božji, spusti se dolje.« — Napokon stavi ga na goru vrlo visoku i pokaza mu sva kraljevstva svijeta i slavu njihovu, i reče mu: »Sve ovo dat ću tebi, ako padneš, te mi se pokloniš.« (Mat. 4, 3. 6. 9.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam varke đavolske; okrijepi me, da ih vazda svladam.

Razmatrat ćemo u 1. točki zašto je Isus dopustio da ga kuša đavao? u 2. na što je htio đavao da navede Isusa? u 3. što nam treba činiti, kad svladamo napast?

1. TOČKA: ZAŠTO JE ISUS DOPUSTIO DA GA KUŠA ĐAVAO?

»Tada odvede Duh Isusa u pustinju, da ga đavao kuša.« (Mat. 4, 1.)

Preznamenito je u kršćanskom životu, da znamo, kako se treba vladati u napastima. Zato je Isus htio da bude napastovan, da nas nauči, kao naš vrhovni naučitelj, kako nam se treba vladati u napastima.

Prije svega učimo se iz primjera Isusova, da ni najsvetije osobe nijesu izuzete od napasti. Napast nije grijeh, jer inače Isus ne bi mogao biti napastovan. — Mjesto je napasti ponajviše samoća. U samoći si i onda, kad ne otkriješ napasti ispovjedniku. Isus je htio da bude iskušan poslije krštenja. Time nas uči, da koji se duhovnom životu posveti, mora biti pripravan na napasti: »Sine, kad započneš da služiš Bogu... pripravi dušu svoju za napast« (Crkv. 2, 1.)

Troje osobito zapamti, da ne podlegneš napastima: Nemoj klonuti duhom u napastima, i predati se žalosti, misleći da Bog za te ne mari. Jer je i vlastitog Sina svoga prepustio đavlu da ga kuša: »Svaku radost imajte, braćo moja, kad padate u različne napasti.« (Jak. 1, 2.)

Drugo, za vrijeme napasti moli se Bogu, da ti napast oduzme, ili milost udijeli, da je svladaš.

Treće, treba molitvi pripojiti i post, t. j. samozataju. Obuzdaj sjetila vanjska i nutarnje sile duše; sjećaj se prisutnosti Božje; probudi vjeru, ufanje i ljubav, kajanje i čvrstu odluku: volim umrijet nego pristati na grijeh!

Ispitaj se, i uvjerit ćeš se, da si uvijek zato podlegao napastima, što si zanemario ova pravila. Odluči, da ćeš ih se točno držati.

2. TOČKA: NA ŠTO JE HTIO ĐAVAO DA NAVEDE ISUSA?

»I pristupivši kušač reče mu: Ako si Sin Božji, reci, da kamenje ovo hljebovi postanu. A on odgovarajući reče: Pisano je: Ne živi čovjek o samom hljebu, nego o svakoj riječi, koja izlazi iz usta Božjih. Tada ga uze đavao u sveti grad i postavi ga na vrh hrama, pa mu reče: Ako si Sin Božji, spusti se dolje . . . Reče mu Isus: Ali je i pisano: Ne kušaj Gospoda Boga svojega! Opet ga uze đavao na goru vrlo visoku i pokaza mu sva kraljevstva svijeta i slavu njihovu i reče mu: Sve ovo dat ću tebi, ako padneš te mi se pokloniš. Tada mu reče Isus: Idi, sotono, jer je pisano: Gospodu se Bogu svojemu klanjaj i njemu jedinom služi.« (Mat. 4, 3.—10.)

Na tri načina pokuša sotona, da navede Isusa na grijeh. A u svima hoće da ga potakne na oholost. A Isus ga na tri načina odbi, al u svakom s poniznošću.

Đavao gleda na slabost i na prilike u kojima se nalazi onaj, koga hoće da zavede. Vidio je, da je Isus ogladnio, zato ga kuša neumjerenošću; da čudnovatim načinom udovolji svojoj potrebi. — Al' Isus pun poniznosti odbije ga s odgovorom: »Ne živi čovjek o samom hljebu, nego o svakoj riječi, koja izlazi iz usta Božjih.« (Mat. 4, 4.) Isus čini protivno onomu, na što ga kuša đavao.

Prva je napast, što svaki kršćanin mora svladat, hoće li da bude krepostan, lakomost. Očituje se, što se uzima ili previše, ili izvan određenoga vremena, ili što se izbiraju jela, ili, i to je najčešće: prebrzo. Ispitaj se, u čem pogrešuješ?

Druga je napast, kojom đavao kuša Isusa, oholost, slavičnost. Htio je, da se Isus spusti s vrha hrama pred mnoštvom u dvorište hrama i da tako pokaže svoju božansku moć i da primi poklonstvo od svih. Isusu je kao Bogu pripadalo svako poklonstvo, al on nije htio sada da očituje svoje božanstvo i primi poklonstvo, kada i kako je đavao namjeravao. Zato mu reče: »Ne kušaj Gospoda Boga svojega.« Ispitaj se, u čem popuštaš oholosti?

Treća je napast đavla bila na neumjerenost, oholost i idolopoklonstvo. Zahtijevao je đavao, da Isus padne pred njim i da mu se klanja, a zato mu lažno obećaje sva kraljevstva svijeta. Isus mu reče: »Idi, sotono, jer je pisano: Gospodu se Bogu svomu poklanjaj i njemu jedinomu služi.« Ispitaj se, kako postupaš u napastima?

Sv. Ambrozije veli: »Prva je napast bila neumjerenost što je pohota tijela; druga, da se strovali s hrama, što je oholost; treća skupost i oholost. — Isus nas nauči, da prvu svladamo pouzdanjem u Boga; drugu strahom Božjim; treću velikodušnošću i prezirom svijeta.« — Ravnajmo se po nauci Isusovoj i svladat ćemo sve napasti.

3. TOČKA: ŠTO NAM TREBA ČINITI KAD SVLADAMO NAPAST?

»Tada ga ostavi đavao; i gle, anđeli pristupiše i služahu mu.« (Mat. 4, 11.)

Sv. Luka govori: »I kad đavao svrši sve kušanje, otide od njega za neko vrijeme.« (4, 13.) Sjeća nas

sv. Evanđelista, da se ne podademo nekoj sigurnosti i nemaru, kad smo svladali napast; jer da će se đavao za neko vrijeme povratiti, da nas opet kuša.

Za vrijeme mira treba da se krijepimo molitvom i dobrim djelima za slijedeću borbu.

Promisli tko, zašto i koliko anđela pošlje Isusu, kada je svladao đavla.

Posla ih Otac nebeski, da se poklone najdublje i najsmjernije onomu, koji mu i sada, boreći se s đavlom, jako omili; da proslave njegovu moć i mudrost, kojom je shrvao đavla i sav svijet naučio, kako da ga svlada.

Vjerojatno je, da je Bog silu anđela poslao, da se poklone, služe Sinu njegovu i čestitaju mu slavnu pobjedu.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što te nauči tako važnu nauku, kako ti se valja boriti s đavlom. Moli ga, da te prosvijetli, da dobro i odmah upoznaš đavolske napasti, i silu, da te okrijepi, da ih vazda svladaš. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

59.

UTORAK: ISUS SI IZBIRA APOSTOLE.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako probdije cijelu noć na gori u molitvi »i kad bi dan, dozva učenike svoje, i izabra iz njih dvanaestoricu, koje i apostolima nazva« (Luk. 6, 13); da budu prosvjetitelji i posvetitelji svega svijeta; u tu svrhu obogati ih darovima puno obilnijim od svetaca staroga i novoga zavjeta.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam uzvišenost svoga zvanja; okrijepi me, da dužnosti svoga zvanja vazda savjesno vršim.

Razmatrat ćemo u 1. točki zašto izbira Isus proste ljude za apostole? u 2. kako ih je izabrao Isus? u 3. kolikim ih je darovima uresio?

1. TOČKA: ZAŠTO SI IZBIRA ISUS PROSTE LJUDE ZA APOSTOLE?

»Provede svu noć na molitvi Božjoj. I kad bi dan, dozva učenike svoje, i izabra iz njih dvanaestoricu, koje i apostolima nazva.« (Luk. 6, 12. 13.)

Isus se svu noć moli prije nego će izabrati si apostole, premda je sve skroz poznavao. Time nam htjede primjer dati, da se svaki dan molimo prije svojih djela, a osobito prije važnijih. Molitva Isusova bijaše uspješna, kako to apostoli pokazaše u svom djelovanju. Imajmo čvrstu nadu u molitvu Isusovu, jer se je i za nas Isus molio.

Zašto si izabra Isus proste ljude za apostole? Jer bijahu prostodušni i pravedni. Poniznošću i prostodušnošću privlačimo k sebi Boga; a ohološću i lukavošću ga odbijamo. »Sa prostodušnima je razgovor njegov.« (Posl. 3, 32.)

Isus je htio, da obogati apostole vanrednim darovima; jer to je iziskivala uzvišena apostolska služba; a ne bi mogli oholi i ponositi tolike darove primiti ni zadržati.

Zatim Bog je sv. vjeru htio usaditi u srca ljudska svojom milošću, a ne ljudskom znanošću.

Ne oslanjaj se u svojim djelima i poduzećima na svoju znanost i sile, nego pošto si sve učinio, što si mogao, iščekuj pouzdano pomoć Božju, i u nju stavi svu svoju nadu. Bog poniznima daje svoju milost, a oholima se opire.

2. TOČKA: KAKO SI JE ISUS IZABRAO APOSTOLE.

»Hajde za mnom.« (Mark. 2, 14.) **»Hajdete za mnom i učinit ću vas ribarima ljudskim.«** (Mark. 1, 17.)

Isus nije sve apostole na isti način pozvao na apostolsku službu. Neke, kao Petra i Andriju, isprva pozva samo da ih nešto pouči. Zatim da ga nasljeduju, ali ne zauvijeke, nego samo za neko vrijeme. Napokon da ga zauvijeke nasljeduju.

Mateja pozva zapovjediv mu, da ga nasljeduje. Druge opet obećanjem, da će ih učiniti ribarima ljudskim kao Petra i Andriju. Neke pozva ljubezno, neke opet silom kao Savla, koga obori na tle; da pokaže svoju svemožnost, kojom može za čas vjerna i rječita apostola učiniti iz progonitelja crkve, a većinom ih pozva k apostolskoj službi svojom blagošću i ljubezljivošću, kojom se prilagodi ćudi onih, koje je htio pozvati.

Promisli, kako tebe pozva Bog u stalež, u kojem jesi; ili ako još nemaš, kako te zove. Kolika je sreća biti od Boga pozvan, da nasljeduješ Isusa kao kršćanin; ili možebit i u apostolskoj službi kao svećenik ili redovnik! Jer koga Bog zove na koju službu, daje mu ujedno i sve milosti, što su potrebne, da tko savjesno vrši dužnosti dotičnoga staleža sve do konca života. A konačno ga zove i na visoki stepen nebeske slave, što će zauzeti, bude li se odazvao glasu Božjemu.

Da li bismo sada znali za ove apostole, da nijesu prihvatili zvanja Isusova? Isus bi si potražio druge, kao što je i bezbroj drugih mladića pozvao u stalež savršenstva; ali za njihova imena, djela, svetost i slavu isto bismo tako malo doznali, kako i o djelima i svetosti evanđeoskoga mladića, koji se nije odazvao pozivu Isusovu.

Zahvali od srca Isusu, što te pozva u ovaj stalež, u kojem sada živiš. Nastoj, da budeš savjestan u tako svetom i znamenitom poslu. Budi apostol; ne zadovolji se samo time, da sebe usavršiš, nego nastoj, da i druge privučeš k Isusu. Čini to u prvom redu svojim primjerom i molitvom, a kada ti se pruži zgoda, i riječju.

3. TOČKA: KOLIKIM JE DAROVIMA URESIO ISUS SVOJE APOSTOLE?

»I napuniše se svi Duha Svetoga.« (Djel. ap. 2, 4.)

Divni su darovi i milosti, kojima napuni Duh sveti apostole, koji prihvatiše i vjerno slijediše poziv Isusov k apostolskoj službi.

Prvo, Isus ih je uzvisio na najviši stepen dostojanstva u svojoj Crkvi, na apostolstvo, učinio ih poslanicima na cijelom svijetu.

Učinio ih je svojim najpouzdanijim i najljubeznivijim prijateljima, kojima je saopćio sve tajne nebeske. »Više vas ne nazivam slugama, jer sluga ne zna, šta radi gospodar njegov. Nego vas nazvah prijateljima, jer vam sve kazah, što čuh od Oca svojega.« (Iv. 15, 15.)

Više i veće milosti im je dao, nego svecima staroga i novoga zavjeta: Darove Duha Svetoga; dar ne-

prevarljivosti u sv. vjeri i ćudoređu; čudotvornu moć. »Napuniše se svi Duha Svetoga« i postadoše na sve vijeke stupovi i tvrđe sv. Crkve Kristove.

Zatim im obeća Isus, da će ih učiniti sucima svega svijeta: »Zaista vam kažem, da ćete i vi, koji ste pošli za mnom u drugom rođenju, kad Sin čovječji sjede na prijestolje slave svoje, sjesti na dvanaest prijestolja i suditi nad dvanaest koljena Israelovih.« (Mat. 19, 28.)

Napose im udijeli Isus vlast rješavati ili zadržati grijehe, i tako otvoriti ili zatvoriti kraljevstvo nebesko svima, koji su u Crkvi Kristovoj. Kolika je to vlast!

Dao im je poslije smrti njihove najveću čast na zemlji u sv. Crkvi svojoj; a na nebu najveću slavu među svim svecima.

Učinio ih je i na zemlji neumrlima; jer živu i živjet će u svojim nasljednicima sve do konca vijeka. Uče nas i sada i upravljaju nas na putu spasenja u svojim nasljednicima, papi i biskupima.

I tebi je Bog mnogo milosti pripravio, što će ti i dati, budeš li prihvatio zvanje na koje te zove i vršio dužnosti zvanja, koje si na poziv Božji prihvatio.

U kolokviju zahvali Bogu od srca, što te pozva, da u svom staležu Isusa nasljeduješ. Vrši savjesno svoje dužnosti i moli zato Isusa za milost Očenašem i Zdravomarijom.

60.

SRIJEDA: ISUS NA SVADBI U KANI.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa i blaženu Majku njegovu kolikim dostojanstvom i čednošću prisustvuju

svadbi u Kani. Kako se Marija brine za potrebu ženika, i puna pouzdanja očituje Isusu nestašicu vina.

2. PREDVJ.: O Marijo, koja sve možeš kod Isusa, isprosi mi goruću ljubav k Bogu i čednost i umjerenost u jelu i pilu.

Razmatrat ćemo u 1. točki Isusa i Mariju na svadbi; u 2. kako se Marija brine za goste; u 3. kako Isus pretvara vodu u vino.

1. TOČKA: ISUS I MARIJA NA SVADBI.

»I u treći dan bi svadba u Kani Galilejskoj, i ondje bješe mati Isusova. A pozvan bješe i Isus i učenici njegovi na svadbu.« (Iv. 2, 1. 2.)

Sv. Oci i drugi tumači sv. Pisma navađaju više razloga zašto je Isus prisustvovao svadbi u Kani.

Prvo, da počasti svoje rođake; jer ženik je bio Simon Kananejac, sin Kleofin a ovaj bijaše brat sv. Josipa.

Drugo, da nas uči poniznosti, jer bijaše svadba siromaka. »Koji se nije žacao uzeti oblik sluge, veli sv. Ivan Zlat., nije držao ispod svoje časti prisustvovati svadbi sluga.«

Treće, da priteče u pomoć siromaštvu i dobrom glasu ženidbenika, pretvoriv vodu u vino. Divi se svemožnosti Isusovoj!

Sv. Ćiril navađa još jedan razlog: da čudom očituje pred učenicima svojim, da je on obećani Mesija. Probudi živu vjeru u Isusa, Spasitelja svijeta!

A sv. Augustin navađa i peti razlog: da odobri brak i posveti svojom prisutnošću, i tako oprovrgne

Enkratite i druge krivovjerce, koji su malo poslije zabacili ženidbu kao od đavla uvedenu.

Promisli, koliku čednost, ljubežljivost, poniznost i trijeznost spojiše Isus i njegova preslavna Majka s vanrednim dostojanstvom na svadbi, i uđi u se, da si ubereš plod za se, kako da se vladaš kod stola.

Neki od sv. Otaca vele, da je Isus ovom zgodom uzvisio ženidbu na dostojanstvo sakramenta novoga zavjeta.

Zahvali Isusu, što ti dade savršen uzor čednosti i trijeznosti i nasljeduj ga.

2. TOČKA: MARIJA SE BRINE ZA GOSTE.

»I kad nesta vina, reče mati Isusova njemu: Vina nemaju. I reče joj Isus: Što ja imam s tobom, ženo? Još nije došao moj čas. Reče mati njegova slugama: Štogod vam reče, učinite!«

Majka Božja nas uči krasan način molitve. Puna pouzdanja reče Isusu: »Vina nemaju«, moleći ga na ovaj način, da pomogne siromaštvu ženika. — Nije ju ženik ni zamolio u svojoj neprilici, ali Majka Božja opaziv njihovu potrebu, predstavlja je Isusu. Čemu se možemo nadati od Majke milosrđa, ako je ponizno i ustrajno molimo, da nam od Isusa isprosi koju milost, kad i neumoljena posreduje za nas.

Sv. Oci vele, da je Isus s ovim odgovorom: »Što ja imam s tobom, ženo?« htio da očituje, da Marija nije Mati njegove božanske naravi, kojom je čudesa tvorio, ali da je ipak čudo učinio na njezinu molbu.

»Još nije došao moj čas«, da tvorim čudo; jer hoću da čekam dok posve nestane vino; i da tu ne-

stašicu svi gosti opaze, da tako svi doznadu za čudo, i da vjeruju u mene; jer tko ne oćuti potrebe, ne će oćutjeti ni dobročinstva, veli sv. Ivan Zlatousti.

Marija ipak, premda na prvi pogled odbijena: „Reče slugama: »Štogod vam reče, učinite«.” Sv. Bernardo govori, da je Marija Duhom Sv. prosvijetljena znala, da će Isus tvoriti čudo. Sv. Oci se dive vanrednoj blagosti, pobožnosti, ljubavi, mudrosti, pouzdanju, velikodušnosti Marijinoj, što očitova svojim riječima.

Sv. Ćiril veli: »Kolika čast ide roditelje, pokaza nam Isus, kad je odmah učinio, za što ga Marija zamoli.« »Jer da je Mariju veoma poštovao, veli sv. Eutimije, vidi se i iz ovoga, što je ispunio njezinu prošnju.«

Štujmo od srca Majku Božju i imajmo veliko pouzdanje u njezino posredovanje i molitve kod Boga; jer istina je, što tvrdi sv. Bernardo o Mariji, da se još nije nikada čulo, da bi se tko njoj s pouzdanjem utekao, a da ga Marija ne bi uslišala.

3. TOČKA: ISUS PRETVARA VODU U VINO.

»A ondje bijaše šest vodenih sudova od kamena za čišćenje običajno Židovima, koji uzimahu po dva ili po tri vedra. Reče im Isus: Napunite sudove vodom! I napuniše ih do vrha. I reče im Isus: Zahvatite sad, i nosite kumu. I odnesoše.« (Iv. 2, 6.—8.)

Divne kreposti što se zbiše prigodom ovoga čuda. Krasna pokornost, kojom se sluge pokoravaju Isusu! Ništa ne pitaju za razloge, nego sve točno čine, što im zapovijeda Isus.

Divi se svemožnosti Isusovoj, kojom za čas pretvori vodu u vino, a da se vode ni dotakao nije. Raduj se, što imaš svemožnoga Spasitelja, koji može za čas srce, dušu tvoju očistiti, posvetiti, najčišćom ljubavlju Božjom i revnošću napuniti.

Kolika dobrota Isusova, koji za ono malo loša vina, što mu dadoše na svadbi, daje šest vrčeva najboljega vina.

Nastoj, da Isusa učiniš sebi dužnikom, tvoreći što više dobrih djela, trpeći i pateći za njega; jer on svakomu stostruko vraća i na ovoj zemlji.

Promisli krasne posljedice ovoga čuda!

Radost njegove preblažene Majke! Čvrstu vjeru učenika, da je Isus pravi Mesija, koji ima doći na svijet! Veselje i zahvalnost ženika, što mu Isus velikodušno pomože u velikoj neprilici, i što se ne osramoti pred svim gostima. Radost i veselje sviju prisutnih. Kako se kum divio vinu i hvalio ga! — Sv. Toma Akvinac veli (3 p. qu. 46. a. 6.), da što Bog na čudesni način proizvede, da je puno savršenije od onoga, što postaje prirodnim načinom. Vino u Kani, hljebovi u pustinji bili su puno bolji od naravskih. Razlog je tomu, jer nesavršenost stvari dolazi od drugotnih uzroka. Tako sv. Toma.

I tebi čini Isus mnoga dobročinstva puno veća, nego što učini na svadbi u Kani. Jesi li mu zahvalan? diviš li se njegovoj dobroti? svemožnosti? ljubiš li ga od srca?

U kolokviju zahvali Isusu, što očitova prvi put u javnom životu svom svoju svemožnost. Moli ga da i u tebi, kao u svojim učenicima probudi živu vjeru, pouzdanje i veliku ljubav. Odluči u čem ćeš danas pokazati, da ga zaista ljubiš, i moli ga za potrebitu milost s Očenašem i Zdravomarijom.

61.

ČETVRTAK: ISUS GONI IZ HRAMA TRGOVCE.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako raspaljen revnošću za svetost kuće Božje, oplete bič i goni trgovce i kupce iz predvorja hrama, govoreći: »Nosite to odavle i ne činite od doma Oca mojega kuće trgovačke!« (Iv. 2, 16.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam svetost kuće Božje, da se dostojno u njoj vladam i rado je pohađam, kako prorok govori: »Obradovah se, kad mi rekoše: hajdemo u dom Gospodnji.« (Ps. 121, 1.)

Razmatrat ćemo u 1. točki revnost Isusovu; u 2. kako Isus goni iz hrama trgovce; u 3. kakav je to znak?

1. TOČKA: REVNOST ISUSOVA.

»Revnost za dom tvoj izjede me.« (Iv. 2, 17.)

Isusova revnost za slavu Oca svoga bijaše golema, čista i ustrajna.

Isusova revnost bijaše ravna spoznaji njegovoj, kojom poznavaše veličanstvo, dostojanstvo i svetost Oca svoga. A ta spoznaja daleko natkrili spoznaju sviju stvorova. Tako i njegova revnost.

Mi se divimo revnosti Mojsijevoj, Ilijinoj, Elisejevoj, revnosti svetih apostola i mnogih drugih svetaca, koji su iz revnosti izveli čudnovata djela za slavu

Božju i život svoj žrtvovali, ali ta je revnost bila samo malena iskrica spram kraljevskog sunca, ako je usporedimo s revnošću Presv. Srca Isusova. Njegovo je Srce živo vrelo svakoj revnosti. Tamo je gorio prije oganj, što ga je poslije bacio u svijet i zapalio ga.

Što je revnost? Revnost je žar ljubavi, kojim se žrtvujemo za slavu Božju, podnosimo sve poteškoće za Boga, i pripravni smo i život svoj žrtvovati za njegovu slavu.

Kako je golema bila revnost Isusova, isto je tako i čista bila i ustrajna, sve dok na križu nije posve istrošila čovječju narav njegovu.

Uči se od Isusa žrtvovati se za slavu Božju, moli ga, da i u tebi zapali oganj revnosti.

2. TOČKA: ISUS GONI IZ HRAMA TRGOVCE.

»I načinivši kao bič od uzica izagna sve iz hrama, i ovce i volove; i mjenjačima prosu novce i ispremeta stolove.« (Iv. 2, 15.)

»Meni se među svim čudesima, veli sv. Jeronim, što je Isus učinio, ovo čini najčudnovatije, što je jedan čovjek, još tada prezren i ponižen, a poslije raspet, dok su proti njemu književnici i farizeji bješnjeli, uništio njihove dobitke, te udarcem jednoga biča izagnao toliko mnoštvo, stolove prevalio i slomio stolice i drugo učinio, što ne bi mogla izvesti ni ogromna vojska.«

Isus nas uči svojom revnošću veoma važnu i korisnu nauku.

Srce je svakoga kršćanina po nauku sv. Pavla hram Duha sv. Čišćenjem starozavjetnog hrama uči

nas Isus, da očistimo u sebi hram Duha Sv. — Treba da izbacimo iz njega zvjerad neurednih sklonosti; prodavače i kupce svjetovnih misli i čuvstava; moramo ga pretvoriti u kuću i hram molitve.

Zato je potrebno troje, hram treba da je čist; da vlada u njem tišina, i da bude uresen. — Moramo dakle srce svoje očistiti sakramentom pokore i skrušenjem. Treba da ga umirimo samozatajom i mrtvenjem naših neurednih nagnuća. Napokon treba da ga uresimo kršćanskim krepostima.

U takom ćemo hramu lako i rado doprinositi Bogu svaki dan žrtvu molitve. A tu će žrtvu Bog rado primiti od nas i dat će nam sve, što budemo molili u njega. »Uzlijeće molitva i silazi Božje milosrđe«, govori sv. Augustin.

Isus je silom, bičem izgonio prodavaoce i kupce. I ti moraš, ako hoćeš da srce svoje očistiš, silu upotrijebiti. Jer »kraljevstvo nebesko silu trpi i siledžije ga otimaju.« (Mat. 11, 12.)

Započni odmah danas čistiti svoj hram, osobito pomoću posebnoga ispitivanja savjesti.

3. TOČKA: »KAKAV NAM ZNAK POKAZUJEŠ, DA TO MOŽEŠ ČINITI?«

»A Židovi odgovarajući rekoše mu: Kakav nam znak pokazuješ, da to možeš činiti? Isus odgovori i reče im: Razvalite hram ovaj, i za tri dana ću ga podignuti.« (Iv. 2, 18. 19.)

Isus je ovim riječima: »Razvalite hram ovaj, i za tri dana ću ga podignuti« obećao čitav niz čudesa, što

oni zahtijevaše od njega, da opravda vanrednu revnost svoju.

Prvi je znak muka i smrt njegova, kojom će se razrušiti najsvetiji hram Presv. Trojstva. Veliko je čudo, što je Isus sa slavnom dušom — jer dušom svojom je od začeća svoga gledao i uživao Boga — spojio smrtno tijelo. — Zatim je čitav niz čudesa pokazao Židovima u muci svojoj: Kolika ljubav, dobrota, strpljivost, poniznost i sve kreposti u najvećoj mjeri!

Drugi je znak, što im je istim riječima obećao: svoje slavno uskrsnuće: »Za tri dana ću ga podignuti.« To je čudo, kojim je učvrstio sve djelovanje svoje među nama, a i sva svoja čudesa. Tim je dokazao svoje Božanstvo za sva vremena.

A kako je za se pobijedio i uništio smrt, tako je i za sva svoja otajstvena uda. Izbavlja nas od morske ribe, od đavla paklenoga, kako to učini s Jonom, po slavnom uskrsnuću, kojim će svaki uskrsnuti, koji u nj vjeruje, i koji je s njim sjedinjen posvećujućom milošću.

Hoćeš li da budeš dionik slavnoga uskrsnuća Isusova, moraš dopustiti, da ti razruše hram tvoga zemaljskoga života: poniženjem, kršćanskom samozatajom, prezirom i drugim križevima, što se nalaze u nasljedovanju Kristovu.

U kolokviju moli od srca Isusa, da ti udijeli milost, da obljubiš i nosiš njegov križ; jer to je jedino jamstvo slavnoga uskrsnuća s Isusom.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

ISUSOVA BESJEDA NA GORI.

62.

PETAK: O DUHOVNOM SIROMAŠTVU.

1. PREDVJ.: Predstavi si veličanstvenu osobu Sina Božjega, vrhovnog Naučitelja svijeta, i duhom prisutan slušaj pozorno, kako govori, otvorivši božanska usta svoja: »Blago siromašnima duhom; jer je njihovo kraljevstvo nebesko.« (Mat. 5, 3.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam krasotu i korist duhovnoga siromaštva; ojači me, da svom silom težim za njim.

Razmatrat ćemo u 1. točki što je duhovno siromaštvo; u 2. kako je Isus ljubio duhovno siromaštvo; u 3. nagradu duh. siromaštva.

1. TOČKA: ŠTO JE DUHOVNO SIROMAŠTVO?

»Blago siromašnima duhom.« (Mat. 5, 3.)

Kod svakoga od osam blaženstva uvažimo troje. Prvo, što je dotično blaženstvo? drugo primjer Isusov, kojim potvrđuje to blaženstvo; treće nagradu, što nam Isus obećaje, budemo li prema tom život svoj uredili, a i kaznu, bude li nam život u opreci s dotičnim blaženstvom.

Što je duhovno siromaštvo? Duhovno je siromašan, koji srcem ne prijanja uz prolazna dobra. Duhovno siromaštvo po časnom Ljudevitu de Ponte sadržaje ovih pet stupnjeva: Na prvom je stupnju onaj, koji je pripravniji prije sve izgubiti što ima, nego li Boga uvrijediti. Na drugom je onaj, koji je ponukovanjem Duha Sv. Isusa radi sve ostavio, da ga na-

sljeduje. Na trećem je stupnju duhovnoga siromaštva onaj, koji nije ohol, koji ponizno misli o sebi, o svojim sposobnostima; koji ne želi, da ga drugi poštuju, hvale, ljube, nego sve to prezire. Na četvrtom je stupnju onaj, koji rado podvrgava volju i sud svoj tuđoj volji i sudu, popuštajuć u svim dopuštenim stvarima. Peti je i najviši stepen duhovnoga siromaštva, da iz svega srca iskreno priznam, da su svi naravski i vrhunaravski darovi što imam od Boga, bez koga bih propao u ništa.

Promislivši ovo pet stupnjeva, stidjet ću se, što ih ne nalazim u sebi. Molit ću se iz svega srca Spasitelju, da me podigne postepeno do savršenosti duhovnoga siromaštva, što nam je preporučio; a i sam ću s milošću njegovom odmah danas započeti, budeć često čuvstva straha i čvrste odluke protiv svakoga grijeha, i ljubav prema poniznosti.

2. TOČKA: KAKO JE ISUS LJUBIO DUHOVNO SIROMAŠTVO?

»Naučite se od mene, jer sam krotak i ponizan srcem.« (Mat. 11, 29.)

Isus je sjajnim primjerima kroz cijeli život svoj preporučivao duhovno siromaštvo. Rodi se od siromašne Djevice u štalici; počiva u jaslicama. U siromaštvu sprovede cijeli život svoj. Prebiva sa siromašnom Majkom i drvodjelcem othraniteljem. Pridruži mu se i sam i pomaže mu kao drvodjelac.

U javnom životu svom živi od milostinje bez kuće i ognjišta. A tko bi si mogao i u mislima predstaviti

kako mu čisto bijaše Presv. Srce i od najmanje sjene pohlepe za zemaljskim dobrima!

Najsavršeniji je uzor poniznosti i blagosti. Odreče se svoje volje: »Siđoh s neba ne da činim volju svoju, nego volju onoga, koji me posla.« (Iv. 6, 38.)

Sve štogod je imao kao čovjek, sve je Bogu pripisivao: »Zaista, zaista vam kažem: Sin ne može ništa činiti sam od sebe, nego što vidi da Otac čini.« (Iv. 5, 19.)

I u samoj smrti je pokazao veliku ljubav k siromaštvu. Htio je da gol umre na križu. Siromaštvo je stavio za uvjet, bez kojega nitko ne može biti njegov nasljedovatelj: »Tako dakle svaki od vas, koji se ne odreče svega, što ima (barem srcem), ne može biti moj učenik.« (Luk. 14, 33.)

O, predragi Spasitelju moj, koji si mi dao tako sjajne primjere siromaštva, udijeli mi i milost, da srce svoje otkinem od svega, od čega će me smrt skoro otkinuti. Daj, da jedino čeznem za onim blagom, što će mi na vijeke ostati, a što ću si steći ljubeći i vršeći duhovno siromaštvo.

3. TOČKA: NAGRADA DUHOVNOG SIROMAŠTVA.

»Jer je njihovo kraljevstvo nebesko«. (Mat. 5, 3).

Ogromna je nagrada duhovnog siromaštva! Ni sam Bog ne može veće nagrade dati, nego što je obećao duhovnom siromaštvu, jer to je samo kraljevstvo nebesko.

Usporedi one malenkosti i sitnice od kojih otkidaš srce svoje, ili što uistinu ostavljaš s onim dobrom, što ti obećaje sam Bog! Kolika je mudrost slijediti, prigrliti duhovno siromaštvo!

Usporedi vrijeme, dokle bi uživao to dobro kojega se Boga radi odričeš, s čitavom vječnošću, kroz koju ćeš prebivati u kraljevstvu nebeskom, i usplamti svim srcem za duhovnim siromaštvom.

Promisli zatim i onu nagradu, kojom Bog nagrađuje dragovoljno siromaštvo već u ovom životu. A to je po svjedočanstvu sv. Pavla: mir i radost u Duhu Sv., što uistinu samo siromasi duhom uživaju.

Promisli kaznu, kojom prijeti Isus bogatašima: »Teško vama bogatima, jer imate utjehu svoju«. (Luk. 6, 24.)

Teško, jao dovikuje sam Bog onima, koji ne će barem srcem da se odreku bogatstva, i da prigrle duhovno siromaštvo! Utjeha, što je bogatstvo daje, časovita je, ne proteže se preko međa ovoga života. A i za ovaj kratki život koliko zadaje briga, jada, nesreće, zavisti i takmenja; a na svršetku slijedi, čim Sin Božji prijeti: vječiti »jao«, »teško«.

Duhovno siromaštvo sačinjava bît kršćanske vjere. Jer Krist Gospodin zato dođe na svijet, da nam otkine misli, srce i dušu od zemaljštine i upravi k Bogu. A to je duhovno siromaštvo. Na to nas potiče sve, što je Isus za nas učinio, i što je Crkvi svojoj zapovjedio, da nastavi u njegovo ime do konca vijeka.

U kolokviju moli od srca Isusa, da shvatiš krasotu duhovnog siromaštva. Da te okrijepi, te svom silom težiš za tom krasnom krepošću što nam Isus na prvom mjestu preporuči između svih blaženstva. Odluči, što ćeš odmah danas učiniti i moli za milost. Dovrši s Očenašem i Zdravomarijom.

63.

SUBOTA: »BOŽJA MAJKO ČASNA«.

1. PREDVJ.: Predstavi si uzvišenu osobu Majke Božje, Bl. Dj. Mariju u nebu, kako je štuju svi anđeli i sveci.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam što većma visoko dostojanstvo i svetost Majke Božje; okrijepi me, da nasljedujem njezine kreposti i da je od srca štujem kao svoju Majku!

1. točka: Marija je mati Božja; 2. povlastice njezina materinstva; 3. pravo, što Marija ima na nas, zato jer je mati Božja.

1. TOČKA: »BOŽJA MAJKO ČASNA«.

»Evo zatrudnjet ćeš i rodit ćeš sina, i nadjeni mu ime Isus«. (Luk. 1, 31.).

Sveta Crkva uči i ispovijeda od svoga postanka da je Bl. Dj. Marija prava mati Božja. Protivnu je krivnju Nestorijevu osudila na efeškom saboru početkom petoga vijeka na silnu radost i odobravanje svega kršćanskoga naroda. Jer rodila je Isusa, pravoga Boga i čovjeka.

U otajstvu utjelovljenja vjerujemo, da je druga božanska osoba primila pravu čovječju narav; a tu narav je primila i rodila se od Bl. Dj. Marije, tako te je jedna ista osoba Sin Boga Oca od vijeka, i ujedno Sin Bl. Dj. Marije u vremenu. Kako je dakle Sin Boga Oca pravi Bog, tako je i Sin Bl. Dj. Marije pravi Bog i tako je Marija prava mati Božja.

Za pravu Majku Božju su držali Mariju i kao takvu je štovali sami apostoli; a za njima svi kršćani kroz sve vijekove sve do dana današnjega. To svjedoči cijelo Bogoslužje i život sv. katoličke Crkve; to njezine molitve, kojima se mole svi kršćani tokom kršćanskih vijekova.

Iz najvišeg dostojanstva Bl. Dj. Marije slijedi i njezina vanredna moć kod Boga. Krist Gospodin je prvo svoje čudo, što je tvorio u Kani, učinio na molbu Majke svoje. Tim nam je dao na znanje, neka mu se po Mariji utječemo. — Divi se uzvišenom dostojanstvu Bl. Dj. Marije. Štuj je svim srcem. Utječi joj se u svim napastima, a i u radostima!

2. TOČKA: POVLASTICE MATERINSTVA BL. DJ. MARIJE.

»**Evo djevica će začeti i poroditi sina.** (Isai. 7, 14.)

Marija je postala majkom, a da 1. nije nikada upoznala muža. 2. i kao majka je neoskvrnjena djevica: »Evo djevica će začeti i poroditi sina« navijesti unaprijed Duh Sv. na usta prorokova. 3. Marija je začela sudjelovanjem Duha Sv. — 4. Nije očutjela nikakvih posljedica, što majke u prirodnom redu trpe u porodu i poslije poroda.

Marija je porodila Isusa bez boli i bez ozliježenja svoga djevičanstva. Jer Isus iziđe iz utrobe Djevice kao što prodire zraka sunčana kroz staklo, a da ga ne razbije. Ovu prispodobu upotrebljuje sv. Jeronim, gdje govori, da je Marijino djevičanstvo neozliježeno ostalo i poslije poroda. Dapače je porodom Sina Božjega na vanredni način posvećeno djevičanstvo Majke Božje.

Sv. Bernardo se najvećma divi ovoj povlastici Marijinoj, što je majka i ujedno djevica. Jer sve drugo, kako veli, što ima Marija, imaju i drugi sveci Božji, premda nema nijedan u toj mjeri, u kojoj je Bog Mariji dao sve kreposti. Ali u tom što je Majka i Djevica, nema nikoga slična.

To je samo njezina povlastica.

Divi se vanrednoj povlastici preslavne Majke Božje i čestitaj joj dubokom poniznošću na toj povlastici i moli je da ti isprosi silnom svojom moću od Sina svoga obilnu pomoć proti svim nečistim napastima.

Bog nas ujedno uči tom povlasticom djevičanstva, što je čudom očuvao i posvetio u svojoj Majci kako mu je mila krepost čistoće a odurna i najmanja nečistoća.

Zato nije trpio ni najmanje nečistoće na svojim pravednicima. Zabranjuje i nečiste šale, kako sv. Pavao apostol piše, kršćanima. U sv. Crkvi Kristovoj ne bi smjeli biti osim samo čisti. Ili djevice, ili čisti u ženidbenom staležu.

Ispitaj se, kako paziš na ovu, tako potrebnu i Bogu milu krepost. Odluči, da ćeš izbjegavati i sjenu nečistoće i zaprosi za to pomoć u Majke Božje.

3. TOČKA: PRAVO MAJKE BOŽJE NA NAS.

»**Na uzdisaje matere svoje ne zaboravi**«. (Crkv. 7, 29.)

Marija je kao prava mati Božja stekla velika prava na sve ljude; napose pako na kršćane. Jer nam rodi i othrani Spasitelja. U velikom djelu našega otkupljenja imala je orijaški dio. Sve što je Spasitelj za nas trpio i patio u duši i tijelu, to je sve i Marija pretrpjela u duši svojoj.

Marija je svojim mukama i žalostima, što je podnosila kroz cijeli život svoj, zaslužila svemu svijetu nepojmljivih milosti i nebeskih darova. Presvetim primjerom svoga života postala je uz Isusa Krista najsavršenijim uzorom svemu svijetu u svim krepostima. Svojim silnim molitvama odvraća pravedne i zaslužene kazne Božje od svega svijeta; isprosiva nam od Boga sve milosti, što su nam potrebne, da se spasimo.

Marija je apostolima mnogo priopćila iz života Isusova; bila im je svojim molitvama i primjerom najjače uporište u apostolskoj službi.

Prvim je kršćanima bila prava Majka. Oko Marije su se kupili kao pčele oko svoje matice. Ona ih je tješila i hrabrila u progonstvima za svetu vjeru. U njoj su gledali živo sv. Evanđelje, sve kreposti što ih je učio Isus. Ona im bijaše tješiteljica, savjetnica, posrednica kod Boga, njihova utjeha i radost; riječju ona im bijaše prava Majka.

Promisli ove i mnoge druge razloge i prava, što je Marija i na te stekla i zaključi odovud, što si dužan Bl. Dj. Mariji. Nastoj da joj se odužiš srdačnom ljubavlju, iskrenim i dubokim štovanjem, a osobito vjernim nasljedovanjem njezine poniznosti i drugih sjajnih kreposti.

U kolokviju zahvali od srca Majci Božjoj na svemu, što učini za te i za sav rod ljudski. Moli je, da se moli za te i za sve kršćane; da ti pomogne, te si stečeš pravu kršćansku poniznost, jer onda ćeš napredovati i u svim drugim krepostima. Izmoli: Zdravo Kraljice!

ČETVRTI TJEDAN PO BOGOJAVLJENJU.

64.

NEDJELJA: KAKO JE ISUS UTIŠAO OLUJU I MORE.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako spava na lađi, umoran od truda za naše spasenje. Oluja velika uzburka more, a učenici se prestrašiše i probude Isusa, koji im reče: »Što ste strašljivi, malovjerni? Tada ustavši zapovjedi vjetrovima i moru, i postade tišina velika«. (Mat. 8, 26.)

2. PREDVJ.: Isuse, prosvijetli me, da se u svim napastima i nevoljama svoga života tebi utečem velikim pouzdanjem; okrijepi me, da s tvojom pomoću sve svladam.

Razmatrat ćemo u 1. točki što znači san, lađa, oluja? u 2. što nam treba za oluje činiti? u 3. tko je, koga vjetrovi i more slušaju?

1. TOČKA: ŠTO ZNAČI SAN, LAĐA, OLUJA?

»Kad uđe u lađicu, pođoše za njim učenici njegovi. I gle, oluja velika postade na moru tako, da se lađica pokri valovima; a on spavaše«. (Mat. 8, 23, 24.)

Sv. Ivan Zlat. daje razlog, zašto Isus dopusti oluju na moru. »Da velikane svijeta — apostole — vje-

žba napastima i strahom«. Jer tumači: Sv. Oci i drugi pisci nazrijevaju u lađi i oluji sv. Crkvu Kristovu, ili dušu pojedinih vjernika. U Crkvi svojoj prebiva Isus i onda, kad ne ćutimo njegove prisutnosti, kada, rekli bismo, spava. Isto tako i u duši pravednika. Prisutan je Isus i onda, kad se diže oluja, valovi napasti; kad nam se duša napuni gorkošću; tminama, neustrpljivošću; Isus za sve to zna, on gleda sve to.

Sjeti se živo ove istine u napastima i nevoljama, jer to će te ohrabriti i veoma utješiti.

A zašto dopušta Isus oluji i buri da navale na našu lađicu? Da se vježbaš i rasteš u vjeri, ufanju i poniznosti; da te sve to većma očisti od grijeha, od mlitavosti; da se revnije utječeš Bogu. Kako bura zrak, tako čiste napasti dušu, ako im se opreš, osobito odmah na početku.

Ispitaj se, kako se obično vladaš u napastima.

2. TOČKA: ŠTO NAM TREBA ZA OLUJE ČINITI.

»I pristupivši k njemu učenici njegovi, probudiše ga govoreći: »Gospode, izbavi nas, izgibosmo! A Isus im reče: Što ste strašljivi, malovjerni?« (Mat. 8, 25, 26.)

Učenici nam Isusovi daju krasan primjer, što nam treba činiti u svakoj pogibli. Treba nam se Bogu moliti; živom vjerom i pouzdanjem predstaviti mu svoje napasti i nevolje. Ovo je tako jednostavno sredstvo, da nas sama narav i slabost naša na to upućuje. Ipak ako se ispitamo, kako obično postupamo u napastima, uvjerit ćemo se, da prije svagdje tražimo pomoći, nego li u Boga, koji nam jedino može pomoći. I to je razlog, zašto tako često podlegnemo u napastima.

Samo su u jednu pogrješku pali učenici, a to im i predbacuje Isus: »Što ste strašljivi, malovjerni?« Nije im vjera bila dosta jaka, te zato ni pouzdanje u Isusa. Oni su vjerovali u svemožnost Isusovu, ali se nijesu sjećali i vjerovali u njegovo sveznanstvo; jer mišljahu, da Isus ne zna za pogibao u kojoj se nalaze, te zato ga »probudiše«.

Isus je prije utišao oluju u njihovoj duši: strašljivost i malovjernost, zatim učini, za što ga zamoliše.

Evo, što će te spasiti u svakoj oluji, dok ploviš na moru ovoga života: Molitva prožeta živom vjerom u svemožnost Božju, koji je prisutan u svakoj pogibli.

Zato govori sv. Bernardo: »Kad bjesni svijet, kad škriplje neprijatelj, kad se digne put proti duhu, u tebe se uzdam. Jer tko se je osramotio, koji se u te uzdao?«

Abraham se je uzdao u Boga, da će umnožiti njegovo potomstvo, sve ako i zadnjega sina svoga žrtvuje Bogu. Zato se i odazva zapovijedi Božjoj s najvećom pripravnošću i pokornošću. I nije se prevario.

Ne ćeš se ni ti nikada prevariti, kad svoje pouzdanje staviš u Boga, ništa ne sumnjajući da će ti pomoći.

3. TOČKA: TKO JE, KOGA SLUŠAJU VJETROVI I MORE?

»Tada ustavši zapovijedi vjetrovima i moru, i postade tišina velika«. (Mat. 8, 26.)

Divi se svemožnosti Isusovoj i reci s onim ljudima, koji su s drugih lađa gledali ovo neobično čudo: »Tko je ovaj, da ga slušaju vjetrovi i more?« (Mat. 8, 27.) I odgovori duši svojoj štogod znaš o Isusu velika, divna i slavna, i znaj, da je sve to daleko ispod one istine, što Isus uistinu jest.

Promisli, kako se točno pokoravaju Isusu nerazboriti stvorovi: vjetrovi i more i stidi se, što ti, komu je Bog razum dao, da njim spoznaš Boga, pa ipak mu se ni izdaleka ne pokoravaš tako, kako mu se pokoravaju nerazboriti stvorovi u cijelom svemiru.

»I postade tišina velika«. Sv. Jeronim govori: »Svi stvorovi ćute Stvoritelja, i što je kod nas nećutljivo, njemu je ćutljivo. Velika je sila, jer velikom silom postaje velika tišina«.

Sv. Beda ovako tumači cijeli ovaj događaj: Lađa je sa jarbolima drvo križa, kojim otkupljeni isplivali smo iz valova ovoga svijeta u luku nebeske domovine. Ulaze i učenici, jer rekao je: Ako tko hoće da za mnom pođe, neka uzme križ svoj itd. Zaspa Krist za vrijeme svoje muke. Postade oluja, to jest progonstvo, što uspiri đavao. Probude Gospodina učenici, kojega smrt vidješe, želeći njegovo uskrsnuće. Ustade brzim uskrsnućem, ukori vjetar, t. j. oholost đavla; utiša oluju, t. j. skrši napadaj Židova; ukori učenike, jer im predbaci njihovu nevjernost poslije svoga uskrsnuća«.

U kolokviju moli Isusa da ti sve to većma oživi vjeru, ojača ufanje i uspiri goruću ljubav, da se u svim svojim napastima k njemu utečeš, i u svim nevoljama i potrebama vlastitim i općim u njega tražiš pomoć s velikim pouzdanjem i ustrajnošću. Jer Isus jedini može ti pomoći i po neizmjernoj dobroti svojoj hoće da ti pomogne. Da te što prije usliši, moli ga po presl. Majci njegovoj. Izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

65.

PONEDJELJAK: O BLAGOSTI.

1. PREDVJ.: Predstavi si utjelovljenu blagost, Isusa, kako na gori okružen od apostola i učenika govori: »Blago krotkima, jer će naslijediti zemlju«. (Mat. 5, 4.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam kako je mila krepost, blagost; okrijepi me, da ozbiljno težim za njom.

Razmatrat ćemo u 1. točki što je blagost? u 2. blagost Isusovu u 3. kakvu nagradu obeća Isus krotkima?

1. TOČKA: ŠTO JE BLAGOST ILI KROTKOST?

»Blago krotkima«. (Mat. 5, 4.)

Blagost je spremnost, kojom lako ugušimo navalu srdžbe. Ima tri stupnja. Prvi je, da toliko ugušimo navalu srdžbe i uzrujanost srca, da pri tom ne izgubimo vanjski i nutarnji mir. — Drugi je stupanj, da smo ljubezni i ugodni u govoru i načinu općenja s bližnjima. — Treći je i najsavršeniji stupanj blagosti, da ne samo ne vraćamo zlo zlim, kad nas tko uvrijedi,

nego da prezir i nepravdu mirno podnosimo i onda, kad bismo se mogli pravedno oprijeti; da ispričavamo one, koji su nas uvrijedili; Boga za njih molimo, da im oprosti.

Tko želi da postigne krasnu krepost blagosti, mora je vršiti u spomenutim stepenima prema svima. Prema starijima i mlađima, prema jednakima i nižima u svakoj prilici, hoće li da postigne nagradu, što Isus obeća blagima.

Kako se odmah na prvi pogled vidi, ova krepost sadržava krasan i visok stepen kršćanske savršenosti. Već svojom ljepotom se preporučuje svima, sve da je i nije Spasitelj svim ljudima preporučio i obećao velike nagrade blagima.

Ispitaj se, da li se vježbaš u ovoj tako krasnoj, Bogu i ljudima miloj kreposti. Odluči, da ćeš odmah danas ugušiti svaku srdžbu u svom srcu i čuvstva osvetljivosti.

2. TOČKA: BLAGOST ISUSOVA.

»Naučite se od mene, jer sam krotak ... srcem«. (Mat. 11, 29.)

Divan primjer blagosti dade Isus svemu svijetu. Čitavo mnoštvo naroda je povukao za sobom milinom i blagošću svojom. Upravo je kraljevao blagošću svojom nad svim ljudima koji su ga vidjeli.

Duh Sveti je već unaprijed o Isusu prorekao po Isaiji proroku, da će biti blag. Riječi Isaije proroka navađa sv. Matej: »Ne će se svađati, ni vikati, niti će tko čuti po ulicama glasa njegova; trske stučene

ne će prelomiti i stijenja, što se dimi, ne će ugasiti«. (Mat. 12, 19. 20.)

Isus, pošto nam je dao u životu svom najsjajnije primjere krotkosti, još nam napose preporuča blagost, kao krepost osobitu Srca svoga: »Naučite se od mene, jer sam krotak srcem«.

U muci su Isusovoj sve kreposti sjale na najuzvišeniji način, al' osobito njegova blagost i krotkost. Isaija je već unaprijed ističe i prispodobama je opisuje. Veli, da će biti kao ovca, koja se vodi na klanje; i kao jagnje, što strigu, a ni jedno ni drugo ne otvara usta svoja, niti se opire.

Sv. Ivan Klimak hvali krepost blagosti slijedećom izjavom: »Blagost je pomoćnica pokornosti, voditeljica vjerskih zadruga; krotiteljica bijesnih; tjera srdite; učiteljica radosti; nasljednica Kristova; svojina nebeskih; veriga đavla; štit protiv gorkosti i ljutine srca. U srcu blagih počiva Gospodin. A duša nemirna gnijezdo je đavla. Blagi će posjedovati zemlju ili bolje rekav gospodovat će na zemlji; a bijesni će biti istjerani iz zemlje svoje«.

Da se i nemaš nadati nikakvoj nagradi blagosti radi, sam divan primjer Krista Gospodina i krasota blagosti treba da te skloni na to, da svim srcem težiš za tako divnom krepošću.

Zahvali Isusu, što nas nauči blagost riječju i primjerom svojim. Moli ga, da ti pomogne, te blagost sve to većma upoznaš i osobito da je sve to većma prisvojiš. Guši svaku srditost i osvetu u srcu svom, čim je opaziš. Moli se za svoje uvreditelje i kad se pruži prilika učini im dobro.

3. TOČKA: KAKVU NAGRADU OBEĆA ISUS KROTKIMA?

»Jer će naslijediti zemlju«. (Mat. 5, 4.)

Koja i kakva je to zemlja, što obeća Isus krotkima za nagradu? Sv. Bernardo veli, da je to naše vlastito srce. Jer blagi imaju u svojoj vlasti srce svoje, dok nad srcem srditih i osjetljivih vladaju strasti. Zato krotki posjeduju i dušu svoju, i u duši svojoj samoga Duha Sv., koji kao krotki golub rado stanuje u onima, koji su mu slični.

Krotki posjeduju i zemlju, srce bližnjega svoga, kako to tumači sv. Ivan Zlat.; jer blagošću svojom svakoga privlače, svaki ih štuje i ljubi.

Zemlja napokon, što Isus krotkima obećava, jest kraljevstvo nebesko. Objava Božja često puta zove kraljevstvo nebesko zemljom, zemljom živućih. Tako David: »Krotki će naslijediti zemlju, i naslađivat će se množinom mira«. (Ps. 36, 11.)

Sv. Ivan Zlat. govori: »Ništa nije silnije od blagosti. Jer kao što raspaljenu lomaču voda ugasi, tako i dušu raspaljenu umiri blaga riječ«. Zato će blagi, veli isti, posjedovati zemlju, jer toliko njiva imaju, koliko ljudskih srdaca, osobito onih, koji ljube Evanđeosku blagost.

Promisli i na proklestvo što strastvene, srdite i osvetljive ljude muči već na ovoj zemlji. Nikad mira ne uživaju u svom srcu; svako ih izbjegava; a čeka ih vječno proklestvo.

Način kojim se postizava blagost jest prvo: da često promišljamo o dostojanstvu i koristi blagosti; o sramoti i šteti srdžbe i osvetljivosti. Drugo, kad si

srdit ne reci i ne čini ništa, dok srdžbe u srcu nijesi utišao. Klemens Aleks. govori, da je Atenodor ovaj savjet dao Cesaru Augustu, da kad je srdit ništa ne rekne i ne čini, prije nego što izbroji alfabet. Treće, budi velikodušan. Cesar August je prezirao klevetnike, veleć: U slobodnoj državi, treba da su slobodni jezici. Četvrto i poglavito je sredstvo, da često misliš na blage i krotke, a osobito na Isusa Krista, kako je blag bio i u muci i u smrti svojoj.

U kolokviju uteci se Isusu i moli ga za blagost. Reci više puta preko dana: Isuse, blaga i ponizna Srca, učini srce moje po srcu svome!

Na koncu izmoli: »Dušo Kristova posveti me!« itd.

66.

UTORAK: O ŽALOSTI.

1. PREDVJ.: Predstavi si veličanstvenu osobu novoga Naučitelja svijeta kako skroz protivnu nauku propovijeda od one, što je svijet dosada čuo: »Blago onima, koji plaču; jer će se utješiti«. (Mat. 5, 5.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da upoznam korist ove kreposti; udijeli mi milost skrušenja!

Razmatrat ćemo u 1. točki kakovo je blaženstvo žalost? u 2. Kako se je Isus žalostio na zemlji? u 3. kako će Bog žalosne nagraditi?

1. TOČKA: KAKOVO JE BLAŽENSTVO ŽALOST?

»Blago onima, koji plaču«. (Mat. 5, 5.)

Ovo blaženstvo sastoji se u žalosti; u plaču duše. Očituje se u tom, da se uklanjamo ne samo svakom nedopuštenom veselju i zabavi, nego često i dopuštenima.

Zatim da se žalostimo, kajemo za svoje vlastite grijehe, ne samo zato, što su nama naškodili, nego osobito zato, što smo njima uvrijedili neizmjerno veličanstvo Božje. »Oči moje liju potoke, zato što ne čuvaju zakona tvojega«. (Ps. 118, 136.)

Treće, očituje se ova krepost u oplakivanju tuđih grijeha, ne samo što škode drugima, nego osobito što se njima Bog vrijeđa. Četvrto, u oplakivanju svoga progonstva, što daleko od nebeske domovine i uživanja Boga čamimo prognani u ovoj suznoj dolini. Treba zato da se često molimo sa sv. Prorokom: »Suze su mi hljeb dan i noć, kad mi svaki dan govore: gdje je Bog tvoj?« (Ps. 41, 4.)

Ovu je svetu žalost i plač Duh Sv. i u starom zavjetu budio i uzdržavao osobito po svetim prorocima; a vrhovni Naučitelj svijeta, Isus Krist svečano ju je uvrstio među osam blaženstva.

Ispitaj se, da li se barem onda od srca kaješ i liješ barem duhovne suze za svoje grijehe, kada stupaš k svetom sakramentu pokore, što je za oproštenje grijeha neophodno potrebno? Krist Gospodin govori: »Ako ne činite pokore, svi ćete izginuti«. (Luk. 13, 3.) Zato nastoj, da se uvijek od srca skrušiš i kaješ, kad stupaš k sv. sakramentu pokore. A nastoj, da si stečeš i krepost pokore, zato probudi često pokajanje za svoje grijehe.

2. TOČKA: KAKO SE JE ISUS ŽALOSTIO NA ZEMLJI?

»I kad se približi, ugleda grad i zaplaka nad njim«. (Luk. 19, 41.)

Isus nam ostavi divan primjer, kako nam se treba žalostiti za grijehe i uvrede veličanstva Božjega.

Sv. Basilije veli o Isusu, da nije nigdje čitao, da bi se Isus smijao, ali znamo, da je često puta plakao. Plakao je jamačno u jaslicama, kad je osjetio zimu u štalici. Plakao je nad umrlim Lazarom. A kad je ugledao grad Jerusalem »zaplaka nad njim«.

Sv. Pavao, opisujuć Isusovu veliko-svećeničku osobu, govori o njem: »On je u vrijeme smrtnoga svojega života prikazao prošnje i ponizne molitve onomu, koji ga je mogao izbaviti od smrti, s vikom velikom i suzama, te bi uslišan za svoju smjernost. (Hebr. 5, 7.)

Prije nego je započeo javni život, učini najstrožu pokoru kroz četrdeset dana i noći. Niti je jeo niti je pio, nego moleći se najuzvišenijom molitvom, podnosio je sve nepogode pustinje, stanujuć među zvijerima, kako sv. Marko piše.

Kad je započeo gorku muku, ronio je krvave suze u izobilju na gori Maslinskoj za grijehe svega svijeta. Žalost mu je tako golema bila, kako mnogi sveci govore, da bi jedna kapljica od te žalosti dostatna bila, da usmrti sve razumne stvorove.

Jamačno je Isus i na križu prolijevao nježne i gorke suze, i prikazivao svom Ocu nebeskom za naša grješna veselja.

Zar da te ne povuče tako svet i uzvišeni primjer Sina Božjega, te ga nasljeduješ u srdačnoj žalosti i plaču za svoje i tuđe grijehe? Podaj barem neku zadovoljštinu uvrijeđenom Božjem veličanstvu, koji ga danomice vrijeđaš!

Sv. Makarije bi često govorio svojima: »Plačimo, braćo, i neka izvode oči naše suze, prije nego što odemo odovud tamo, gdje će suze paliti naša tjelesa. I svi proplakaše«. Jer nas suze ovdje peru, a poslije smrti peku.

Suza je tako dragocjena, veli sv. Bernardo, da je samo za grijehe treba lijevati. Probudi često pokajanje za svoje grijehe.

3. TOČKA: KAKO ĆE BOG ŽALOSNE NAGRADITI?

»Jer će se utješiti«. (Mat. 5, 5.)

Žalosni će se utješiti često u ovom životu, a za vazda u životu vječnom, gdje će, kako Isaija govori: »Vječna radost biti nad glavom njihovom, dobit će radost i veselje, a žalost i uzdisanje bježat će«. (Is. 35, 10.)

Sama nas skrušenost na vanredni način tješi, i ako ima prave utjehe, nalazi se u duši pokornika. Svjedoči to sam Duh Sv. u knjizi poslovica: »Srce, što poznaje gorkost duše svoje, u njegovu se radost ne miješa tuđinac«. (Prov. 14, 10.)

Sv. Jeronim, opisujuć smrt sv. Paule, kliče: »Sretne li promjene stvari! plakala je, da se uvijek smije; nije uvelike cijenila jezero skrušenja, da nađe izvor Gospodina; kostrijetom se je odijevala, da se sada zaodjene bijelim haljinama i da govori: Razdero si kostrijet moju i obukao si me veseljem. Pepeo je jela kao kruh i pilo je sa suzama miješala, govoreć: Bijahu mi suze moje kruh danju i noću, da se navijeke hrani kruhom anđeoskim i da pjeva: Okusite i vidite, kako je sladak Gospodin«.

Bog sam će otrti suze iz očiju onih, koji se žaloste, što su njega uvrijedili, i uvest će ih u kraljevstvo, gdje više ne će biti ni tuge, ni jauka, ni boli.

Može li biti veće utjehe od one, što je sam Bog obećaje i daje tužnima! Plač i tuga su izvor pravoga i vječnoga veselja po obećanju Božjem.

Promisli, čim se prijeti Bog onima koji se podaju prekomjernom i ludom veselju. »Teško vama, koji se smijete sada, jer ćete tugovati i plakati«. (Luk. 6, 25.) A označuje Isus ovim onaj plač, što će navijeke trajati u paklu. »Ondje će biti plač i škrgut zubâ.« (Mat. 8, 12.)

U kolokviju moli Isusa, da ti udahne pravi duh pokore, što su svi kršćani uvijek držali za pravi duh kršćanski. Sveti sabor tridentski veli zato, da život kršćanâ, treba da je život pokore. — A živjet ćeš i ti tim duhom, budeš li sve to većma napredovao u spoznaji Boga. Jer onda ćeš rado činiti pokoru, što si neizmjerno veličanstvo njegovo često uvrijedio. Učini odluku i izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

67.

SRIJEDA: BLAGO ONIMA, KOJI GLADUJU I ŽEĐAJU PRAVDE.

1. PREDVJ.: Predstavi si živo na brdu Isusa, koji je donio pravdu na zemlju, kolikim žarom srca svoga govori: »Blago onima, koji gladuju i žeđaju pravde; jer će se nasititi«. (Mat. 5, 6.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., otvori mi oči da dobro upoznam ovo blaženstvo; nadahni mi volju jakošću i stalnom željom za svakom pravdom Božjom.

Razmatrat ćemo u 1. točki, što će reći gladovati i žeđati pravde? u 2. kako je Isus gladovao i žeđao pravde? u 3. kako će Bog gladne i žedne za pravdom nagraditi?

1. TOČKA: ŠTO ĆE REĆI GLADOVATI I ŽEĐATI PRAVDE?

»Blago onima, koji gladuju i žeđaju pravde«. (Mat. 5, 6.)

Pravda je volja Božja. Zato željeti u svem i uvijek ispuniti volju Božju, kao što želi glad i žeđu svoju utišati gladan i žedan, reći će gladovati i žeđati pravde.

Prvo dakle oni gladuju i žeđaju pravde, koji vazda i tako vrše svoje dužnosti spram Boga, bližnjega i svoga staleža u svakoj zgodi i nezgodi, u napasti i utjehi, kako gladan i žedan zadovoljava svoju potrebu, i to samo zato, jer je to volja Božja.

Drugo gladuju i žeđaju pravde, koji čeznu za krepostima za se i za sav svijet. Koji su pripravni sve podnijeti, samo da se širi i uzdrži slava Božja u svijetu.

Treće, žeđati pravde reći će čeznuti za Isusom, za njegovim tijelom i krvlju, za njegovom utjehom, za što češćim općenjem s Isusom u molitvi i razmatranju.

Napokon znači žednjeti za krunom vječnoga života poput sv. Pavla: »Želim umrijeti i biti s Kristom«. (Phil. 1, 23.) I opet: »Tko se združi sa Gospodinom, jedan je duh.« (1. Kor. 6, 17.) Jer Krist je naša mudrost, svetost i otkupljenje.

Stidi se, što češće i većma gladuješ i žedniš za tjelesnom, prolaznom hranom, nego za Isusom, za njegovim presv. tijelom i krvlju; za općenjem s Isusom u molitvi i promišljanju i uopće za duhovnim stvarima. To je zato, jer premalo poznaš Isusa. Sv. Pavao dok ga još nije dosta poznavao, progonio ga je; a kad ga posve upozna, želio je za Isusa biti izopćen. Moli Majku Božju, da ti isprosi što veću spoznaju Isusa!

2. TOČKA: KAKO JE ISUS GLADOVAO I ŽEĐAO PRAVDE?

»Jelo je moje, da izvršim volju onoga, koji me je poslao«. (Iv. 4, 34.)

Divan primjer nam daje Isus, kako nam treba žeđati za sv. voljom Božjom. Isus je toliko gladovao i žeđao, da ispuni volju Oca svoga, da ni tjelesnog glada ni žeđe nije osjećao. Jer kad su mu gladnu i žednu učenici ponudili jela, reče im: »Jelo je moje, da izvršim volju onoga, koji me je poslao«.

Toliko je žeđao za našim spasenjem, da je uložio sve sile svoje, a i sam život do zadnje kapi krvi, samo da nas izbavi iz sužanjstva đavlova.

Sakupio je oko sebe apostole, naučio ih je nebeske tajne; naoružao ih je svim darovima i čudotvornom silom, te ih poslao u sav svijet, da šire spoznaju i slavu Božju.

Osnovao je Crkvu, koju učini nepogrješnom u tumačenju i čuvanju neizmjernog blaga, što u njoj ostavi svemu rodu ljudskomu. Dao joj je strogu zapovijed, da na cijelome svijetu propovijeda Evanđelje, dakle da privede sve ljude spoznaji pravoga Boga, i

koga nam je poslao Isusa Krista. Da ih krsti, da ih hrani samim tijelom i krvlju njegovom, i upravlja ih mudrim zapovijedima u vječnu domovinu.

Kolika je to žeđa i glad slave Božje i našega spasenja u Presv. Srcu Isusovu! Doista je samo zato došao na zemlju, da baci na nju oganj ljubavi Božje, i da ga zapali u svakom srcu ljudskom.

Znamo, kako je Isus i na vanredni način pritekao i pritječe u pomoć svojoj sv. Crkvi, kad ohladni onaj oganj, što ga je na zemlji zapalio; kad prestanu kršćani gladovati i žeđati pravde. Probudi u svojoj Crkvi apostolske muževe, naoruža ih sličnim darovima, kojima je naoružao svoje apostole, da uspire oganj ljubavi u ohladnjelim kršćanima.

Moli Isusa, da ti sve to većma uspiri glad i žeđu za pravdom Božjom, to jest da rado i požrtvovno vršiš sve, što ti je Bog zapovijedio i po tvom zvanju naložio. Ispitaj se kako vršiš svoje dužnosti i započni novom revnošću.

3. TOČKA: KAKO ĆE BOG GLADNE I ŽEDNE ZA PRAVDOM NAGRADITI?

»**Jer će se nasititi.**« (Mat. 5, 6.)

Isus sam obećaje, da će gladne i žedne za pravdom nasititi. Kako ugodno će biti to jelo i pilo, što sam Bog daje gladnima i žednima! To je povećanje milosti posvećujuće i sviju darova, što su sa posvećujućom milošću spojena. Unapredi ih u krepostima; daje im veću svjetlost i jakost u dobru i svim napastima; osobito rastu Božjom pomoću u vjeri, ufanju i ljubavi. Bogu se tako mili ova krepost, da je na vanredan način nagrađuje, kako je to pokazao kod sv.

Simeona. Obeća mu Duh Sv., da ne će umrijeti, dok ne vidi Spasitelja svijeta. Udijeli mu tu rijetku sreću, da ga nije samo vidio nego i u naručaj svoj primio.

Potpuno će zasititi Bog gladne i žedne za pravdom, kad bude nagradio sva naša dobra djela u budućem životu. »Bit ću sit, kad se pokaže slava tvoja« (Ps. 17, 15), govori David prorok. »I ja određujem vama kraljevstvo — govori Isus — kao što je Otac moj meni odredio: da jedete i pijete za stolom mojim u kraljevstvu mojem.« (Luk. 22, 29. 30.) Tamo će Bog potpuno zasititi i napojiti one, koji gladuju i žeđaju za njim. »Rijekom slasti ćeš ih napojiti.« (Ps. 35, 9.)

Promisli, kako se prijeti Bog sitima: »Teško vama, koji ste siti, jer ćete gladovati.« (Luk. 6, 25.) Siti su oni, koji obiluju zemaljskim dobrima, i prekomjerno ih uživaju; a pri tom zaboravljaju na volju Božju poput onoga bogatuna, koji se oblačio svaki dan u skrlet i gostio, a siromake od sebe odbijao, i tako jednoga dana osvanuo u paklu.

U kolokviju moli Isusa, da ti sve to većma uspiri glad i žeđu za voljom Božjom. Ispuni je svaki dan savjesno, ne samo u onom, na što te strogo obvezuje, nego i u onom, o čem znaš, da se Bogu osobito mili, i na što te često puta nuka. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

68.

ČETVRTAK: BLAGO MILOSRDNIMA.

1. PREDVJ.: Predstavi si milosrdnoga Samaritanca na brdu, kako iz obilja srca svoga govori: »Blago milostivima, jer će biti pomilovani.« (Mat. 5, 7.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., nauči me cijeniti i ljubiti mlosrđe; potakni mi srce, da budem milostiv naprama svakom.

Razmatrat ćemo u 1. točki što je milosrđe? u 2. Isusa, milosrdnog Samaritanca; u 3. kako će Bog milosrdne nagraditi?

1. TOČKA: ŠTO JE MILOSRĐE?

»Blago milostivima.« (Mat. 5, 7.)

Svijet misli, da je bolje primiti, dobiti, nego li dati; a Isus uči, da je: »Mnogo blaženije davati, nego li primati.« (Djel. ap. 20, 35.) Duh Sv. je to već u starom zavjetu učio na usta Tobijina: »Ako mnogo budeš imao, obilato udjeljuj; ako li budeš malo imao, gledaj da i malo drage volje udijeliš« (Tob. 4, 9), ali Isus je uvrstio milosrđe svečano među osam blaženstva.

Po milosrđu razumijevaju se djela milosrđa tjelesna i duhovna. Ovo blaženstvo iziskuje, da djela milosrđa na odličan način vršimo. Da vršimo djela milosrđa spram svakoga i spram neprijateljâ. Da ih vršimo po mogućnosti. Ako nemamo čim da pomognemo, da barem iskrenom željom priteknemo u pomoć; da molimo Boga, da mu pomogne, i one koji mogu pomoći.

Milosrdan je, kako već i sama riječ kaže, onaj koji ima milo, ljubazno srce prema svakomu, koji je u duhovnoj ili tjelesnoj potrebi. Mnogima je Bog već po naravi dao milo srce, al' ovo blaženstvo ne proglašuje takve blaženima, nego one, koji su milosrdni zbog Isusa; koji u bližnjemu, osobito u onomu, koji

je u kakvoj potrebi, nazrijevaju Isusa, i iz ljubavi prema Bogu rado mu pomažu, koliko mogu.

Stidi se zbog svoje tvrdokornosti, kojom postupaš i s onima, koji su prema tebi milosrdni. Odluči, da ćeš se u svakoj zgodi u milosrđu vježbati iz ljubavi prema Isusu.

2. TOČKA: ISUS MILOSRDNI SAMARITANAC.

»Žao mi je naroda.« (Mark. 8, 2.)

Cijeli je život Isusov neprekidni najdivniji niz od djela milosrđa. Zato i govori o njem Evanđelista, da je prošao zemlju dobro tvoreći.

Na pravi božanski je način vršio djela milosrđa tjelesna i duhovna. Čudom je gladne nahranio; bolesne iscijelio; mrtve uskrisio; od đavla opsjednute je oslobodio.

Poglavita mu zadaća bijaše, kako je rekao, da nas oslobodi ispod jarma đavolskoga, što učini svojom Božanskom naukom, primjerom, mukom i smrću.

Tko bi mogao opisati sva djela duhovnoga milosrđa, što Isus učini nama, a vrši ih još i sada prema svima, osobito po svojoj sv. Crkvi.

Isus nas je neuke Božanskom naukom svojom naučio. Svaku nam je sumnju raspršio, i to u najznamenitijem poslu našega vremenitoga i vječnoga spasenja. Isus nas je žalosne utješio, kako to može samo Bog. Donio nam je mir, kakvoga svijet ne poznaje, niti ga može dati. Naučio nas je nauku, koje dosada još nikada nijesmo čuli: Da neprijateljima od srca oprostimo, za njih se Bogu molimo i dobro im činimo. Naučio nas je, kako treba nepravdu podnositi.

A sve to je tako naučao, kako još do onda čovjek nikada nije govorio. I što je poglavito, nije nas samo riječju učio, nego je sve, što je učio, svojim Božanskim primjerom i potvrdio. Samo on nam je mogao reći: »Dadoh vam primjer, kao što ja učinih vama, tako i vi da činite.« (Iv. 13, 15.) Kad bi ga učenici njegovi poticali da s ognjem s neba spali one Samaritance, koji ga ne htjedoše primiti, reče im Isus pun milosrđa: »Ne znate, kojega ste duha; ja nijesam došao, da pogubim ljude nego da ih spasim.« (Luk. 9, 55.)

Moli Isusa, da ti ulije od svoga duha, što je duh prave ljubavi i milosrđa. Ne osvećuj se nikomu, nego od srca oprosti svojim uvrediteljima. Smatraj u svom bližnjemu Isusa i pomozi im koliko možeš.

3. TOČKA: KAKO ĆE BOG MILOSRDNE NAGRADITI.

»**Jer će biti pomilovani.**« (Mat. 5, 7.)

Velika je nagrada, što je obeća Bog milosrdnima. »Bit će pomilovani.« Grješnici smo, ništa ne trebamo toliko u životu, a osobito u času smrti kao pomilovanje. A to dobivaju milosrdni po obećanju Božjem.

A ne samo da grijehe oprašta Bog milosrdnima, daje im u izobilju i druge milosti. Prorok Isaija piše: »Ako otvoriš dušu svoju gladnome i nasitiš dušu nevoljnu, tada će zasjati u mraku vidjelo tvoje i tama će tvoja biti kao podne.« (Is. 58, 10.)

Sv. Petar Hrisolog govori: »Blaguje Bog kruh na nebu, što dobije siromak na zemlji. Podaj dakle kruha i pila, ako hoćeš da ti bude Bog dužnik, a ne sudac.«

A sv. nas Augustin ovako bodri na milosrđe: »Pazi, što radi vjerovnik: hoće da manje dade, a više

da primi; to čini i ti. Podaj malo, a primi mnogo. Gledaj kako raste tvoj imutak. Podaj vremenito, da primiš vječno. Podaj zemlju, primi nebo.«

Tako uzdiže i sv. Ivan Zlat. milosrđe, kad govori: »Milostinja je prijateljica Božja, uvijek mu je blizu, za kogagod hoće lako zadobiva milost.«

Tko si ne bi htio steći tako silnoga prijatelja kod Boga kao što je milosrđe! Tko ne bi htio samoga Isusa primiti k svom stolu, da ga nahrani, napoji, da ga gola u golom bližnjemu zaodjene. Isus će, kako piše sv. Matej, na zadnjem sudu, kada će strepiti svi nemilosrdni, dosudit nebo pred cijelim svijetom samo milosrdnima.

Zahvali Isusu u kolokviju, što ti učini tako lak ulaz u kraljevstvo nebesko, i što tako lako možeš zadobiti i ovdje na zemlji obilje milosti Božje, naime milosrđem. Budi milosrdan. Ako nemaš sredstava, da vršiš tjelesna djela milosrđa, a ti čini rado, iz ljubavi prema Isusu duhovna djela milosrđa. Ne gledaj toliko na nagradu, koliko na korist i utjehu bližnjega i na slavu Božju, jer je to Bogu milo. Učini odluku i moli Boga za milost Očenašem i Zdravomarijom.

69.

PETAK: BLAGO ONIMA, KOJI SU ČISTA SRCA.

1. PREDVJ.: Predstavi si Božanskog Spasitelja, najsjajnije sunce božanske čistoće, kako na brdu govori: »Blago onima, koji su čista srca; jer će Boga vidjeti.« (Mat. 5, 8.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., izvore i ljubitelju sv. čistoće, prosvijetli me, da upoznam krasotu sv. čistoće;

okrijepi me, da uzmognem vazda svladati sve protivne napasti.

Razmatrat ćemo u 1. točki koji su čista srca? u 2. Isusa kao uzora i izvora čistoće; u 3. nagradu čistoga srca.

1. TOČKA: KOJI SU ČISTA SRCA?

»**Blago onima, koji su čista srca.**« (Mat. 5, 8.)

»Blaženi su, ne koji su čista i bistra razuma kao filozofi, govori sv. Ivan Zlat.; niti koji su čista i otmena tijela ili odijela, što mnogi ne mogu imati; nego koji su čista srca, što je svima moguće.«

Savršena je čistoća srca savršena ljubav, a savršena ljubav po riječima sv. Pavla troje sadržaje: prvo, srce čisto ne samo od smrtnoga grijeha, nego i od lakoga, uz koji volja posve i iz običaja pristaje; drugo, čistu savjest od taštih, svjetskih i nekorisnih misli i želja; a da se obično bavimo čistim, poniznim, bogoljubnim mislima i željama; treće, srce prostodušno i pravedno prema Bogu i ljudima, što prezire svaku himbenost i licemjerstvo.

Ova se čistoća zove čistoća srca, jer obuhvaća čistoću duše i volje, otkud se razlijeva i na tijelo i čini svakoga čistim prema staležu njegovu. Savršena je u redovničkom staležu i u djevicâ.

Tolika je krasota ove kreposti, da je sam Duh Sv. hvali: »Oh, kako je krasan čist naraštaj.« (Mudr. 4.)

Čistoća je srca tako divna, da se nalazi jedino u Crkvi Kristovoj. Ali nemojmo se zato strašiti, kao da je ne bismo mogli steći, jer sveti sakramenti, ako ih često i dostojno primamo, po naravi svojoj čiste i po-

svećuju svako srce kršćansko. Samo nastojmo, da srčano svladavamo grješne i nečiste pokrete srca.

Ispitaj se, da li odmah suzbijaš neuredne sklonosti, čim ih opaziš. Lako ćeš ih svladati, ako im se odmah iz početka mirno i odlučno opreš, zazivajuć anđela čuvara i Majku Božju u pomoć i ponoviš čvrstu odluku: volim umrijet, nego sagriješit!

2. TOČKA: ISUS UZOR I IZVOR ČISTOĆE.

»**Tko će me od vas prekoriti za grijeh?**« (Iv. 8, 46.)

Divna je čistoća uzor Srca Isusova! Od svoga začeća sve do smrti na križu nije ga nikada oskvrnulo ni najmanje neuredno čuvstvo ili misao. Tako da je mogao pozvati i svoje najljuće neprijatelje, koji su vrebali na svaki korak njegov: »Tko će me od vas prekoriti za grijeh?«

A ne samo da je bilo čisto Srce Isusovo od svake ljage; bilo je puno i bitne svetosti. U to se Srce izlila bez mjere, kako sv. Toma tvrdi, svaka milost i svi darovi Duha Sv. To Srce je goruća peć ljubavi prema Bogu Ocu i nama ljudima. Kreposti je sviju bezdno. Ne mogu se mjeriti ni po broju, ni po savršenosti, što stanuju u tom Božanskom Srcu.

Isus je i za svoga zemaljskoga života jasno gledao i uživao Boga. A otud najsavršenija i najsvetija čuvstva u Presv. Srcu njegovu. U tom su se Srcu izmjenjivala u najsavršenijem i neprekidnom redu čuvstva poklonstva, zahvalnosti, zadovoljštine i prošnje za nas ljude, za koje je postao čovjekom. Neki tvrde, da je Bog Majci Sina svoga udijelio tu milost, da je vazda gledala dušu Kristovu i sve one divne čine, što je ta

duša tvorila na slavu Boga Oca za naše spasenje. I da je ona te čine po milosti Božjoj u svojoj duši budila i nasljedovala najsavršenije između sviju svetaca.

To Presv. Srce nije samo uzor koji treba da nasljedujemo, nego je ujedno i izvor milosti i pomoći, da ga uzmognemo nasljedovati. Puno većma nam želi dati iz onog izobilja, što sadržaje, nego što mi želimo primiti. Kad se je Isus jednoć kao maleno dješešce ukazao O. Baltazaru Alvarezu, redovniku sveta života, bijahu mu ručice pune dragulja i dragocjenosti. Plakao je i tužio se redovniku, što niko ne će da primi od toga blaga, što on svakomu nuđa.

Moli zato često i pouzdano Isusa: Isuse blaga i ponizna Srca, učini srce moje po Srcu svome!

3. TOČKA: NAGRADA ČISTOGA SRCA.

»**Jer će Boga vidjeti.**« (Mat. 5, 8.)

Veličanstvena je i ogromna nagrada, što obećaje Bog onima, koji su čista srca. Jer od gledanja Boga ne može biti većega dobra.

Koji su čista srca, oni uživaju Boga čistom i čuvstvenom ljubavlju već ovdje na zemlji. Jer kako sv. Augustin kaže, Bog je čisti duh, ne može se tjelesnim očima vidjeti, nego samo srcem, dušom. I kako se ne može vidjeti okom, koje je mrenom zastrto ili nečisto, tako ni srcem, dušom, koja nije čista.

Bog je neizmjerna krasota i dobrota. Kako nas veseli kad uđemo u koji divan hram, ćutimo se kao da smo u nebu; što ćemo istom oćutjeti, kad ugledamo neizmjerni izvor svake ljepote i dobrote!

Ni blaženi ne će jednako gledati i uživati Boga, nego svaki prema čistoći srca, što si je za života ste-

kao. Ako bi se mogli žalostiti blaženi na nebu, jamačno da bi se zato žalostili, što nijesu bili revniji u čišćenju svoga srca i duše onim krepkim sredstvima, što nam ih pruža sv. Crkva u izobilju.

Mi smo još u tom srećnom stanju, da raspolažemo svim blagom, što nam je stekao Isus u svojoj neizmjernoj dobroti i ostavio nam u svojoj sv. Crkvi. Nastojmo svom silom, da podvrgnemo svaki dan razumu svoja neuredna nagnuća, koja nam srce i dušu kaljaju i oskvrnjuju. Čistimo i bistrimo svoje duhovne oči, jer što čišće budu, to jasnije će gledati blaženo biće velikoga Boga.

U kolokviju obratimo se k Majci Božjoj, da nam isprosi od Isusa obilnu pomoć, da po njezinu uzvišenu primjeru ozbiljno težimo za čistoćom Srca Isusova. Zatim se obratimo k samomu Isusu; zahvalimo mu što nas je naučio pravo blaženstvo, molimo ga, da nam udijeli po zaslugama presl. Majke svoje obilatu milost, da što nam je dao da upoznamo, dade nam da i vjerno nasljedujemo. Na koncu izmolimo: Zdravo Mariju i »Dušo Kristova«.

70.

SUBOTA: »I VIJEK DJEVO KRASNA.«

1. PREDVJ.: Predstavi si presl. Majku Božju u nedohitnom sjaju djevičanske čistoće. Uistinu je Kraljica sviju djevica i anđela.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da sve to većma upoznam preslavnu Majku Spasiteljevu; okrijepi me, da je svim srcem ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Mariju vazda djevicu; u 2. uzvišenost djevičanstva; u 3. sredstva za očuvanje čistoće.

1. TOČKA: MARIJA JE VAZDA DJEVICA.

»**Eto, Djevica će zatrudnjeti i rodit će Sina.**« (Mat. 1, 23.)

Sv. Crkva Kristova uči, da je Marija prečista djevica prije poroda Isusa Krista, u porodu i poslije poroda.

Tolika joj je čistoća, da veću čistoću i sjajniju ne možemo ni pojmiti osim Božje. To slijedi iz najužeg odnosa, u kojem je Marija prema Bogu Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

Bog Otac je izabrao Mariju, da bude prava Mati Sina njegova. Da bude druga osoba Presv. Trojstva zajednički Sin Boga Oca od vijeka, a Marije u vremenu. U tako tijesan odnos s Bogom nije stupio nijedan drugi stvor osim Marije. Ne da se ni pomisliti, da bi Bog Otac primio oskrvnjenu osobu za Majku Sinu svomu.

Marija je ostala i u porodu i poslije poroda najčistija djevica. Isus je izišao iz krila Marijina, a da nije ozlijedio njezinog djevičanstva, kao što sunčana zraka prodire kroz staklo, a da ga ne razbije, kako to veli sv. Jeronim. Ne samo da nije ozlijedio Isus djevičanstva Marijina, kad se od nje porodi, nego je još većma posveti i učvrsti.

Sv. Evanđelje piše, da su svi ozdravili koji se god dotakoše Isusa, jer izlažaše iz njega sila i ozdravljaše sve. To većma je posvetio svoju Majku, koja ga

je devet mjeseci nosila. Sve što je Isus mogao dati svojoj Majci, bez sumnje joj je i dao. A to je Isus mogao učiniti, da Majka njegova u porodu ne izgubi djevičanstva, dakle joj je djevičanstvo očuvao i nepojmljivo posvetio i učvrstio.

Duh Sv., darovatelj sviju milosti i božanskih darova, ljubitelj sv. čistoće, ne može trpjeti da mu zaručnica ne sjaji najkrasnijim sjajem djevičanstva.

Divi se nepojmljivoj čistoći presl. Majke Božje i moli je ponizno, da ti priteče u pomoć u svim napastima. Zazovi je zato u svim, osobito nečistim kušnjama s velikim pouzdanjem!

2. TOČKA: UZVIŠENOST DJEVIČANSTVA.

»**Kako je krasan čist naraštaj.**« (Mudr. 4, 1.)

Čistoću cijeni i ljubi Bog, anđeli i ljudi. Bog je zabranio u šestoj i devetoj zapovijedi sve, što oskvrnjuje dušu i tijelo. Tako ljubi sv. čistoću, da u Crkvi svojoj hoće da svi budu čisti, jedni u djevičanskom, a drugi u ženidbenom staležu. »Kako je krasan čist naraštaj, neumrla mu je uspomena, jer poznata pred Bogom i pred ljudima«, govori Duh Sv. u knjizi mudrosti.

Sv. Pavao zove kršćane ukratko: »miomiris Kristov«. Kako je Krist mirisao svim krepostima i najsjajnijom čistoćom, tako treba da ga nasljeduju svi kršćani osobito u čistoći. Sv. Pavao pišuć Korinćanima, govori da su u poganstvu služili nečistoći, ali da su sada »posvećeni i opravdani u imenu Gospodina našega Isusa Krista. i u Duhu Boga našega.« (1. Kor. 6, 11.)

Čist naraštaj ljube anđeli, jer im je sličan. Ljube ga svi narodi; još i sami pogani su osobitu čast iskazivali onima, koji su obdržavali čistoću.

Djevičanstvo oplemenjuje čovjeka; osvježi mu tijelo i dušu; osposobljuje ga za sve, što je uzvišeno, sveto i veliko. Dok nečisti grijeh duboko ponizuje i sramoti čovjeka; truje mu tijelo i dušu, čini ga odurnim pred Bogom i pred ljudima.

Oduravaj nečisti grijeh. Izbjegavaj svaku priliku, što vodi na takav grijeh; a čim se pojavi kakva napast, uteci se mirno, odlučno i odmah kratkim, pouzdanim uzdahom prečistoj Majci Božjoj, i svaki put ćeš svladati napast.

3. TOČKA: SREDSTVA ZA OČUVANJE ČISTOĆE.

»Znao sam da ne mogu biti uzdržljiv, ako Bog ne da . . . zato sam ga molio.« (Mudr. 8, 21.)

Sveti Ivan Vianney reče: »Tri stvari se hoće, da se uzdržimo čisti: misao na prisutnost Božju; molitva i sv. sakramenti. — Čistoj se duši, govori isti Svetac, divi Presv. Trojstvo. Otac promatra u njoj svoje djelo, Sin cijenu svoje krvi, Duh Sveti svoj hram.«

Mnogo stoji do toga, da nečiste misli odmah ugušimo, čim se pojave. Jer inače će ga zapaliti, kako nas opominje sv. Gregorije Veliki, kao ognjena iskra kad padne u suho sijeno, i ne će se moći ugasiti.

Sv. Vianney veoma preporučuje za očuvanje sv. čistoće, da čitamo pobožne knjige, što su hrana duše.

Najmoćnije je sredstvo, što nam je dao sam Spasitelj, pobožno i što češće primanje sv. pričesti: »Ako ne jedete tijela Sina čovječjega i ne pijete krvi njegove, ne ćete imati života u sebi.« (Iv. 6, 54.) Svaka je čistoća iz toga jedinoga vrela čistoće. Hoćeš li da čisto živiš, budi umjeren u jelu, a osobito u pilu. »Badava ćeš tražiti čistoću bez njezinih družica umjerenosti i trijeznosti«, veli sv. Jeronim.

Za očuvanje je ove kreposti neophodno potrebno, da svoja sjetila na uzdi držimo. Bez čednosti i kršćanske mudrosti nije moguće živjeti čisto. Nijesmo svetiji od Davida, niti jači od Samsona; jednoga su upropastile oči a drugoga općenje sa ženom.

Svi sveti naučitelji nam preporučuju za očuvanje čistoće, da srdačno štujemo Majku Božju. Njoj se s pouzdanjem uteći, znači napast svladati. — Jako je moćno sredstvo protiv svih napasti, da odmah zazovemo svoga anđela čuvara. Bog nam ga je zato dao, da nas osobito od grijeha čuva i obrani. Zato po volji Božjoj radimo, kad se anđelu čuvaru preporučimo i zazivamo ga.

U kolokviju zahvali Bogu od srca, što nam je dao tako čistu Majku u Bl. Dj. Mariji, moli ga, da po njezinim zaslugama udijeli i nama obilatu milost, da sv. čistoću očuvamo i u njoj napredujemo pomoću i zagovorom prečiste Majke Božje. Dovrši sa: »Zdravo Kraljice« i t. d.

PETI TJEDAN PO BOGOJAVLJENJU.

71.

NEDJELJA: PRIČA O KUKOLJU.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako tumači narodu pričom o kukolju, otkud zli ljudi u Crkvi nje-

govoj: »Kraljevstvo je nebesko kao čovjek, koji posija dobro sjeme na njivi svojoj. A kad ljudi pospaše, dođe neprijatelj njegov i posija kukolj po pšenici, pa otide.« (Mat. 13, 24. 25.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da upoznam zamke neprijatelja; okrijepi me, da ih uvijek izbjegavam.

Razmatrat ćemo u 1. točki što je kukolj? u 2. revnost; u 3. zašto ne će Isus da se kukolj odmah iščupa?

1. TOČKA: ŠTO JE KUKOLJ?

»Kraljevstvo je nebesko kao čovjek, koji posija dobro sjeme na njivi svojoj. A kad ljudi pospaše, dođe neprijatelj njegov i posija kukolj po pšenici, pa otide.« (Mat. 13, 24. 25.)

Isus je sam istumačio priču o kukolju svojim učenicima. Koji sije dobro sjeme, jest Sin čovječji, Isus. Njiva je svijet; dobro sjeme sinovi su kraljevstva, a kukolj sinovi su zloga. Neprijatelj pak, koji ga je posijao, jest đavao; a žetva je svršetak svijeta, žeteoci su anđeli. Zatim govori Isus: Kao što se kukolj sabira i ognjem sažiže, tako će biti na svršetku svijeta, one, koji čine sablazan i bezakonje, bacit će Bog u peć ognjenu, t. j. u pakao, gdje će biti plač i škrgut zubâ; a pšenicu, t. j. dobre sakupit će u žitnicu svoju, u kraljevstvo nebesko.

Tko bi smio reći, da sam Spasitelj ne kaže, da su zli ljudi sinovi đavla, koji sije kukolj među dobro sjeme Isusovo. Većinom su i zle misli i čuvstva, to pravo sjeme zlih djela, od đavla. Kad spavamo, t. j. kad ne bdijemo u molitvi i dobrim djelima, dođe đa-

vao i pošto se posijala pšenica: poslije molitve, sv. pričesti, duhovnih vježbi, propovijedi, duhovnoga štiva, dođe i sije kukolj, što je sjeme slično pšenici, što ako ne istrijebiš što prije, ugušit će u tebi dobre odluke; nadahnuća Duha Sv., i tako dobra djela. A mjesto dobrih djela rodit ćeš kukolj i biti ćeš sažgan poslije suda Božjega u paklu. Kako je ozbiljna opomena, što nam Spasitelj daje po ovoj priči, da vazda budemo budni.

Sjeti se često preko dana prisutnosti Božje, osobito u napastima, i zazovi ga kratkom i pouzdanom molitvom u pomoć.

2. TOČKA: O REVNOSTI.

»Gospodaru, nijesi li ti dobro sjeme posijao na njivi svojoj? Otkuda dakle kukolj? I reče im: Neprijatelj čovjek to učini. A sluge mu rekoše: Hoćeš li da idemo i da ga saberemo?« (Mat. 13, 27. 28.)

Što je revnost? Sv. Toma Akvinac veli: Jaka djelotvorna ljubav, što odstranjuje sve ono, što se protivi pravom dobru prijatelja, bližnjega, i ujedno nastoji, da ukloni sve ono, što se protivi časti i volji Božjoj.

»Što je drugo revnost, govori sv. Bernardo, nego nutarnje ponukovanje ljubavi, koja nas ugodno potiče, da se za spasenje bližnjega brinemo; da revnujemo za sjaj doma Božjega, za njegovu slavu i čast imena njegova.«

Revnost se na ova tri načina pokazuje: Prvo, da nastojimo razum bližnjega prosvijetliti pravim, čistim, Kristovim načelima; raspršiti sve, što je krivo, tašto,

netočno, zaraženo svjetskim krivim načelima. Drugo, da volju bližnjega za dobro potpalimo i osokolimo: propovijedanjem, opomenama, ukorom, primjerima, štivom i t. d. Treće, da za bližnjega pomoć Božju isprosimo molitvom i djelima samozataje i pokore.

Revnost, što hoće najedamput da iščupa sav kukolj, sve što je zlo, bilo u župi, bilo u kojoj zadrugi ili pojedincu, nije prava revnost, i više škodi nego što koristi. Tako škodi i ona tako zvana revnost što nije strpljiva i ljubezna.

Budi revan, al' u revnosti neka te vodi razboritost ljubav i strpljivost. Tko ljubi Boga i svoga bližnjega, taj će se znati i svladati u svojoj revnosti.

Moli Isusa, da ti dade pravu ljubav Boga i bližnjega, jer ljubav je strpljiva, milokrvna i ponizna.

3. TOČKA: ZAŠTO NE ĆE ISUS, DA SE KUKOLJ ODMAH IŠČUPA?

»I reče: Ne, da ne bi sabirući kukolj iščupali zajedno s njim i pšenicu. Ostavite, neka raste oboje do žetve; i u vrijeme žetve reći ću žeteocima: Saberite najprije kukolj i svežite ga u snoplje, da se sažeže; a pšenicu skupite u žitnicu moju.« (Mat. 13, 29. 30.)

Kolika je ljubav Isusova i prema zlim ljudima! Anđele, koji sagriješiše, odmah je strovalio u pakao; a prema ljudima grješnicima je do skrajnosti strpljiv. Premda neizmjerno mrzi na grijeh, ipak ljubi grješnike i čeka da se obrate.

Zatim iz ljubavi prema pšenici, prema dobrima trpi Bog i zle. To je već Abrahamu obećao, ako se nađe deset dobrih u Sodomi i Gomori, da će zbog njih

pomilovati Sodomu, Gomoru i sve obližnje gradove. Kolika je to utjeha za dobre i koliko poticalo na krepost!

Zatim nas sjeća Isus, da će vazda, do sudnjega dana biti i zlih na svijetu. Kako će sv. Crkva sijati pšenicu, tako će i đavao kukolj među pšenicu. Uz dobre bit će uvijek i zlih. Dobri po volji Božjoj, a zli po dopuštenju Božjem. »Tko je prljav, neka postane još prljaviji, i koji je pravedan, neka postane još pravedniji.« (Otkr. 22, 11.)

Vrijeme je žetve i posebni sud poslije smrti svakoga čovjeka, i opći sud na koncu svijeta. Tada će anđeli sabrati u snopove sve sablaznike, koji su na zemlji živjeli i nijesu se popravili, da se sažegu u paklu »gdje će biti plač i škrgut zubâ«.

Tko će izreći žalost i muku sablaznikâ u paklu! Tko će orisati radost i blaženstvo dobrih u kraljevstvu Božjem!

U kolokviju zahvali Isusu, što je po svojoj sv. Crkvi posijao u srcu tvom čistu pšenicu. Moli ga da dobro upoznaš zamke đavla, i silu, da im se uvijek opreš. Čuvaj se od kukolja svjetskih načela i suzbijaj u sebi pomoću posebnoga ispitivanja savjesti svoja zla nagnuća. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

72.

PONEDJELJAK: BLAGO MIROLJUBIVIMA.

1. PREDVJ.: Predstavi si vrhovnoga Kralja mira na gori, i slušaj kako govori: »Blago miroljubivima; jer će se sinovi Božji nazvati.« (Mat. 5, 9.)

2. PREDVJ.: Duše svetoga mira, daj da upoznam krasotu ove kreposti; ojači me, da je u životu svom vazda vršim.

Razmatrat ćemo u 1. točki tko je miroljubiv? u 2. Isusa, vrhovnog Kralja svetoga mira; u 3. nagradu miroljubivih.

1. TOČKA: TKO JE MIROLJUBIV?

»**Blago miroljubivima.**« (Mat. 5, 9.)

Miroljubivi ili mirotvorci su, koji tvore mir u sebi; između sebe i drugih; između Boga i drugih i među drugima. U sebi ćemo imati mir, ako krotimo svoja neuredna nagnuća, podvrgavajuć svoje pohote razumu, a razum volji Božjoj. S bližnjim ćemo biti u miru, ako se svemu uklanjamo, što bi mir moglo pomutiti, i ako nastojimo, da ljubav i jedinstvo što većma učvrstimo. Ljubav, poniznost i strpljivost će nas uvijek očuvati u miru s bližnjim.

Među bližnjima tvore mir, koji ozbiljno nastoje, da odstrane svako neprijateljstvo, razdor, nesporazumak i sve, što se protivi pravoj ljubavi.

Napokon su mirotvorci u najuzvišenijem i najplemenitijem smislu, koji ljude izmiruju s Bogom. Budući da to po odredbi Božjoj biva u sakramentu pokore, zato su mirotvorci u najuzvišenijem smislu, koji druge privađaju ovom sakramentu. To možemo učiniti nagovaranjem, primjerom i molitvom. O O. Barzeu pišu životopisci, da se je tolikim uspjehom trudio u Goji, istočnoj Indiji, oko izmirivanja građana, da su odvjetnici ostali bez zaslužbe.

Bog se zove i jest: »Bog mira«. (Philip. 9.) Zato nas mir čini sličnima Bogu i privađa nas Bogu. Zato nam zapovijeda Bog, da i neprijatelje ljubimo, da budemo njegovi sinovi, koji daždi nad poljima dobrih i zlih; koji suncem obasjava dobre i zle.

Nastoj u prvom redu, da uspostaviš pravi mir u srcu svom, da ukrotiš svoje pohote. Onda ćeš moći s uspjehom i druge privesti k pravome miru.

2. TOČKA: ISUS VRHOVNI KRALJ PRAVOGA MIRA

»**Umirivši krvlju krsta sve, bilo na zemlji ili na nebu.**« (Kološ. 1, 20.)

Spasitelj nas uči divnim primjerom svojim, kako nam treba cijeniti, ljubiti i tvoriti mir u sebi i u drugima.

Zato je s neba došao, da nam donese pravi mir, što ga svijet nije poznavao. Odmah kod poroda Spasiteljeva ističu anđeli, da će povratiti slavu Bogu, a ljudima, koji su dobre volje, dati mir.

Uklonio je Spasitelj jedini izvor nemira, grijeh, tim, što je potpuno i preobilno zadovoljio za grijeh. Naučio nas je i zaslužio nam je milosti, da sada znamo i možemo ukroćivati svoje pohote. Zapovjedio je, da ljubimo i neprijatelje svoje; da se molimo za one i dobro im činimo, koji nas mrze. Ako nas tko udari po jednom obrazu, da mu pružimo i drugi. A što nas je učio, to je i primjerom svojim Božanskim potvrdio. Ljubavlju svojom je povukao sve za sobom. Kad ga neprijatelji uhvatiše i na grozne muke odvedoše, poput jagnjeta nije ni ustiju svojih otvorio. Sve je div-

nom strpljivošću podnio i za svoje se je progonitelje i krvnike Bogu Ocu molio.

Kada se poslije uskrsnuća svog ukaza apostolima, uvijek ih je pozdravio: »Mir vama«, a time im je i priopćivao obilan mir. Kako je sam činio, tako je i apostolima zapovjedio da čine. »U koju god kuću uđete, najprije govorite: Mir ovoj kući!« (Luk. 10, 5.) Kako su apostoli činili, tako tvori i raznosi i njegova Crkva pravi mir kroz sve vijekove među sve narode.

Zahvali Isusu od srca, što nas nauči pravome miru, i što nam je omogućio svojom milošću i svetim primjerom da postignemo i uživamo pravi mir. Odluči, da ćeš ga nasljedovati i moli ga za milost.

3. TOČKA: NAGRADA MIROLJUBIVIH.

»Jer će se sinovi Božji nazvati.« (Mat. 5, 9.)

Sinovi Božji će se zvati, jer miroljubivošću postaju najsličniji Bogu. Bog ih zato osobito ljubi i obogaćuje ih svojom milošću. — Sinovi Božji će se zvati, jer se Bog providnošću svojom na osobit način brine za njih, kao za svoje sinove. Daje im svoje darove, da se ne samo zovu, nego i uistinu budu sinovi Božji.

Napokon i zato se zovu sinovi Božji, jer im je zbog miroljubivosti obećano kraljevstvo nebesko kao prava baština. Sv. Augustin govori, da je Isus svakim od osam blaženstva obećao kraljevstvo nebesko pod raznim imenima. Miroljubivima je obećao, jer su oni sinovi Božji.

Promisli kako je ogavan i pred ljudima: Nemir, svadljivost, kavga. Sv. Gregorije govori: »U jednom

zlu počinjaju neizbrojna zla, jer sijući mržnju, utrnu ljubav, što je mati sviju kreposti.«

Zato se i zovu sinovi vražji. Jer kako vrag mrzi na mir, svagdje ga progoni, ili ako ne može, barem ga pomuti, tako i njegovi pomagači, kavgadžije. Zato im je i baština s vragom u paklu.

Sv. Pavao apostol piše Efežanima: Isus je »mir naš, koji složi oboje u jedno, i razvali prezid ograde, neprijateljstvo . . . pomiri nas s Bogom . . . ubivši neprijateljstvo na križu.« (Eph. 2, 14. 16.) Na križu je ubio neprijateljstvo svojom srdačnom molitvom za svoje krvnike. A osobito tim, što je smrću svojom na križu uništio neprijateljstvo, grijehe, što su nas rastavljale od Boga i pribavio nam pravi mir s Bogom.

U kolokviju zahvali Isusu, što te učini sinom Božjim tako ogromnom cijenom života i krvi svoje. Cijeni uvelike taj časni naziv. Nastoj, da to ne bude samo puki naziv, nego da i uistinu budeš sin Božji. A to ćeš biti, ako budeš ukrotio svoje pohote, i svakom zgodom ozbiljno nastojao, da i druge privedeš pravom miru s Bogom i među sobom. Na koncu učini odluku i izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

73.

UTORAK: BLAGO GONJENIMA PRAVDE RADI.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, Kralja mučenika na brdu, kako svečano proglasuje blaženima one, koji su gonjeni pravde radi: »Blago gonjenima pravde radi; jer je njihovo kraljevstvo nebesko.« (Mat. 5, 10.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da upoznam kako je spasonosno i veliko Boga radi biti gonjen; okrijepi

me, da srčano i strpljivo sve podnesem, što mi Bog bude poslao ili dopustio, da radi njega pretrpim.

Razmatrat ćemo u 1. točki tko je progonjen pravde radi? u 2. Isusa, Kralja progonjenih; u 3. nagradu progonjenih.

1. TOČKA: TKO JE PROGONJEN PRAVDE RADI?

»Blago gonjenima pravde radi.« (Mat 5, 10.)

U sedam prijašnjih blaženstvi proglasuje Isus blaženima one, koji što čine; u ovom one, koji trpe. Teže je, govori sv. Toma, teško podnositi, nego teško činiti. Zato se kaže: Junački djelovati je rimsko; junački podnositi je kršćanski.

Pod progonstvom se razumijeva svaka vrsta nepravde, što se nanosi nevinima bilo klevetanjem, bilo drugim nepravednim djelima.

»Pravde radi«, jer su pravedni, jer su kršćani; jer živu po zapovijedima Božjim ili po ustanovama svoga reda; jer brane nepravedno napadnute; jer brane sv. vjeru; jer brane prava sv. Crkve; jer nastoje da obnove svećenstvo ili koji crkveni red. Jer pravda znači, kako sv. Ivan Zlat. o ovom blaženstvu govori, svaku krepost kršćansku. »Blago gonjenima pravde radi«, jer ih gonjenje odjeljuje od svijeta i sjedinjuje s Bogom; zatim jer je za Boga trpjeti veliko dobro; jer progonjeni postaju slični Isusu, koji je bio progonjen za cijelog života svojeg.

Moli Isusa, da ti udahne veliku ljubav prema svetomu križu; jer se patnjom za Boga pokazuje i krijepi prava ljubav u našem srcu.

2. TOČKA: ISUS KRALJ PROGONJENIH.

»Kad je Krist trpio za nas tijelom, i vi se tim mišljenjem naoružajte.« (1. Petr. 4, 1.)

Divan je upravo primjer, što nam Isus i u ovoj kreposti daje. Jedva što se porodi na svijet, već ga traže na smrt. Mora bježati u tuđu zemlju.

Kad je započeo javni život, farizeji i književnici vrebaju na svaki korak njegov. »I pažahu na nj i poslaše vrebače, koji se građahu, da su pravedni, ne bi li ga uhvatili u riječi, da ga predadu poglavarstvu.« (Luk. 20, 20.)

Kad je napokon došlo vrijeme, da se preda u ruke neprijatelja, započeše proti Isusu bješnjeti na nečuveni način. Nema tjelesne ni duševne muke, kojom ga ne bi zasitili, dok ga napokon nijesu propeli na križ.

Isus je to veoma oćutio jer je imao nježno i nevino tijelo; jer si nije bio svijestan ni najmanje pogrješke; jer je neizmjerno ljubio nas i napose one, koji su ga mučili; jer je bio sama nevinost; jer je bio dostojan i vrijedan časti svega svijeta.

Promisli ove razloge i moći ćeš barem donekle zaključiti na goleme boli, što ih je Isus za nas pretrpio na tijelu i duši svojoj. On je onaj čovjek boli, o kom Isaija govori: »Prezren bješe i odbačen između ljudi, bolnik i vičan bolestima, i kao jedan od koga svak zaklanja lice, prezren da ga ni za što ne uzimasmo.« (Is. 53, 3.)

Zahvali dubokom poniznošću Isusu, što je za te toliko podnio i tako savršeno. Moli ga, da ti oprosti,

što si mu grijesima svojim nanio tolike muke, da ti ulije u srce ljubav prema križu.

3. TOČKA: NAGRADA PROGONJENIH.

»**Jer je njihovo kraljevstvo nebesko.**« (Mat. 5, 10.)

U svih osam blaženstvi, govori sv. Augustin, obećaje Bog za nagradu kraljevstvo nebesko, ali uvijek pod drugim imenom. Siromašnima i strpljivima pod naslovom kraljevstva; krotkima kao zemlju; žalosnima pod imenom utjehe; gladnima pod imenom sitosti; milosrdnima pod naslovom milosrđa; srcem čistima pod imenom viđenja Boga; miroljubivima obećaje, da će biti posinci Božji; jer u nebu će, veli nadalje sv. Augustin, Bog blaženima dati prvo, samo kraljevstvo nebesko; drugo, u nebu je stalna zemlja blaženstva; treće, sva utjeha; četvrto, svaka sitost; peto, svako milosrđe, t. j. svaka milost i slava; šesto, viđenje Boga; sedmo, posinovljenje i baštinstvo Boga.

Sv. Augustin navađa kako Bog govori: »Na prodaju je. Što, Gospodine? Kraljevstvo nebesko. Što mu je cijena? Siromaštvom se kupuje kraljevstvo; žalošću utjeha; trudom počinak; poniznošću slava; smrću život.« Možemo dodati: gladom sitost; milosrđem milosrđe; čistoćom viđenje Boga; mirom posinovljenje Božje.

Osam blaženstva sačinjavaju osam stepena, kojima se uzlazi k Bogu. Prvi je stepen siromaštvo, kojim se odričemo svega; na drugom ukroćujemo svoje pohote; na trećem oplakujemo grijehe; na četvrtom gladujemo i žeđamo za pravdom; na petom djelima milosrđa povećavamo svoje zasluge; na šestom čistimo

i svijetlimo svoje duhovne oči; na sedmom izmirujemo sve s Bogom; napokon na osmom stupnju ponizno i hrabro podnosimo sve nepravde Boga radi, što je vrhunac savršenstva.

U kolokviju zahvali Isusu, što ti je otkrio ove divne kreposti; moli ga za milost, da se po ovim stepenima uspinješ k Bogu, kao samim Isusom označenim putem. Odluči, što ćeš danas učinit i izmoli Očenaš i Zdravomariju.

74.

SRIJEDA: »VI STE SOL ZEMLJI.«

1. PREDVJ.: Predstavi si nestvorenu Mudrost, Sina Božjega, kako na brdu govori Apostolima napose: »Vi ste sol zemlji.« (Mat. 5, 13.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da upoznam, što znače ove riječi Kristove; ojači me, da uistinu budem sol zemlji.

Razmatrat ćemo u 1. točki, što će to reći biti sol zemlji? u 2. Isusa kao sol zemlje; u 3. kaznu obljutavjelih sluga.

1. TOČKA: ŠTO ĆE REĆI BITI SOL ZEMLJI?

»**Vi ste sol zemlji.**« (Mat. 5, 13.)

Kao što sol čini netečno jelo tečnim, tako moraju apostoli po odredbi Isusovoj učiniti neuki narod mudrim i prosvijetljenim. Kao što sol čuva meso od gnjilosti, tako treba da apostoli očuvaju milošću Božjom, koju nam dijele, dušu i tijelo naše od gnjiloće grijeha i propasti. Sol budi žeđu, tako apostoli bude

žeđu u narodu za nebeskim naukom, za nebeskim dobrima.

Sv. Eutimij govori: »Vi ste izabrani, da kao sol zemlje iscijelite gnjiloću svega svijeta.«

Sol suši; nauka i milost Kristova isuši bludnost u tjelesima, kako to Crkva moli, kad se paše svećenik svetim pasom prije sv. Mise.

Car Karlo V. svečano je tvrdio više puta, da po trojici zaključuje na stanje grada, ili općine. Kakav je naime pastir, učitelj i svjetovni poglavar, takva je i općina ili grad. Jer od pastira, reče, ovisi Crkva; od učitelja škola i mladež; od poglavara pravednost.

Sv. Ivan Zlat. govori, da apostoli i njihovi nasljednici više čine, nego li sol; jer sol samo zdravo meso čuva od gnjiloće, ako je već pokvareno, ne može ga opet tečnim učiniti; apostoli su pak posvetili i posvećuju i najveće grješnike.

Divi se tolikoj sili, što ima nauka i milost Kristova; slušaj zato rado nauku i primaj milost svaki dan!

2. TOČKA: ISUS JE SOL ZEMLJI.

»**Poče Isus činiti i učiti.**« (Djel. ap. 1, 1.)

Isus je u najuzvišenijem smislu sol zemlji, jer nam je i objavio sve, što nam je za krepostan i savršen život potrebno, i sve što je učio, sjajno je potvrdio.

Postadosmo po Isusu, kako sv. Petar govori: »Izabrani rod, kraljevsko svećenstvo, sveti narod, puk stečeni, da proglasite kreposti onoga koji vas pozva iz tame k divnom svijetlu svomu.« (1. Petr. 2, 9.)

I sami su neprijatelji Spasiteljevi priznali, da je tako divno govorio, kako još dotada čovjek nikada govorio nije. Povukao je za sobom kao magnet sav narod, koji ga slijeđaše gladan i žedan u pustinju i kamogod bi išao.

A silnim i sjajnim čudesima je potvrdio, što je učio. A najveće čudo bijaše sam život njegov. Neporočan, svet, pun kreposti. Tako nas je ljubio, da je i svoj život žrtvovao za nas.

Isus je sol zemlji osobito svojim preobilnim milostima, što nam ih je stekao svojom smrću na križu.

Naredio je sedam sv. sakramenata, što su sedam nepresahnjivih vrela, koja neprestano natapaju sv. Crkvu. Presv. je tijelo njegovo u oltarskom sakramentu pravo vrelo čistoće i svake kreposti za sav rod ljudski. Tomu se ima pripisati bujni procvat kreposti u sv. Crkvi Kristovoj među svim narodima. Zato su se slabašni ljudi obojega spola mogli junački oprijeti svim navalama nutarnjih i vanjskih neprijatelja.

Zahvali Isusu za sva dobročinstva, što neprestano daje tebi i svemu rodu ljudskome. Nastoj, da što više milosti primiš u se, što ti svaki dan obilno pritječu. Osobito pak pristupaj k vrelu svih milosti: k Presv. olt. sakramentu sa što većom pripravom i pobožnošću, da možeš odoljeti svim neprijateljima svojim.

3. TOČKA: KAZNA OBLJUTAVJELIH SLUGA.

»**Ako li sol obljutavi, čim će se soliti? Nije već ni za što, osim da se baci na polje i da je ljudi pogaze.**« (Mat. 5, 13.)

Sv. Augustin tumači ove riječi i govori: Ako sol obljutavi, čim će se soliti? to jest ako vi, koji morate soliti narode, strašeći se vremenitih progona, izgubite kraljevstvo nebesko, tko će odstraniti bludnje od naroda? dakle sol obljutavila ni za što ne vrijedi, nego da se baci na polje i da je ljudi pogaze. Ne gaze ljudi onoga, koji trpi progonstva, nego koji, bojeći se progonstva obljutavi. Jer gaziti se ne može, osim onaj, koji je podlegao; al' onaj nije podlegao, koji premda u tijelu mnogo trpi na zemlji, dušom se čvrsto drži neba.«

Obljutavi kršćanin, kad se dušom ne drži čvrsto Boga. To jest kad izgubi živu vjeru. Kad započne tražiti svoje veselje u bogatstvu i uživanju; u častima i unosnim službama. Kad se više ne moli, ili samo rijetko, rastreseno i mlitavo. Kad rijetko prima sv. sakramente. Kad ne sluša riječi Božje; ne čita pobožnih knjiga. Kad podupire novine, što su prema Crkvi ili neprijateljske, ili hladne.

Osobito opominje Isus gore navedenim riječima apostole i njihove nasljednike. Oni su, kao učitelji naroda, većma obvezani na krepostan život od običnih kršćana. Oni su dužni potvrđivati životom svojim, što uče riječju svojom. Životom svojim moraju koriti sve, što je protivno nauci Isusovoj. Krepostima svojima treba da utvrđuju kreposne i dobre.

U kolokviju moli Isusa, da ti udijeli milost, da tako živiš, te izbjegneš strašnoj kazni, kojom se prijeti Spasitelj onima, koji obljutave; koji podu za bogatstvom, za čašću i uživanjem, što je obični idol svjetovnjaka.

Budi mi, dragi moj Isuse, središte, za kojim jedino teži duša, srce i sve što je u meni, da tako povučem i druge k tebi! Dovrši sa: »Dušo Kristova« itd.

75.

ČETVRTAK: »VI STE SVJETLOST SVIJETU.«

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, nestvoreno Svijetlo Očevo, kako na brdu govori apostolima svojim: »Vi ste svjetlost svijetu.« (Mat. 5, 14.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., izvore Božanske svjetlosti, prosvijetli me, da što bolje upoznam Svijetlo Isusa; okrijepi me, da ga svim srcem ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki zašto zove Isus apostole svjetlost svijeta? u 2. Isusa, svjetlost svijeta; u 3. čistu nakanu.

1. TOČKA: ZAŠTO ZOVE ISUS APOSTOLE SVJETLOST SVIJETA?

»Vi ste svjetlost svijetu. Ne može se sakriti grad, koji stoji na gori.« (Mat. 5, 14.)

S Isusom je došlo veliko svijetlo na svijet. Tako ga zovu proroci već unaprijed. Isaija govori: »Narod koji hodi u tami, vidjet će svijetlo veliko, i onima koji sjede u zemlji, gdje je smrtni sjen, zasvijetlit će vidjelo.« (Is. 9, 2.) To su svijetlo, t. j. nauku, kreposti i uzore Isusove apostoli primili u se, i po zapovijedi su Isusovoj imali da nose na sav svijet.

Svijet je bio zastrt gustom tamom svakojakih bludnja i grijeha. To su apostoli morali raspršiti, i prosvijetliti svijetlom sv. Evanđelja.

»Ne bi nitko bio poganin, veli sv. Ivan Zlat., kad bismo mi sami nastojali, da budemo kršćani, kako treba da budemo; kad bismo se pokoravali opomenama Božjim; kad bismo trpjeli nepravde, a ne bismo zlo zlim vraćali; kad bismo one koji nam se rugaju, blagosivljali; kad bismo zla vraćali dobrim. Nitko ne bi bio tako divlja zvijer, a da se ne bi odmah obratio k pravoj vjeri, kad bi vidio da svi tako rade. I da znaš, da je doista tako, sjeti se kolike je Pavao k Bogu priveo?! Kad bismo svi takovi bili, koliko bismo svijeta k Bogu obratili!«

Hvali Bogu što te je prosvijetlio; nemoj hodati za tminama svojih pohota, nego im se protivi po primjeru Isusovu.

2. TOČKA: ISUS JE SVJETLOST SVIJETA.

»Dok sam na svijetu, svjetlost sam svijetu.« (Iv. 9, 5.)

Isus je najveće i jedino svijetlo svijeta. To svijetlo je njegova Božanska nauka, i njegove uzor-kreposti. Dok su najveći ljudski umovi samo po koje zrnce istine mogli obreti, a i to nesigurno i nejasno, Isus kao pravo svijetlo svega svijeta i sviju vremena tolikom je puninom i obilnošću prosvijetlio svijet, da svi narodi, koji za njim hodaju, ne hodaju više u tminama. Oni su narodi, kao i pojedinci prosvijetljeni svijetlom Božanskim. Oni točno znadu za svoj cilj, znadu točno, koja su sredstva k cilju, i kako da ga postignu. Znadu otkud su u njima zle pohote, zašto i kako im se treba opirati. Znadu za obilate milosti, što ih krijepe u toj borbi i vode k pobjedi.

Svakoj dobi i u svim prilikama pokaza Isus riječju i primjerom svojim kako se treba vladati; a obilnim milostima pritječe svakom u pomoć. Zato je htio da bude sam napastovan, poružen i pogrđen; kao što i pohvaljen i proslavljen, da znamo u svim prilikama života, kako nam se treba vladati, da u svem napredujemo.

Na koliku zahvalnost obveza Isus sve narode i svakog pojedinca, što nas izvede iz tame bludnja i grijeha! Kolikom revnošću bi nam trebalo svaku riječ Isusovu primiti i izvesti! Koliko bi nam trebalo cijeniti primjer Isusov, jer znamo, da je neprevarljiv!

Isus je mnogim slijepcima povratio vid i hromima snagu, da mogu hodati, ali svima je dao vid duši i silu volji, da znamo, što nam treba činiti da se spasimo, i da ono što upoznamo, i izvesti uzmognemo.

Zahvalimo Isusu za ta velika dobročinstva. A to ćemo onda učiniti, ako Isusa uistinu nasljedujemo. Inače će nam primjer i nauka Kristova biti na propast. Odluči, u čem ćeš danas nasljedovati Isusa.

3. TOČKA: O ČISTOJ NAKANI.

»Tako neka se svijetli svjetlost vaša pred ljudima, da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega, koji je na nebesima.« (Mat. 5, 16.)

Što je nakana? Nakana je čin naše volje, kojim određujemo cilj svom djelovanju.

Sv. Franjo Saleški veli: »Izvrsnost onoga, što činimo, bilo to i najneznatnije djelašce, sastoji u tom, da bude iz prave nakane, s voljom činiti ono, što se Bogu mili. Tako možemo malenim djelima postići ve-

liku svetost i s manje djela činimo veći napredak u krepostima po Božjoj darežljivosti, nego inače mnogima.«

Valja dobro razlučiti što spada na bitnost, a što na krepost kod dobre nakane. Iliti što je potrebno da koje djelo bude zaslužno, a što je vrhu toga, što naime čine djelo još zaslužnijim?

Sv. Toma Akvinac veli, da djelo bude zaslužno, potrebno je samo ovo troje: da onaj, koji djeluje, bude u milosti posvećujućoj; drugo, da djelo bude obavljeno pomoću milosti Božje, t. j. radi Boga; treće, obećanje Božje, da će djelo nagraditi. A Bog je obećao, da će svako djelo nagraditi, gdje je ispunjen prvi i drugi uvjet. — »Izvjesno je, da je onaj, koji je u posvećujućoj milosti, sebe i sve svoje upravio k Bogu, s kim je sjedinjen kao sa svojom svrhom. Dakle štogod čini za se ili za druge, zaslužno čini, ako u isti mah i ne misli na Boga, osim ako tako šta čini, što se ne može činiti na čast Božju, a to je grijeh.« (De malo qu. 2 a. 5. obj. 11.)

Često, i kod svakoga djela ponavljati dobru nakanu, to nije potrebno da bude djelo zaslužno, ali to je vrlo kreposno i čini djelo puno zaslužnijim. To je moćno sredstvo, da se uspnemo do velike savršenosti.

U kolokviju moli Isusa, da ti udijeli milost, da što uže spojiš svoju nakanu u dobrim djelima s nakanom njegovom. Izmoli zato više puta, osobito kad koje djelo započinješ, koju strelovitu molitvu. Na primjer: »Sve za tebe, presveto Srce Isusovo.« (300 dana svaki put. Pijo X., 26. XI. 1908.)

76.
PETAK: O MOLITVI GOSPODNJOJ. O PREDGOVORU.

1. PREDVJ.: Predstavi si božanskog Spasitelja na gori usred apostola, kako ih uči Boga moliti: »Ovako se molite: Oče naš, koji si na nebesima.« (Mat. 6, 9.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., živo vrelo prave pobožnosti, prosvijetli me, da upoznam veliku vrijednost molitve; okrijepi me, da se vazda molim i oćutim koristi molitve.

Razmatrat ćemo u 1. točki što će to reći: »Oče«? u 2. »naš«? u 3. »koji si na nebesima«?

1. TOČKA: ŠTO ĆE TO REĆI: »OČE«?

»Oče!« (Mat. 6, 9.)

Sv. Augustin veli o molitvi Gospodnjoj, da je kratak sadržaj svih drugih molitava. Dostojanstvom i podrijetlom daleko nadilazi sve. Sv. Ciprijan je zove: jezgra sv. Evanđelja. Jamačno veli, da će nas Bog uslišati kad molimo ne samo u ime Isusovo, nego i vlastitim riječima njegovim. — Promisli zato dobro svaku riječ, jer tako ćeš si pribaviti ključ, kojim ćeš si otvarati riznicu Božju svaki dan.

Zašto velimo Bogu Ocu »Oče«? Prvo, zato jer nam je dao da jesmo, stvorio nas je na sliku i priliku svoju. Drugo, što je svim kršćanima dao puno plemenitiji život od naravnog, život milosti, vrhunaravni. Ovaj život nam daje Bog, ako smo ga izgubili, toliko puta, koliko puta mu se skrušeno vratimo po sakramentu pokore. Treće, zovemo Boga Ocem, jer nam

uzdržava obadva života svaki čas, a to je toliko, kao da nas stvara svaki čas nanovo. Četvrto, što najljubeznije bdije nad nama svojom očinskom providnošću. Peto, što nam je pripravio bogatu baštinu na nebu, budemo li očuvali djetinjstvo Božje.

Svi se ovi razlozi samo u Boga nalaze, te zato uistinu samo njega ide časni naziv »oče«.

Kolika je sreća i dostojanstvo biti sinom takvoga i tolikoga Oca! Kolika sramota ne ljubiti, vrijeđati, nepokoravati se takvom Ocu! Gledaj i nastoj svim silama, da budeš vrijedan tako svetoga, silnoga, velikoga Oca. Ispitaj se, u čem si ga dosad vrijeđao, i učini čvrstu odluku, da ćeš se popraviti, i započni odmah danas.

2. TOČKA: ZAŠTO VELIMO BOGU: OČE »NAŠ«?

»Naš.« (Mat. 6, 9.)

Promisli zašto je Isus htio, da kažemo Ocu nebeskomu »naš«, a ne »moj«?

Isus nas time uči, da je samo jedan Sin Božji po naravi, a to je on sam. On sam može uistinu reći Bogu Ocu: »Oče moj«. Mi smo svi po milosti djeca Božja, te zato smo braća među sobom. A kao braća treba da se molimo jedan za drugoga; da ljubimo jedan drugoga, što dokazujemo osobito molitvom. Milija je Bogu molitva, koju ne iz nužde šaljemo Bogu, nego koju obavljamo iz bratske ljubavi.

A sv. Ambrozije označuje i drugi razlog zašto je molitva, kojom se molimo za sve izvrsnija i korisnija. »Kad se pojedinci mole za sve i svi se mole za

pojedince. Zato je velika nagrada, da se molitvom pojedinaca zaslužuje molitva cijeloga naroda«.

Uči nas Krist time, što hoće da molimo Oče »naš«, da nijesu pravi sinovi Božji, koji ne ljube svoje neprijatelje, ili koji mrze na druge ljude ili narode, i zato ih isključuju iz svojih molitava. »Nije li nama svima jedan Otac?« — govori prorok već u starom zakonu — »nije li nas jedan Bog stvorio? Zašto dakle prezire svaki brata svojega?« (Malah. 2, 10.)

Nije nam zato Isus zabranio, da po svojoj pobožnosti molimo i: Oče moj; jer tako nas je milošću svojom posinio, kao da smo njegovi jedinci. Ali kad molimo: »Oče naš« očitujemo, da vjerujemo sve ono, što nas Krist Gospodin ovim riječima uči; a to se Ocu nebeskom veoma mili.

Rado se moli za svu svoju braću. Tim ne samo da ništa ne gubiš, nego i premnogo dobivaš i umnožavaš svoje zasluge; a što treba, da ti je glavno, tim se vježbaš u ljubavi prema bližnjemu.

3. TOČKA: ZAŠTO VELIMO BOGU: »KOJI SI NA NEBESIMA«?

»**Koji si na nebesima**«. (Mat. 6, 9.)

Bog je prisutan na svakom mjestu, ali ne očituje svagdje na jednaki način svoju prisutnost. Kad molimo: »Koji si na nebesima« ispovijedamo, da Bog gospoduje, kraljuje na nebu i od onud ravna i upravlja cijelim svemirom. Znači dakle ova izreka prvo, neizmjernu silu Božju i njegovo neograničeno gospodstvo, kojom nam može sve dati, zašto ga molimo, a i hoće, jer je naš Otac. Drugo, znači našu baštinu, što je od Boga iščekujemo, što je nebo, a ne zemlja

ova ili zemaljske, prolazne stvari. Sv. Ivan Zlat. navađa i treći razlog naime, da moleći se uzdignemo pamet i srce svoje na nebo k Bogu, da ih otrgnemo od zemaljskih, taštih stvari. Četvrto, sjeća nas, da moleći se Bogu ištemo od njega ono, što nas pomaže u nebo, jer što nam ništa ne pridonosi k tomu, to je nekorisno i tašto, te zato i ne treba, da si od Boga molimo. Peto, tim ispovijedamo, da se Bog anđelima i blaženima na nebu pokazuje kakav jest licem u lice. Uči nas ovim riječima Isus, da srcem i dušom čeznemo za nebeskim blaženstvom, što je baština sinova Božjih. Da se sjećamo svaki dan, kako nemamo ovdje stalnoga prebivališta, nego da putujemo u nebesku našu domovinu. — Sjeća nas Isus ovom izrekom, da nam se treba vladati, kako se pristoji građanima nebeskim, po zakonu i primjeru našega Kralja i vrhovnog vođe, Isusa.

Po nebesima možemo razumjeti i svaku pravednu dušu, kako je apostol zove, naime da je hram Duha Svetoga. A to nas sjeća, da taj hram, čist držimo, kao nebo, gdje stanuje Bog.

Znak je budućih građana Božjega kraljevstva poniznost, blagost i čistoća.

Nastoj zato, da si stečeš osobito ove kreposti i umnožiš i usavršiš sve to većma.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što je tebe i sve ljude naučio prekrasnu molitvu. Moli ga, da ti udijeli milost, da tu molitvu sve to većma razumiješ, obljubiš i svaki dan je moliš s velikom koristi i plodom. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

77.

SUBOTA: MARIJA JE »VRATA RAJSKIH DVORA«.

1. PREDVJ.: Predstavi si preslavnu Majku Božju, kroz koju Bog sve milosti dijeli smrtnicima.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da sve to većma upoznam Mariju; okrijepi me, da je u svim zgodama života iskreno štujem, zazivam i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki kraljevstvo nebesko kao veliko blago; u 2. da mnogi ne će unići u kraljevstvo nebesko; u 3. da će mnogi unići u kraljevstvo nebesko.

1. TOČKA: KRALJEVSTVO JE NEBESKO VELIKO BLAGO.

»Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovjeku ne dođe, ono pripravi Bog onima, koji ga ljube«. (1. Kor. 2, 9.)

Predstavi si grad, gdje su sve kuće kraljevske palače, svi građani okrunjeni kraljevi, a stanovnici ne znadu što je zavist, mržnja, takmenje, bludnost; gdje nema nikakvih nevolja, ni bolesti, ni smrti, pa ćeš imati slabašan pojam o raju. Dodaj tomu još jasno viđenje i uživanje blaženoga bivstva Božjega; društvo anđela i svetaca, koji su sjedinjeni međusobno i s Bogom najuže i nerazduživo, i imat ćeš točniji pojam o raju; ali potpuni ne ćeš imati nikad, jer je raj ono blaženstvo, »što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovjeku ne dođe«. I sv. Augustin slično govori o raju: »Vidjet ćemo, ljubit ćemo, slavit ćemo Boga«.

Kad je sv. Augustin na molbu prijatelja si Severa htio da opiše što je raj, ukaza mu se sv. Jeronim, koji je upravo tada preminuo u Betlehemu, i zapita ga, što hoće? Kad mu sv. Augustin saopći svoju nakanu, reče mu sv. Jeronim: Augustine, možeš li u svoju šaku stisnuti sav svemir, ili izgrabiti more u jednu rupicu? i time iščeznu.

Koliko se trudiš, da postigneš neznatnih, taštih dobara, a na nebo i ne misliš. Čini što više dobrih djela, jer njima se postizava raj.

2. TOČKA: MNOGI NE ĆE UNIĆI U KRALJEVSTVO NEBESKO.

»Široka su vrata i širok put, što vodi u propast, i mnogo ih ima, koji na njih ulaze.« (Mat. 7, 13.)

Spasitelj sam označuje razlog zašto mnogi ne će unići u kraljevstvo Božje. Jer hodaju po širokom putu. A koji su to? Koji ne će da stežu svoje pohote i osjetila među uske granice, što nam označuju zapovijedi Božje; a Majka Božja nas uči najuzvišenijim primjerom svojim. Na širokom putu hodaju oni, koji ne idu putem, što je Isus označio svojom naukom i primjerom. A takvih je uvijek više, nego onih, koji ljube i vrše kršćansku samozataju. Zato ne će mnogi uskim putem u Kraljevstvo Božje, nego putem širokim u propast.

Mnogi ne će u kraljevstvo Božje, jer nijesu spoznali Kristove vjere. Nije još doprlo do njih svijetlo evanđeoske nauke. Kolika je sreća roditi se i uzrasti u sv. vjeri Kristovoj! Mnogi zato ne će u kraljevstvo Božje, jer su otpali od sv. vjere. Mnogi svojom krivnjom, kao što su pravi krivovjerci i raskolnici; a mnogi bez svoje krivnje, koji se naime rodiše od krivovjeraca i raskolnika.

Kolika sreća ustrajati sve do smrti u pravoj vjeri Kristovoj!

Ispitaj svoju savjest, kako zahvaljuješ Bogu za tako ogromni dar sv. vjere!? Znaj, da je samo jedan način, kojim se možeš zahvaliti Bogu, a što Bog iziskuje od tebe, naime da urediš svoj život po sv. vjeri. Ispitaj se, kako ukroćuješ svoje pohote? Služiš li se posebnim ispitivanjem savjesti, što je najizvrsnije i najlakše sredstvo za to?

Moli Majku Božju, da ti isprosi po svojoj velikoj dobroti od Boga za to milost. Učini odluku i preporuči je Majci Božjoj.

3. TOČKA: MNOGI ĆE UNIĆI U KRALJEVSTVO NEBESKO.

»Vrata rajskih dvora«. Iz himne: »Zdravo zvijezdo mora«.

Zašto zove sv. Crkva Mariju »vrata rajskih dvora«? Iz mnogo je razloga Marija »vrata rajskih dvora«. Prvo, što nam je rodila Isusa, koji nam zasluži i otvori raj. Drugo, što nam Isus pokaza neprevarljivi put u raj. Treće, što nam Marija najvjernije saopćuje svojim životom sve, štogod je Isus učio i činio, i tako nas neprevarljivo vodi u raj. Četvrto, što nam je s Isusom zajedno zaslužila obilne milosti, koje su nam od potrebe, da dođemo u raj. Peto, Bog je po nauci svetih Otaca postavio Mariju nad svim blagom, što nam steče Isus životom i smrću svojom. Šesto, Bog je dao Ma-

riji moć da satire glavu neprijatelja našega spasenja, sve do konca vijeka. Sedmo, Bog je uzvisio Mariju na dostojanstvo kraljice nebeske, a i na zemlji, te joj je zato dao i moć, da se samo njezinom pomoću može u kraljevstvo, kojega je ona Kraljica. Osmo, Bog je htio u svojoj blagosti, da kako smo po Mariji dobili Isusa u ovom progonstvu, tako ga po Mariji zadobijemo i u domovini svojoj. Deveto, Bog je htio po svojoj blagoj i krepkoj providnosti, da Marija bude posrednica između njega i nas. A kao takva osobito se brine, da ne propadnemo na vijeke, nego da se spasimo, da uđemo u raj.

Promišljaj i naći ćeš jamačno i mnogo drugih razloga, zašto ide Majku Božju ovaj krasni pozdrav: »Vrata rajskih dvora«?

Odluči, da ćeš se čvrsto držati presl. Majke Božje, štujuć je, ljubeći je, a osobito nasljedujuć njezine sjajne kreposti: poniznost, blagost i ljubav prema Bogu i bližnjemu.

U kolokviju zahvali Bogu, što nam je dao svoju preslavnu Majku za kraljicu i voditeljicu u kraljevstvo njegovo. Pokaj se, što si bio mlitav u njezinu štovanju i nasljedovanju. Učini odluku, preporuči je Majci Božjoj. Izmoli: Zdravo zvijezdo mora!

ŠESTI TJEDAN PO BOGOJAVLJENJU.

78.

NEDJELJA: PRIČA O GORUŠIČNOM ZRNU.

1. PREDVJ.: Prije promatranja današnjeg nedjeljnog sv. Evanđelja predstavi si Isusa, kako tumači pričom o gorušičnom zrnu razgranavanje božanskog nauka svoga: »Kraljevstvo je nebesko, govori Isus, kao zrno gorušično, koje uzme čovjek i posije na njivi svojoj; koje je istina najmanje od svih sjemena, ali kad uzraste, veće je od svega povrća, i bude drvo tako, da ptice nebeske dolaze i sjedaju na granama njegovim«. (Mat. 13, 31. 32.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da mi pronikne nauka Kristova misli, želje i djela moja!

Razmatrat ćemo u 1. točki što je zrno gorušično? u 2. kako se je razgranalo? u 3. što znače grane na tom stablu?

1. TOČKA: ŠTO JE ZRNO GORUŠIČNO?

»Kraljevstvo je nebesko kao zrno gorušično«. (Mat. 13, 31.)

Zrno gorušično je sam Isus; njegov nauk; njegove kreposti i njegovi nasljedovatelji.

Sam Isus je zrno gorušično. Govori o sebi po proroku: »Ja sam crv a ne čovjek; podsmijeh ljudima i rug narodu«. (Ps. 21, 6.) Ali kao što je gorušično zrno, premda izvana neznatno kad se satre, krepko i jako; tako je i Isus blag i ponizan, kad ga u muci i smrti satrše, raspalio je sav svijet, i sve pritegnuo k sebi.

Takvo je zrno gorušično i nauk Isusov. Jednostavan, ponizan, blag kao i sam Isus, a ipak kad se propovijeda i primi u srce silniji je od vojske i oružja i svake zemaljske sile. Pripitomi i posveti cijele narode poganske.

Zrno su gorušično i kreposti Kristove. Svim Kristovim krepostima je temelj poniznost, što sakriva

onu vanrednu silu i jakost, koju kreposti kriju u sebi. Čine čovjeka jačim od sviju požuda, svijeta i đavla.

Zrno su gorušično i nasljedovatelji Isusovi, pravednici. Ponizni su i blagi, te zato od svijeta prezreni, al' u progonstvu, mukama i napastima svijetle i mirišu svima, i privlače sve neodoljivom silom k Isusu.

Ispitaj se, da li i kako primaš u se to zrno gorušično: nauk, milost, primjer i kreposti Isusove. Jer samo ovo će te učiniti jakim, kreposnim, zadovoljnim i jednoć blaženim.

2. TOČKA: KAKVO SE JE STABLO OD ZRNA GORUŠIČNA RAZGRANALO?

»Koje uzme čovjek i posije na njivi svojoj; koje je istina najmanje od svih sjemena, ali kad uzraste, veće je od svega povrća«. (Mat. 13. 31. 32.)

Čovjek, koje posija gorušično zrno na njivi svojoj, jest sam Isus Krist, koji posija u srce ljudi svoju Božansku riječ, što je na prvi pogled neznatna, ali kad uzraste, kad je primimo u srce, postane kako sam Isus govori: »Veće od svega povrća, i bude drvo tako, da ptice nebeske dolaze i sjedaju na granama njegovim«. (Mat. 13, 32.)

Isus u muci nepoznat i prezren postao je kraljem i središtem sviju vijekova i naroda.

Čovjek, koji sije gorušično zrno u njivu, u srca ljudska, jesu apostoli i njihovi nasljednici, koji se po zapovijedi Isusovoj raziđoše, da po cijelom svijetu propovijedaju sveto Evanđelje. — Gorušično zrno, sv. Evanđelje uzraste u narodima i donese, urodi

pravim kršćanskim krepostima, što prije propovijedanja Evanđelja bijahu svijetu posve nepoznate. Pretvori ljude oholice u ponizne; osvetljive i kavgadžije u blage i miroljubive; ljude životinjske u duhovne; bludnike u djevice; koji prije sv. Evanđelja svu brigu i mar uložiše u stjecanje blaga, sada prodaju svoj imutak i dijele siromasima, oskudnim svojim bližnjima.

Divi se sili sv. Evanđelja, al' ujedno se čudi i pokaj se, što ista nauka Kristova u tebi tako malo ploda donosi. Ispitaj se za razlog i odstrani zapreke. Gorušično zrno djeluje, kad se satre; tako i riječ Božja kad se promišlja. Odluči, da ćeš svaki dan posvetiti stanovito vrijeme jutrašnjem razmatranju.

3. TOČKA: ŠTO ZNAČE GRANE NA STABLU ZRNA GORUŠIČNA?

»I bude drvo tako, da ptice nebeske dolaze i sjedaju na granama njegovim«. (Mat. 13, 32.)

Sv. Augustin govori: »Grana je Petar, grana je Pavao, grana je sv. Laurencije, čiju svetkovinu danas svetkujemo. Grane su svi apostoli i mučenici Spasiteljevi, kojih ako se tko čvrsto drži, ne će potonuti u svjetskim valovima; nego prebivajuć pod sjenom njihovom ne će iskusiti žege paklene i bit će siguran u vihru đavolskog napastovanja i u gorućem ognju sudnjega dana«.

Živo je stablo Isus. Grane su propovijedanje njegova nauka; savjeti evanđeoski; čudesa Isusova; njegov Božanski primjer; otajstva njegova života; sveti sakramenti.

Na te grane dolaze svete duše, kako govori sv. Gregorije, koje se uzdižu svetim čuvstvima sa zemlje prema nebu, i tješe se u nevoljama i mukama ovoga svijeta naukom i uzorom Kristovim i njegovih Svetaca.

Ne dolaze na te grane orlovi i druge ptice grabežljive, nego malene, ponizne duše, kojima Bog otvara svoje tajne. Otpočivaju na ovim granama i uklanjaju se žegi strasti, svijetu i đavlu.

Stablo su i Sveci Božji, koji propovijedahu riječ Božju riječju, pisanjem, životom svojim. Živa su propovijed i sada, jer nam silno saopćuju kreposnim uzorom svojim nauku Isusovu i privlače nas k njemu.

Čitaš li žiće Svetaca? Mnogi su postali sveci samo zato, jer su čitali život njihov. Mnogi su se obratili i vanredne milosti dobili na takav način. A niko nije čitao njihov životopis bez velike koristi.

Promatraj otajstva sv. vjere, i primaj sv. sakramente i iskusit ćeš silu Božju, što je u njima sakrivena.

U kolokviju zahvali Isusu, što nam je tako silna sredstva dao za naše spasenje, kakva je njegova riječ, njegovi sakramenti i njegov krepostan i božanski život. Odluči, da ćeš se svaki dan približavati tim Božanskim izvorima, da obilno crpaš iz njih milost za svoje spasenje. Izmoli Očenaš i Zdravomariju

79.

PONEDJELJAK: PRVE TRI PROŠNJE »OČENAŠA«.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, vrhovnog Učitelja svijeta, kako na brdu uči apostole najuzvišeniju molitvu: »Sveti se ime tvoje. Dođi kraljevstvo tvoje. Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji«. (Mat. 6, 9. 10.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam uzvišenost i korist molitve; okrijepi me, da se rado i vazda molim.

Razmatrat ćemo u 1. točki prvu prošnju; u 2. drugu; a u 3. treću prošnju.

1. TOČKA: PRVA PROŠNJA »OČENAŠA«.

»Sveti se ime tvoje«. (Mat. 6, 9.)

Sv. Augustin govori: »Ne molimo se zato: Sveti se ime tvoje, kao da nije sveto ime Božje, nego da bude sveto ljudima, to jest neka im bude tako poznat Bog, da se nada sve boje uvrijediti ga«. Nutarnja svetost Božja je neizmjerna, tako da ne može rasti. Kada nutarnju svetost Božju priznamo svojim životom, onda svetimo ime Božje, i time posvećujemo i sebe. Jer onda priznajemo svetost Božju, kad vjerujemo u Boga i kad njegove zapovijedi držimo. A time posvećujemo sebe. Kad dakle molimo: »Sveti se ime tvoje«, molimo za svoje posvećenje. Molimo, da ime Božje svetimo životom svojim, riječima, čuvstvima, djelima svojim.

Spasitelj nas uči da molimo, sveti se ime »tvoje«. Jer je jedino ime Božje sveto samo po sebi i od sebe. Jest bitna i neizmjerna svetost. Svi drugi sveci imaju samo po koju česticu svetosti od Boga, a Bog je sama svetost i punina svetosti. Zato govori sv. Pavao: »Jedinomu Bogu čast i slava«. (1. Tim. 1, 17.)

Ne samo ljudi treba da slave ime Božje, nego i svi drugi stvorovi na nebu, na zemlji i pod zemljom, kako to apostol uči.

Ispitaj se, kako svetiš ime Božje. To jest kako držiš njegove zapovijedi, i kako vršiš svoje staleške dužnosti?

2. TOČKA: DRUGA PROŠNJA: »DOĐI KRALJEVSTVO TVOJE«. (Mat. 6, 10.)

Četverostruko je kraljevstvo Božje. Prvo, njegovo neograničeno gospodstvo, što ima nad svim stvorovima. Zato ga molimo, da nas i sve stvorove uzdrži i ravna sveudilj svojom svemogućnošću.

Drugo je Božje kraljevstvo otajstveno, kojim kraljuje po vjeri i milosti u duši vjernika i Svetaca. Zato ga osobito molimo, kako kaže sv. Jeronim, da prestane kraljevstvo đavla, koji vlada po grijehu, da ne gospoduje grijeh u našem smrtnom tijelu. Sv. Ambrosije govori: »Molimo, da kraljuje u nama Krist. Ako Bog u nama kraljuje, ne može imati mjesta neprijatelj, onda ne kraljuje u nama zao običaj, ne grijeh, nego kraljuje krepost, kraljuje čednost, kraljuje pobožnost«.

Treće je kraljevstvo Božje u nebu, gdje slavno kraljuje nad anđelima i svecima. I ovo misli sv. Ciprijan, da molimo: »Da u kraljevstvu Kristovu kraljujemo, koji smo prije svijetu služili«.

Četvrto je kraljevstvo Božje, što se ovom prošnjom razumijeva, najsavršenije i najpotpunije. Kad naime na zadnjem sudu bude Isus Krist sve podvrgao svojoj neograničenoj vlasti i dobre i zle. Nad

pravednicima će kraljevati u nebu; a zle će podvrći svojoj vlasti u paklu. Tako tumače sv. Augustin i sv. Ivan Zlat. To će se zbiti i započeti poslije uskrsnuća i zadnjega suda. Poslije toga ne će više gospodovati đavao ni grijeh. Sve će biti podvrgnuto kraljevstvu Krista, neograničenoga gospodara.

Raduj se i veseli se kraljevstvu Kristovu, i nastoj svim silama, da razrušiš temeljito u srcu svom kraljevstvo grijeha i zlih običaja, i da svakim danom većma učvrstiš u sebi po milosti i krepostima kraljevstvo Kristovo.

Odluči, kako ćeš odmah danas raditi na ovom važnom poslu. Jer ako bude Krist u tebi kraljevao dok si na zemlji, onda će kraljevati u tebi i na nebu.

3. TOČKA: TREĆA PROŠNJA: »BUDI VOLJA TVOJA, KAKO NA NEBU, TAKO I NA ZEMLJI«. (Mat. 6, 10.)

Bog je svoju volju očitovao u svojim zapovijedima i u dužnostima našega staleža, u koji nas pozva. Očituje nam volju svoju svaki dan po nadahnućima Duha Sv., i pri svakom našem djelu po našoj savjesti. Govori nam Bog po zakonitim starješinama.

Kako vršiš volju Božju, koju ti Bog saopćuje na toliko načina i tako jasno? Promisli, kako je sveta, pravedna i za te korisna volja Božja! Do ispunjivanja je volje Božje sva tvoja vremenita i vječita sreća, krepost, mir, napredak, dobra ili nesrećna smrt, stupanj slave, kojoj se nadaš u vječnosti. Kako je nužno zato da sve to većma upoznaš volju Božju, i da je što savjesnije vršiš?

Isus nas uči, da točnim vršenjem volje Božje pretvorimo zemlju u nebo. Jer kaže da tako vršimo volju Božju na zemlji, kako je vrše anđeli na nebu. »Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji«. U volji Božjoj je sva naša sreća, u volji našoj je sva naša nesreća, kako to veli sv. Bernardo: »Na što mrzi ili kazni Bog ako ne našu volju? Neka prestane vlastita volja, i ne će biti pakla. Što će mučiti pakleni oganj, ako ne vlastitu volju?«

Zato su se svi, koji su težili za savršenošću vježbali, da prilagode volju svoju volji Božjoj. Sv. se je Katarina Sienska zatvorila u sobu srca svoga, koja je sobica bila odasvud ograđena voljom Božjom, prema kojoj se je jedino ravnala. Zato je uživala neprestani, duboki mir.

Sjeti se toga kadgod moliš: »Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji«, i nastoj, da činiš, zašto se moliš.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što te nauči tako divnu molitvu! Moli je srcem i dušom, pažljivo i često. Bog će ti dati za što te nauči, da ga moliš. Izmoli Očenaš.

80.

UTORAK: ČETIRI ZADNJE PROŠNJE »OČENAŠA«.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, vrhovnoga naučitelja svijeta, kako uči u apostolima sav svijet Boga moliti: »Kruh naš svagdanji daj nam danas. I otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima svojim. I ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas oda zla. Amen«. (Mat. 6, 11. — 13.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da upoznam ljepotu molitve Gospodnje, i da je svaki dan rado molim.

Razmatrat ćemo u 1. točki četvrtu prošnju »Očenaša«; u 2. petu prošnju; u 3. šestu i sedmu prošnju.

1. TOČKA: ČETVRTA PROŠNJA: »KRUH NAŠ SVAGDANJI DAJ NAM DANAS.« (Mat. 6, 11.)

Kakav kruh nas uči Isus da prosimo od Boga? Sv. Oci većinom uče, da pod kruhom, što po nauci Isusovoj treba da molimo od Boga, razumijeva se vrhunaravni kruh. Kruh duše naše. A to je sam Isus, koji reče: »Ja sam hljeb od života«. (Iv. 6, 35.) A tako je u izvorniku sv. Evanđelja i u grčkom prijevodu. Tako je i u mnogim hrvatskim prijevodima: »Kruh naš vrhunaravni«. — A tako nas i uči Isus, da se prije svega staramo za dušu i kraljevstvo Božje, a sve ostalo će nam se dodati. — Kad molimo za kruh duši našoj, molimo ujedno i za sve milosti i potrebe duše.

Zatim molimo Boga za kruh tjelesni, za hranu, odijelo i sve vremenite potrebe tjelesnoga života, kako to sv. Augustin tumači.

Zatim molimo: »naš«, jer premda je vrhunaravan, ipak je naš, jer nam ga obeća i dade Isus. — »Daj nam«, molimo ne samo za se, nego za sve ljude prijatelje i neprijatelje.

»Danas« veli Isus zato, da nas sjeti, da nam se svaki dan treba moliti Bogu; da se svaki dan sjećamo na svoju ovisnost o Bogu i nemoć, i da svoje ufanje stavimo u Boga, koji se za nas brine.

Bože, prosvijetli me, da ovu tako potrebnu prošnju dobro razumijem i svaki dan je srdačno molim.

2. TOČKA: PETA PROŠNJA »OČENAŠA«.

»I otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima svojim«. (Mat. 6, 12.)

U dosadašnjim prošnjama uči nas Isus, da molimo od Boga dobra za dušu i za tijelo, a u slijedeće tri prošnje uči nas, da molimo Boga, da nam oprosti i odvrati od nas zla.

Koji su to »dugovi«, za koje molimo Boga, da nam ih oprosti? To su grijesi teški i laki i kazne, što smo grijesima zaslužili. To nam samo Bog može oprostiti. A Bog nam oprašta sredstvima, što je odredio za oproštenje grijeha. Zato molimo Boga, da nam udijeli milost, da ta sredstva tako upotrijebimo, da nam Bog uistinu i oprosti grijehe.

»Kako i mi otpuštamo dužnicima svojim«. Ovim riječima je Bog označio uvjet, pod kojim je pripravan, da nam oprosti grijehe naše. »Ako li ne otpustite vi ljudima, ni Otac vaš ne će otpustiti vama grijeha vaših.« (Mat. 6, 15.)

Koji su ti dugovi, što hoće Bog da oprostimo dužnicima svojim? Uvrijede i uopće nepravednosti, kojima nas drugi vrijeđaju. Nijesmo dužni otpustiti novčane dugove; ili da ne popravi uvrijedu poštenja.

Na dva načina mogu oprostiti uvrede bližnjemu. Ili tako da ih se više ne sjećam; da iskazujem obične znakove ljubavi uvrediteljima; da ugušujem čuvstva osvetljivosti. Ili na savršeniji način, da uvrediteljima

osobitu ljubav i usluge iskazujem, kao što je običavao činiti sv. Franjo Asiški.

Želiš li iskusiti darežljivost Božju na osobit način, oprosti odmah i od srca uvrediteljima. Hoćeš li da se brzo i sigurno uspneš na visoki stepen savršenstva, nasleduj sv. Franju Asiškoga. Hoćeš li, da ti Bog grijehe oprosti, svakako moraš i ti bližnjemu svome oprostiti svaku nepravdu barem u srcu, sve ako mu i ne otpustiš pravednu tražbu, što ti je dužan.

3. TOČKA: ŠESTA I SEDMA PROŠNJA »OČENAŠA«.

»I ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas oda zla. Amen«. (Mat. 6, 13.)

Ne će Isus da molimo, da budemo prosti od napasti; jer je i on sam htio da bude napastovan; nego kako sv. Augustin kaže: »Da nas ne ostavi tvoja pomoć, i tako da svladani od varke ili od žalosti, pristanemo na koju napast«.

Napasti nam donose prevelike koristi, zato govori sv. Jakov apostol: »Veselite se, braćo, kad u razne napasti upadnete«. (1, 2.)

Apostol veli »upadnete«; jer ne treba tražiti napasti; ne treba ići u napast, jer to bi bio grijeh hotimice se izvrgnuti griješnoj pogibli, kao što je grijeh pristati na napast.

Vjera nas uči, da đavao ne može ništa protiv nas bez dozvole Božje. Jasan je primjer za to Job. A to treba da nas potakne na veliko pouzdanje u Boga. — Vjera nas uči da napasti ne možemo svladati bez milosti Božje. Zato nam se treba uteći Bogu osobito u napasti. Sv. Ivan Zlatousti kaže: »U napast ide koji

molitvi ne ide«. A sv. Gregorije Nišanin: »Ako molitva prethodi djela naša, ne će grijeh u dušu našu«.

»Izbavi nas oda zla«. Moli kako misnik moli u sv. misi, da te Bog oprosti od prošlih, sadašnjih i budućih zala. Od prošlih, naime od počinjenih grijeha i kazna; od sadašnjih tjelesnih i duhovnih nevolja i neprilika; od budućih vječitih i vremenitih kazna. — Izbavi nas oda zla: od đavla i njegovih pristaša. Nemoj mu, Bože, nikada udijeliti vlast nada mnom, da mi naškodi tijelu ili duši. Dodajemo »Amen«, da izjavimo svoju žarku želju i ufanje, da će nas Bog uslišati. Sv. Jeronim zove »amen« pečatom »Očenaša«, kojim odobravamo sve i želimo da tako bude.

U kolokviju zahvali Bogu, što te po Sinu svom nauči tako krasnu molitvu. Sv. Augustin kaže, koji je na večer skrušeno izmoli, Bog mu oprašta sve grijehe, što ih je taj dan učinio. Odluči, da ćeš s velikom pobožnošću moliti »Očenaš« što češće, osobito u napasti. Izmoli: »Očenaš«.

81.

SRIJEDA: ISUS ŠALJE APOSTOLE I UČENIKE DA PROPOVIJEDAJU.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa kako hoda po Palestini i gleda narod u okovima grijeha i sužanjstvu đavla, i kako pun ljubavi, milosrđa i želje osloboditi ih, govori apostolima i učenicima svojim: »Žetve je istina mnogo, a poslenikâ malo. Molite se dakle Gospodaru od žetve, da pošlje poslenikâ na žetvu svoju«. (Mat. 9, 37. 38.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam uzvišenost svoga zvanja; okrijepi me, da prema svom zvanju živem.

Razmatrat ćemo u 1. točki zašto veli Spasitelj, da je malo poslenika? u 2. kako treba propovijedati? u 3. koje kreposti moraju imati propovjednici?

1. TOČKA: ZAŠTO VELI SPASITELJ DA JE MALO POSLENIKA?

»Žetve je istina mnogo, a poslenikâ malo. Molite se dakle Gospodaru od žetve, da pošlje poslenikâ na žetvu svoju.« (Mat. 9, 37. 38.)

Žetva je mnoštvo naroda, koje je pripravno da primi Evanđelje, nauku spasenja. Sjeme su posijali proroci. Zato i veli Isus: »Podignite oči svoje i vidite njive, kako su već bijele za žetvu«, (Iv. 4, 35.) da prime nauku Isusovu i da uđu u njegovu Crkvu. Zato veli sv. Augustin: »Apostoli su kod Židova želi, a kod pogana sijali, jer su im propovijedali prve istine vjere«. »A poslenikâ je malo«, jer su samo Isus i sv. Ivan Krstitelj poučavali narod; pismoznanci su i farizeji besposleni išli za svojim dobitkom i užitkom.

Tako je to i sada. Malo je takvih poslenikâ, koji duhom i ljubavlju Kristovom prožeti rade oko spasavanja naroda. Mnogi se boje posla, što je skopčan sa propovijedanjem; mnogi izbjegavaju zvanje poput Jone; a mnogo ih je, koji traže svoju vlastitu korist i uživanje. — Samo Bog šalje apostolske poslanike u žetvu svoju. Velika su sreća i blagoslov za narod revni poslanici. Zato uči Krist Gospodin apostole, da se zato Bogu mole: »Molite se dakle Go-

spodaru od žetve, da pošalje poslenikâ na žetvu svoju«.

U velike cijeni svoje sv. zvanje. Drži se za nevrijedna tom istom cilju posvetiti sile i život svoj, kojemu Isus posveti sve sile i život svoj. Moli svaki dan Boga, da sve to većma upali ljubav Kristovu u srcu tvom za spasavanje duša.

2. TOČKA: KAKO TREBA PROPOVIJEDATI?

»A idući propovijedajte i kazujte, da se približilo kraljevstvo nebesko. Bolesne iscjeljujte, mrtve dižite, gubave čistite, đavle izgonite«. (Mat. 10, 7. 8.)

Isus šaljuć apostole da propovijedaju, uči ih, kako da vrše tu preznamenitu službu: »Propovijedajte i kazujte, da se približilo kraljevstvo nebesko«. Isus hoće da jednostavno, ali velikom, apostolskom silom propovijedaju sv. vjeru. Buduć da su apostoli bili nepoznati, a vjera, što su je propovijedali, iziskivala je potpunu promjenu života, zato im dade Isus dar čudesa, da čudesima potvrde, što propovijedaju.

Propovjednici sada obično nemaju dara čudesa, jer kako sv. Gregorije kaže, kada stablo već uzraste i odeblja ne treba ga više zalijevati. Ali sv. Crkva čini i sada po svojim slugama na duši, što su apostoli onda činili na tijelu. Jer kako sv. Ivan Zlat. veli: »Velik je đavao grijeh; ako ga izgoniš, više si učinio, nego li onaj, koji je hiljadu đavola istjerao . . . Ako si nemilosrdan, ter počneš dijeliti milostinju, ozdravio si ruku prije suhu. Ako izostaneš iz kazališta i pođeš u crkvu, iscijelio si hromu nogu. Ako odvratiš oči svoje od bludnice i od tuđe ljepote, otvorio si prije slijepe oči. Ako si mjesto sotonskih pjesama naučio duhovne, progovorio si koji si bio prije nijem. To su najveća čudesa; to su znamenja vanredna. Ako takva znamenja tvorimo i u njima ustrajemo, bit ćemo veliki i čudnovati, te ćemo sve zle pritegnuti kreposti, i uživat ćemo buduću slavu.« A takva čudesa tvore i sada propovjednici.

Moli Boga, da ti prema tvom zvanju udijeli revnost, da radiš neumorno na spasavanju duša, za koje Isus proli krv svoju.

3. TOČKA: KOJE KREPOSTI MORAJU IMATI PROPOVJEDNICI?

»Eto ja vas šaljem kao ovce među vukove. Budite dakle mudri kao zmije i bezazleni kao golubovi!« (Mat. 10, 16.)

Isus u slici ovce zorno predočuje apostolima i svim propovjednicima kreposti, koje su potrebite za uspješno djelovanje. Blagost, ustrpljivost, ljubav i pouzdanje u Boga.

Blagost se pokazuje ne samo u kroćenju nutarnjih neurednih čuvstava; u ugodnom i milom postupanju s drugima, nego osobito u tom da nepravdu i prezir i onda mirno podnosimo, kad bismo se mogli pravedno oprijeti. Da ispričamo one, koji su nas uvrijedili, i za njih se srdačno Bogu molimo. Poslenik u vinogradu Božjemu treba da je strpljiv, da ne klone duhom radi poteškoća ili neuspjeha. Treba da je pun ljubavi, da poput ovce žrtvuje svega sebe za korist naroda. A u svom radu da se čvrsto ufa u Isusa, je-

dinoga i vrhovnoga pastira, koga u radu zastupa i koga propovijeda.

Znao je Isus, da će propovjednici doći i među vukove. Zato ih je poučio, kako da se vladaju prema njima. »Budite mudri kao zmije i bezazleni kao golubovi«. Zmija zna, kako sv. Ivan Zlat. tumači, i u najvećoj pogibli sačuvati ono, što je poglavito, i zna vrijeme i prilike upotrijebiti, da ulovi plijen. Takvi treba da budu mudri poslanici Božji u dobru svrhu. Ta mudrost ne smije biti lukava, lisičja, nego golubinja, bezazlena.

Pogledaj dobro sebe u ovom božanskom ogledalu i upoznat ćeš, zašto ti je rad bezuspješan i što ti treba ispraviti, da budeš poslanik po naputku Isusovu.

Ispitaj se napose kakva ti je blagost, strpljivost, a osobito ljubav prema Bogu i dušama.

U kolokviju moli Isusa, vrhovnoga pastira sviju naroda, da ti udijeli kreposti apostolske. Osobito blagost, strpljivost i ljubav. Odluči, da ćeš se u ovim krepostima osobito vježbati, i šta ćeš učiniti osobito danas. Na koncu izmoli Očenaš i Zdravomariju.

82.

ČETVRTAK: ISUS UMNOŽI ČUDOM PET HLJEBOVA I DVIJE RIBE.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa u pustinji među silnim narodom, kako ih uči tri dana gladne i žedne i kako mu se smili narod, i kako govori pun ljubavi i milosrđa: »Žao mi je naroda, jer eto već tri dana stoje kod mene, i nemaju ništa jesti; i ako ih otpustim gladne kući njihovoj, oslabit će na putu; jer su neki od njih došli izdaleka.« I nahrani ih čudesno. (Mark. 8, 2. 3.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da u velike cijenim riječ Božju; okrijepi me, da čeznem za njom i po njoj uredim život svoj.

Razmatrat ćemo u 1. točki: ljubežljivost Isusovu i njegove riječi; u 2. kako nas uči Isus kako treba blagovati; u 3. čudnovato umnoženje hljeba, što je slika presv. olt. sakramenta.

1. TOČKA: LJUBEŽLJIVOST ISUSOVA I NJEGOVE RIJEČI.

»Žao mi je naroda, jer eto već tri dana stoje kod mene, i nemaju ništa jesti.« (Mark. 8, 2.)

Promisli vanrednu milinu osobe Isusove i tajinstvenu silu riječi njegove. Čitavo je mnoštvo naroda povukao za sobom u pustinju. Narod je tri dana gladan i žedan ostao kod Isusa i slušao Božanske riječi njegove.

Stidi se, što ne mariš za tu istu osobu u presv. olt. sakramentu, i za tu istu riječ Božju, koja se i tebi propovijeda; dosadno ti je poslušati sv. misu i propovijed i jedanput u tjednu, premda ti ne treba ići u pustinju. Probudi često u sebi želju za Isusom i njegovom riječju. »Ja ljubim one, koji mene ljube« (Posl. 8, 17), govori Bog, što je Isus i čudom zasvjedočio. Jer govori Isus: »Ako ih otpustim gladne kući njihovoj, oslabit će na putu; jer su neki od njih došli iz daleka.« Pokazuje Isus, da su mu na srcu sve naše nevolje. Brine se, da odvrati od nas pogibli, što nam

prijete. Nabraja sve žrtvice, što doprinosimo radi njega, a međutim zaboravlja na svoje prevelike i pregorke, što ih žrtvuje radi nas Ocu. Iz daleka je došao k nama, s neba se je spustio. Ne samo tri dana prebiva s nama, nego trideset i tri godine; a nevidljivim načinom do konca svijeta.

O, Isuse, pritegni me k sebi, da u tvojoj prisutnosti boravim svaki dan svoga života. Pohodi često Isusa u presv. sakramentu!

2. TOČKA: ISUS NAS UČI, KAKO TREBA BLAGOVATI.

»I pošto zapovjedi, da narod posjeda po travi, uze pet hljebova i dvije ribe, pogleda na nebo, blagoslovi i prelomi i dade učenicima hljebove, a učenici narodu.« (Mat. 14, 19.)

Isus se je pobrinuo, da narod udobno blaguje: »Zapovjedi, da narod posjeda po travi.« Uzevši pet hljebova i dvije ribe, pogleda na nebo. Jamačno da se zahvali Bogu Ocu, od koga svako dobro dolazi, pa i velika čudotvorna moć, kojom će umnožiti hljebove i ribe. »Blagslovi« blagoslovom silnim, kojim je umnožio kruh i ribe, da su dotekle za pet tisuća ljudi osim žena i djece, i još pretekoše dvanaest košarica. Divi se svemogućnosti i dobroti Isusovoj i čvrsto se ufaj u njega; jer i čudom pritječe svojima u pomoć.

Uči nas Isus ovom prigodom, kako nam treba blagovati. Prije treba očima na nebo pogledati, to jest sjetiti se, da je ovaj dar od Boga. Zatim blagosloviti molitvom, i okrijepiti se s kršćanskom umjerenošću.

A zatim, kako je jamačno i ovaj narod učinio, srdačno zahvaliti Bogu.

Ovaj je kruh bio vanredno tečan i vanredno je okrijepio i razveselio narod, tako da su poslije potražili Isusa, koji im je onda rekao, da ne traže kruha što prolazi, nego što navijeke ostaje.

Što je Isus ovom zgodom učinio, to čudo je i poslije često opetovao preko svojih odabranika. Sv. Ivan, prozvan milostinjar, patrijarka aleksandrijski, rekao je, da je svaki dan iskusio, da što je više milostinje dijelio siromasima, to je više dobivao od Boga. Zato reče: »Vidjet ću, Gospodine, tko će prije sustati, da li ti dajuć meni, ili ja dijeleć siromasima.« Sv. je Lidvina prozvala svoju siromašnu novčarku, novčarkom Isusovom. Jer premda je uvijek davala iz nje siromasima, nije nikada iz novčarke nestalo novca.

Probudi veliko pouzdanje u Isusa glede svih svojih potreba osobito duše i tijela, jer je neizmjerno dobar i milosrdan. Nasljeduj ga, i pomozi rado i koliko možeš siromasima; nagrada će ti biti, da ćeš naći milosrđe u Boga.

3. TOČKA: ČUDESNO UMNOŽENJE HLJEBA, SLIKA JE PRESV. OLTARSKOG SAKRAMENTA.

»I jedoše svi i nasitiše se; i nakupiše komada, što preteče, dvanaest košara punih. A onih, što jedoše, bješe oko pet tisuća ljudi, osim žena i djece.« (Mat. 14, 20. 21.)

Vjerojatno je, da se je umnoženje hljebova dogodilo u rukama Isusovim, i da je Isus napunio dvanaest košara hljebom, što su apostoli opet napunili

ostancima od hljeba. Tako je dakle ostalo toliko hljeba, koliko je Isus apostolima dao na početku. Ovo se je dvanaest košarica čuvalo na uspomenu čuda Isusova, kako Maldonat spominje, u crkvi, što je Konstantin Veliki dao sagraditi na čast dvanaest apostola u Carigradu.

Ovo je čudo živa slika presv. olt. sakramenta. U presv. sakamentu svaki prima čitavog Isusa, a ipak ne potrošimo Isusa, jer on ostaje u presv. sakramentu čitav i cio nazočan sve do konca vijeka za hranu svega svijeta.

Divi se ljubavi i darežljivosti Isusovoj, kojom nahrani najtečnijom hranom sav narod. Apostole je nagradio, jer im je vratio za pet hljebova dvanaest košarica hljeba.

Al' osobito se zahvalimo Isusu za najdivniju ljubav i darežljivost, kojom hrani sav svijet do konca vijeka svojim presvetim tijelom i krvlju. A to čini Isus ne samo jedamput, kao narodu u pustinji, nego želi, da nas svaki dan nahrani tom Božanskom hranom u pustinji, u suznoj dolini ovoga svijeta. Uzveličavajmo Isusa zato s onim zahvalnim narodom. Učinimo ga kraljem srca našega. Okrunimo ga zlatnom krunom ljubavi, uresimo je draguljima poniznosti, zahvalnosti, pokornosti, dubokim klanjanjem. To prikažimo zahvalnim srcem Isusu u kolokviju. Odlučimo, da ćemo s najvećim strahopočitanjem klanjati se Isusu u presv. sakramentu, i da ćemo ga primati što češće s velikim počitanjem i pripravnošću. Na koncu izmoli Očenaš i Zdravomariju.

83.

PETAK: ISUS HODA PO MORU.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako ide po moru k apostolima. Ovi se uplašiše, a Isus ih hrabri, neka se ne boje, i reče Petru, da dođe k njemu po vodi; a kad započne tonuti, izbavi ga.

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da raspoznam dobroga duha od zloga; okrijepi me, da zloga duha vazda odbijem, a dobroga primim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki korist molitve; u 2. kako možemo raspoznati dobroga duha od zloga? u 3. zašto je Petar hodao po vodi i započeo tonuti?

1. TOČKA: KORIST MOLITVE.

»I otpustivši narod, pope se na goru sam, da se moli . . . A u četvrtu stražu u noći dođe Isus k njima idući po moru.« (Mat. 14, 23. 25.)

Promisli kako je Bogu mila, a nama korisna molitva. Zato nam je Isus riječju i primjerom svojim tako često preporučio molitvu. Sv. Evanđelje govori, da je Isus »otpustivši narod, popeo se na goru sam, da se moli«; a molio se je cijelu noć, jer u četvrtu stražu, t. j. poslije tri sata ujutro »dođe Isus učenicima svojim«.

Kad se Isus tako dugo, sabrano i žarko moli Bogu, kako treba da se ja molim, koji bez Boga ništa ne mogu. Molitva nas sjedinjuje s Bogom, prosvjetljuje, krijepi i tješi. To nam pokaza Isus »idući po moru«, jer tim kanoti htjede da pokaže, da nas molitva tako krijepi, da možemo hodati po valovima, što ih podižu naše pohote; zli primjeri svijeta i nevidljivi

neprijatelji. — Isus se je povukao u samoću, dok je molio, da nas nauči, te tražimo sabranost, kad se molimo. Uči ujedno propovjednike, da poslije propovijedi Boga mole, neka blagoslovi posijano sjeme, te donese obilan plod; da se molitvom okrijepe za novu revnost u radu.

Sv. Ivan Zlat. veli, da je Isus zato dopustio, da se apostoli bore sa uzrujanim valovima kroz devet sati, da se nauče boriti se i podnositi, što je neugodno i teško; drugo, da s većom revnošću mole Boga za pomoć; treće, da im to ugodnija bude blagodat utišanja mora, što je Isus odlučio da će učiniti.

Isuse, koji si nas naučio moliti, i zapovjedio nam da Boga molimo, daj mi, da se s tobom što uže sjedinim čestom i sabranom molitvom.

2. TOČKA: KAKO MOŽEMO RASPOZNATI DOBROGA DUHA OD ZLOGA?

»I vidjevši ga gdje ide po moru poplašiše se govoreći: to je utvara. I od straha povikaše. A Isus im odmah reče govoreći: Ne bojte se! Ja sam, ne plašite se.« (Mat. 14, 26. 27.)

Kolika je blagost i ljubav Isusova! Sa tri riječi na vanredni način umiri učenike i oprosti ih od svakog straha. To je neprevarljiv znak dobroga duha: da ohrabri srce bojažljivo; žalosno napuni veseljem; uzbunjeno umiri; oporno ublaži; suho i rastreseno milošću Božjom orosi; srce grješnim nagnućima i željama puno, nadahne pokorom, skrušenjem i svetim nagnućima i pouzdanjem u Boga. Zao duh vodi očajanju i propasti. Predstavlja nečista maštanja i grješna

uživanja, da one koji u grijehu živu, još većma učvrsti u zlim običajima. — Koji pak stupaju od dobroga na bolje, uznemiruje, grize i muči, predstavlja im poteškoće, samo da ih odvrati s dobroga puta.

Da ne podlegneš napastima zloga duha, i da stalno slijediš nadahnuća dobroga duha izaberi si vještoga ispovjednika i slijedi vjerno njegove naputke. — Dobar duh vodi dobre duhovnom veselju i utjehi; a one, koji su u grješnom stanju, potiče na pokoru i obraćenje. Dakle uvijek vodi Bogu po poniznosti. — Zao duh vodi oholosti, rastresenosti, uživanjima, grijehu i napokon u propast.

Moli Boga, da uvijek upoznaš zloga duha i da ga odmah odbiješ, i da upoznaš dobroga duha i da vjerno nasljeduješ njegove opomene i nadahnuća!

3. TOČKA: ZAŠTO JE PETAR HODAO PO VODI I ZAŠTO ZAPOČE TONUTI?

»A Petar odgovarajući reče: Gospode, ako si ti, zapovjedi mi, da dođem k tebi po vodi. A on reče: Hodi! I izišavši Petar iz lađice, iđaše po vodi, da dođe k Isusu. No videći vjetar veliki, uplaši se i počevši se topiti povika . .: Gospode, izbavi me!« (Mat. 14, 28-30.)

Petar nije sumnjao da je Isus, koji po vodi hoda, nego je iz prevelike ljubavi uskliknuo i molio Isusa, da mu zapovjedi, neka mu što brže dođe po vodi. Tako tumači sv. Ivan Zlat.: »Gledaj, kako je silno gorio Petar! Opažaš li, kolika mu je i sada vjera? Nije nitko toliko ljubio Isusa, koliko on. Nije samo ljubav pokazao, nego i vjeru. Zato je smio Isusa moliti, da mu zapovjedi po vodi hodati, jer je vjerovao, da ne samo

Isus može hodati po moru, nego da to može dopustiti i drugima.«

Isusu se je veoma milila velika ljubav Petrova, te zato mu reče: »Hodi«; a i zbog drugih učenika učini to čudo s Petrom, da se uvjere, da je uistinu on.

Zašto započe Petar tonuti u more? Jer je popustio u vjeri u Isusa. Zato se uplaši, kad je vidio silne valove. Ali sv. Petar se je brzo opet obratio k Isusu, i potražio u njega pomoć. Sv. Augustin o ovom događaju govori: »Ona sumnja sv. Petra, braćo, bijaše kao smrt vjere. Ali kad je zavapio, vjera je opet oživjela. Ne bi hodao da nije vjerovao, ali ne bi ni tonuo, da nije sumnjao. U Petru gledajmo sami sebe, kad nas hoće da obori vjetar napasti, ili da nas utope valovi, vičimo ka Kristu.«

U kolokviju zahvali Isusu, što nam je čudom učvrstio pouzdanje u se. Moli Isusa, da možeš odoljeti svim valovima napasti, i da se utečeš u svakoj sumnji i malodušnosti k Isusu. Odluči, da ćeš se boriti čvrstim pouzdanjem u Isusa i odbijati sve napasti. Govori često, kad te snađu napasti: »Gospodine, izbavi me!« — Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

84.

SUBOTA: PETAR ISPOVJEDA BOŽANSTVO KRISTOVO.

Ili: BOG ŠALJE ARKANĐELA GABRIJELA MARIJI

(16. razmatranje.)

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa kako u okolici Cesareje Filipove pita apostole: »Za koga drže ljudi

Sina čovječjega?« I kako Petar u ime sviju apostola odrješito ispovjeda: »Ti si Krist, Sin Boga živoga!« Mat. 16, 13. 16.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da Isusa, živoga Boga, sve to bolje upoznam; okrijepi me, da ga cijelim životom svojim ispovjedam i priznajem.

Razmatrat ćemo u 1. točki razna mnijenja ljudi o Isusu; u 2. ispovijed sv. Petra; u 3. kako Isus nagradi ispovijed sv. Petra.

1. TOČKA: RAZNA MNIJENJA LJUDI O ISUSU.

»Za koga drže ljudi Sina čovječjega? A oni rekoše: Jedni za Ivana Krstitelja, a drugi za Iliju, opet drugi za Jeremiju ili za kojega od prorokâ.« (Mat. 16, 13. 14.)

Isus je htio u svojoj neizmjernoj mudrosti i ljubavi prema nama ovim pitanjem: »Za koga drže ljudi Sina čovječjega?« da ga što bolje upoznamo i ljubimo. Jer je u spoznaji i ljubavi Boga život vječni: »A ovo je život vječni, da poznaju tebe, jedinoga Boga istinoga, i koga si poslao, Isusa Krista.« (Iv. 17, 3.)

Uči nas Isus i poniznosti, jer premda je bio Sin Božji, Mesija, ipak ispovjeda i naziva se poniznim imenom: »Sin čovječji«. Učimo se od Isusa poniznosti.

Bog Otac je odmah nagradio tu poniznost, jer je prosvijetlio sv. Petra i okrijepio ga, da odrješito prizna pred svim apostolima božanstvo Isusovo.

Svjetina je razno mislila o Isusu. Neki ga držahu za Ivana Krstitelja, drugi za Iliju, a opet drugi za Jeremiju ili za kojega od prorokâ. — Tako misle ljudi i sada na razni način o Isusu, pravomu Bogu. Zli si pred-

stavljaju Boga sad samo kao neizmjerno oštroga i neumoljivoga, sad opet samo kao blagoga i milostivoga, koji će ih spasiti i bez prave pokore.

Dobri pak često misle, da je duh Isusov duh oštrine Ivana Krstitelja. Ili da je duh Isusov isključivo duh revnosti Ilijine. Treći opet, da je duh Isusov isključivo duh blagosti ili samoće. Svi se manje više varaju, jer Duh Sv. govori o duhu Božjem, da je »Duh mudrosti svet, jedinstven, mnogostruk.« (Mudr. 7, 22.)

O, Isuse, daj da sve to većma upoznam tvoj jedinstveni, a ipak mnogoliki duh, da ga posve primim u se i po njem živim!

2. TOČKA: PETAR ISPOVIJEDA BOŽANSTVO ISUSOVO.

»Reče im Isus: A vi, šta velite, tko sam ja? Odgovarajući Simon Petar reče: Ti si Krist, Sin Boga živoga.« (Mat. 16, 15. 16.)

Isus je htio, da apostoli, kao izabrani naučitelji svijeta, njega ne samo tako poznaju kao narod, nego točno i jasno. Zato ih napose pita: »A vi, šta velite, tko sam ja?«

Zapitajmo i mi dušu svoju, što veliš, dušo moja, tko je Isus? što držiš o njegovoj poniznosti? blagosti? svemožnosti? svetosti? ljubavi? revnosti? kreposti? i nemoj se zadovoljiti netočnim odgovorima, nego zahtjevaj točan odgovor. Zašto ne slijediš kreposti Isusove, kad te je Isus zato poučio i pokazao ti i zaslužio ti dovoljne milosti, da možeš hodati, ako ozbiljno hoćeš, njegovim stopama?

Što veliš, tko je Isus? Leti, dušo moja, na visoko i široko i duboko, pa još ne ćeš shvatiti ni iz daleka, tko je Isus? Jer čuj, što veli Bogom nadahnuti prvak apostola, sv. Petar: »Ti si Krist, Sin Boga živoga!« Ti, koga narod drži za Ivana, Iliju ili proroka; ti, koji veliš, da si Sin čovječji; ti, koji preda mnom stojiš i koji nas pitaš, »ti si Krist«, to jest Pomazanik od same naravi Božje, koju si sjedinio s čovječjom zajedno u drugoj Božanskoj osobi; ti imaš sve darove Duha Sv.; ti si Mesija, očekivan od sviju naroda; ti si Kralj i veliki Svećenik po redu Melkisedekovu. Ali si još i neizmjerno više, jer si: »Sin Boga živoga«. Ne kao Ivan, Ilija i proroci po milosti, ti si »Sin Boga živoga« po naravi: istobitan s Jahvem: Živim, pravim Bogom.

Divna je to ispovijed; kratak sadržaj čitave objave Božje. Klanjaj se, dušo moja, duboko pred svojim Bogom, Spasiteljem, Isusom, i služi mu vjerno. Ispovjedi životom svojim, za koga držiš Isusa!

3. TOČKA: ISUS NAGRADI ISPOVIJED SV. PETRA.

»A odgovarajući Isus reče mu: Blago tebi, Simone, sine Jonin, jer tijelo i krv nijesu ti to objavili, nego Otac moj, koji je na nebesima. I ja tebi kažem: Ti si Petar, i na toj stijeni sazidat ću crkvu svoju, i vrata paklena ne će je nadvladati.« (Mat. 16, 17. 18.)

Promisli svaku riječ, što Isus reče Petru. »Blago tebi«, početak je i temelj pravoga blaženstva poznavanje Krista. — »Simone, sine Jonin«, Isus točno označuje osobu, komu govori, koga postavlja za temelj Crkvi svojoj. Čvrsto se drži Petra i njegovih naslje-

dnika, papa; jer »gdje je Petar, tamo je Crkva«, govori sv. Ambrozije. »Jer tijelo i krv nijesu ti to objavili.« Vjera u božanstvo Isusa i darovi, što iz vjere izviru, tako su uzvišeni darovi, da ih ne može dati put i krv, »nego Otac moj, koji je na nebesima«. Ovim riječima potvrđuje Isus Petrovu ispovijed, da je on uistinu Sin Božji, koji je na nebesima, i da svijetlo, kojim se očituje i upoznaje, s neba dolazi od Oca svjetlosti.

Promisli zatim divnu nagradu, kojom nagradi Isus živu vjeru Petrovu. Dade mu novo ime, što mu je prije obećao, i to ne prazno ime, nego ga uistinu i učini stijenom Crkvi svojoj. Na toj stijeni nepomičnoj Isus, premudri osnivač Crkve, sazida Crkvu svoju; učini je tako čvrstom i nepomičnom, da je ni sve sile i naprezanja pakla ne će nadvladati.

Gotovo dvije tisuće godina dokazuju istinitost riječi Kristovih; premda je toliko i takvih napadaja doživjela, koliko i kakvih nijedna druga država na zemlji nije, ipak je i danas tako svježa i silna, kakva je bila za svoga prvoga upravitelja, sv. Petra.

U kolokviju zhvali od srca Isusu, što je osnovao sv. Crkvu svoju na nerazorivu temelju, sv. Petru. Odluči, da ćeš se uvijek čvrsto držati te Crkve i da ćeš vjerno vršiti njezine zapovijedi i živjeti po njezinoj nauci. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju

Kako ćemo razmatrati.

PRIPRAVNA MOLITVA,

što se moli prije svakoga razmatranja.

Pripravna molitva sv. Ignacija: Svemogući vječni Oče, udijeli mi milost, da sve svoje namjere i djela savršeno upravim na službu i čast Tvoga Božanskoga Veličanstva.

Evo dulja pripravna molitva: Predragi Isuse, koji si vrijedan svakoga klanjanja, vazda pun ljubavi k nama; koga naše nevolje uvijek u srce diraju, koga želja neprestano mori, da Te sve to većma upoznamo, ljubimo i nasljedujemo; koji čezneš, da nas obogatiš neizmjernim blagom svoga Presv. Srca i da nam svega sebe daruješ: Isuse, Spasitelju moj i Bože moj, prosvijetli mi razum, da u ovom razmatranju sve to većma upoznam Presv. Srce tvoje i potakni volju moju, da Srce tvoje, bezdno sviju kreposti, što revnije nasljedujem!

Presveta Djevice i draga naša Gospo Presv. Srca Isusova, spomeni se svoje čudovite moći, što je imaš nad Srcem klanjanja vrijednog Sina svoga, te mi isprosi svjetlost i jakost, da po tvom primjeru što bolje upoznam i nasljedujem Srce moga Božanskoga Spasitelja. Amen.

Sada slijedi prva i druga predvježba i razmatranje.

Što treba činiti poslije predvježbi, da nam dobro uspije razmatranje?

Treba da 1. pamćenjem svojim sjetimo se istine što ćemo razmatrati, i to točku za točkom. To treba da živom vjerom činimo.

2. Razumom svojim pitajmo sebe i odgovorimo si:

a) kakvu istinu imam ovdje uvažiti?
b) što slijedi iz ove istine za moj život i djelovanje?
c) koji me razlozi potiču, da prema ovoj istini uredim svoj život (korisno je, nužno, lako, ugodno, pristojno)?
d) jesam li dosada prema ovoj istini živio?
e) što moram i što ću promijeniti u životu svome?
f) koje zaprjeke moram zato ukloniti, koja sredstva upotrijebiti?

3. Voljom svojom bûdimo pri ovim razmatranjima:

a) razna čuvstva prema sadržaju: kajanja, stida, poniznosti, zahvalnosti prema Bogu, straha, pouzdanja, ljubavi, odanosti, revnosti; osobito vjere, ufanja i ljubavi;
b) učinimo uvijek odluku, ne samo općenitu, nego i praktičnu za život, naročito za dotični dan.

Na koncu svakoga razmatranja molimo klečeći Boga barem za pet, šest časova za svjetlost i jakost, da uzmognemo izvesti, što smo odlučili. Obratimo se i Majci Božjoj ili i kojemu Svecu, da posreduju za nas.

Razmatranje dovršimo Očenašem i Zdravomarijom, ili zazivima »Dušo Kristova posveti me« i t. d., ili kojom drugom molitvom.

Dušo Kristova, posveti me,
Tijelo Kristovo, spasi me,
Krvi Kristova, napoj me,
Vodo iz prsi Kristovih, operi me,
Muko Kristova, potkrijepi me,
O dobri Isuse, usliši me,
Među rane svoje sakrij me,
Ne dopusti, da se odijelim od tebe,
Od neprijatelja pakosnoga brani me,
Na čas smrti moje zovni me,
I zapovjedi mi, da dođem k tebi,
Da te sa Svetima tvojim hvalim
U vijeke vjekova. Amen.

GDJE JE ŠTO?

CAREVIĆ DR. JOSIP: **Promjene u novom crkovnom zakoniku** . . . . Din 6.—
Ove su promjene namijenjene u prvom redu dušobrižnom Svećenstvu, da se uzmogne kroz najkraće vrijeme snaći u novom kanonskom pravu i uočiti one promjene, koje u praksi treba provesti.

ČUKA DR. JAC.: **Instructio super iure matrimoniali.** Din. 15.—
Vrlo zgodan priručnik i uputa u ženidbeno pravo, osobito za one pokrajine naše države, gdje je još u kreposti austrijski ženidbeni zakonik.

DEVIVIER O. W.: **Kršćanska apologetika.** S francuskoga preveo Sveć. Rad. Katalinić. 2 sveska sa ukupno 720 stranica . . . . Din 20.—
Jedina knjiga u hrvatskom jeziku, koja temeljito i poučno raspravlja o ovom važnom predmetu.

Duhovni Dnevnik. Izabrane izreke iz djela Svetaca za poticanje pravovjernih duša, neka uzrade da steku savršenosti. — Vezano. . . . . Din 40.—
Knjiga je ova sastavljena, kako sam naslov kaže, iz spisa Svetaca kao sv. Franje Saleskoga, sv. Vinka Paulskoga, sv. Terezije, sv. Marije Magdalene de Pazzi i drugih. Razdijeljena je u toliko poglavlja, koliko ima u godini mjeseca i za pojedini mjesec odredjeno je, da se razmišlja dan za danom o jednoj te istoj stvari i kreposti. Evo sadržaja: Savršenost. — Poniznost. — Mrtvačenje. — Ustrpljenje. — Blagost. Poslušnost. — Prostosrdnost. — Marljivost. — Molitva. — Pouzdanje. — Ljubav. — Sjedinjenje.

Župnika FRANE IVASOVIĆA
Katehetske pouke o Sakramentima
(u pitanjima i odgovorima):

Pouka o sv. Krštenju. . . . . Din 5.—
Pouka o Sakramentu sv. ispovijedi ili pokore. . . Din 12.—
Priprava na prvu sv. Pričest. . . . . Din 6.—

Pouka o sv. Krizmi ili Potvrdi. . . . . Din 6.—
Ženidba. (Katehetična pouka za zaručnike). . . . Din 2.—
Pouka o pet zapovijedi sv. Matere Crkve. . . . Din 10.—

U pripremi:

Pouka o Sakramentu sv. Reda.
Pouka o Sakramentu zadnjega pomazanja.

VULETIN DON IVAN, župnik: **Kršćanske besjede za nedjelje i blagdane preko godišta.** — 2 sveska sa ukupno 400 stranica . . . . Din 20.—
Ove se propovijedi odlikuju jezgrovitošću, jasnoćom i kratkoćom. Moći će se stoga jako zgodno i korisno upotrebiti za pripravljanje svoje propovijedi, ali još zgodnije doći će onima, koji, preopterećeni poslom, nemaju kada, da priprave svoju propovjed. Prvi dio ovih Besjeda obuhvaća nedjeljne propovijedi od Prišašća Gospodinova do Uskrsa; drugi dio od Uskrsa do Prišašća Gospodinova; treći dio propovijedi za sve blagdane kroz godinu i druge prigodne govore.

VULETIN DON IVAN, župnik: **Marija Kraljica Svibnja.** 32 govora za mjesec svibanj. . . . . Din 15.—
Ove su propovijedi neka vrst vodića ne samo svećenstvu u crkvi i školi, nego i svim bogoljubnicima Marijina mjeseca.

VULETIN DON IVAN, župnik: **Rukovet mire ili Razmišljanja o muci upućenoga Isusa. Otkupitelja Boga našega.** Din 5.—
Ova prelijepa knjiga puna je pobožnih razmišljanja o djelu otkupljenja roda ljudskoga te može služiti Svećenstvu i za ciklus korizmenih propovijedi.

DJELA † BISKUPA VINCENCIJA PALUNKA:

Evandjelja i kratka tumačenja za nedjelje i blagdane. D 10.—
Iskustvo je dokazalo, da su za naše doba potrebite po gradovima i preko svake sv. Mise u nedjelje i blagdane kratke propovijedi, koje Nijemci nazivlju »Fuenf-

minuten—Predigten«. Razlaganje evandjeoskih riječi je zorno, primjena na život praktična i popularna. Svećeniku može dati poticaj pri izabiranju i obradjivanju homiletskih propovijedi, a svjetovnjacima je vrlo podesno obiteljsko štivo u nedjeljnim i blagdanskim slobodnim časovima. Poznata erudicija pisca i govornička vještina sa pučkim načinom prikazivanja najbolje preporučuju ovo djelo i svećenstvu i puku.

Bratski razgovor o grčkom odijeljenju ili poziv na sjedinjenje. — 3 sveska sa ukupno 780 str. u 8.i Din 20.—
U opširnim razgovorima izmedju katoličkoga i pravoslavnoga svećenika raspravlja pisac čitav kompleks pitanja, koja su dovela do nesretnog raskola i pokazuje put sjedinjenju crkava, koji je baš sada predmet intenzivnog proučavanja i u jednoj i u drugoj crkvi.

Žena na svom mjestu i socijalno pitanje sretno riješeno. 2 sveska sa ukupno 968 strana . . . . . Din 20.—
U prvoj knjizi govori se o ženi, kako je ona plemenita te sposobna da čini veličanstvene stvari i da spasi ljudsko društvo. U drugoj knjizi govori se o dužnostima ženinim, a to onima te se udavaju: te najprije o curi, pa o ženi, a napokon o materi. Ovo je djelo za svaku žensku glavu, bila ona u svijetu, bila u samostanu, bila postarija ili mlada curičica, bila udata ili neudata, a dobro će doći i muškarcima, da u njoj vide dužnosti žene.

O postanku svijeta po vjeri uz znanost. . . . . . Din 5.—
Ova je knjiga namijenjena u prvom redu mladeži, i to učećoj, koja je najviše izložena udarcima bezvjeraca. U knjizi raspravlja se o potrebi vjere, o opstanku Boga, o stvorenju svijeta, o objavama božjim, o darvinizmu itd. i to sve pučko-znanstvenim načinom, tako da ovo djelo može dobro poslužiti i najširijim slojevima pučanstva.

Mjesec lipanj posvećen Srcu Isusovu. . . . . . Din 5.—
Razmatranja za svaki dan u mjesecu lipnju.

Balsam najljućoj rani ili utjeha u smrti dragih. . Din 3.—

Tajna uživanja ili utjeha u svakoj nevolji. . . . Din 20.—

Božja volja lijek svakoj nevolji. . . . . Din 3.—

Raj na zemlji ili kako izbjeći svim nevoljama. . Din 5.—

Ključi od raja ili skrušeno pokajanje za svakoga. Din 1.—

SCHUECH—POLZ: **Pastirsko bogoslovje.** Vezano Din 50.—

STARČEVIĆ Š.: **Homilije ili tumačenja sv. Evandjelja za sve nedjelje u godini.** . . . . Din 25.—

ŠEGVIĆ CH.: **Bog i duša.** . . . . Din 5.—
U ovoj su knjizi razvijena pitanja, koja se tiču Boga i duše te sačinjavaju temelj apostolskoga širenja velikih kršćanskih istina: izradjena je pak po uzorima velikih govornika: Lacordaire, Monsabrè, Freppel, a osobito po Didonu. Pisac je nastojao, da stvori čvrsto i trajno osvjedočenje uma, ne zanemariv ni prolazno ganuće srca: da je čovjek besmrtan i moralno odgovoran u svojim činima, da on imade nadzemnu svrhu, da opstoji personalno vrhovno, savršeno, beskrajno Biće, odijeljeno od materije i njezinih sila, da čovjek imade prama Bogu odnošaj podložnosti, a Bog prama čovjeku pravo suverenstva, to su glavna pitanja, o kojim se bave ovi apologetski razgovori.

YVES LE QUERDEC: **Pisma seoskog župnika.** (Djelo nagrađeno od Francuske Akademije). . . . Din 15.—
Ovim pismima vjerno su risane socijalne prilike na selu, zgode i običaji iz svagdanjega života, i to tako realno, da čitalac misli e je pisac baš na njega smjerao. Nadasve ima knjiga izvanrednu vrijednost u rukama onoga, kome je Providnost dosudila istina tešku, ali časnu zadaću, religiozno i moralno odgajanje puka.

LEONOVA TISKARA - SPLIT